

ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์
Identities of Tempresses in Online Spaces

เพ็ญทิพย์ สิมเชื้อ
Pentip Simchur

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Art in Human and Social Management
Prince of Songkla University**

2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

(1)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ตัวตนของควายไว้ในพื้นที่ออนไลน์
ผู้เขียน นางสาวเพ็ญทิพย์ สิมเชื้อ
สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.สุรพงษ์ ยิ้มละมัย)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา จรจิตร)

.....กรรมการ
(ดร.สุรพงษ์ ยิ้มละมัย)

.....กรรมการ
(ดร.เกษตรชัย และหิม)

.....กรรมการ
(ดร.อาภรณ์ทิพย์ บัวเพชร)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ พงศ์ดารา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์ ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์
ผู้เขียน นางสาวเพ็ญทิพย์ สิมเชื้อ
สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาอัตลักษณ์และพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาข้อมูลจากพื้นที่ออนไลน์ ใช้วิธีการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม ใช้แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ แนวคิดเรื่องพื้นที่ และแนวคิดเรื่องวาทกรรมมาใช้ในการวิเคราะห์ กำหนดขอบเขตการศึกษาเป็นพื้นที่ไฮไฟว์และพื้นที่แคมพรอก แบ่งวิธีการศึกษาข้อมูลผ่านรูปภาพ และการศึกษาผ่านภาษาข้อความ สัญลักษณ์ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมถึงลักษณะการแสดงออกทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และช่วงเวลาในการเข้าใช้พื้นที่

ผลการวิจัย พบว่า ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์มีหลากหลายและเปลี่ยนแปลง บทบาทไปตามบริบทของพื้นที่อย่างเป็นพลวัต ดาวยั่วถูกสร้างขึ้นโดยผ่านกระบวนการคัดสรรและสะท้อนเป็นตัวตนของผู้หญิงดาวยั่วโดยมีการสังสรรค์และผลิตซ้ำอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สามารถแบ่งดาวยั่วตามอุดมคติออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ดาวยั่วในอุดมคติ และ 2) ดาวยั่วนอกอุดมคติ และนอกจากนี้ยังแบ่งตามกลุ่มเงื่อนไขออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ดาวยั่วเพื่อเชิงพาณิชย์ 2) ดาวยั่วเพื่อแสดงความเป็นตัวตน 3) ดาวยั่วเพื่อสร้างความหมายใหม่ ทั้งนี้การนำเสนอตัวตนของผู้หญิงในรูปแบบดังกล่าว เป็นการแสดงถึงจุดยืนหรือพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิง ที่ถือเป็นบทบาททางเลือกหนึ่งซึ่งยึดหยุ่นไปตามลักษณะของพื้นที่ทางกายภาพ โดยแต่ละพื้นที่ต่างมีข้อได้เปรียบและข้อจำกัดในรูปแบบที่ไม่เหมือนกัน จึงทำให้รูปแบบการนำเสนอตัวตนของผู้หญิงแตกต่างกันไปด้วย

โดยสรุปตัวตนของผู้หญิงดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์นั้นถือเป็นการแสดงออกของผู้หญิงในอีกบทบาทหนึ่งในเวทีสาธารณะที่เลื่อนไหลเปลี่ยนไปตามบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ในเวทีของความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้เห็นถึงการเชื่อมโยงกันระหว่าง “อัตลักษณ์” กับ “พื้นที่” ในสังคมออนไลน์ที่นำไปสู่ความสัมพันธ์ในพื้นที่จริงอย่างเชื่อมโยงกัน สะท้อนให้เห็นถึงคติ ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ในการนำเสนอตัวตนของ “ดาวยั่ว” ตลอดจนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์ให้ปรากฏสู่สายตาสาธารณชน ที่มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับสังคมปัจจุบันอย่างหลักไม่พ้น

Thesis Title	Identities of Tempresses in Online Spaces
Author	Miss Pentip Simchua
Major Program	Human and Social Development
Academic Year	2010

ABSTRACT

This qualitative study aimed to investigate identities and social spaces of tempresses in online spaces. The data were collected from online spaces through participatory observations. In analyzing the data, the concepts on identities, spaces, and discourse were employed. The scope of the study was limited to Hi-5 and Camfrog. The data were collected through pictures, texts, and symbols that expressed thoughts, beliefs, values, and time spent in the spaces.

The results of the study revealed that tempresses used many identities whose role varied according to the context of the space which was dynamic. The roles were built through selections that reflected identities of the tempresses which had been accumulated and reproduced continuously. Tempresses could be classified according to their ideology into two groups: 1) Idealistic tempresses, and 2) Non-idealistic tempresses; and could also be classified according to their conditions into three groups: 1) Commercial tempresses; 2) Identifying tempresses; and 3) New-meaning tempresses. Their presentations of themselves showed their social standpoints or spaces that could be considered their alternative roles that were flexible depending on the physical characteristics of the spaces. Each space had different advantages and limitations that made the presentations of the tempresses different.

In conclusion, identities of tempresses in online spaces can be considered a way of expressing the role for women on the public stage which changes according to the context of the space. On such a stage as online society, a linkage between “identity” and “space” can be seen related to the actual space that reflects the tempresses’ identities, beliefs, values, and ideology in presenting themselves. This includes an attempt in building their online social spaces to be seen by the public, and they are inevitably connected and related to the present society.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา การให้ความเอาใจใส่และให้การช่วยเหลืออย่างสูงจาก ดร.สุรพงษ์ ยิ้มละมัย อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ “ครู” ผู้วางรากฐานอันดียิ่งในการทำความเข้าใจเนื้อหา สาระในการเขียนงานวิจัย ครูที่เปิดโลกการเรียนรู้และความเข้าใจในทฤษฎีของผู้วิจัยให้กว้างไกลมากขึ้น ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่แรกของการเข้าสู่การทำสารนิพนธ์กระทั่งเปลี่ยนเป็นวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา จรจิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และดร.อาภรณ์ทิพย์ บัวเพชร ที่เปิดโลกของผู้วิจัยสู่วิถีวิทยาการวิจัย นับตั้งแต่เริ่มสอบเข้าโครงวิทยานิพนธ์จนกระทั่งถึงการสอบจบ รวมตลอดถึง ดร.เกษตรชัย และหิม ที่ให้ความเมตตาตามเป็นกรรมการสอบ ให้ผู้วิจัยได้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ชี้แนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอบคุณ ผู้ดูแลเว็บไซต์ไฮไฟว์ และโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก รวมถึง “ดาวยั่ว” ที่ปรากฏบนพื้นที่ทั้งสองในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสพการณ์เรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสำนึกในบุญคุณ หากว่าไม่มีท่านเหล่านี้งานคงยากที่จะสำเร็จลงได้

กราบทำในพระคุณของ “พ่อและแม่” ที่ล่งลัดและรอคอยในความสำเร็จ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัย ได้มีพลังพอที่จะเดินไปสู่ความสำเร็จ ท่ามกลางอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซ้ำแล้วซ้ำเล่าระหว่างการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบคุณพี่ชาย พี่สาว เพื่อนๆ พมส.3 กลุ่ม “เข็มพิษ” ขอขอบคุณ “ตาล” ที่คอยช่วยเหลือเรื่องการติดต่อประสานงานกับอาจารย์ ตลอดจนพี่ๆ น้องๆ ร่วมค่าย “ยิ้มละมัย” ที่เป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา

เพ็ญทิพย์ สิมเชื้อ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
ABSTRACT.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
รายการตาราง.....	(8)
รายการภาพประกอบ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์.....	9
คำถามวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ศัพท์เทคนิคในอินเทอร์เน็ต.....	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	13
แนวคิดทฤษฎีอัตลักษณ์.....	21
แนวคิดทฤษฎีวาทกรรม.....	31
งานศึกษาเกี่ยวกับผู้หญิง.....	42
งานศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ออนไลน์.....	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
วิธีการศึกษา.....	58
การเลือกพื้นที่ศึกษา.....	61
การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	63
การเข้าสู่พื้นที่ศึกษา.....	65
	(6)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยการวิเคราะห์.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 4 พื้นที่ของดาวยั่วในโลกออนไลน์.....	70
พื้นที่ Hi5: เส้นทางมุ่งสู่ความรู้จักใน “เพื่อน”.....	72
พื้นที่ Camfrog: ความลึกลับที่เปิดเผยถึงเรือนร่าง.....	99
บทที่ 5 ดาวยั่วในมิติที่หลากหลาย.....	119
ภาพลักษณ์ของดาวยั่ว.....	119
นางฟ้าประจำห้อง พลังสะท้อนแห่งวาทกรรมความภาคภูมิใจของดาวยั่ว.....	128
ภาพดาวยั่วในโลกออนไลน์ในมิติวัฒนธรรมทางสายตา.....	136
ดาวยั่วกับกระบวนการลดทอนคุณค่าผู้หญิงให้เป็นสิ่งสนองทางเพศ.....	142
ดาวยั่วกับการลวนลามด้วยภาษาและการข่มขืนทางสายตา.....	148
ดาวยั่วกับกระบวนการข้ามพื้นที่ ข้ามพรมแดน ข้ามวัฒนธรรมอย่างเป็นพลวัต.....	155
บทที่ 6 บทสรุป.....	172
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	179
บรรณานุกรม.....	182
ประวัติผู้เขียน.....	187

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 ลักษณะอารมณ์ของอวตาร.....	76
2 หมวดหมู่ของกลุ่มสมาชิก.....	96
3 สรุปความสำคัญแต่ละพื้นที่ในไฮไฟว์.....	98
4 แสดงตารางเวลาและรูปแบบการโชว์ในแคมฟรอก.....	116
5 สรุปการนำเสนอความเป็นตัวตนทั้งสองพื้นที่.....	117
6 แสดงประเภทของคาวยัวร์ในพื้นที่ออนไลน์.....	121
7 ตัวอย่างการเปรียบเทียบจำนวนเพื่อน-ประเภทของคาวยัวร์ในไฮไฟว์.....	124
8 แสดงชุดคำอธิบายและภาพประกอบการลดทอนคุณค่าของผู้หญิง.....	144
9 สรุปความสำคัญของคาวยัวร์ในมิติที่หลากหลาย.....	154
10 ผู้ชม (ชาย) กับอำนาจควบคุม.....	158
11 ดีเจกับอำนาจควบคุม.....	159
12 กิจกรรมที่ปรากฏในพื้นที่ไฮไฟว์-แคมฟรอก.....	165

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	19
2 ส่วนประกอบของไฮไฟว์.....	74
3 การลงทะเบียนเพื่อยืนยันการมีตัวตน.....	78
4 การลงชื่อเข้าสู่ระบบ.....	78
5 วิธีการค้นหาเพื่อน.....	79
6 การเลือกเพื่อนจากรูปภาพและรายชื่อเพื่อน.....	80
7 วิธีการมุ่งสู่ความเป็นเพื่อนในไฮไฟว์.....	82
8 ค้นหาภาพดาวยั่วในไฮไฟว์.....	83
9 หน้าโปรไฟล์ของดาวยั่วในไฮไฟว์.....	85
10 ลักษณะข้อความที่จำกัดความเป็นส่วนตัว.....	86
11 ตัวอย่างอัลบั้มภาพของดาวยั่ว.....	88
12 การติดแท็กรูปภาพ.....	89
13 การแสดงความเห็นประเภทชื่นชม.....	92
14 การแสดงความเห็นประเภทติเตียน.....	90
15 การแสดงความเห็นประเภทลวนลาม.....	91
16 การแสดงความเห็นประเภทเพิ่มสัมพันธ์.....	91
17 ตัวอย่างข้อความในกล่องข้อความ.....	92
18 พื้นที่สมุดบันทึก.....	93
19 การให้ Gift.....	94
20 การให้ Five.....	95
21-22 การให้คะแนน	95
23 เยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อของภัยออนไลน์.....	101
24 สถิติการใช้โปรแกรมแคมฟรอกปี 2550.....	104
25 แสดงขั้นตอนการลงทะเบียนในแคมฟรอก.....	105
26 การลงทะเบียนแคมฟรอก.....	106
27 การลงชื่อเข้าใช้แคมฟรอก.....	106

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
28 การเข้าสู่โปรแกรมสนทนา.....	107
29 ตัวอย่างข้อความเตือนในเว็บไซค์ขายยาปลูกเซ็กซ์.....	108
30 เงื่อนไขในการใช้ห้องสนทนา.....	109
31 การใช้ห้องสนทนาในแคมฟรอก.....	110
32 ตัวอย่างการโชว์วีในแคมฟรอก.....	111
33 แสดงสีแต่ละ User ของสมาชิก.....	112
34 แสดงรายชื่อห้องตัวอย่างในการศึกษา.....	113
35 แสดงรายชื่อห้องที่ถูกปิด.....	113
36 ตัวอย่างการสนทนาในห้องส่วนตัว.....	114
37-38 ปรากฏการณ์ดาวยู่ในเวลากลางวัน.....	114
39 เปรียบเทียบดาวยู่ในอุดมคติและนอกอุดมคติ.....	120
40 ตัวอย่างกฎระเบียบการใช้ห้องสนทนา.....	126
41 ภาษานางฟ้าในห้องแคมฟรอก.....	132
42 คำชื่นชมต่อนางฟ้าหน้าเว็บ.....	135
43 คำชื่นชมต่อนางฟ้าหน้ากล้อง.....	135
44 วัฒนธรรมทางสายตา : ภาพความหมายแฝง.....	139
45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความหมาย.....	151
46 แสดงวงจรการข่มขืนทางสายตาแบบซ้ำซ้อน.....	153
47 เวทีของดาวยู่บนสื่อโทรทัศน์.....	161
48 เวทีของดาวยู่บนสื่อออนไลน์.....	161
49 การข้ามพรมแดนจากไฮไฟว์สู่แคมฟรอก.....	163
50 การข้ามพรมแดนจากแคมฟรอกสู่ไฮไฟว์.....	163
51 การใช้ตัวอักษรสื่อสารแบบสองทาง.....	165
52 ภาพดาราดาวยู่ในอดีต.....	167
53 วัฒนธรรมภาพในแคมฟรอก.....	168

รายการภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
54	วงจรการข้ามพื้นที่ทั้งสอง..... 160
55	พื้นที่และการแสดงตัวตนของคาวีว..... 171

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

“ผู้หญิง” ในสังคมไทย มักถูกนิยามเพื่อสร้างความหมายเปรียบเทียบกับสรรพสิ่งที่หลากหลายและอยู่รายล้อมรอบตัวเรา โดยเฉพาะการเปรียบเทียบระหว่าง “ผู้หญิง” กับ “ดอกไม้” ดังจะพบเห็นได้ในงานวรรณกรรมอย่างนวนิยาย เรื่อง “ดงดอกเหมย” ของนันทนา วีระชน (2547) ที่เล่าถึงเรื่องราวสะท้อนวิถีชีวิตของสังคมชาวจีนบนผืนแผ่นดินไทย โดยเปรียบลูกสาวทั้งเจ็ดของชาวจีนตัวละครเอกเป็นดั่งดอกเหมย หรือการสื่อความถึง “หญิงหม้าย” ที่มีผู้ชายเข้ามาารุมรักมากหน้าหลายตาหลังจากที่หย่าขาดจากสามี ว่ามีเสน่ห์ชวนเข้า “หอมหวานชวนดม” ดัง “ดอกกระดังงาลนไฟ” แม้แต่การใช้คำกระทบกระทั่งเพื่อแบ่งชนชั้นตามค่านิยมของสังคมไทยระหว่างผู้หญิงดีกับผู้หญิงไม่ดีให้ผู้ถูกกดทับจากมายาคติทางสังคมจัดวางในตำแหน่งแห่งที่ไม่น่าภิรมย์และมีน้อยของความเชื่อมโยงว่าเป็นผู้หญิง “ดอกทอง” (คำ ผกา 2546, 293)

หลายครั้งที่ “ผู้หญิง” ถูกเปรียบดั่งของมีค่า และเป็นของสูง ดังปรากฏท่อนหนึ่งในบทเพลง “หยาดเพชร” ของชรินทร์ นันทนาคร

“...เปรียบเธอเพชรงามน้ำหนึ่ง	หวานปานน้ำผึ้งเดือนห้า
หยาดเพชรเกล็ดแก้วแววฟ้า	ร่วงมาจากฟ้าหรือไร
หยาดมาแล้วอย่าซ้ำโศก	ปล่อยคนทั้งโลกร้องไห้
หยาดเพชรเกล็ดแก้วแววใส	นั้นอยู่ไกลเกินผูกพัน
แม้ยามเพชรหยาดจากฟ้า	ร่วงลงมา...ฟ้าคงไหวหวั่น
ดวงดาวก็พลอยเศร้า โศกคล้าย	มีจากล้นน้ำตาอาลัย
เอื้อมมือคว้าหยาดเพชรแก้ว	พลอรักแล้วจึงฝันใฝ่
หยาดเพชรหยาดละอองฝ่องใส	แม้อยู่ในความมืดมน...”

เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่ามโนทัศน์เกี่ยวกับ “ผู้หญิง” มักถูกผูกโยงเข้ากับความหมายในเชิงสัญลักษณ์และประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์เชิงเพศสถานะ (Gender relations) ซึ่งสังคมไทยภายใต้

การจัดการแรงงานในยุคสังคมนิยมที่อยู่ภายใต้ฐานความคิดและวัฒนธรรมไทย ไม่ได้แบ่งแยกพื้นที่ของผู้หญิงผู้ชายออกจากกันเช่นนั้น เพราะทั้งผู้หญิงและผู้ชายในระบบเศรษฐกิจเกษตรกรรม จำเป็นที่ต้องระดมแรงงานทำการผลิตร่วมกัน ออกไปทำมาค้าขายข้ามถิ่น หรือแม้กระทั่งต้องเป็นกำลังในการรบทัพจับศึกยามบ้านเมืองวิกฤต (กาญจนา แก้วเทพและคณะ 2547, 233) ดังจะพบเห็นความสัมพันธ์ของผู้หญิงและผู้ชายในการผสานความสัมพันธ์ค่อนข้างเท่าเทียมในลักษณะของการยื่น “เคียงบ่า เคียงไหล่” ระหว่าง “ผู้ชายทำงาน” กับ “ผู้หญิงทำงาน” ดังปรากฏร่องรอยให้เห็นสำนวนภาคกลางที่ว่า “ผิวหาวเมียคอน” หรือในสำนวนอีสานที่ว่า “ชายเป็นแห หญิงเป็นข้อง ชายก่อหญิงสาน”

กระนั้นก็ตามสิ่งที่สังคมไทยพยายามแสดงให้เห็นถึงการให้เกียรติ ยกย่องผู้หญิงให้มีความทัดเทียมกันกับผู้ชายนั้น ก็เหมือนสำนวนไทยที่ว่า “ปากว่าตาขยิบ” เพราะแท้จริงแล้วสังคมได้กำหนดคกกฎเกณฑ์ทางสังคมให้เชิดชูผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า และเบียดขับผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลังอยู่ดี จะเห็นได้จากความซับซ้อนของความสัมพันธ์ของเพศและเพศภาวะ ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างทางเพศ (Sexual difference) อำนาจ (Power) และประสบการณ์ (Experience) งานในยุคแรกๆ ของสตรีนิยมได้พยายามที่จะวิเคราะห์และวิพากษ์การทำงานในส่วนของอุดมการณ์ การครอบงำ และเบียดขับระหว่างชายหญิงที่ถูกสร้างให้มีความแตกต่างเชิงสถานะระหว่างชายหญิงขึ้น ความเป็นตัวตนของชายได้ถูกสร้างให้เชื่อว่าเป็นตัวตนปกติ ที่มีเหตุผล กล่าวหาญ ในขณะที่ตัวตนของหญิงถูกทำให้เชื่อว่าจะไม่ได้เป็นอะไรอื่น นอกจากสิ่งที่ขาดในทุกๆ อย่างที่ความเป็นชายมีเป็นที่มาของการกดขี่ทางเพศ ดังที่ซีโมน เดอ โบวัวร์ (Simone De Beauvoir) กล่าวไว้ในงานเขียน *The Second Sex* ของปีนแก้ว เหลืองอร่ามศรี (2549, 7) ได้ชี้ให้เห็นว่าความเป็นอื่นของเพศหญิง กลายเป็นผลผลิตของกระบวนการที่สถาปนาคู่ตรงข้ามทางเพศ

ภาพของผู้หญิงในวรรณกรรมไทย ได้ถูกผูกโยงให้เข้ากับเรื่องเพศสถานะและอำนาจทางเพศมานับแต่อดีต ว่าด้วยเรื่อง “อำนาจ” ที่แฝงอยู่ภายใต้ “ความมั่งคั่ง อ่อนหวาน ชดช้อย” ของเพศหญิงนั้น กลับมีอิทธิพลต่อต่อมรับรู้สึกทางเพศของชายเป็นอย่างมาก ดังคำภายิตโบราณที่ว่า “ผู้หญิงมีมารยาร้อยเล่มเกวียน” เป็นการเตือนสติเพศชายไม่ให้หลงอยู่ภายใต้อำนาจของผู้หญิง เหตุนี้จึงอาจสะท้อนให้เห็นว่า “ผู้หญิงกับผู้ชาย” ภายใต้บริบทสังคมไทย ให้ความสำคัญกับ “อำนาจผู้ชายเป็นใหญ่” กอปรกับความเกรงกลัวในอำนาจของผู้หญิง เพราะเชื่อว่า “อำนาจ” เป็นอาวุธคู่กายของสตรีเพศ โดยเฉพาะ “อำนาจทางเพศ” ที่ยั่ววนใจ ดังปรากฏท่อนหนึ่งในบทความ “ผู้หญิง ผู้ชายที่บ้าน ที่สาธารณะ” ของกาญจนา แก้วเทพ (2544, 3) เรื่อง “ชาวเขา: ดาวยั่วในจินตนาการไทยและเทศ” ที่สะท้อนภาพลักษณ์ของหญิงสาวชาวเขาในมโนคติของชายไทยและต่างชาติดกับบทบาทของ “ดาวยั่ว” ที่สามารถกระตุ้นจินตภาพเชิงสังวาสของผู้ชายให้ “ตื่น” และ “ตก” อยู่ใต้อำนาจทางเพศของผู้หญิง

จนทำให้ผู้หญิงมีอำนาจควบคุมเพศชายได้ สังคมไทยจึงพยายามกีดกันขีดเส้นแบ่งความเสมอภาคให้ผู้ชายเป็นช่างเท้าหน้าและผู้หญิงเป็นช่างเท้าหลัง

ขณะเดียวกันภาพของผู้หญิงในสื่อโทรทัศน์ นิตยสาร และอินเทอร์เน็ตกับบทบาทของดาราก็ได้ว่าเป็นแบบอย่างของประชาชน เป็นเสมือนแม่เหล็กดึงดูดใจคนในสังคมสนใจ และกลุ่มคนในสังคมไม่น้อยที่ชื่นชอบ และมีพฤติกรรมเลียนแบบคาราคา โปรคเหล่านั้น ซึ่งนับแต่อดีตภาพผู้หญิงในหนังไทยที่ได้รับความนิยม นอกจากบทบาทนางเอกแล้วคือบทบาท “นางอิจฉา” คอยกลั่นแกล้งและขวยขวอนพระเอก ด้วยการโง่โง่ไปเปลือย ผู้ชมส่วนใหญ่จึงตีตราให้กับตำแหน่งนี้ว่า “ควายขี้” เพราะมายาคติของนางเอกจะต้องมีความใส ซื่อ บริสุทธิ์ ไม่เคยสาในเรื่องราวเพศ จึงต้องมีผู้มารับบทบาทเหล่านี้โดยเฉพาะ และแม้ว่าควายขี้จะมีชื่อเสียงโด่งดังแต่พวกเธอเหล่านั้นกลับไม่มีโอกาสในสังคมที่ดีเท่าไรนักเพราะถูกพิพากษาคิดตราไปแล้วว่า “ละเมิดความเป็นกุลสตรีไทย” แม้ว่าในชีวิตจริงควายขี้เหล่านั้นจะแต่งตัวมิดชิดไม่ได้โง่โง่เหมือนดังในจอก็ตาม

ปัจจุบันภาพลักษณ์ของนางเอกหนังได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดาราสาวไทยและเทศหลายคนมีบทบาทเป็นนางเอกขอดนินที่มีชื่อเสียงโด่งดัง ควบคู่ไปกับภาพลักษณ์เซ็กซี่ ทำให้มีแฟนคลับจำนวนมากที่ชื่นชอบและชื่นชม ในตัวตนและผลงาน หนึ่งในนั้น คือ พัชราภา ไชยเชื้อ นางเอกที่ได้รับตำแหน่งเซ็กซี่ตลอดกาล FHM 100 Sexiest Women in the World 2008 จากนิตยสาร FHM ซึ่งเป็นนิตยสารผู้ชายอันดับหนึ่งของเมืองไทยและทั่วโลก (ข่าวหน้าเว็บไซด์. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ryt9.com> วันที่ค้นข้อมูล: 16 กรกฎาคม 2552) หรือแม้แต่นางเอกหนังฝรั่งอย่างแองเจลิน่า โจลี่ (Angelina Jolie) นางเอกสาวอกตุมที่คนไทยรู้จักกันดีจากเรื่อง “ทุมบ์ เรคเดอ์ (Tumb Raider)” ที่นิตยสาร “เอ็มไพร์” จัดโหวตให้เลือก จาก “100 ดาราที่เซ็กซี่ที่สุดตลอดกาล” (ข่าวเว็บไซด์. เข้าถึงได้จาก: <http://www.hunsa.com> วันที่ค้นข้อมูล: 16 กรกฎาคม 2552) จนกลายเป็นรูปแบบของผู้หญิงในอุดมคติของใครหลายคนในสังคมยุคนี้

วัฒนธรรมและระบบคุณค่าของสังคมหนึ่งๆ ย่อมเกิดจากการสั่งสม ผลิตซ้ำและการยอมรับจนเป็นแบบแผนในการคิดและการดำเนินชีวิต ความรู้แฝงและความจริงเทียมที่สื่อต่างโหมผลิตขึ้นตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งกระทบโสตประสาททุกส่วนของคนในสังคม จึงมีผลประทับรับรู้อย่างยิ่ง โดยเฉพาะแก่ผู้ที่มีวุฒิภาวะน้อยอย่างเด็กและเยาวชน ภาพดาราและคนดังในสังคมยุคบริโภคนิยมกับภาพเซ็กซี่ ขวยขวอนใจ ที่ปรากฏต่อหน้าสื่อสาธารณะบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะป็นโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือแม้แต่อินเทอร์เน็ต ล้วนแล้วแต่มีส่วนปรับแต่งทัศนคติของสังคมที่มีต่อภาพลักษณ์ของ คำว่า “เซ็กซี่-โป้-เปลือย” ให้เป็นที่ยอมรับของคนกลุ่มหนึ่งมากขึ้นเรื่อยๆ เกิดเป็นพฤติกรรมเลียนแบบ ผลิตซ้ำจนกลายเป็นภาพคุ้นชินของหญิงยุคใหม่ กระทั่งสร้างคุณค่าให้กับ

ภาพลักษณ์ของผู้หญิงเซ็กซี่ และทำให้คำว่า “ควายั่ว” กลับกลายเป็นคำเรียกที่สื่อความหมายไปในมิติของการชื่นชมในอุดมคติของชายไทยจำนวนไม่น้อย

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเพราะทัศนคติของคนไทยที่เปิดกว้างขึ้นหรือเหตุใดก็ตาม ผู้ศึกษาเชื่อว่า กระแสความนิยมในภาพนางเอกเซ็กซี่ กลายเป็นหนทางหนึ่งในการเปิดพื้นที่ให้กับกลุ่มโจวโป๊เปลือยในสังคมเพิ่มมากขึ้น และนั่นทำให้เราพบเห็นภาพบุคคลที่มีลักษณะคล้าย “ควายั่ว” ปรากฏตามสื่อต่างๆ จนเกือบเหมือน หลายเว็บไซต์พร้อมจะนำเสนอ ชัดชัด ผลักดัน ภาพเหล่านั้นให้ออกสู่สายตาสาธารณะ ในขณะที่เสียงสังคมนานาทัศนะ บ้างยินดีรับกับกระแสภาพเหล่านั้นอย่างเต็มใจยิ่ง และบ้างปฏิเสธโดยอ้างถึงความขัดแย้งในเรื่องศีลธรรมอันดีของชาวพุทธ เห็นสิ่งอื่นใดภาพลักษณ์ของพวกเขาเหล่านั้นถูกสังคมนิยามว่าเป็น “พวกชอบโจว” อย่างเลี่ยงไม่ได้ ผู้ศึกษามีความสนใจว่าแท้จริงแล้วตัวตน (identity) ของพวกเขาเหล่านั้นเป็นอย่างไร พวกเขาต้องช่วงชิง ต่อสู้ ต่อรองอย่างไรในเวทีสาธารณะอย่างพื้นที่ออนไลน์

สอดคล้องกับที่ กาญจนา แก้วเทพ และคณะ (2547, 274) ได้กล่าวถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นบนสื่ออินเทอร์เน็ตนี่ว่าเป็นเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงในสังคม (reflection theory) สื่อบางชนิดเป็นเพียงเรื่องแต่ง และบางชนิดเป็นเรื่องจริงหรือค่อนข้างจริง อีกทั้ง “สิ่งที่เห็น” และ “ความเป็นจริง” อาจไม่ได้บรรจบกันไปทุกอย่าง เราอาจเชื่อถืออะไรไม่ได้เลยจากภาพภายในสื่อ แต่สื่อก็ยังสามารถทำหน้าที่สะท้อน โครงสร้างวิถีคิดของสังคมได้ (mental structure) เรื่องราวที่ปรากฏในโลกอินเทอร์เน็ตไม่ต่างจากโลกในความเป็นจริงเท่าใดนัก หากพบว่าผู้หญิงต้องทนต่อสิ่งเลวร้ายสารพัด นั่นจึงเป็นการสะท้อนถึงความคิด ความเชื่อ ค่านิยม หรืออุดมการณ์ทางสังคมบางประการที่เกิดขึ้นในสังคมออนไลน์และส่งผลกระทบต่อสังคมจริง โดยภายใต้การนำเสนอภาพ สัญลักษณ์ และภาษาของผู้หญิงเหล่านั้นมีบางสิ่งที่ปกปิด ซ่อนเร้น ซับแน่น หรือลดทอนคุณสมบัติความเป็นหญิง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการนำเสนอตัวตนของคนเหล่านั้นอยู่เช่นกัน และการที่จะสามารถมองทะลุทะลวงให้เห็น โครงสร้างดังกล่าวได้ ก็ต้องอาศัยวิธีอ่านที่ลุ่มลึกพอ

คุณค่าและความงามของผู้หญิงในอินเทอร์เน็ต ถูกกระแสสังคมสร้างให้สวยและทันสมัยด้วยสื่อผ่านน้อยชิ้น เมื่อผู้วิจัยนั่งมองภาพผู้หญิงนุ่งน้อยห่มน้อยในพื้นที่ออนไลน์แล้ว ชวนให้รู้สึกถึงความตื้นตัน ไร้ใจ ทำท่าย และกล้าแสดงออกของผู้หญิงเหล่านั้น ทำให้อยากค้นหาความหมายของการนำเสนอตัวตนผ่านภาพที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ดังกล่าว อีกทั้งภาพออนไลน์ที่เห็นยังคงถูกผลิตซ้ำแล้วซ้ำเล่า ฝังฝังไว้ด้วยนัยที่น่าติดตาม ความจริงอย่างหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้อีกเช่นกันว่า พื้นที่ในโลกออนไลน์ตรงนี้ นับวันจะถูกเชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้น หลายครั้งที่นำมาสู่ความสัมพันธ์แบบแนบชิดนอกโลกออนไลน์ ไม่ว่าจะป็นคู่รักออนไลน์ การเป็นคนคั่งชั่วข้ามคืน หรือแม้แต่การค้าประเวณีผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

สอดคล้องกับความเห็นของกาญจนา แก้วเทพ ที่มีต่อผู้หญิงบนโลกออนไลน์ว่า ผู้หญิงในฐานะบุคคลหรือกลุ่มคน (subject) ที่มีความเคลื่อนไหวอยู่ในเวทีของความสัมพันธ์อีก รูปแบบหนึ่ง ที่ผูกโยงกันระหว่าง “ตัวผู้หญิง” กับคนอื่นและค่านิยม ความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ หรือที่เรียกว่า โครงสร้างทางสังคม โดยภาพเสนอ (representation) ของผู้หญิงเหล่านี้ ถูกหยิบยกขึ้นมาแสดงเป็นอัลบั้มภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว สัญลักษณ์ และถ้อยคำต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในพื้นที่ของโลกออนไลน์ กรอบแนวคิดทางสังคม การต่อสู้ ต่อรองเกี่ยวกับผู้หญิงและความเป็นหญิงในฐานะบุคคลหรือกลุ่มบุคคล (subject) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและอาจข้ามกลับไปกลับมา อีกทั้งในแต่ละกรอบแนวคิดทางสังคมภายใต้เรื่องราวที่เกิดขึ้น ยังเต็มไปด้วยความมีชีวิตชีวาหรือความเสรีาร้อย คละเคล้ากัน และนั่นอาจเป็นการย้อนให้เห็นถึงอคติในตัวเจ ซี เอิร์ช ที่มองว่าผู้หญิงบนโลกออนไลน์อยู่ในฐานะ “ผู้ถูกระงับ” เพื่อพยายามทำให้สังคมเห็นว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ และพร้อมจะตกเป็นเหยื่อหรือวัตถุทางเพศของผู้ชายได้ตลอดเวลา (กาญจนา แก้วเทพ และปริศรา แซ่ก้วย 2547, 274)

ในงานการศึกษาเกี่ยวกับโลกออนไลน์ที่ผ่านมาพบว่า มิติเรื่องเพศวิถี (sexuality) ของผู้หญิงในอินเทอร์เน็ตมักถูกมองจากรัฐและคนในสังคมว่าเป็นปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อมีข่าวการขายบริการทางเพศ การถูกล่อลวง มิติการมอง และความพยายามแก้ไขปัญหของรัฐคือ การมองว่าสังคมขาดความรู้เรื่องเพศศึกษา องค์กรภาครัฐจึงพยายามผลักดันให้คนในสังคมมีความรู้เรื่องเพศศึกษากันมากขึ้น

ดังปรากฏบทความตอนหนึ่งที่ กฤตยา อาชวนิจกุล (2547, 39) ได้กล่าวถึงเรื่อง “ผู้หญิง” ในวาทกรรมการเมืองเรื่องเพศและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ ถึงเรื่องความแตกต่างระหว่างชายหญิงและเพศวิถีปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับหัวข้อการเสวนาเรื่อง “จุดประกาย” เพศวิถีศึกษาในสังคมไทย (ข่าวเว็บ ไซส์. เข้าถึงได้จาก: <http://www.prachatai.com> วันที่ค้นข้อมูล: 1 มิถุนายน 2552) โดยมีการกล่าวถึงเรื่องเพศในสังคมไทยว่า “เพศวิถีปฏิบัติ คือ ความเชื่อเรื่องเพศวิถีที่ปฏิบัติกับเรา เรานำเรื่องนี้ไปใช้อย่างไร คือ มีคำชูดอยู่ชูดหนึ่ง เหมือน Do and Don't เช่น เรื่องรักนวลสงวนตัว การควบคุมเรื่องเพศ ถ้าเราเป็นนักเพศวิถีศึกษา ต้องศึกษาว่าใครเป็นคนควบคุม ควบคุมอย่างไร ใครถูกควบคุม ตามง่ายๆ ผู้หญิงกับผู้ชายใครถูกควบคุมมากกว่ากัน คำตอบ คือ ผู้หญิง เพราะผู้หญิงถูกตั้งคำถามเกือบทุกอิริยาบถ เรื่องเพศ ผู้หญิงใส่เสื้อสายเดี่ยวแล้วมีปัญหา ผู้ชายถอดเสื้อไม่เป็นไร ท่อนบนของผู้หญิงกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ แต่ทำไมการเปลือยท่อนบนของผู้ชายไม่เป็น ทั้งนี้บทความดังกล่าวยังชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยควรมีการวิจัยเรื่องเพศวิถีที่รอบด้านเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดกว้างและให้ความสำคัญต่อความหลากหลายทางเพศมากขึ้น”

จากอดีตที่ผ่านมาภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต มักลงเอยด้วยการล่อลวงคู่สนทนาเพื่อพาไปข่มขืน ซึ่งช่วงเวลานึงที่ผ่านมา การกระทำความผิดฐานอาญา อันเกิดจากการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต มิให้เห็นบ่อยครั้ง ดังตัวอย่างข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง (ไทยรัฐ, หน้า 1: 28 กรกฎาคม 2548)

“เล่ห์เหลี่ยมเพื่อนแซตสุดอันตราย หลอกมาเจอข่มขืนยับ รู้จักทางเน็ตไม่รู้นิสัย สาวแสนซื่อเป็นเหยื่อ หรือกรณี น.ส.คิสนีย์ (คิ-สะ-นีย์) หรือปิยานันท์ หรือคุณ โอ๋ อายุ 28 ปี ครูสาวจาก จ.อุบลราชธานี ซึ่งถูกนายโมฮัมหมัด อายุ 34 ปี ชาวปากีสถาน ล่อลวงผ่านการ “แซต” หรือพูดคุยทางอินเทอร์เน็ต และฆ่าหั่นศพอย่างโหดเหี้ยม”

คดีนี้นับว่าเป็นคดีที่สืบเนื่องจากการ “แซต” ที่รุนแรงที่สุดเท่าที่เคยเกิดขึ้นในเมืองไทย เรื่องราวของครูสาวท่านนี้ได้สะเทือนขวัญไปทั่วประเทศ เมื่อตำรวจพบชิ้นส่วนศพของเธอถูกหั่นเป็นชิ้นๆ ยัดใส่กระเป๋ารวม 4 ใบ ทิ้งไว้ตามสถานที่ต่างๆ สังคมมองว่าผู้หญิงตกเป็น “ผู้ถูกระงับ” เป็นเหยื่อของสังคม

ในขณะที่เดียวกันเราจะเห็นมุมมองที่แตกต่างกันออกไป เมื่อผู้หญิงไม่ได้เป็นเพียง “ผู้ถูกระงับ” ฝ่ายเดียว หากแต่สามารถเป็น “ผู้กระทำ” เองได้อีกด้วย จากตัวอย่างที่พบบ่อยบนโลกออนไลน์ คือ การประกาศหาคู่ หาเพื่อนของชายไทยและต่างชาติ ดังตัวอย่างหนึ่งที่ถูกค้นพบในเว็บไซต์หาคู่ไทยเมทของผู้เล่นชื่อ Skybeautiful (นามสมมติ), (เว็บไซต์. เข้าถึงได้จาก: [http:// www.thaimate.com](http://www.thaimate.com) วันที่ค้นข้อมูล: 28 กุมภาพันธ์ 2553) ดังนี้

“...เป็นคนยิ้มง่ายเข้ากับผู้อื่นง่าย มีเหตุผล จริงใจ ซื่อสัตย์ ขยัน รักสะอาด ซื่อๆ มีเสน่ห์ ชอบทำอาหาร รักธรรมชาติ น่ารัก รักความยุติธรรม รักครอบครัว รักสุขภาพ โรแมนติก เป็นกันเอง ไม่ซีเรียส ชอบผู้ชายที่จริงใจ ซื่อสัตย์ ไม่เจ้าชู้ มีงานทำที่มั่นคง ไม่เห็นแก่ตัว สุภาพบุรุษ เป็นที่ปรึกษาได้ทุกเรื่องรัก...”

อาจเป็นเพราะค่านิยมของชายชาวไทยและชาวต่างชาติที่ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของผู้หญิงไทยที่ยิ้มง่าย ซื่อๆ ทำอาหารเก่งอย่างออกหน้าออกตา และอาจเกี่ยวพันกับมโนทัศน์ที่ว่าผู้หญิงไทยสวย นิสัยดี อ่อนน้อมถ่อมตน มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือ หญิงสาวเหล่านั้นจึงพร้อมจะกลายเป็น “ผู้ขาย” ด้วยการประกอบสร้างความเป็นตัวตนของเธอให้เป็นจุดดึงดูด ต้องตาต้องใจ “ผู้ซื้อ” ให้เข้ามามากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นคุณสมบัติเฉพาะตน เช่น อายุ การศึกษา อาชีพ ความสนใจพิเศษ เป็นต้น

ในมุมมองของนักวิชาการ มองภาพที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์ว่าเป็นภาพความจริงเสมือน (virtuality) และมีความจริงเชิงปรากฏการณ์แฝงอยู่ ภาพเสมือนจริงที่สมบูรณ์ซึ่งมองเห็นได้โดยหมวกความจริงเสมือน (virtual reality helmet) ที่สวมอยู่โดยผู้ใช้งาน เพื่อที่จะติดต่อประสานงานกับเครื่องคอมพิวเตอร์ (interface) ด้วยการมองเห็นเป็นภาพสามมิติ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ และความจริงเชิงปรากฏการณ์ คือ สิ่งที่ส่งผ่านช่องทางสื่อต่างๆ ให้แพร่หลายในสังคมได้บรรทุกเอาสาร (message) และความหมายที่หลายหลากมาพร้อมกับมันด้วย อาทิ ทัศนคติ ค่านิยม ตลอดจนรวมถึงมาฆาคติต่างๆ ถ่ายทอดไปถึงผู้ดู ซึ่งการค้นพบสารต่างๆ เหล่านี้ต้องอาศัยหลักสัญศาสตร์ หลักการทางจิตวิเคราะห์ และวิธีการถอดรหัสภาพตัวแทนเหล่านั้น ด้วยการอ่านและวิเคราะห์ภาพอย่างเป็นระบบ (สมเกียรติ ตั้งนโม 2549, 83)

การถอดรหัสภาพ และการพยายามทำความเข้าใจภาพเสนอในงานวิจัยนี้ เป็นการมองความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในพื้นที่ของโลกออนไลน์ โดยทั่วไปมีลักษณะของการนำเสนอตัวตนผ่านตัวอักษร อัลบั้มภาพนิ่ง เพลง ภาพเคลื่อนไหว ตลอดจนรูปแบบในการตกแต่งพื้นที่ส่วนตัวบนเนื้อที่สาธารณะ นอกจากจะเป็นภาพสะท้อน (reflection) ที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์แล้ว ยังเป็นภาพเสนอ (representation) ที่มีการคัดเลือก ประดับ แต่ง ขับเน้นคุณสมบัติบางประการของผู้หญิง ให้สื่อความหมายและคุณค่าไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง หรืออาจหลายแนวทางร่วมกันก็ได้ เมื่อมองเช่นนี้ ภาพเสนอผู้หญิงที่ปรากฏในพื้นที่เว็บไซต์ จึงสามารถเป็นตัวบ่งชี้ถึงคติ ค่านิยม และความคาดหวังที่ผู้คนในสังคมมีต่อ “ผู้หญิง” พร้อมกับภาพสะท้อนและภาพเสนอนั้นก็มีส่วนร่วมสร้างสรรค์อุดมการณ์เกี่ยวกับผู้หญิงให้แสดงถึงจุดยืนในสังคม และคงต้องยอมรับว่าปัจจุบันเรามีพลเมืองในชุมชนออนไลน์ที่กำลังเติบโตเป็นสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ต่อไปในอนาคตอาจมีรัฐออนไลน์ที่เป็นลักษณะชุมชนหนึ่งเดียว (global village) เกิดขึ้นจริงก็เป็นได้

บนโลกออนไลน์ในมิติการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าภาพของผู้หญิงที่ปรากฏบนหน้าเว็บไซต์ต่างๆ ถูกถือว่าเป็นตัวแทนของความจริงภายใต้อำนาจของสังคมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ถูกสังคมนิยม และกำหนดสร้างให้ถูกเบียดบัง กดทับ มองผู้หญิงเป็น object คือ ผู้ถูกกระทำ มากกว่าที่จะเป็น subject หรือในฐานะของผู้ประกอบสร้าง เราจึงมักเห็นข่าวพาดหัวตามหน้าหนังสือพิมพ์ถึงการถูกล่อลวง ถูกทำร้ายร่างกายจากการเข้าใช้สื่อออนไลน์อยู่เสมอ เช่น สาวไทยโชว์แคมฟรอก ถูกแบล็กเมลล์ถ่ายคลิบเปลื้องผ้า เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของคำ ผกา ที่กล่าวถึงมาฆาคติในเรื่องเพศของสังคมไทยที่สร้างภาพให้ “เซ็กซี่” กลายเป็นเรื่องสกปรก น่ารังเกียจ (คำ ผกา 2546, 59) สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับผู้หญิงและเรื่องเพศมากขึ้น จนกลายเป็นเรื่องใหญ่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นค่านิยมการแต่งกายนุ่งน้อยห่มน้อย การใช้ชีวิตคู่แบบอยู่ก่อนแต่ง การรักษาพรหมจรรย์ เป็นต้น

“ความจริง” บางอย่างที่แฝงอยู่ใน “ภาพตัวแทน (representation)” ที่ถูกนำเสนอผ่านการสร้างตัวตนของผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์ให้เป็น “ดาวขั้ว” ได้นั้น ไม่ว่าจะป็นอำนาจ การปกปิด ซ่อนเร้น นำเสนอ ต่อสู้ ต่อรอง หรือการปรับเปลี่ยน จึงถูกนำเสนอแสดงต่อสาธารณชนโดยผ่านระบบ ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน หรือสิ่งที่มองเห็นและได้ยิน ดังนั้นความจริงกับความไม่จริงจึงมีอยู่ปะปนกันด้วย และความจริงที่เกิดขึ้นบนโลกออนไลน์เป็นความจริงแท้ที่ปรากฏอีกเวทีหนึ่งที่มีชีวิต มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย มีความเคลื่อนไหวและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ความหมายของ “ดาวขั้วในพื้นที่ออนไลน์” ที่ปรากฏในงานการศึกษานี้จึงไม่ได้หมายความว่าเพียงแค่ภาพผู้หญิงที่มีการนำเสนอเรื่อร้างอย่างปลดเปลื้อง และเปิดเผยให้เห็นเนื้อหนังเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในที่นี่ยังหมายความรวมถึง อากัปกริยาที่เรียกว่า “ช่วยวน” คือ ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งกำริบรักหรือเกิดความใคร่ (คณะกรรมการชำระพจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถาน 2542, 217) ซึ่งอาการ “ขั้ว” ของผู้หญิงที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์จะมีลักษณะของการพูดหรือทำ (ด้วยภาษาภาพหรือตัวอักษร) ให้เกิดอารมณ์ทางเพศ เช่น การโพสต์รูปโชว์ความเซ็กซี่ เน้นภาพ (focus) ให้เห็นสัดส่วนของเรื่อร้าง โดยเฉพาะส่วนหน้าอกและสะโพก เล่นหูเล่นตา การเขียนข้อความเชื้อเชิญช่วยวนทางกามารมณ์ และชี้ชวนให้มีเพศสัมพันธ์เช่น “เข้ามาทำความรู้จักกับเรอลิคะ” “อยาก...คะ โทมมาลิคะ...รออยู่ ตลอดจนกลุ่มผู้หญิงที่ต้องการนำเสนอตัวตนผ่านรูปภาพที่แสดงออกถึงการสื่อความหมายของภาพไปในทางสื่อถึงเรื่องเพศ ผ่านอัลบั้มภาพ ภาพเคลื่อนไหว เพลง และข้อความ เพื่อเปิดพื้นที่ทางสังคมของดาวขั้วที่เป็นบุคคลหรือกลุ่มคนให้เป็นที่รู้จักของสมาชิกในสังคมออนไลน์ผ่านผู้สังคมจริงได้

ผู้วิจัยมองว่า การก้าวข้ามพรมแดนของมนุษย์ จากโลกออนไลน์สู่โลกจริงในพื้นที่ทางกายภาพ เป็นเรื่องที่น่าวิจัยควรจะทำการศึกษา เพราะชุมชนออนไลน์เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่เป็นเวทีในการแสดงออกถึงความคิด ตัวตน และมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมกลุ่มหนึ่ง ซึ่งสะท้อนมุมมองความคิดของสังคมในปัจจุบันอีกด้านหนึ่งได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสื่อออนไลน์ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับ “ภาพผู้หญิง” กับ “เซ็กซี่ (sex)” จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะป็นเว็บไซต์ประเภทกีฬา เว็บไซต์บันเทิงหรือแม้แต่เว็บไซต์ประเภทข่าว มักจะมีภาพผู้หญิงในชุด “วาบหวิว” เป็นส่วนหนึ่งของเว็บไซต์เสมอ “ภาพโป๊” หรือ “ภาพผู้หญิงเปลือยผ้า” จึงกลายเป็นวัฒนธรรมภาพอย่างหนึ่งที่ปรากฏอยู่เกือบทุกเว็บไซต์ ซึ่งเสียงสะท้อนเหล่านี้ทำให้เห็นว่า สังคมไทยส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับความงามที่เป็น “เปลือยนอก” หรือภาพลักษณ์ภายนอกของผู้หญิงมากกว่าที่จะสนใจในความสามารถด้านอื่น สื่อออนไลน์จึงทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ด้วยการจัดสรร ค้นหา คัดเลือก ภาพผู้หญิงเซ็กซี่เหล่านั้นให้มาเป็นกลยุทธ์ในการดึงดูดความสนใจ นักท่องอินเทอร์เน็ตให้เข้ามาใช้บริการเว็บไซต์กันมากขึ้น

การวิจัย เรื่อง “ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์” ครั้งนี้ จึงพยายามทำความเข้าใจ ในตัวตน (identity) ของผู้หญิงที่สังคมถือว่าเป็นดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์ ในฐานะที่ดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ ถือเป็นอีกภาพลักษณ์หนึ่งของผู้หญิง ซึ่งถูกจับตามองจากกระแสสังคมในปัจจุบัน โดยคำว่า “ดาวยั่ว” ในการศึกษา นี้ เป็นการกล่าวถึงกลุ่มผู้หญิงที่นำเสนอตัวตนด้วยภาพที่เปิดเผยเรือนร่างทั้ง ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวบนพื้นที่เว็บไซต์ ตลอดจนการสนทนาโต้ตอบผ่านโปรแกรมสนทนาที่ สื่อให้เห็นถึงการเชื้อเชิญ ชักชวน ชั่วชวนให้นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ โดยที่ ดาวยั่วเหล่านั้นเป็นได้ ทั้งในฐานะของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ประเด็นสำคัญที่ต้องการนำเสนอคือ ต้องการให้เห็นถึงความรู้ และความจริง เกี่ยวกับเรื่องภาพยั่วชวนของผู้หญิงที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งที่สุดแล้วไม่มีใครรู้ว่าอะไร คือ ความจริงหรือความถูกต้อง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นตามมา คือ ทำให้เกิดการทบทวนหรือแก้ไข นิยามศัพท์เกี่ยวกับภาพของผู้หญิงดาวยั่วบนโลกออนไลน์ในอีกรูปแบบหนึ่ง เพื่อให้เห็นถึงแนวคิด อุดมการณ์ วัฒนธรรมที่เป็นจุดยืนของผู้หญิงกลุ่มหนึ่งในสังคมออนไลน์ซึ่งมีการเลื่อนไหล เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพื้นที่ทางสังคมของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์
2. เพื่อศึกษาการสร้างตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์

คำถามการวิจัย

1. ภาพดาวยั่วที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์มีพื้นที่ทางสังคมเป็นอย่างไร ภายใต้แนวคิด ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมของสังคมไทย
2. ตัวตนของดาวยั่วที่สร้างขึ้นนั้นมีความเชื่อมโยงกับสังคมออนไลน์อย่างไร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สะท้อนให้เห็นถึงพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงดาวยั่วที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งเป็นจุดยืนทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ภายใต้ขอบเขตของวัฒนธรรมไทย ตลอดจนการต่อสู้ ต่อรองของผู้หญิงซึ่งมีนัยต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ฝังแฝงอยู่ในความซับซ้อนของภาพที่ปรากฏ

ทำให้เห็นความสัมพันธ์ที่เลื่อนไหลไปมาของบทบาทผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์และพื้นที่กายภาพที่ไม่ได้เป็นแบบเดียวกันเสมอไป

2. เข้าใจและเห็นถึงลักษณะที่เป็นตัวตนของผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งบทบาทดาวชั้วเป็นหนึ่งในหลากหลายรูปแบบของการแสดงตัวตนบนเวทีสาธารณะที่มีความยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงไปตามแต่สภาพพื้นที่ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพสังคม และคุณภาพชีวิตให้ดำเนินและดำรงอยู่ร่วมกันในสังคม

ขอบเขตการวิจัย

ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตการศึกษาเป็นพื้นที่ออนไลน์คือ เว็บไซต์ไฮไฟว์ และโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก รวมทั้งเว็บไซต์อื่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาพดาวชั้ว โดยมีลักษณะดังนี้

1. การแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของดาวชั้วผ่านรูปภาพ มีเนื้อหาครอบคลุมถึงการแสดงจุดยืนทางความคิด ค่านิยม ความเชื่อภายใต้ขอบเขตของวัฒนธรรมไทย ช่วงเวลาในการเข้าใช้พื้นที่ โดยนำเสนอเป็นเรื่องราวปรากฏบนพื้นที่นั้น เช่น อัลบั้มภาพ ภาพ สไลด์โชว์ ฯลฯ

2. การแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของดาวชั้วผ่านข้อความ มีเนื้อหาครอบคลุมถึงภาษาที่ใช้ในการแสดงออกถึงความเป็นตัวตน เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาสัญลักษณ์ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลในการแสดงความคิดเห็น การใช้สีเบ้ครวานที่สื่อถึงเอกลักษณ์เฉพาะตน การใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรที่สื่อถึงเรื่องเซ็กซี่ ฯลฯ

ทั้งนี้ในเวทีของความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ทำให้เห็นถึงการเชื่อมโยงกันระหว่าง “อัตลักษณ์” กับ “พื้นที่” ในสังคมออนไลน์ที่นำไปสู่ความสัมพันธ์ในพื้นที่จริง และการเชื่อมโยงกันระหว่างความคิด ความเชื่อ ค่านิยมหรืออุดมการณ์บางประการในการนำเสนอตัวตนของดาวชั้ว ตลอดจนการแสดงจุดยืนทางความคิดของกลุ่มดาวชั้วบนพื้นที่ออนไลน์ให้ปรากฏสู่สายตาสาธารณชน โดยวิเคราะห์มุมมองดังกล่าวผ่านรูปแบบของวาทกรรม ทำให้เห็นถึงอำนาจที่ฝังแฝงอยู่ในภาพ ภาษา และเนื้อหาที่ถูกนำเสนอในพื้นที่ออนไลน์นั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ดาวชั้ว หมายถึง ภาพของผู้หญิงที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งมีการนำเสนอเรือนร่างด้วยเสื้อผ้าน้อยชิ้นผ่านภาพและภาษา ที่สื่อหรือให้ความหมายถึงการเชื้อเชิญให้เกิดอารมณ์เพศ เพื่อชักนำไปสู่การร่วมเพศ หรือตอบสนองอรรถรสทางเพศให้กับผู้เสพสื่อ ดังนั้น

ในงานศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ใช้คำว่า “ช่วย” ผสมกับคำอื่น เช่น ควช่วย ช่วยวน เพื่อเป็นสื่อความหมายว่า ภาพหรือเนื้อหาเหล่านั้นผู้หญิงเป็นได้ทั้งผู้กระทำและผู้ถูกระทำ

2. **การแสดงตัวตน** หมายถึง ความสำนึก ความคิดเห็น ความรู้สึกทั้งที่เรามีต่อตัวเราและผู้อื่นมีต่อตัวเราเพื่อระบุได้ว่า เรามีอัตลักษณ์เหมือนหรือแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคนอื่น ซึ่งเกิดจากความต้องการภายในจิตใจของตนเอง ผนวกกับความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยการซึมซับเอาจากวัฒนธรรมและระบบคุณค่าของสังคมบนพื้นที่หนึ่งแล้วหาพื้นที่สำหรับการปลดปล่อยโดยการแสดงออกสู่พื้นที่สาธารณะ

3. **พื้นที่ออนไลน์** หมายถึง พื้นที่ที่ใช้ในการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งบางครั้งมีการนำคำว่า “พื้นที่ไซเบอร์ (cyber space)” มาใช้แทนกัน แต่สองคำนี้แตกต่างกันตรงที่ความหมายของคำว่า ไซเบอร์ ในศัพท์คอมพิวเตอร์ หมายถึง ที่ว่าง หรืออวกาศ ที่สร้างขึ้นด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้เพื่อสื่อสารติดต่อกัน ซึ่งสามารถติดต่อกันได้ทั่วโลกเหมือนท่องไปในอวกาศ ดังนั้น “พื้นที่ออนไลน์” ที่ผู้ศึกษากล่าวถึงในงานศึกษานี้ จึงหมายถึง พื้นที่ที่ใช้ในการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งประกอบด้วยภาพและภาษาที่สัมพันธ์กับเรื่องกามารมณ์ เพื่อสนองอรรถรสและกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศ ให้ชักนำไปสู่การร่วมเพศ ซึ่งมีความหมายรวมถึงการคุกคามทางเพศ การกลั่นแกล้ง และทำให้ผู้หญิงในพื้นที่ของเว็บไซต์และการสนทนาผ่านระบบออนไลน์ เป็นได้ทั้งผู้กระทำและผู้ถูกระทำ

ศัพท์เทคนิคในอินเทอร์เน็ต

ในงานศึกษานี้มีการใช้ศัพท์เทคนิคในอินเทอร์เน็ตและเป็นศัพท์ที่ใช้กันในกลุ่มผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์และสังคมออนไลน์ ซึ่งหลายคำยังไม่มีการให้ความหมายที่เป็นภาษาไทย ดังนั้นเนื้อหาในวิทยานิพนธ์จึงมีการใช้ทับศัพท์ คำศัพท์เทคนิคเหล่านี้ ได้แก่

1. **Pic Post (Picture Post)** คือ การนำเสนอรูปภาพ หรือเรียกกันในภาษาอินเทอร์เน็ตว่า โพสต์ (Post)
2. **Clip (Clip Video)** คือ วิดิทัศน์ที่เป็นภาพเคลื่อนไหว
3. **Web board** คือ กระดานข่าวที่ให้คนทั่วไป สามารถเข้าไปแสดงความคิดเห็นผ่านตัวอักษร
4. **Email (Electronic mail address)** คือ ที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
5. **Web links** คือ ส่วนที่แสดงรายชื่อของเว็บไซต์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่น
6. **Online** คือ ผู้ที่ใช้คอมพิวเตอร์ที่อยู่ในระบบเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

7. **Update** คือ การแก้ไขข้อมูลในเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน
8. **Click** คือ การกดเพื่อเปิดดูภาพหรือข้อมูลจากส่วนหนึ่งไปยังอีกส่วนหนึ่ง
9. **User** คือ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์
10. **Web Site** คือ ระบบคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เก็บเว็บเพจ (web page) หรือที่อยู่ของโฮมเพจ (home page)
11. **Webpage** (บางครั้งเรียกย่อว่า blog หรือเขียนเป็น “web” log หรือ “weblog”) คือ เว็บไซต์ส่วนบุคคลหรือจุดเริ่มไม่เชิงพาณิชย์ที่ใช้รูปแบบบล็อกวันที่ได้รับการปรับปรุงทุกวันหรือความถี่สูงด้วยสารสนเทศใหม่เกี่ยวกับหัวข้อเฉพาะหรือช่วงของหัวข้อ สารสนเทศสามารถได้รับการเขียนโดยเจ้าของไซต์ รวบรวมจากเว็บไซต์อื่นหรือทรัพยากรอื่น หรือผู้เยี่ยมชมให้
12. **Profile** คือ หน้าแสดงประวัติและรายละเอียดของเจ้าของพื้นที่ในเว็บไซต์ไฮไฟว์
13. **Cyberporn** คือ ภาพโป๊ในอินเทอร์เน็ต
14. **Admin (Administrator)** คือ ผู้ดูแล ควบคุมห้องสนทนาในแคมฟรอก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้ มีประเด็นการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นถึงลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์โดยรวม ตลอดจน วาทกรรมอัตลักษณ์ของ “ดาวยั่ว” ในพื้นที่ออนไลน์ที่เกิดจากการนิยามความหมายให้กับพื้นที่นั้น และ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพสังคม คุณภาพชีวิต เพื่อการดำเนินและดำรงอยู่ร่วมกัน สะท้อน ให้เห็นถึงพื้นที่ทางสังคมของ “ดาวยั่ว” ที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ อีกทั้งเข้าใจถึงนัยของอำนาจที่ แฝงอยู่ในความซับซ้อนของภาพ “ดาวยั่ว” ที่ปรากฏ และเห็นถึงเรื่องราวชีวิตอีกรูปแบบหนึ่ง ภายใต้ กรอบกำหนดต่างๆ ของสังคมในพื้นที่ออนไลน์ ผู้ศึกษาจึงตั้งหัวข้อการสำรวจเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดทฤษฎีที่ประกอบด้วย 5 ประเด็น ดังนี้

1. กรอบแนวคิดในการศึกษา
2. แนวคิดทฤษฎีอัตลักษณ์
3. แนวคิดทฤษฎีวาทกรรม
4. งานศึกษาเกี่ยวกับผู้หญิง
5. งานศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ออนไลน์

1. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การให้ความสนใจในความซับซ้อน และพลวัตของคนที่อยู่ในแต่ละพื้นที่เป็นสิ่งที่ ช่วยในการทำความเข้าใจต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่นั้น แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ และแนวคิดเรื่อง วาทกรรม สามารถเป็นกรอบแนวคิดที่จะช่วยในการทำความเข้าใจและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องตัวตนของดาวยั่ว ในพื้นที่ออนไลน์

ทั้งนี้สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาขึ้นมาโดยผู้ศึกษาใช้วิธีการกำหนด กรอบแนวคิดตามวิธีวิทยา (conceptualization) ของอานันท์ กาญจนพันธุ์ ซึ่งหมายถึง วิธีวิทยาของ การเชื่อมโยงความคิดซึ่งเป็นการพยายามที่จะโยงแนวความคิดต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไปหรือเคลื่อนไหวอยู่ เพราะปัญหาทางสังคมและปัญหาของมนุษย์ไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่ง ตายตัวที่ไม่สามารถจับต้องได้แต่เป็นกระบวนการที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในการศึกษาหากใช้

วิธีการศึกษาหรือมุมมองแบบหยุดนิ่งเพราะคิดว่ามีคำตอบอยู่แล้วก็จะไม่ได้อะไรเลย แต่ถ้าคิดว่าไม่มีคำตอบอะไร รู้แต่เพียงว่าจะมองปัญหานี้อย่างไร มีวิธีคิดอย่างไร จะเป็นการเสริมสร้างวิธีวิทยา ด้วยการพยายามจัดระบบ จัดความเชื่อมโยงในการทำความเข้าใจในงานวิจัยได้เป็นอย่างมาก (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 6)

ด้วยทฤษฎีหลังสมัยใหม่นิยม (postmodernism) ที่ไม่ยอมรับความคิดอันเป็นสากล และมุมมองของคนภายนอก แต่หันมาเน้นพลวัตและความซับซ้อนของความสัมพันธ์ระหว่างวิธีคิดที่หลากหลายของกลุ่มชนต่างสังคมและวัฒนธรรม จนมีผลให้ปัญหาในการวิจัยด้านวิธีวิทยาในการเชื่อมโยงความคิดนี้ให้ความสำคัญแก่กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาการวิจัย มากกว่ามุ่งไปที่การประมวลข้อมูล แต่จะเน้นการโต้แย้งของวิธีคิดที่แตกต่างกันในตัวของข้อมูล เพราะมองเห็นข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลว่าเป็นกลุ่มชนมีชีวิตและความคิดของตนเองด้วย โดยไม่ได้ขึ้นกับการตีความของนักวิจัยแต่เพียงด้านเดียวดังเช่นที่เคยยึดถือกันมา (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 2)

การมองผู้หญิงและคุณค่าของผู้หญิงในมิติของวัฒนธรรมสังคมไทย ย่อมเกิดจากการสังสม ผลิตซ้ำและการยอมรับจนเป็นแบบแผนในการคิดและการดำเนินชีวิต ในการศึกษาวัฒนธรรมนั้นมักให้ความสนใจแก่ความหลากหลายของชีวิตและความคิดของกลุ่มชนต่างชาติพันธุ์ ซึ่งมีการเคลื่อนไหวอย่างซับซ้อนในประวัติศาสตร์ การเรียนรู้เกี่ยวกับพลวัตของชีวิตและความคิดเช่นนั้นจึงต้องอาศัยวิธีวิทยาให้สามารถเชื่อมโยงความคิดได้

แต่เดิมการวิจัยวัฒนธรรมไทยในสังคมไทยส่วนใหญ่ยังคงย่ำเท้าอยู่กับการสำรวจปรากฏการณ์ การบันทึก และการตีความข้อมูลในเชิงพรรณนาความตามที่ได้เห็น มากกว่าความสนใจในการวิเคราะห์ หาเหตุผลที่รองรับ และวิพากษ์วิจารณ์ข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่แฝงอยู่อย่างจริงจัง ซึ่งทำให้การวิจัยขาดพลังในการอธิบายปัญหาและเสนอความคิดใหม่ ๆ ให้แก่สังคมเท่าที่ควร จนคนในสังคมมองไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยวัฒนธรรมมากนัก (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 3)

ปัจจุบันสังคมไทยไม่ได้ตกอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมอย่างเดียวนั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของโลกาภิวัตน์ หรือเรียกว่า ความเป็นสมัยใหม่ (modernity) ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยซึ่งแฝงไว้ด้วยกระบวนการครอบงำทางความคิดในรูปของการสร้างมายาคติและภาพแทนต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงความพยายามที่จะเปลี่ยนความคตินามธรรมทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นคุณค่าและความหมายในชีวิตของผู้คนต่าง ๆ ให้กลายเป็นสินค้านำหรือสินค้าเท่านั้น เช่น การเปลี่ยนวัฒนธรรมหรือคุณค่าต่าง ๆ ให้กลายเป็นสินค้านำสำหรับซื้อขายในตลาดท่องเที่ยว จนนำไปสู่การลดทอนความเป็นมนุษย์อย่างต่อเนื่อง (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 4)

ในงานการศึกษา เรื่อง “ตัวตนของควายขี้ในพื้นที่ออนไลน์” นี้มีการนำเสนอประเด็นสำคัญที่ต้องการศึกษาคือ ต้องการให้เห็นถึงพื้นที่ของการสร้างความรู้และความจริง เกี่ยวกับเรื่อง

ภาพช่วยวนของผู้หญิงที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์ ที่ถูกทำให้ผู้เสพสื่อเข้าใจว่าเป็นความพอใจของผู้หญิง และเนื้อหาอื่นๆ อีกมากมาย ที่สร้างความเข้าใจ และสร้างภาพแทนของผู้หญิงในอินเทอร์เน็ต ที่ถูกเกี่ยวโยงกับการเป็นทาสรับใช้ทางเพศให้กับผู้ชาย ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของอานันท์ กาญจนพันธุ์ มาใช้ในการนิยามความหมายของดาวยั่ว ในลักษณะของการแปลกแยกกลุ่มผู้หญิงที่นำเสนอตัวตน ด้วยภาพช่วยวนให้กลายเป็นผู้หญิงอีกกลุ่มหนึ่งในวัฒนธรรมของพวกกลุ่มผู้หญิงออนไลน์ด้วยกันเอง จนไร้อัตลักษณ์ที่จะช่วยให้กลุ่มผู้หญิงออนไลน์แสดงตัวตนและดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ทั้งนี้ เพราะในด้านหนึ่งจะเกิดการผลักดันให้กลุ่มชนต่าง ๆ กลายเป็นชายขอบ โดยการจงใจและแข่งแข่งกลุ่มผู้หญิงโชว์เปลื้องผ้าออนไลน์ในพื้นที่นั้นไว้ด้วยการตีตราและปิดป้ายอย่างตายตัว (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 4) ว่าเป็น “ดาวยั่ว” ในอีกด้านหนึ่งก็จะตอกย้ำให้ผู้เสพสื่อกลายเป็นเพียงผู้หลงใหลลัทธิบริโภคนิยมอย่างไม่ลืมหูลืมตา ซึ่งที่สุดแล้วไม่มีใครรู้ว่าอะไรคือ ความจริงหรือความถูกต้อง แต่สาระสำคัญอยู่ที่มุมมองเชิงวิพากษ์ เป็นเพียงความคิดที่แต่ละสังคมสถาปนาขึ้นหรือสร้างขึ้นมาบนพื้นฐานของความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายถึงความสัมพันธ์นั้น และอีกด้านหนึ่งคือการรื้อถอนความคิด (deconstruction) เพราะงานวิจัยทั่วไป เราไม่สามารถเข้าถึงความจริงได้ในตัวของมันเอง เพราะความจริงมักถูกเคลือบไว้ด้วยภาพตัวแทนและมายาคติมากมาย ถ้าเรามองลงไปแล้วยึดติดแค่ภาพตัวแทนหรือมายาคติที่มีอยู่แล้ว โดยที่เราไม่ได้รื้อถอนว่ามันสร้างขึ้นมาอย่างไร ภาพตัวแทนเหล่านั้นก็จะถูกรอบงำทำให้ไม่สามารถเข้าถึงความจริงได้

จุดเปลี่ยนทางสังคมและวัฒนธรรมชี้ให้เห็นว่า ในปัจจุบันไม่อาจจำกัดอยู่เพียงปัญหาของการเปลี่ยนผ่านทางสังคมเท่านั้น เพราะการพัฒนาไม่ได้แปลว่าดีขึ้นเสมอไปสำหรับคนบางกลุ่ม ตรงกันข้าม การเปลี่ยนผ่านกลับต้องเผชิญกับมายาคติต่าง ๆ มากมาย ปัญหาการวิจัยจึงต้องครอบคลุมถึงปัญหาทางวัฒนธรรมของสังคมสมัยใหม่ด้วย ซึ่งหมายถึง ปัญหาของการเปลี่ยนแปลงทางความคิด เพื่อช่วยให้หลุดพ้นจากการครอบงำของมายาคติทั้งหลาย และเพื่อสถาปนาความคิดอิสระ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทั้งวิถีคิด กระบวนการคิด การสร้างความหมายและปฏิบัติการของการช่วงชิงความหมายของกลุ่มชนที่แตกต่างกันอย่างหลากหลายในสังคม (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 4)

ดังนั้น ประเด็นสำคัญอันเป็นพื้นฐานของปัญหาทางการศึกษาวัฒนธรรมสมัยใหม่ คือ การเรียนรู้ถึงกระบวนการคืนบรรทัดฐานต่อการลดทอนความเป็นมนุษย์ของกลุ่มชนต่างๆ พร้อมกับ การเปิดพื้นที่ทางความคิดอย่างอิสระให้กลุ่มชนต่าง ๆ รวมกัน เพื่อสร้างสรรค์วิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่ ซึ่งยอมให้กลุ่มชนที่แตกต่างกันอยู่ร่วมกัน ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

การใช้วิถีวิทยาของอานันท์ กาญจนพันธุ์ มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา เรื่อง “ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์” เพื่อให้หลุดจากกรอบคิดแบบเดิม ๆ จะต้องคิดในเชิง

กระบวนการที่มีขั้นตอนอย่างเชื่อมโยง โดยปรับเอามุมมองเชิงวิพากษ์ทางทฤษฎีให้แสดงนัยของมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้กับประเด็นในการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 คือ การตรึงตรองสะท้อนความคิดของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งมีนัยของการปรับความเข้าใจในวิธีวิทยา ในแง่ที่ไม่ยึดความหมายใดๆ อย่างตายตัว ด้วยการใคร่ครวญและสะท้อนออกมา โดยคำนึงถึงมุมมองที่หลากหลาย เพราะสิ่งต่างๆ ที่ศึกษาล้วนมีการให้ความหมายในลักษณะที่ต่างคนต่างมุมมองก็ให้ความหมายต่างกัน ซึ่งเป็นแง่มุมที่ซับซ้อน จึงต้องตรึงตรองสะท้อนความคิดอยู่ตลอดเวลา เพื่อช่วยให้รู้ว่าประเด็นอยู่ตรงไหน และตรวจสอบความคิดที่ใช้อ้างอิงต่างๆ ด้วยว่ายังชอบธรรมหรือยังใช้ได้อยู่หรือไม่ เมื่อบริบทหรือความหมายต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป เพื่อมิให้หลุดลอยจากบริบทและโลกของความเป็นจริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาอัตลักษณ์ของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์โดยไม่ยึดติดสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นข้อกำหนดตายตัว หรือคิดว่าสิ่งอ้างอิงนั้นจะคงอยู่ตลอดไป ซึ่งการยึดติดสิ่งอ้างอิงเช่นนี้ให้เป็นการรอบคอบตลอดไปถือเป็นปัญหาของมิติแบบสารัตถนิยมในมุมมองของอานันท์ กาญจนพันธุ์

มิติที่ 2 คือ ความซับซ้อนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ หรือความคิดเชิงซ้อนซึ่งเป็นวิธีวิทยาหนึ่งในการหลีกเลี่ยงการยึดติดความคิดแบบคู่ตรงกันข้าม (dichotomy) โดยทั่วไปคนเราอยากมีสิ่งยึดเหนี่ยว จึงทำให้เรามักยึดติดคู่ตรงข้ามเสมอ เพราะเป็นจุดยึดที่ง่ายเมื่อเปรียบเทียบกับความเป็นจริงที่ซับซ้อน จนทำให้เกิดความคิดแบบคู่ตรงกันข้ามกับटकความคิดที่สำคัญ แม้ว่าคู่ตรงกันข้ามอาจมีความจริงทางสังคมอยู่ด้วย แต่ถ้าเรายึดติดความคิดเช่นนั้นตลอดเวลา โดยไม่พิจารณาแง่มุมอื่นๆ ประกอบด้วยแล้ว เราก็จะติดกับटकของคู่ตรงข้ามได้โดยง่าย ซึ่งมักเข้าใจกันว่ากริดกันนั้นเป็นขั้วตรงกันข้ามกับการมีส่วนร่วม ดังขั้วตรงข้ามระหว่างดาวยั่วกับนางเอก จะพบว่า ดาวยั่วไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ไหนมักถูกกีดกันให้ไม่มีพื้นที่ในสังคมเท่าใดนัก แต่นางเอกกลับมีพื้นที่ให้อยู่มากมาย ซึ่งหากจะสรุปว่าดังนั้นดาวยั่วจึงพยายามหาพื้นที่ขึ้นให้เหมือนกับนางเอกก็ไม่ถูกต้องนัก เพราะในความเป็นจริงดาวยั่วก็ยังคงถูกตีตราว่าเป็นดาวยั่วอยู่เช่นเดิม ไม่สามารถสร้างความยอมรับจากสังคมหากมีการปรับเปลี่ยนสถานะเป็นนางเอกได้ ดังนั้น จะสรุปได้อย่างไรว่า กระบวนการการเป็นคนชายขอบของดาวยั่ว เกิดจากการถูกกีดกัน หรือการมีส่วนร่วม ถ้ามองจากกรอบของคู่ตรงกันข้าม ก็อาจสรุปว่าถูกกีดกัน แต่ในกรณีนี้ดาวยั่วกลายเป็นคนชายขอบ แต่ถูกกลไกในทางอุดมการณ์ของสังคมในระบบตลาดบิดเบือนความสำคัญ จึงทำให้ยังมีมีส่วนร่วม ก็ยังถูกกีดกันไปพร้อมกัน ในบริบทและเงื่อนไขของกรณีนี้ ถ้าติดกับटकของความคิดแบบคู่ตรงกันข้ามอย่างเดียวก็น่าจะมีปัญหา ในเมื่อการกีดกันและการมีส่วนร่วมสามารถซ้อนกันอยู่ แต่ถ้าผู้วิจัยให้ความสำคัญในการศึกษามิติเชิงซ้อนก็จะไม่จับคู่ตรงข้ามแบบมิติเดียว เพราะคู่ตรงข้ามในกรณีของการทำให้เป็นคนชายขอบนั้นไม่ได้มีมิติเดียว และยัง

มีมิติของความสัมพันธ์เชิงอำนาจร่วมอยู่ด้วย ซึ่งมักเป็นความสัมพันธ์ที่เลื่อนไหลและไม่ได้เป็นเส้นตรง แนวเดียวกันเสมอไป

มิติที่ 3 คือ ความคิดอย่างมีเงื่อนไขในเชิงบริบท คำว่า “บริบท” ในที่นี้ หมายถึง สภาพการณ์โดยรอบของพื้นที่ที่มีความเป็นชุมชนของพื้นที่ออนไลน์ หมายถึงการคิดอย่างเชื่อมโยง เพราะในการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจสังคม ผู้วิจัยไม่สามารถใช้แนวความคิดใดๆ เพียงอย่างเดียวได้ เพราะต้องเชื่อมโยงเข้ากับความคิดอื่นๆ ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขหรือบริบทของเรื่องนั้น ประกอบด้วยบริบททางวัฒนธรรม ทางกฎหมาย และทางสังคมของความสัมพันธ์ที่เคลื่อนไหวต่างๆ ในพื้นที่ออนไลน์ ดังนั้นจึงต้องพิจารณาเชื่อมโยงกับเงื่อนไขแบบนี้ด้วย เช่น ความคิดเรื่องอัตลักษณ์ (Identity) ก็ไม่อาจดำรงได้ด้วยตนเอง ในการวิเคราะห์จึงต้องเชื่อมโยงกับความคิดอื่น ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพทางสังคม (Social status) หรือวาทกรรม (Discourse) ภายใต้บริบทที่แตกต่างกัน ในกรณีอัตลักษณ์ของดาวชัยก็แสดงออกมาเป็นวาทกรรม เพราะฉะนั้นปัญหาในการวิจัยจึงอยู่ที่ตัวบริบท ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถทราบล่วงหน้ามาก่อนว่าเป็นอย่างไร จึงทำให้การนิยามความหมายของอัตลักษณ์นั้นมักเลื่อนไหลอยู่เสมอตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

ดังนั้น เมื่อความหมายไม่ได้อยู่ด้วยตัวเองแต่ขึ้นกับบริบท (ซึ่งก็เปลี่ยนแปลงไปได้ โดยเฉพาะการเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ความเข้าใจอัตลักษณ์ก็ยิ่งซับซ้อนขึ้นไปอีก) แม้แต่ความพยายามที่สร้างภาพอุดมคติให้แก่อัตลักษณ์เพื่อให้อยู่โดดด้วยตัวเองก็เป็นไปไม่ได้ เพราะเป็นบริบทที่เกิดกระบวนการเปลี่ยนวัฒนธรรมให้เป็นสินค้า เจ้าของอัตลักษณ์กลับไม่สามารถควบคุมได้ เมื่ออัตลักษณ์ของตนเองถูกนำไปขายเป็นสินค้า ดังนั้น การสร้างภาพอุดมคติและถูกดึงออกไปจากบริบทของสิ่งนั้นก็อาจเกิดปัญหาได้ เจ้าของอัตลักษณ์อาจลุกขึ้นช่วงชิงความหมาย ซึ่งจะทำให้ให้อัตลักษณ์นั้นไม่ใช่ภาพอุดมคติอีกต่อไป แต่มีหลากหลายความหมายจนอยู่นอกเหนือการควบคุมของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว ในเมื่อความหมายก็มีการต่อสู้ช่วงชิงได้ การเข้าใจความหมายของความคิดใดๆ จึงอยู่อย่างเลื่อนลอยไม่ได้ แต่ต้องขึ้นอยู่กับบริบท ซึ่งมีลักษณะที่เฉพาะเจาะจงจนไม่สามารถสรุปได้แน่นอนตายตัวลงไปได้

มิติที่ 4 คือ การสร้างความหมายให้กับดาวชัย จัดเป็นวิธีวิทยาในการทะลุกรอบคิดของข้อกำหนดซึ่งมักยึดติดภาพดาวชัยที่ปรากฏ โดยการรื้อถอนความคิดว่า ภาพดาวชัยที่ปรากฏนั้นไม่มีความหมายในตัวเองและตายตัวตามที่เห็นหรือที่ชอบกล่าวอ้างเสมอไป ไม่ว่าจะอ้างว่ามีความหมายเป็นผู้หญิงไม่ดี มีความประพฤติที่ขัดแย้งกับวัฒนธรรมไทยเช่นนั้น โดยธรรมชาติหรือประเพณีก็ตาม เพราะเมื่อยกสิ่งนั้นมาเชื่อมโยงกับสิ่งอื่น แล้วพบว่ามีการสร้างความหมายเพิ่มเติมเสริมแต่งตลอดเวลา มีแต่ความเข้าใจในธรรมชาติของความเป็นคนก็มักถูกกำหนดให้เข้าใจว่ามนุษย์เป็นปัจเจกบุคคลให้เห็นแก่ประโยชน์ของตนเองซึ่งถือเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ทั้งที่ความเข้าใจเช่นนี้เป็นเพียงกรอบคิด

ของปรัชญาหนึ่งเท่านั้น แต่ก็พยายามอ้างว่านี่ความเป็นจริงที่ปรากฏจนชวนให้ผู้คนหลงเชื่อและยึดติดคิดไปว่า ความเข้าใจเช่นนี้ คือ ธรรมชาติเพียงอย่างเดียวของมนุษย์ ซึ่งหากพิจารณาจากมิติของการสร้างความหมายแล้ว มนุษย์มีความซับซ้อนกว่าที่เห็นตามภาพปรากฏ เพราะมนุษย์ยังมีมิติด้านอารมณ์หรือมีวัฒนธรรมที่ซับซ้อนทับกันอยู่มากมาย ถ้ามัวแต่ยึดติดกรอบแบบเดิมก็จะไม่เข้าใจความซับซ้อนเหล่านั้น เพราะมักนำภาพของคนไทยไปโยงกับตัวตนของแต่ละคนในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคล แต่ถ้ามองทะลุกรอบออกไปจะพบว่า อารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ก็เป็นการสร้างความหมายเช่นเดียวกับสิ่งอื่นโดยซ่อนแง่มุมของอำนาจเอาไว้ด้วย เพราะสามารถนำมาใช้เป็นข้อกำหนดในการกำกับพฤติกรรมของผู้หญิงให้อยู่ในกรอบที่ผู้ชายกำหนด

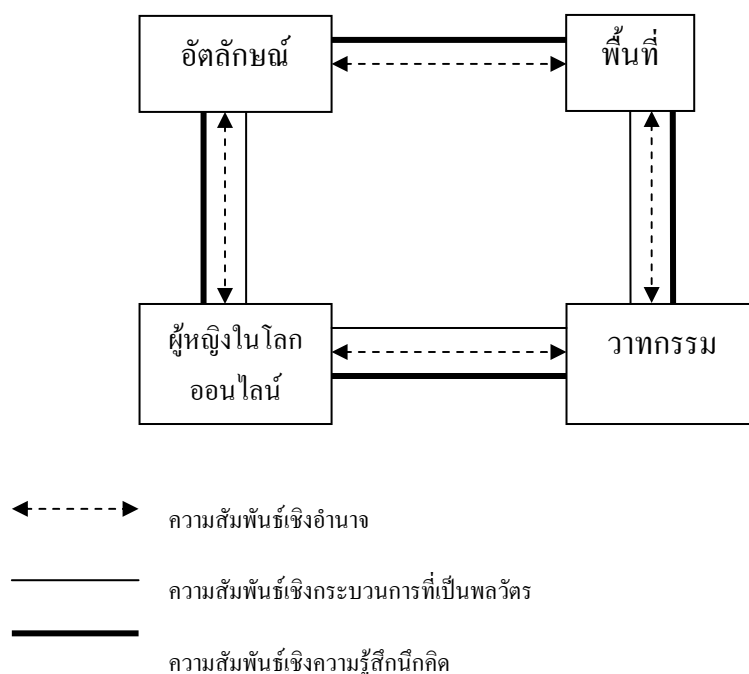
ดังนั้น การกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาจึงไม่ใช่เป็นเพียงแค่การระบุทฤษฎีสำหรับนำไปเก็บข้อมูล แต่เป็นการเชื่อมโยงแนวความคิดด้วยความจริงที่รองรับอยู่ โดยการอธิบายการเชื่อมโยงแนวความคิดนั้นได้อย่างครอบคลุม ซึ่งมีการจัดการความสัมพันธ์ออกเป็น 3 ทางคือ

1. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการกีดกัน การครอบงำรวมทั้งการขัดแย้งและการคืนชนต่อสู้ ซึ่งมีทั้งซ้อนทับกันและขัดแย้งกันด้วย ซึ่งหมายถึง การใช้อำนาจของการนิยามความหมายให้เป็นความรู้หรือความจริงด้วย ซึ่งกลายเป็นกรอบคิดตายตัวที่ใช้ไปจัดความสัมพันธ์ในลักษณะของการตีตราหรือสร้างมาตรฐานบางประการ เพื่อแยกแยะหรือกีดกันคนอื่น เช่น การนิยามหรือสร้างวาทกรรมว่าควายขี้เป็นผู้หญิงไม่ดี จนกลายเป็นการตีตราให้คนเหล่านั้นตกเป็นชายขอบของสังคม เช่น กีดกันกลุ่มผู้หญิงโชว์โป๊จากการไม่ให้ได้รับสิทธิในการแสดงตัวตนในพื้นที่สังคมเท่าเทียมกับคนอื่นแทนที่จะสนใจแนวคิด เหตุผลที่พวกเขาแสดงออกในรูปแบบอย่างนั้น ขณะที่กลุ่มตัวแทนของคนเหล่านั้นเองก็พยายามช่วงชิงความหมายโดยการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ที่หลากหลาย สร้างโยงใยใหม่เพื่อให้หลุดจากกรอบที่จองจำพวกเขาไว้ และอาจนำมาใช้ต่อรองปรับความสัมพันธ์ และนำเสนอมาตรฐานใหม่ด้วย ซึ่งจะเปิดพื้นที่ใหม่ให้แก่ความสัมพันธ์เชิงอำนาจได้

2. ความสัมพันธ์เชิงกระบวนการที่เป็นพลวัต หมายถึง ความเคลื่อนไหวที่อาจเกิดขึ้นได้ในหลายทิศทาง แทนที่จะเป็นกระบวนการที่มีทิศทางเดียว ดังที่เคยปรากฏในแนวคิดแบบวิวัฒนาการ และบางครั้งกระบวนการนั้นอาจขัดแย้งกันเองด้วย ซึ่งช่วยเชื่อมโยงความคิดต่างๆ ให้มีนัยสำคัญขึ้น เช่น เป็นการแสดงตัวตนในกรณีที่มีสื่อให้เห็นถึงเรื่องเช็ทซ์ในพื้นที่ออนไลน์บางพื้นที่ถูกจำกัดด้วยกฎหมายและขอบเขตของพื้นที่ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวตนในลักษณะการโชว์ดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ จึงผลักดันให้พวกเขาค้นหาพื้นที่อื่นเพิ่มเติม จึงเกิดการย้ายถ่ายโอนสลับพื้นที่กันไปมาระหว่างพื้นที่ที่หลากหลาย เพื่อเปิดช่องทางในการต่อสู้สำหรับคนชายขอบให้ช่วงชิงความหมายในการสร้างอัตลักษณ์และปรับความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับกลุ่มคนที่ตนสัมพันธ์ด้วย

3. ความสัมพันธ์ในเชิงความรู้สึกนึกคิด ที่มาจากต่างมุมมอง ดังเช่นที่สังคมมองว่าการโซว์ไปเปลี่ยนบนอินเทอร์เน็ตเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคมถือเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อ เป็นการกดขี่ทางเพศแก่ผู้หญิง จนทำให้ภาพผู้หญิงที่เป็นดาวชู้ในอินเทอร์เน็ตเป็นชายขอบของสังคมทางด้านศีลธรรม การให้ความหมายเช่นนั้นช่วยให้รู้สึกคล้ายๆ กับว่าจะช่วยปกป้องสถานภาพของผู้หญิงได้ แต่ผู้หญิงที่เป็นดาวชู้เองอาจมองว่า การที่สังคมมองเช่นนั้นแทนที่จะช่วยเหลือ กลับกลายเป็นการครอบงำ เพราะการกล่าวเช่นนั้นในอีกด้านหนึ่งเท่ากับเป็นการตอกย้ำและกำหนดมาตรฐานทางศีลธรรมให้กับผู้หญิง ซึ่งถือเป็นการครอบงำอย่างหนึ่ง ดังนั้น การใช้ความคิดหนึ่งโดยไม่เข้าใจมุมมองและความรู้สึกนึกคิดของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงมีนัยตรงกันข้ามได้ขณะเดียวกัน ในความคิดของดาวชู้เองพวกเขาก็อาจคิดว่าการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนในรูปแบบนั้นอาจเป็นการปลดปล่อย แต่คนภายนอกอาจคิดเป็นอื่นก็ได้

การจัดการความสัมพันธ์ทำให้เกิดมิติที่หลากหลายและซับซ้อนจนช่วยให้การศึกษาเรื่อง ตัวตนของดาวชู้ในพื้นที่ออนไลน์สามารถทะลุกรอบคิดที่ตายตัวแบบเดิมได้ โดยเฉพาะกับดักทางความคิดแบบคู่ตรงข้ามต่าง ๆ ซึ่งจากกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถสร้างเป็นภาพแสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ได้ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิด ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ได้แก่ แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ พื้นที่ วาทกรรมและแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิงในโลกออนไลน์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล โดยเชื่อมโยงกับความจริงของสังคมออนไลน์ที่รองรับโดยอาศัยการจัดการความสัมพันธ์มาประกอบการวิเคราะห์ ได้แก่ การจัดการความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ความสัมพันธ์เชิงกระบวนการที่เป็นพลวัต และความสัมพันธ์เชิงความรู้สึกนึกคิด ซึ่งในความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้เห็นถึงรูปแบบของตัวตนและจุดยืนทางความคิดของผู้หญิง “ดาวยั่ว” ในพื้นที่ออนไลน์ที่หลากหลาย ภายใต้บริบททางวัฒนธรรม กฎหมายและสังคมในพื้นที่ออนไลน์

ด้วยโลกออนไลน์เป็นพื้นที่ไร้พรมแดน ผู้ศึกษาจึงกำหนดขอบเขตพื้นที่โดยการเลือกกลุ่มผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์ซึ่งมีภาพลักษณ์เป็น “ดาวยั่ว” ตามคำนิยามของผู้ศึกษา และแบ่งขอบเขตพื้นที่การสื่อสารเป็น 2 ช่องทางคือ

1. พื้นที่ออนไลน์ที่มีการใช้ภาพเป็นช่องทางในการนำเสนอตัวตน ได้แก่ การใช้ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวเป็นหลักและมีการใช้ภาษาสัญลักษณ์และข้อความประกอบ ซึ่งในงานการศึกษานี้เป็นการศึกษาภาพและภาษาที่มีเนื้อหาช่วยขูทางกามารมณ์ ที่ปรากฏในพื้นที่เว็บไซต์ประเภทเครือข่ายสังคม (social network) มีพื้นที่สำหรับการโพสต์ภาพ (picture post) แสดงความคิดเห็น และเป็นบล็อกส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะ และที่สำคัญคือ เป็นเว็บไซต์ที่ไม่มีภาพลักษณ์ในเชิงขูขูทางกามารมณ์อย่างชัดเจน โดยเลือกศึกษาจากพื้นที่ในเว็บไซต์ www.hi5.com

2. พื้นที่ออนไลน์ที่มีการใช้ภาษาเป็นช่องทางในการนำเสนอตัวตน ได้แก่ ข้อความและภาษาสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ของโปรแกรมสนทนาออนไลน์ ซึ่งมีประเด็นของการสนทนาในเชิงขูขูทางกามารมณ์ ประกอบภาพเคลื่อนไหวในพื้นที่ส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะที่มีความเป็นชุมชนร่วมด้วย โดยพื้นที่ดังกล่าวจะมีภาพลักษณ์ชัดเจนว่าเป็นเว็บไซต์สำหรับผู้เข้าชมที่ต้องการเสพขูขูทางกามารมณ์โดยเฉพาะ และเลือกศึกษาจากโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก (camfrog)

โดยใช้แนวคิดอัตลักษณ์และแนวคิดทางวาทกรรมมาวิเคราะห์ คือ การอธิบายด้วยการหาความเชื่อมโยงตามหลักของเหตุการณ์ ซึ่งเป็นวิธีการเฉพาะในการการศึกษาปรากฏการณ์ การอธิบายในเชิงของการตีความของส่วนต่างๆ ให้การเชื่อมโยงกันภายใต้บริบทเดียวกัน และการอธิบายโดยการสร้างความเข้าใจ หมายถึง การแยกแยะและการจำแนกหน่วยและระดับการวิเคราะห์ แล้วแสวงหาแนวทางการจัดแต่ละส่วนให้เชื่อมโยงกันในลักษณะต่างๆ โดยอาศัยการเชื่อมโยงความคิด ต่อจากนั้นก็เชื่อมโยงกันเข้ากับเงื่อนไข และบริบทที่อีกชั้นหนึ่ง รวมถึงการอธิบายด้วยการวิพากษ์วิจารณ์หรือการโต้แย้งจากมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย เพื่อให้เกิดการโต้แย้งกัน ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นประเด็นที่แตกต่างกันไป ในหลายแง่มุมมากขึ้น เพื่อให้เห็นถึงการนำเสนอตัวตนของดาวยั่ว ทั้งในมิติของการเป็น

ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำที่ก่อให้เกิดการข่มขู่ทางกามารมณ์หรือตอบสนองอรรถรสทางเพศบนพื้นที่ออนไลน์ เพื่อชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์บนพื้นที่จริง ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ ตลอดจนความซับซ้อนของภาพและเรื่องราวชีวิตภายใต้กรอบของสังคมและเว็บไซต์ในพื้นที่ออนไลน์เกิดเป็นวาทกรรมตัวตนของดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์ได้

2. แนวคิดทฤษฎีอัตลักษณ์

ภาพของผู้หญิงที่ถูกนำเสนอบนเวทิตาธารณะในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่มีลักษณะ ทำทาง การนำเสนอความเป็นตัวตนเลียนแบบการ์ตูนญี่ปุ่น เสื้อผ้าการแต่งกายคล้ายสาวเกาหลี รวมไปถึง การพยายามสร้างตัวตนให้มีภาพลักษณ์เหมือนสาวเกาหลี ญี่ปุ่นตามไปด้วย ไม่ว่าจะทำผิวขาว จมูกโด่ง ตาโต ปากเล็ก ซึ่งสามารถพบเห็นได้ง่ายตามพื้นที่ต่างๆ จนกลายเป็น “อัตลักษณ์” ของผู้หญิง ยุคนี้ไปแล้ว

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าภาพผู้หญิงที่ปรากฏในสังคมยุคปัจจุบันนี้ ตกอยู่ภายใต้อำนาจของสื่อที่ไม่คิดนึก สื่อไม่ว่าจะเป็น วิทยู โทททัศน์ หรือแม้แต่อินเทอร์เน็ต ต่างพยายามสร้าง นำเสนอ และควบคุมผู้รับสื่อให้ตกเป็นเป้าของความคลั่งไคล้ในวัฒนธรรมตะวันตก จนกลายเป็น กระแสและเกิดการเลียนแบบต่อกัน แฟชั่นเสื้อผ้า ทรงผมเกาหลี ญี่ปุ่น จึงเป็นที่นิยมและพบเห็นได้ทั่วไป จนเกือบแยกไม่ออกว่าชาติไหนเป็นต้นฉบับที่แท้จริง กล่าวคือ การสร้างตัวตนต้องมีภาพลักษณ์ที่ คล้ายคลึงกัน หากเพี้ยนไปจากนี้แล้วจะไม่ได้ได้รับความสนใจจากคนส่วนหนึ่งในสังคมโดยรอบนัก เพราะถือว่าล้าสมัย ไม่ใช่คนรุ่นใหม่

แต่ไหนแต่ไรมา “เพศหญิง” ในมายาคติของสังคมไทยถูกมองว่า เป็นเพศที่อ่อนแอ สมควรได้รับการปกป้องจาก “เพศชาย” ซึ่งเป็นคู่ตรงข้ามที่ถูกต้องตามหลักชีววิทยาและธรรมชาติ ถูกจับโยงให้เป็นของคู่กันตามทฤษฎีแห่งจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ทว่า ถูกกลุ่มสตรีนิยมโจมตีทฤษฎีดังกล่าวที่ให้ความสำคัญแก่อำนาจผู้ชาย กดอัตลักษณ์เพศหญิงให้เป็น แต่เพียง “ผู้ที่ขาดสิ่งที่ชายมี” เพศหญิงถูกนิยามให้มีลักษณะยอมจำนน (passive) หมกมุ่นกับตนเอง หรือมีความสุขเมื่อถูกทำให้เจ็บปวด (masochistic)

นอกจากนี้ทฤษฎีของฟรอยด์ยังให้ความชอบธรรมแก่แบบแผนความสัมพันธ์ทางเพศ ระหว่างหญิงชายว่าเป็นสิ่งปกติ ส่วนอัตลักษณ์ของพวกกรักร่วมเพศถูกถือเป็นความเจ็บป่วยหรือพัฒนาการ บุคลิกภาพที่เบี่ยงเบนเท่ากับว่าสนับสนุน โครงสร้างสังคมแบบชายเป็นใหญ่ (patriarchy) (Weedon 1987 อ้างใน อภิญาญา เฟื่องฟูสกุล 2546, 17)

สอดคล้องกับที่โจน สก็อต (Scott 1988, 2 อ้างใน อภิญญา เฟื่องฟูสกุล 2546, 19) ได้ว่า “เพศสถานะเป็นเรื่องของการจัดองค์ประกอบของความแตกต่างระหว่างเพศ แต่มิได้หมายความว่าเพศสถานะสะท้อนหรือสะท้อนที่หยุดนิ่งตายตัว หรือเป็นเรื่องของความแตกต่างทางสรีระระหว่างชายกับหญิงตามธรรมชาติ ในทางตรงกันข้าม เพศสถานะ หมายถึง ความรู้ที่สถาปนาความหมายให้กับความแตกต่างของร่างกาย เราไม่อาจมองเห็นความแตกต่างระหว่างเพศนอกบริบทของความรู้เกี่ยวกับร่างกาย และความรู้ที่นั่นมิใช่เป็นความรู้ที่บริสุทธิ์ แต่เป็นส่วนหนึ่งของปฏิบัติการทางภาษาที่ซับซ้อนและมีนัยที่หลากหลาย” (ยศ สันตสมบัติ 2548, 3) ซึ่งสอดคล้องกับความหมายเชิงวัฒนธรรมของความเป็นหญิง (womanhood) ในสังคมไทยที่ สุชาดา ทวีสิทธิ์ (2548, 209) ได้ชี้ประเด็นว่าเพศสถานะและเพศวิถีของผู้หญิงในสังคมไทยสมัยใหม่มีลักษณะหลากหลาย ซับซ้อน เลื่อนไหล ไม่คงเส้นคงวา และเป็นพลวัต อนึ่งอาจถือเป็นคำยืนยันหนักแน่นจาก “กระแสสังคม” ที่เปลี่ยนแปลงไป สะท้อนให้เห็นถึง “ความจริง” ใด ๆ ในโลกนี้ล้วนเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง ตายตัว และก่อให้เกิดเป็นปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ไม่รู้จบ

ด้วยความเป็นพลวัตของสรรพสิ่ง ตามแนวคิดของโพสต์โมเดิร์น (postmodern) อุดมการณ์ของผู้หญิงจึงไม่หยุดนิ่งและมีการเลื่อนไหล เปลี่ยนไปตามกาลเวลา ทำให้เราต้องเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมโลก และด้วยมุมมองที่ว่า อุดมการณ์ของผู้หญิงปัจจุบันตกอยู่ภายใต้อำนาจของสื่อ ในงานการศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอุดมการณ์ของผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์ โดยเลือกศึกษาตัวตนของผู้หญิงที่มีภาพลักษณ์เป็นผู้หญิง เช็กชี โป๊ เปลือยหรือที่เรียกว่า คาวยั่ว ในพื้นที่ของเว็บไซต์และ โปรแกรมสนทนาโต้ตอบ ทั้งนี้เพื่อเป็นการนิยามความหมายของคำว่า “ตัวตน” ของผู้หญิงคาวยั่วให้เด่นชัดยิ่งขึ้นผู้ศึกษาจึงได้นำแนวคิดมโนคติเรื่อง “ตัวตนหรืออัตลักษณ์” ในมุมมองของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา โดยผนวกรวมจากงานเขียนที่ถูกตีความ ตามแนวคิดของ Richard Jenkins (Social Identity อ้างใน ประสิทธิ์ ลิปรีชา 2551, 22-23) มาใช้อธิบายความหมายคำว่า “ตัวตนของคาวยั่ว” ในพื้นที่ออนไลน์ให้กระจ่างขึ้น ดังนั้น คำว่า “ตัวตนของคาวยั่ว” จึงใช้กล่าวถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มสมาชิกที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์ที่ใช้ศึกษา ซึ่งเป็นคนไทยและได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้หญิงที่มีภาพเช็กชี โป๊ เปลือยปรากฏอยู่บนเว็บไซต์ที่ชื่อว่า “www.hi5.com” รวมถึง โปรแกรมสนทนาอย่าง camfrog และ MSN อีกด้วย

แท้จริงแล้วคำว่า “ตัวตน” และ “อัตลักษณ์” มีความหมายที่แตกต่างกัน ดังที่อภิญญา เฟื่องฟูสกุล ได้กล่าวไว้ว่า “ความเป็นตัวตน (identity)” หรือ “ความเป็นตัวฉัน (self)” ทั้งสองคำนี้ก่อตัวขึ้นได้ในบริบททางสังคมเท่านั้น มโนทัศน์ self ประกอบด้วย ความรู้สึกที่เรามีต่อตัวเราเอง และความรู้สึกที่เราคิดว่าคนอื่นมีต่อตัวเรา ซึ่งเกิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ปัญหาที่เป็น

แกนกลางของการถกเถียงทางทฤษฎี คือ จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกและสังคมอย่างไร สังคมมีอำนาจกำหนดปัจเจกเพียงใดผ่านกลไกอะไร อำนาจดังกล่าวมีข้อจำกัดอย่างไร ในเงื่อนไขอย่างไร ที่เรียกว่า ปัจเจกมีอิสรภาพในฐานะผู้กระทำ (อภิญา เพ็ญฟูสกุล 2546, 5)

การมองอัตลักษณ์ตามแนวคิดดังกล่าว จึงเป็นทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างที่ไม่ได้มองว่าอัตลักษณ์เป็นสิ่งที่อยู่ในตัว หรือเกิดมาพร้อมกับคนหรือสิ่งของเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและเป็นพลวัตร ซึ่งทำให้เราเข้าใจและรับรู้ว่าเป็นใคร คนอื่นเป็นใคร โดยอาศัยสังคมที่สัมพันธ์กับคนนั้นๆ เป็นตัวสร้างและสืบทอดอัตลักษณ์

อีกทั้งปริตดา เกลิมเผ่า กอนันตกุล ได้กล่าวถึง คำอธิบายความเกี่ยวเนื่องและจุดเน้นที่ต่างกันของ "อัตลักษณ์" และ "ตัวตน" ว่า "อัตลักษณ์" แทนความหมายของคำว่า identity และคำว่าตัวตนหรือสำนึกเกี่ยวกับความมีตัวตนครอบคลุมหลายคำ ได้แก่ self, subjectivity, identification คำทั้งหมดนี้เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เกี่ยวกับตนเอง การนิยามตนเอง หรือการตอบคำถามว่า เราคือใคร จุดเน้นที่แตกต่างกันระหว่างอัตลักษณ์และตัวตนคือ อัตลักษณ์ หรือ identity อ้างอิงอยู่กับการจำแนกกลุ่มคนด้วยป้ายทางสังคมวัฒนธรรม เช่นคนไทย (อัตลักษณ์ทางเชื้อชาติ) ชาย หญิง (อัตลักษณ์ทางเพศ) คนชั้นกลาง ชาวบ้าน (อัตลักษณ์ทางชนชั้น) ป้ายเหล่านี้มิได้เป็นเพียงความคิดหรือคำที่ประดิษฐ์ขึ้นอย่างเดียว แต่มีกลไกปฏิบัติการของการสร้างความหมายที่จะทำให้เกิดความสำนึกขึ้นภายในบุคคลว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่มีลักษณะร่วมบางอย่าง เช่น มีลักษณะทางกายภาพเหมือนกัน มีประวัติศาสตร์หรือความทรงจำร่วมกัน หรือมีเป้าหมายเดียวกัน ส่วนคำว่า ตัวตน หรือ สำนึกเกี่ยวกับความมีตัวตน เน้นการดำรงอยู่ของตัวเราในฐานะที่เป็นบุคคล (person) ประธานหรือผู้กระทำ (subject/agent) อันเป็นที่ตั้งของการรับรู้ทางปัญญาและอารมณ์ และเป็นผู้ก่อให้เกิดการกระทำต่างๆ นอกจากนี้แล้วอัตลักษณ์และตัวตนยังมีความเกี่ยวข้องกันมากขึ้นในกระแสความคิดร่วมสมัย อัตลักษณ์มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานที่ เวลา และปรับตัวไปตามสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นว่าอัตลักษณ์และตัวตน ก็คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับกลุ่ม หรือระหว่างกลุ่มกับคนนั่นเอง (ปริตดา เกลิมเผ่า กอนันตกุล 2545, 201-202)

คำว่า "อัตลักษณ์" มักจะถูกกล่าวถึงควบคู่ไปกับมโนทัศน์ของอำนาจ การนิยาม ความหมายหรือการสร้างภาพแทนความจริง (representation) อัตลักษณ์จึงมีความหมายที่แตกต่างจากความเข้าใจโดยทั่วไปที่เชื่อว่า อัตลักษณ์ น่าจะหมายถึง คุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของบุคคลหรือสิ่งนั้น และตามพจนานุกรมฉบับไทย-อังกฤษ อังกฤษ-ไทย (วิทย์ เทียงบูรณะธรรม อ้างใน อภิญา เพ็ญฟูสกุล 2546, 1) มีคำแปลของ identity ในคำไทยว่า "เอกลักษณ์" หมายถึง สิ่งที่เป็นคุณสมบัติของคนหรือสิ่งหนึ่ง และมีนัยขยายต่อไปว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะของสิ่งนั้น ที่ทำให้สิ่งนั้นโดดเด่นขึ้นมาหรือแตกต่างจากสิ่งอื่น

สอดคล้องกับที่อภิญญา เฟื่องฟูสกุล ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงสิ่งที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับ “อัตลักษณ์” นั่นคือ “อำนาจ” และ “วาทกรรม” ซึ่งแนวคิดนี้เป็นของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault 1975) ที่เกิดขึ้นในยุคหลังสมัยใหม่ ฟูโกต์ชี้ให้เห็นถึงการผูกโยงของ “เหตุผลกับอำนาจ” ในการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ที่เกิดจากการค้นพบสาเหตุการเกิดโรความีที่มาจาก “สิ่งที่มองเห็น ได้ภายในร่างกาย” นับเป็นการขจัดความมงงายออกไป และแทนที่ด้วยความรู้ที่เป็นระบบและมีความเป็นกลางมากขึ้น แต่ในความเป็นกลางนั้นเป็นการกระทำร่างกายมนุษย์ให้กลายเป็นวัตถุอย่างสมบูรณ์ องค์ความรู้ภายใต้ยุคสมัยจึงตกอยู่ภายใต้กรอบและมุมมองแบบหนึ่ง ซึ่งฟูโกต์ เรียกว่า วาทกรรม (discourse) ในที่นี้มีได้หมายถึงภาษาแต่เป็นกรอบของการนิยามความเป็นจริง วางอยู่บนมุมมองหนึ่ง ๆ และประกอบไปด้วยกระบวนการและปฏิบัติการทางสังคมที่มารองรับชุดความจริงเหล่านั้น (อภิญญา เฟื่องฟูสกุล 2546, 39)

ทั้งนี้ในการนำเสนออัตลักษณ์ (identity) นัทฤษฎี ประสานนาม ได้ชี้ให้เห็นถึงเรื่อง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก (awareness) ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือเราจะต้องแสดงตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตน ก็คือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคนอื่น (ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จาก: <http://www.midnightuniv.org> วันที่ค้นข้อมูล: 16 กรกฎาคม 2552)

ทว่าเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปคำว่า “อัตลักษณ์” ในวงสังคมยุคหลังสมัยใหม่ (postmodernism) คำนี้ถึงการเข้าถึง “ความจริง” ของสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งที่เชื่อว่าเป็นความจริงที่เป็นแก่นแกนของปัจเจกบุคคล วิธีคิดในกระแสนี้หรือถอนความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติแก่นแกนของปัจเจกภาพ ความเป็นปัจเจกกลายเป็นเรื่องของการนิยาม ช่วงชิงความหมาย ซึ่งสามารถเลื่อนไหลเปลี่ยนแปลงไปได้ตามบริบท มิได้หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะตัวอีกต่อไป ดังนั้นคำว่า “อัตลักษณ์” ของพริตตีใน hi5 จึงเหมาะสมกว่าคำว่า “เอกลักษณ์” ในความหมาย identity

คำว่า identity ตามความหมายของ Kathryn Woodward 1997 (อ้างใน อภิญญา เฟื่องฟูสกุล 2546, 5) คือ เป็นปริมณฑลเชื่อมต่อระหว่างความเป็น “ปัจเจก” ที่เชื่อมต่อและสัมพันธ์กับสังคม (social aspect) สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่และระบบคุณค่าที่ติดมากับ ความเป็นเพื่อนพ่อแม่ สามีภรรยา ในมิตินี้อัตลักษณ์จึงเป็นเรื่องของการใช้สัญลักษณ์แทนความสัมพันธ์ (symbolic aspect) และในอีกด้านหนึ่งอัตลักษณ์ก็เกี่ยวข้องกับมิติ “ภายใน” ของความเป็นตัวเราอย่างมาก ทั้งในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความนึกคิด เพราะมนุษย์ให้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายเกี่ยวกับตนเองในกระบวนการที่เขาสัมพันธ์กับโลก (psychological and subjective aspect) และปริมณฑล

ของ identity และ subjectivity นี้จึงซ้อนทับกันอยู่ จึงมีการแบ่งประเภทอัตลักษณ์เป็นสองระดับ คือ อัตลักษณ์บุคคล (personal identity) และอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) เพื่อศึกษาความคาบเกี่ยว และปฏิสัมพันธ์ของทั้งสองระดับโดยนำเสนอความเป็นตัวตนของเขาเหล่านั้น

จากการแยกแยะความเป็นตัวตนที่เกิดขึ้นตามแนวความคิดของ เรอเน่ เดส์คาร์ตส์ (Rene Descartes) ที่ได้กล่าวอ้างถึงการเสนอภาพของปัจเจกที่ตระหนักถึงการมีอยู่ของตัวตนในฐานะ ผู้ที่คิด (thinking subject) เขาเห็นว่าเมื่อเรามองลงไปทีกิจกรรมการคิดของเราเอง เป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานที่เราจะไม่สงสัยการมีอยู่ของ “ตัวฉัน” ซึ่งเป็นผู้คิด จากจุดนี้ เดส์คาร์ต มองการแบ่งแยกข้าว เป็นสองระหว่างโลกอติวิสัยกับภาวิสัย “มนุษย์ที่จมอยู่กับห้วงคิด” เป็นภาพที่มนุษย์ตัดขาดจากโลก และสิ่งแวดล้อม เดส์คาร์ตเชื่อว่าวิธีการหาความรู้ที่เป็นแก่นแท้หรือการเข้าถึงความจริงของสิ่งหนึ่ง จะทำได้ก็โดยการดึงสิ่งนั้นออกจากสิ่งอื่น ๆ ที่แวดล้อมมัน ศึกษาเฉพาะเจาะจงแต่สิ่งนั้น วิธีนี้สามารถ ทำให้ค้นหาและเข้าถึงคุณสมบัติแก่นแท้ของสิ่งนั้น ความเป็นจริงสุดท้ายของสิ่งหนึ่งๆ ควรเป็นความจริง สากล คือ ไม่ขึ้นต่อเงื่อนไขเฉพาะหน้าใดๆ ซึ่งการเข้าถึงแก่นแท้ของมนุษย์ก็ใช้วิธีการเดียวกัน เรา จึงต้องตัดตัวเองออกจากโลกแวดล้อมทั้งหมด เดส์คาร์ต กล่าวว่า ในการเข้าถึงแก่นแท้ของตนเอง “บัดนี้ฉันจะปิดตาลง จะหยุดฟังเสียงต่าง ๆ จะดึงตัวเองออกจากการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้งหมด และด้วยวิธีนี้ฉันจะค่อย ๆ เข้า ก้าวเข้าสู่ความรู้ที่ลึกซึ้งขึ้นเกี่ยวกับตัวฉันเอง (Descartes อ้างใน อภิปัญญา เพื่อฟูฟูสกุล 2546, 9)

ขณะเดียวกันกาญจนา แก้วเทพ กล่าวถึง “อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (cultural identity)” ว่า ก่อตัวมาจากการใช้วาทกรรม (discourse) และปฏิบัติการต่าง ๆ ในสังคม (social practice) ที่ดำเนิน อยู่ในชีวิตประจำวันของบุคคล เช่น การสนทนา การพักท่าย การประกอบพิธีกรรม ฯลฯ บุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเดียวกันก็จะถูกยอมรับจากสมาชิกภายในชุมชนเดียวกันว่า “เป็นคนวงใน หรือเป็นคนในวัฒนธรรมเดียวกัน” (us) เช่น การรวมกลุ่มกันของพริตตี้จนกลายเป็นเครือข่ายของพริตตี้ใน hi5 ก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของอัตลักษณ์ต่อบุคคลและสังคม

นักวัฒนธรรมนิยมบางสำนักก็มีแนวคิดพื้นฐานว่า เรื่องของวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” (power) เนื่องจากวัฒนธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับเรื่องอัตลักษณ์ของบุคคล หรือของสังคมนั้นเป็นแหล่งที่มาของอำนาจบางชนิด เช่น ความมั่นใจในตนเอง (self-confidence) ความภาคภูมิใจและความรู้สึกมีศักดิ์ศรีในตนเอง ดังนั้น หากบุคคลหรือสังคมใดขาดอัตลักษณ์เฉพาะตัว หรืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมแล้ว ก็จะทำให้ขาดความมั่นใจ หมดความภาคภูมิใจในตัวเอง เป็นต้น ในขณะที่ อัตลักษณ์ คือ การต่อสู้ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งภายใต้สังคมที่เต็มไปด้วยผู้คนที่ หลากหลาย เช่น กลุ่มพริตตี้ที่พยายามสร้างพื้นที่ให้กับกลุ่มของตนในสังคม

ทั้งนี้กาญจนา แก้วเทพยังกล่าวต่อไปว่า อัตลักษณ์เป็นเรื่องของเกณฑ์แบ่ง “เขา” และ “เรา” เนื่องจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบที่บอกว่า “เราเป็นใคร” (we or us) และแตกต่างจากคนอื่น (they or them) อย่างไร โดย Sarbaugh อธิบายว่า ความรู้สึก “เป็นวัฒนธรรมเดียวกัน” นั้นอาจจะแล้วแต่รหัสหรือสัญญาณที่เรากำลังใช้เกณฑ์ในการแบ่ง ดังตัวแปรทั้ง 4 ตัว สำหรับวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมหรือการพิจารณาอัตลักษณ์ของแต่ละวัฒนธรรม ดังนี้ หนึ่งคือ โลกทัศน์ (worldview) ซึ่งเป็นชุดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความหมายชีวิต เป้าหมายของชีวิต และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับจักรวาล ฯลฯ สองคือ แบบแผนของบรรทัดฐาน (normative pattern) ซึ่งเป็นแบบแผนที่วางแนวทางในการปฏิบัติของคนในกลุ่มว่าต้อง/ไม่ต้องทำอะไร ควร/ไม่ควรทำอะไร และอาจจะทำอะไร ตามระดับความเข้มงวดของแต่ละวัฒนธรรมที่ต่างกัน ไป สามคือ ระบบรหัส (code system) ซึ่งเป็นแบบแผน/กฎทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับทุกอย่างที่มีความหมาย (meaning) ไม่ว่าจะเป็นวจนภาษา อวจนภาษา สถานที่ เวลา โครงสร้างทางสังคม ฯลฯ และสี่ คือ ความสัมพันธ์ที่บุคคลได้รับรู้ (perceived relation) ซึ่งอาจมีหลายมิติ เช่น เป้าหมายของแต่ละวัฒนธรรมนั้น ไปด้วยกันหรือไม่เกี่ยวกับลำดับขั้นของความสัมพันธ์นั้น และความรู้สึกบวก-ลบกับ “ผู้อื่น” (alien) เป็นต้น

ในด้านของความแตกต่างที่ถูกกำหนดขึ้นในความสัมพันธ์ต่ออัตลักษณ์ Woodward มองว่า อัตลักษณ์ถูกหล่อหลอมผ่านการกำหนดของ “ความแตกต่าง” โดยการกำหนดของความแตกต่างเกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (symbolic interaction) ด้วยการนำเสนอภาพตัวแทนและผ่านรูปแบบของการคิดกันทางสังคม ดังนั้น อัตลักษณ์จึงไม่ได้อยู่ตรงข้ามแต่ขึ้นอยู่กับความแตกต่าง (depend on difference) ในความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น รูปแบบของความแตกต่างทางสัญญาณ และสังคมถูกจัดตั้งขึ้นอย่างน้อยในส่วนที่ผ่านปฏิบัติการของสิ่งที่ถูกเรียกว่า “ระบบการแบ่งประเภท (classificatory systems)” โดยระบบการแบ่งประเภทนี้ใช้หลักของความแตกต่างต่อประชากร ตัวอย่างเช่น วิธีที่สามารถแบ่งพวกเขาและลักษณะพิเศษของพวกเขาออกเป็นอย่างน้อย 2 กลุ่ม ที่ตรงข้ามกัน เช่น พวกเราและพวกเขา ตนเองและคนอื่น

“อัตลักษณ์” ต่างจาก “บุคลิกภาพ” ในประเด็นที่สำคัญหลายประการ เราอาจมีบุคลิกภาพร่วมกับบุคคลอื่น แต่การมีอัตลักษณ์ร่วมมีนัยของการเกี่ยวพันกับการตื่นตัว (active) บางอย่างในตัวของเรา เช่น เราเลือกที่จะแสดงตัวตนกับกลุ่มหรืออัตลักษณ์ที่เฉพาะ ซึ่งบางครั้งเราอาจมีตัวเลือกมากกว่าคนอื่น และอัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก (awareness) บางอย่างที่เกี่ยวข้องกับส่วนที่เป็นของเรา บุคลิกภาพอธิบายลักษณะต่างที่บุคคลทั้งไปน่าจะมี เช่น การเข้าสังคมเก่งหรืออาจเป็นคุณลักษณะภายใน แต่อัตลักษณ์ต้องการพื้นฐานบางอย่าง อาจถูกจัดประเภทด้วยการมีลักษณะบุคลิกภาพ แต่เราต้องแสดงตนเอง (นั่นคือ การยอมรับอย่างตั้งใจ) กับอัตลักษณ์ความสำคัญของการแสดงตัวตน (marking oneself) คือ การมีอัตลักษณ์เหมือนกับกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างกับอีกกลุ่มอื่น หาก

ลองคิดถึงสถานการณ์ที่เราพบกับใครสักคนในครั้งแรก และเรากำลังพยายามค้นหาว่าเขา คือ ใคร ด้วยการตั้งคำถามว่าเขามาจากไหนและเขาทำอะไรในสถานการณ์ต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการกำลังพยายามค้นหาสิ่งเกี่ยวกับตัวของบุคคลนี้และสิ่งที่ทำให้เขาเหมือนกับเราด้วย (สิ่งที่เรามีร่วมกับเขา) และสิ่งที่ทำให้เขาแตกต่างจากเรา หรือการพิจารณาถึงสถานการณ์การเดินทางไกล สถานที่ที่คุณจะไป คุณได้ยินเสียงคนกลุ่มหนึ่งกำลังสนทนาแล้วพูดภาษาเดียวกับคุณ คุณจะรับรู้ด้วยความรู้สึกของการระลึกรู้ (recognition) และความเป็นเจ้าของร่วมกับกลุ่มนั้น การที่คุณมีบางอย่างร่วมกัน ได้นำเสนอช่วงของการระลึกรู้ และการมีบางอย่างร่วมกับผู้อื่น ผู้ที่มีอัตลักษณ์ร่วมกับคุณ อัตลักษณ์ถูกแสดงออกให้เห็นด้วยการคล้ายกัน นั่นคือ มันเกี่ยวกับบุคคลที่เหมือนเราและความแตกต่างของบุคคลที่ไม่เหมือนกับเรา (อภิญา เพ็ญฟูสกุล 2546, 1)

ลักษณะสำคัญอัตลักษณ์ คือ มันยังเป็นเรื่องของ “การใช้สัญลักษณ์ (symbol)” เพราะการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ต่างๆ จะกระทำโดยผ่านระบบสัญลักษณ์ที่หลากหลายรูปแบบในอีกด้านหนึ่งอัตลักษณ์ก็เกี่ยวข้องกับ มิติ “ภายใน” ของความเป็นตัวเราอย่างมากทั้งในด้านของอารมณ์ความรู้สึกเรา เช่น อัตลักษณ์ทางเพศที่ได้เคยกล่าวไว้ในแนวความคิดก่อรูปของอัตลักษณ์ของปัจเจกโดยวางบนฐานของอัตลักษณ์ทางเพศ ซึ่งซิกมุนด์ ฟรอยด์เชื่อว่า แม้ลักษณะทางกายภาพจะเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้มาก็จริง แต่ “อัตลักษณ์ทางเพศ” ก่อตัวขึ้นมาจากโครงสร้างจิตวิทยา(อภิญา เพ็ญฟูสกุล 2546, 15) ซึ่งเขาได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ทั้งจากนักมานุษยวิทยาและกลุ่มสตรีนิยมว่า เขาไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ความแตกต่างทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เพราะมนุษย์ให้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกี่ยวกับตนเอง

ในกระบวนการที่เขาสัมพันธ์กับโลกและปริมณฑลของอัตลักษณ์และตัวตนที่มันซ้อนทับกันอยู่ จึงมีการจัดแบ่งประเภทของอัตลักษณ์เป็น 2 ระดับ คือ ระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (personal identity) และอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) ที่จะใช้แสดงตน เช่น การที่สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่ และระบบคุณค่าที่คิดดูว่า ความเป็นพ่อ ความเป็นเพื่อน ความเป็นสามีภรรยา เข็มโรงเรียน ผ้าที่พันคอของทิม ภาษาหรือบางที่อาจเห็นได้จากเสื้อผ้าที่ใส่ สัญลักษณ์และการสร้างภาพแทนความจริง (representation) เป็นสิ่งสำคัญในการแสดงให้เห็นแนวทางหรือที่เรามีอัตลักษณ์ร่วมกับบุคคลบางคนและการแยกแยะตัวเราด้วยการสร้างความต่างจากคนอื่น ในความเข้าใจนี้เองแม้ว่าในฐานะของบุคคลเราควรยอมรับในอัตลักษณ์ต่างๆ อย่างตั้งใจ อัตลักษณ์เหล่านั้นยังเป็นผลผลิตที่สำคัญของสังคมที่เราอาศัยอยู่และความสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น อัตลักษณ์จึงได้จัดเตรียมการเชื่อมโยงระหว่างบุคคลกับโลกที่เขาอาศัยอยู่ นอกจากนี้อัตลักษณ์ยังรวม ถึงเรื่องว่า “ฉันมองตัวฉันเองอย่างไร และคนอื่นมองฉันอย่างไร” มันเข้าไปเกี่ยวกับตัวตน (self) และสิ่งที่อยู่ภายใน มันเป็นการกำหนดตำแหน่งที่ระลึกจากสังคม ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่คนอื่นรับรู้ด้วยไม่ใช่แค่เรารับรู้เท่านั้น

แต่อย่างไรก็ตามการที่เรามองตัวเราว่าเป็นอย่างไรและคนอื่นมองเราอย่างไรมันอาจไม่สอดคล้องกันเสมอไปก็เป็นได้

คั้งที่ ฉลาดชาย รมิตานนท์ กล่าวว่าอัตลักษณ์นั้นไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นลอยๆ ตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการสร้างของวัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่ง และวัฒนธรรมก็เป็นสิ่งก่อสร้างทางสังคม (social construct) นอกจากนี้วัฒนธรรมก็ไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่งหรือตายตัว หากแต่มีรูปแบบเป็นวงจรที่เรียกว่า “วงจรแห่งวัฒนธรรม” (circuit of culture) ดังนั้นอัตลักษณ์ทั้งหลายจึงมีกระบวนการถูกผลิต (produced) ให้เกิดขึ้น สามารถถูกบริโภค (consumed) และถูกควบคุมจัดการ (regulated) อยู่ในวัฒนธรรมเหล่านั้น และทั้งนี้ยังมีการสร้างความหมายต่างๆ (creating meanings) ผ่านทางระบบต่างๆ ของการสร้างภาพตัวแทน (symbolic systems of representation) ที่เกี่ยวกับตำแหน่งแห่งที่ต่างๆ ทางอัตลักษณ์อันหลากหลายที่เราเลือกใช้ หรือนำเอามาสร้างเป็นอัตลักษณ์ของเรา (ระบบออนไลน์, เข้าถึงได้จาก <http://www.soc.cmu.ac.th> วันที่ค้นข้อมูล 3 สิงหาคม 2551)

อัตลักษณ์ (Identity) ในบริบทของ CMC ซึ่ง Joseph B. Walther (อ้างใน เอเมอร์ลิมัวัฒนา 2550, 15) ให้ความหมาย CMC เอาไว้กว้างๆ ว่า คือ การประชุมโดยคอมพิวเตอร์ (computer conferencing) และการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ e-mail) ซึ่งเกิดขึ้นและดำเนินไปในเวลาเดียวกัน (synchronous) หรือ ต่างเวลา (asynchronous) โดยที่ผู้ส่งสารใส่รหัส (encode) ลงไปในเนื้อหาสาระ (text messages) ซึ่งจะถูกลำเลียง (relayed) จากคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งสารไปสู่คอมพิวเตอร์ของผู้รับสาร ทั้งนี้ J.W. Chesebro และ D.G. Bonsall (อ้างใน กิตติ กันภัย 2543, 106-117) ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ CMC ที่มีต่อสังคมและคนในสังคม โดยมีจุดเน้นที่การใช้คอมพิวเตอร์ส่วนตัว (personal Computer) ในฐานะที่เป็นอุปกรณ์ถ่ายเทข้อมูลข่าวสารว่า CMC นี้จะเป็นอัตลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ปฏิสัมพันธ์กับคนภายใน CMC โดยตัวตนที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากการลองแสดง ซึ่งโดยปกติไม่สามารถกระทำได้ในสังคมจริง จุดเริ่มต้นของอัตลักษณ์คือการเลือกชื่อ และชื่อที่ถูกตั้งไว้จะเปลี่ยนไปเป็นเครื่องหมายการค้า (transformed into trademarks) เอาไว้บอกชื่อ ปัจจุบันบุคคลผู้สื่อสารจะใช้วิธี “คมกลั่น” เพื่อจะรู้ว่าเป็นมิตรหรือศัตรู ในท่ามกลางสถานะการสื่อสารที่คลุมเครือไม่รู้ว่าเป็นใครเป็นใคร ระบบ CMC ที่ปกปิดนี้จะเปิดช่องผู้คนที่ตั้งชื่อให้กับตัวเอง Bechar-Israeli ได้วิเคราะห์การตั้งชื่อของผู้ใช้สื่อพบว่าชื่อจะแสดงความหมายในลักษณะสนุกสนาน ไม่จริงจัง (playful and performative) Wather และ Burgoon (อ้างใน กิตติ กันภัย 2543, 132) ศึกษาระบบ CMC ที่มีการปกปิดชื่อจริง พบว่า ผู้ร่วมสื่อสารยังคงตั้งชื่อเล่นและคำอธิบายท้ายชื่อ (signatures) ต่อเติมจากชื่อจริง

มีหลักฐานจากงานวิจัยจำนวนหนึ่ง ที่กล่าวว่ามีคนจำนวนไม่น้อยที่สร้าง “ตัวตน Online” ที่มีลักษณะสอดคล้องกับอัตลักษณ์ที่แท้จริง (off-line identities) ขึ้นมา เช่น งานของ E.M.

Reid ที่เขียนเรื่อง “net romances” แสดงปรากฏการณ์การพบและตกหลุมรักของผู้ใช้ IRC อันเนื่องมาจากอัตลักษณ์ “off-line” ที่สอดคล้องหรือไปด้วยกันได้ (อ้างใน เอมอร์ ลิมวัฒนา 2550, 132)

การใช้ “User Name” เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ผู้สื่อสารในพื้นที่ออนไลน์ใช้เพื่อสร้างอัตลักษณ์ หรือ “User Name” นี้เรียกย่อ ๆ ว่า “User” ซึ่งจะโชว์ในหน้าที่แสดงรายละเอียดของเจ้าของพื้นที่ เป็นหลัก ส่วนประกอบอื่น ๆ ที่ช่วยสร้างความหลากหลาย ก็คือ เครื่องหมาย (illustration) หรือตราสัญลักษณ์ แสดงตัวตนหรือสังกัดของเจ้าของชื่อ เช่น PAM-PSU เพื่อสร้างตัวตนชื่อแป้มเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วการสร้างอัตลักษณ์ในพื้นที่ออนไลน์ยังต้องอาศัยเวลา ไม่ว่าจะเป็นความรวดเร็วในการโต้ตอบกับคู่สนทนาซึ่งจะช่วยสร้างความประทับใจ การเขียนสื่อสารบ่อยครั้งต่อสัปดาห์ก็เป็นตัวบ่งบอกถึงความเป็นคนเขียนหนังสือมากได้ การเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง ซึ่งทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับกลุ่มและข้อตกลงภายในกลุ่ม การใช้ User Name ซึ่งจะทำให้ปรากฏรายละเอียดของอัตลักษณ์มากหรือน้อย ตลอดจนบุคลิกภายในชีวิตประจำวัน เช่นคำพูดติดปาก ก็มีผลต่อการสร้างอัตลักษณ์ในพื้นที่ออนไลน์

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมในกระบวนการสื่อสาร นอกจากผู้สื่อสารจะมี หรือสร้างอัตลักษณ์ของตนขึ้นมาใน CMC แล้วผู้สื่อสารยังสามารถจะมี หรือสร้างความสัมพันธ์กับผู้ร่วมสื่อสารอื่น ๆ ได้อีกด้วย ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจเป็นไปได้ทั้งแบบเคยรู้จักเห็นหน้าค่าตากันมาก่อน ก่อนที่จะมาสื่อสารใน CMC หรือเคยคุยกันมาก่อนในชุมชนอื่นๆ ของ CMC ก่อนที่จะมาสื่อสารและสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกันในกลุ่มเฉพาะแบบ หลังจากที่สร้างความสัมพันธ์กันใน CMC แล้วผู้สื่อสารยังแนวโน้มในการขยายความสัมพันธ์ไปสู่การใช้ช่องทางอื่นๆ เพิ่มเติมด้วย เช่น ทางโทรศัพท์ จดหมาย หรือแม้แต่การพบปะกันจริง ๆ การเล่าเรื่อง ไอ้อวด (Flaming) เป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้สื่อสารใช้ในความสัมพันธ์แบบเปิดเผยทำทาย (sporting relationship) ในการสื่อสารแบบ CMC ซึ่งลักษณะการเล่าเรื่อง ไอ้อวดนี้มักพบในกลุ่มเด็กที่มักจะแสดงออกกับเพื่อน ๆ เพื่อยืนยันการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (อ้างในเอมอร์ ลิมวัฒนา 2543, 136)

ลักษณะดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นการปฏิวัติรูปแบบของการสื่อสารซึ่งเดิมบุคคลหนึ่ง ที่ติดต่อสัมพันธ์กันย่อมมีตัวตน (identity) ของตนเอง โดยการแสดงออกทางสีหน้า แววตา ลักษณะท่าทาง ทำให้บุคคลที่แสดงความคิดเห็นนั้น ๆ ต้องรับผิดชอบต่อจุดยืนของตนเอง แต่การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์จะไม่มีปรากฏการณ์เช่นนั้น ผู้สื่อสารไม่จำเป็นต้องพบหน้าค่าตากัน จึงทำให้มีอิสระอย่างสูงในการแสดงตัวตนของตนได้อย่างเต็มที่ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต ดังเช่นไดอารีออนไลน์ที่มีการเปิดพื้นที่ให้บุคคลสามารถเข้าไปแสดงตัวตนของตนตามที่ต้องการ แม้กระทั่งเรื่องราวส่วนตัวที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ในโลกของความเป็นจริง แต่ในโลกของสื่อออนไลน์นี้ บุคคลสามารถแสดงความเป็นตัวตนออกมาได้อย่างอิสระ เพราะมีความรู้สึกถึงความเป็นส่วนตัวในขณะที่กำลังเขียนบันทึก

แต่ในขณะเดียวกันสามารถที่จะนำเรื่องราวที่บันทึกเปิดเผยให้กับสาธารณชนรับรู้ด้วยความสามารถในการเข้าถึงผ่านทางวิธีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์นั่นเอง

ดังเช่น ในงานวิทยานิพนธ์ของเอมอร์ ลีมัวตนา (2550, 48-52) มีการกล่าวถึง “อัตลักษณ์ในพื้นที่ออนไลน์” เรื่องการวิเคราะห์ตัวตนบนพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะในโคะระออนไลน์ว่า จดหมายเป็นรูปแบบหนึ่งของการเขียนบันทึกที่ผู้เขียนสามารถแสดงความเป็นตัวตนออกมาได้อย่างเต็มที่ โดยถือเอาพื้นที่ในจดหมายเป็นพื้นที่ส่วนตัว แต่เมื่อจดหมายนั้นถูกเผยแพร่ออกสู่สาธารณชนโดยการคัดลอกและนำไปตีพิมพ์เป็นหนังสือ ความเป็นตัวตนในพื้นที่ส่วนตัวดังกล่าวจึงถูกลดทอนลงด้วยการแก้ไข ปรับปรุง เนื้อหา ภาษาและข้อคิดเห็นรวมถึงความรู้สึกส่วนตัวของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายลง เพื่อให้สามารถเป็นที่ยอมรับแก่สังคมได้โดยบันทึกที่เกิดขึ้นในรูปของจดหมายนั้น มักพบว่า ปรากฏอยู่ในกลุ่มชนชั้นกลาง ชนชั้นสูง และชนชั้นเจ้า ซึ่งเป็นชนชั้นที่ได้รับการสนับสนุนในเรื่องของการอ่านออกเขียนได้ อีกทั้งการเขียนบันทึกในรูปของจดหมายนั้นมักเกิดขึ้นในขณะที่ต้องมีการเดินทางอันนำมาซึ่งภาระค่าใช้จ่าย ซึ่งกลุ่มคนในชนชั้นดังกล่าวสามารถรองรับต่อภาระที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนั้นแล้วกลุ่มคนในชนชั้นกลาง ชนชั้นสูงยังเป็นชนชั้นที่อยู่ในความสนใจของสังคมในการบอกเล่าและแสดงข้อคิดเห็นต่อเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งมักถูกจับตามองอยู่เสมอ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องราวส่วนตัวอีกทั้งยังเป็นชนชั้นที่อยู่ใกล้ชิดกับกลุ่มผู้มีอำนาจในการคัดลอกเรื่องราวเพื่อนำเสนอสู่สังคม จึงทำให้เห็นได้ว่า บันทึกที่นำเสนอความเป็นตัวตนในพื้นที่ส่วนตัวเช่นจดหมายที่ปรากฏต่อสาธารณชนโดยส่วนใหญ่เป็นของกลุ่มชนชั้นกลางขึ้นไปนั่นเอง

อีกทั้งในงานของวิทยานิพนธ์ของวันเฉลิม สาระไชย (2544, 203) ได้เสนอเรื่องการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนโดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในเขตเมืองเชียงราย กล่าวถึงอัตลักษณ์ว่าการแสดงออกของวัยรุ่นผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตจะใช้ภาษาเป็นสื่อในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของกันและกัน นอกจากนี้แล้วยังรุ่นยังสร้างความน่าสนใจในตนเองให้แก่คู่สนทนา เช่น ใช้ชื่อที่แปลกน่าสนใจเป็นที่ดึงดูดเพศตรงข้าม วัยรุ่นหญิงและชายนิยมตั้งชื่อตนเองให้ดูเป็นผู้หญิงและผู้ชายมากที่สุด เพราะการเข้าไปเล่นอินเทอร์เน็ตเน้นคู่สนทนาเป็นเพศตรงข้ามเป็นหลัก

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นถึงเหตุผลของการที่เราเลือกนิยามความหมายของตนเองและแสดงตนเองต่อบุคคลหรือสังคมว่าเราเป็นใครนั่น ถือเป็นกระบวนการของการเลือกใช้และแสดงออกซึ่งจะทำให้รู้ว่าเราเหมือนหรือแตกต่างจากคนอื่นหรือกลุ่มอื่นอย่างไร โดยผ่านระบบของการใช้สัญลักษณ์ (Symbol) ซึ่งเป็นสิ่งที่ประกอบกันทั้งด้านอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวเราและกระบวนการของโลกภายนอกที่เราเกี่ยวพัน เพราะมนุษย์เลือกใช้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกี่ยวกับตนเองทั้งในกระบวนการที่เขาสัมพันธ์กับโลกและในส่วนของตัวตนที่มันซ้อนทับกันอยู่ ดังนั้น จึงมีการจัดแบ่งประเภทของอัตลักษณ์เป็น 2 ระดับ คือ 1) ระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล

(personal identity) และ 2) ระดับอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) เช่น การที่สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่และตำแหน่งทางสังคมให้กับผู้หญิงในบทบาทความเป็นแม่ ความเป็นเพื่อน หรือตำแหน่งในที่ทำงาน ระบบคุณค่าที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิด ทำให้เราเรียนรู้และเลือกที่จะนิยามตนเองให้เหมาะสมในสังคม และมีการเลื่อนไหลปรับเปลี่ยนไปตามบริบท บางครั้งบทบาทและตำแหน่งอาจซ้อนทับกัน เช่น ผู้ศึกษาเป็นผู้หญิงทำงานในขณะที่เป็นนักศึกษาปริญญาโท เป็นต้น อัตลักษณ์ที่เราเลือกหยิบมาใช้ในการนิยามตนเองทั้งต่อสังคมและต่อตัวตนเองนั้นเกิดขึ้นได้โดยผ่านระบบการสร้างภาพแทนความจริง (representation) เพราะการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ต่างๆ จะกระทำโดยผ่านระบบสัญลักษณ์ที่หลากหลายรูปแบบ เช่น ในแต่ละสถานศึกษามีการเลือกใช้สี อัตลักษณ์หรือเครื่องแบบที่แตกต่างกันออกไป ก็เพื่อแสดงความเป็นตัวตนให้กับบุคคลรับรู้ แต่อย่างไรก็ตาม การที่เรามองตัวเราและพยายามเลือกนิยามความหมายเพื่อแสดงความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคล กับสิ่งที่คนอื่นมองเห็นในตัวเราว่าอย่างไรนั้น มันอาจไม่สอดคล้องกันเสมอไป

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าอัตลักษณ์กับสังคมจึงเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ออก เนื่องจากการนิยามความเป็นตัวตนของอัตลักษณ์นั้นต้องมีการอ้างอิงกับสังคม แม้จะเป็นในระดับตัวบุคคลก็ยังคงมีการนิยามตนเองว่ามีตำแหน่งแห่งที่หรือมีบทบาทอย่างไรในสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ อัตลักษณ์เกิดขึ้นจากการประทะประสานทั้งระหว่างบุคคลในสังคมและภายในตัวบุคคลเอง ซึ่งในแต่ละบุคคลอาจมีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป แต่จะมีการเลือกเอาเพียงอัตลักษณ์ใดอัตลักษณ์หนึ่ง ที่ตนยอมรับเพื่อนำมาใช้ภายใต้เงื่อนไขของบริบทในช่วงเวลาและพื้นที่นั้น และอัตลักษณ์นี้อาจถูกกำหนดได้ทั้งจากบุคคลเป็นผู้กำหนดตนเองหรือถูกกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของบุคคลโดยสังคมก็ได้ อย่างไรก็ตามการกำหนดอัตลักษณ์นี้เกิดขึ้นบนกระบวนการคิดเกี่ยวกับระบบของความแตกต่างระบบของความหลากหลายและการตั้งคำถามว่าอัตลักษณ์ของคาวยู่ที่จะสร้างขึ้นนั้นมีความเชื่อมโยงกับสังคมออนไลน์อย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับความเข้าใจในงานการศึกษาเรื่อง “ตัวตนของคาวยู่ในพื้นที่ออนไลน์” ซึ่งเป็นการศึกษาอัตลักษณ์หรือตัวตนเฉพาะหรือเอกลักษณ์ทางสังคมของคาวยู่ในพื้นที่ออนไลน์ที่จะทำให้เห็นภาพของสังคมย่อยต่างๆ นั้น โดยรวมว่ามีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของสภาพการณ์ในสังคมนั้นอย่างไร

3. แนวคิดทฤษฎีวาทกรรม

เป็นการยากยิ่งที่จะสรุปหรือให้ความหมายของวาทกรรมให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ แต่ก็เชื่อว่าอุปสรรคดังกล่าวจะทำให้ไม่สามารถจับคว้าสาระใดได้ หากแต่การศึกษาถึงวาทกรรมจะต้องตระหนักรู้ตลอดเวลาว่า วาทกรรมมิได้หมายถึงเฉพาะเพียงการแสดงออกหรือการสื่อความระหว่าง

กันตามปกติวิสัยที่มนุษย์ถือปฏิบัติ แต่วาทกรรมครอบคลุมขอบเขตขยายความไปถึง โครงข่ายของ กฎเกณฑ์ ค่านิยม การรับรู้ ความเข้าใจร่วม มาตรฐาน และความเชื่อของมนุษย์อันเป็นผลที่เกิดจากการแสดงออกและการสื่อความระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

วาทกรรม ตามความหมายของจักษ์ พันธุ์ชูเพชร หมายถึง โครงข่ายอันเกิดจากการสื่อความระหว่างกัน โดยไม่คำนึงว่าการแสดงออกและการสื่อความระหว่างกันนั้นจะมีระบบคิดหรืออุดมการณ์ที่ชัดเจนเป็นรากฐานอยู่เบื้องหลังหรือไม่ อีกทั้งโครงข่ายดังกล่าวก็ไม่จำเป็นต้องมีความสอดคล้องต้องกันอย่างเป็นระบบ มีตรรกะที่เป็นระเบียบ หรือมีระบบความเชื่อหรืออุดมการณ์ที่เป็นชุดเดียวกันเป็นรากเหง้า ไม่จำเป็นต้องเป็นโครงข่ายที่มีแหล่งกำเนิดจากนักคิดคนใดคนหนึ่งหรือสกุลความคิดใดสกุลความคิดหนึ่งโดยเฉพาะ แต่โครงข่ายดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการแสดงออกและการสื่อความของคนจำนวนมากจนไม่อาจที่จะสืบค้นให้รู้ถึงแหล่งที่มาที่แน่ชัดได้ จนอาจกล่าวได้ว่า “ไม่มีใครสามารถอ้างความเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ให้กำเนิดวาทกรรมนั้นได้” (ระบบออนไลน์. เข้าถึงได้จาก <http://www.ajarnjak.com> วันที่ค้นข้อมูล: 9 ตุลาคม 2552)

วาทกรรม หรือ Discourse ในงานศึกษาเรื่องตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์นี้ จึงนำมาใช้ในชุดของความหมายที่เป็นระบบ ซึ่งปรากฏทั้งในรูปแบบของข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ แบบแผนปฏิบัติ วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม อัตลักษณ์ (identity) ที่มีการสื่อสารเพื่อให้เกิดความหมาย คุณค่า กฎเกณฑ์ เงื่อนไข ซึ่งมีผลต่อการควบคุมสังคม สถาบันและปัจเจกบุคคลว่า อะไรควรนำเสนอ/ สื่อความ อะไรควรเชื่อ/ปฏิบัติตาม รวมทั้ง มีผลกระทบต่อการสร้างชุดของความจริงขึ้นในสังคมในช่วงเวลาเฉพาะด้วย (วาสิณี พิพิชกุล และกิติ กัญภัย, 2546: 19)

กล่าวได้ว่างานศึกษาเรื่อง “ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์” ในครั้งนี้มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องเพศ คือ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึง การมีบทบาทของวาทกรรมต่อการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของผู้หญิงควรอยู่ในพื้นที่ทางสังคม แต่ละแห่งตามความต้องการของวาทกรรม หรือความต้องการของกลุ่มคนที่เป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดวาทกรรมในสังคม ด้วยเหตุนี้เมื่อตำแหน่งแห่งที่ของผู้หญิงควรอยู่ถูกกำหนดโดยวาทกรรมดังกล่าวแล้วส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงขึ้นในสังคมหรือเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบขึ้นในสังคมนั้นระหว่าง เพศที่เป็นเพศที่กำหนดวาทกรรมกับเพศที่เป็นเพศที่ถูกวาทกรรมกำหนด กล่าวคือ หากมีการกำหนดพื้นที่ทางสังคมที่เหลื่อมล้ำกันก็จะส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในด้านต่างๆ ได้ และหากการกำหนดพื้นที่ทางสังคมหรือกำหนดวาทกรรมดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจจากอำนาจของเพศใดเพศหนึ่งแล้วนั้นแน่นอนว่าการกำหนดการสร้างวาทกรรมดังกล่าวจะต้องเกิดความไม่เท่าเทียมกันอย่างแน่นอน ซึ่งหน่วยย่อยหรือส่วนที่แสดงออกส่วนหนึ่งของวาทกรรมนั้นแสดงออกมาในรูปแบบของค่านิยมความเชื่อ วัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพื้นที่ที่วาทกรรมใช้ในการแสดงออกของวาทกรรมเอง

ในการเป็นสิ่งที่ทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินวิถีทางเพศของเพศแต่ละเพศ ในสังคม คือ วาทกรรมความเชื่อและค่านิยม ของคนไทยที่ถูกปลูกฝังหรือเรียกว่า ผ่านกระบวนการ จัดเกล้าทางสังคมนิยมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ระบบการศึกษา การอบรมในครอบครัว เกี่ยวกับบทบาท ความเป็นหญิงในสังคมไทย คือวาทกรรมที่ว่า “แม่ศรีเรือน” ซึ่งวาทกรรมแม่ศรีเรือนนี้ถูกสร้างขึ้น มาจากแนวคิดหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย คือ เรื่องของ “อุดมการณ์เหย้าเรือน” หรือ “อยู่กับ เหย้าเฝ้ากับเรือน” (domestic ideology) เป็นแนวคิดที่ใ้ช้มากในสังคมชนชั้นสูง โดยเฉพาะกับผู้หญิง ในสมัยวิกตอเรียของสังคมยุโรป หรือกับผู้หญิงชั้นสูงในราชสำนักจีนที่ต้องมัดเท้าให้มีขนาดเล็ก หรือ ที่เรียกว่า “เท้ากลีบดอกบัว” ทำให้ไม่สามารถเดินไปไหนได้สะดวก การจำกัดอยู่กับ มโนทัศน์ เรื่อง ความบริสุทธิ์ ให้ความสำคัญกับการรักษาวงศ์วานตัว พร้อมกับการเกิดขึ้นของระบบฟัวเดียมเมียมเดียว ผู้หญิงเริ่มถูกกำหนด บทบาทหน้าที่ให้เป็นเพียงเมีย และแม่บ้านที่คอยดูแลรับใช้สามี การเลี้ยงลูก กลายเป็นภาระหน้าที่ตามธรรมชาติของเพศหญิง เริ่มถูกจำกัดอิสรภาพจากพื้นที่ภายนอกบ้าน และ หากผู้หญิงอยู่ในฐานะสูงเท่าใดบรรทัดฐานและวิถีปฏิบัติ (ทางเพศ) ก็จะเข้มงวดกวดขันมากขึ้น (จริยวัตรณ จันทร์แดงและคณะ 2550, 253)

แม้ว่าวาทกรรมและอุดมการณ์ดังกล่าวอาจจะดูเหมือนว่าจะละเลยความสำคัญลง ไปบ้างแต่อุดมการณ์ดังกล่าวนี้ก็ยังคงมีอิทธิพลต่อการกำหนดพื้นที่ของผู้หญิงอยู่เช่นเคย กล่าวคือ เมื่อผู้หญิงถูกปลูกฝังด้วย วาทกรรมแม่ศรีเรือน นี้แล้วนั้นจะส่งผลให้วาทกรรมดังกล่าวกลายเป็นกลไก การผูกพันไว้ด้วยอุดมการณ์ดังกล่าวนี้ ซึ่งผ่านระบบการอบรมบ่มเพาะอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ อุดมการณ์เหล่านี้ซึมเข้าไปในความคิดของผู้หญิง (กาญจนา แก้วเทพ 2544, 85)

แม้ในปริมาตรของวาทกรรมจะซับซ้อน เกี่ยวพัน และสับสน แต่สำหรับชุดของ วาทกรรมแต่ละชุดที่ปรากฏออกมาจะมีลักษณะที่ “แสดงถึงระบบและกระบวนการในการสร้าง/ผลิต (constitute) เอกลักษณ์ (identity) และความหมาย (significance) ให้กับสรรพสิ่งต่าง ๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็น ความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง” (ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร 2540, 90) วาทกรรมจึง เป็นผู้สร้าง/ผลิตสรรพสิ่งขึ้นมาในสังคมภายใต้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนชุดหนึ่ง และกฎเกณฑ์นี้ก็จะเป็นตัว กำหนดการดำรงอยู่ การเปลี่ยนแปลง หรือการเลือนหายไปของสรรพสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น จึงกล่าวได้ว่า ควบคู่ไปกับสรรพสิ่งที่วาทกรรมสร้างขึ้น การสร้างและการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ถูกกล่าวถึงโดยวาทกรรม ก็เกิดขึ้นด้วยในขณะเดียวกัน (Foucault 1972 อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ 2544, 85)

จากวาทกรรมที่มีลักษณะเป็นชุดของส่วนเสี้ยวที่ไม่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน แล้ว มาอยู่รวมกันอย่างขาดซึ่งความเป็นเอกภาพและความมั่นคง ซึ่งเป็นการมารวมกันในลักษณะชุดของ วาทกรรมที่แตกต่างหลากหลายโดยแต่ละชุดของวาทกรรมก็มียุทธศาสตร์ในการมาอยู่รวมกันที่แตกต่าง กันออกไป ทำให้เราแทบไม่มีโอกาสที่จะศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในระบบหรือกฎระเบียบของวาท

กรรมจากการปรากฏตัวของวาทกรรมนั้นได้โดยตรง เราจึงทำได้เพียงศึกษาจากโอกาสหรือเงื่อนไขที่วาทกรรมนั้นเปิดโอกาสให้กับเราในการสื่อความและเป็นที่เข้าใจกันภายใต้อาณาบริเวณของช่องทางหรือโอกาสอันเป็นปฏิบัติการของวาทกรรม (discursive practice) การวิเคราะห์วาทกรรมจึงต้อง “กระทำผ่านการศึกษาและสืบค้นถึงกระบวนการ ขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์ และรายละเอียดปลีกย่อยของการสร้างเอกลักษณ์และความหมายให้กับสรรพสิ่งในสังคมที่ห่อหุ้มเราไว้ในรูปของวาทกรรม ตลอดจนภาคปฏิบัติการของวาทกรรม” (ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร์ 2540, 97 - 98) อันเป็นปริมณฑลย่อยที่มีสถานะของ “ปฏิสัมพันธ์ในหลากหลายรูปแบบทั้งปะทะ ประสาน แทนที่ ต่อสู้แย่งชิง ผนวกรวม และขจัดออกจากพื้นที่เดิม” (ธงชัย วินิจจะกูล 2534, 30) ภาคปฏิบัติการของวาทกรรมนอกจากจะแสดงผ่านการพูดของบุคคลในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการพูดด้วยวาจา ตัวหนังสือ สัญลักษณ์ และ/หรือ อากัปกิริยา และไม่ว่าจะเป็นการสื่อในระดับใดแล้ว ยังปรากฏตัวผ่านจารีตปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และสถาบันในสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นอีกด้วย

เมื่อการศึกษาอำนาจต้องกระทำผ่านวาทกรรมโดยการขุดคุ้ยและแกะรอย เพื่อเปิดช่องทางและสร้างพื้นที่ให้แก่วาทกรรมชุดอื่นที่มีความแตกต่าง แต่ถูกกดทับไว้จากวาทกรรมกระแสหลักของสังคมให้ได้มีโอกาสปรากฏตัวออกมา การวิเคราะห์วาทกรรมจึงต้องกระทำไป บนรากฐานความเชื่อมโยงระหว่างอำนาจและความรู้ เพราะวาทกรรมไม่สามารถที่จะดำรงอยู่ได้อย่างอิสระโดยปราศจากการค้ำจุนของอำนาจ และในทางกลับกันอำนาจก็จะไม่สามารถสถาปนาตัวเองขึ้นมาได้ หากขาดซึ่งวาทกรรมในการสร้างชุดความรู้เพื่อการสยบยอมและปฏิบัติตามอำนาจ หรืออีกนัยหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า อำนาจ วาทกรรม และความรู้เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ในลักษณะของการมีผลกระทบถึงกันและกัน ซึ่งการเกิดขึ้น มีอยู่ หรือการสูญหายของสิ่งใดสิ่งหนึ่งล้วนเกิดจาก และส่งผลกระทบต่ออีกสิ่งหนึ่งเสมอ

อย่างไรก็ตาม อำนาจไม่ได้เป็นหนึ่งในเงื่อนไขของการเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของความรู้ แต่อำนาจเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ โดยความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นมาก็จะเข้าไปทำหน้าที่รับรองอำนาจในชุดเดียวกับตนให้สามารถยึดครองพื้นที่ เบียดไล่ และ/หรือแย่งชิงพื้นที่จากอำนาจในชุดอื่นที่แตกต่างไปจากตน อำนาจและความรู้จึงแสดงให้เห็นถึงกันและกันในฐานะที่ดำรงอยู่ด้วยกัน หากได้เป็นอิสระต่อกันแต่อย่างใด นั่นคือ ไม่มีความสัมพันธ์ทางอำนาจใดที่ปราศจากการสร้างระบบความรู้ และไม่มีความรู้ใดที่อยู่ได้โดยปราศจากอำนาจ ในทางกลับกัน ย่อมไม่มีอำนาจใดที่อยู่ได้โดยปราศจากการรับรองความถูกต้องจากระบบความรู้ และไม่มีระบบความรู้ใดที่สามารถดำรงอยู่ได้โดยปราศจากความสัมพันธ์ทางอำนาจ ความรู้จึงมิได้ ใสซื่อปลอดจากการถูกรอบงำโดยอำนาจ และความรู้ก็มิได้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อการปลดปล่อยมนุษย์สู่ชีวิตแห่งเสรีภาพ แต่ความรู้เป็นพันธนาการที่คอยรัดรั้ง เข้มงวด วางกฎระเบียบ และครอบงำมนุษย์ให้สยบ

แม้อำนาจและความรู้จะเป็นสิ่งที่จะต้องดำรงอยู่คู่กัน แต่กระนั้นก็ได้หมายความว่า จะเป็นการดำรงอยู่ในลักษณะของการเกาะเกี่ยวสัมพันธ์กันโดยตรงในรูปของ “อำนาจ-ความรู้” หรือ “ความรู้-อำนาจ” แต่จะเป็นการดำรงอยู่ร่วมกันโดยมีวาทกรรมเป็นตัวเชื่อม ภาระหน้าที่ของวาทกรรม ไม่ได้เป็นเพียงตัวเชื่อมต่อระหว่างอำนาจและความรู้โดยปราศจากบทบาทที่สำคัญอื่นใด เพราะแม้พื้นที่ในสังคมจะเต็มไปด้วยเส้นใยของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ แต่ก็เป็นการสัมพันธ์ที่มีลักษณะของการกระจัดกระจายไปในแต่ละพื้นที่ ซึ่งนั่นย่อมหมายถึง ลักษณะของอำนาจที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปในสังคม อำนาจที่มีอยู่ในความสัมพันธ์เชิงขาดการรวบรวม สะสม และจัดเรียงให้เห็นถึงความต่อเนื่อง ส่งผลให้อำนาจในความสัมพันธ์เหล่านั้นไม่สามารถสถาปนาตนเองขึ้นได้อย่างมั่นคง ช่องว่างตรงนี้เองที่ทำให้วาทกรรมได้มีโอกาสและช่องทางในการเข้าไปทำให้เกิดการผลิต สะสม และหมุนเวียน จนเกิดการรวบรวมและสถาปนาอำนาจขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงระหว่างอำนาจ วาทกรรม และความรู้ที่เป็นไปในลักษณะของ “การขาดกันและกันไม่ได้” ทำให้วาทกรรมจึงไม่ใช่เป็นเพียงสิ่งที่แสดงหรือซ่อนไว้ซึ่งความปรารถนา แต่วาทกรรมได้กลายเป็นเป้าหมายแห่งความปรารถนา ฉะนั้น วาทกรรมจึงมิใช่เพียงการต่อสู้หรือเป็นระบบของการครอบงำ แต่การต่อสู้เหล่านั้นล้วนเป็นไปโดยวาทกรรม และเพื่อวาทกรรม วาทกรรมจึงกลายเป็นสิ่งที่สื่อแสดงถึงอำนาจที่จะต้องถูกยึดกุม (Foucault 1984, 110) เพราะหากสามารถเข้ายึดกุมวาทกรรมและทำให้สมาชิกของสังคมยอมรับในวาทกรรมนั้นได้ ย่อมหมายถึง การเข้ายึดครองอำนาจโดยมีวาทกรรมเป็นตัวต่อเชื่อม

อย่างไรก็ตาม อำนาจมิได้มีเพียงเฉพาะแต่ในแง่มุมด้านลบหรือในรูปแบบของการกดขี่ปราบปราม (repress) เท่านั้น อำนาจยังมีแง่บวกในด้านบวกที่ก่อให้เกิดความชื่นชอบและสยบยอมโดยคุณวิเศษ ซึ่งอำนาจในแง่บวกนี้เองที่วาทกรรมเข้ามาแสดงตัวและมีบทบาทอย่างมาก เพราะวาทกรรมจะเข้าไปประกอบสร้างความจริง (the production of truth) ขึ้นมาในรูปลักษณะของชุดความรู้ และด้วยรูปลักษณะที่ “คลุมเครือ” ใสซื่อ เป็นกลาง และปราศจากพิษภัยทำให้ปฏิบัติการแห่งอำนาจในรูปลักษณะของความรู้ ความจริงมีประสิทธิภาพสูงในขณะที่การต่อต้านขัดขืนมีเกิดขึ้นในระดับต่ำ ความรู้และวาทกรรมจึงเป็นพื้นที่สำคัญในการทำให้อำนาจเกิดการหมุนเวียน เปลี่ยนถ่าย และแทรกซึมไปได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่องในทุกปริมาตรของสังคม แม้แต่ในระนาบของวิถีปฏิบัติที่เป็นส่วนตัวของปัจเจกบุคคลไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ร่างกาย หรือแม้แต่เรื่องเพศ แต่ทั้งนี้ก็ได้หมายความว่า อำนาจในด้านลบของการปราบปรามจะไร้ซึ่งความสำคัญในการควบคุมและจัดระเบียบ หากแต่เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจในด้านบวกกับอำนาจในการปราบปรามแล้ว จะพบว่าความมั่นคงของอำนาจในฐานะการปราบปรามหรือ “อภีอำนาจ” (meta-power) จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่ออำนาจสามารถแทรกซึมลงไปมีปฏิบัติการได้ลึกถึงในทุกระดับความสัมพันธ์ ซึ่งการใช้อำนาจด้านบวกจะก่อให้เกิด

ผลสัมฤทธิ์ในระดับนี้ได้ ดังจะเห็นได้จากในสภาพความเป็นจริงของสังคม ที่มีทั้งการใช้อำนาจในด้านบวกและด้านลบร่วมกันเพื่อการควบคุม การจัดการ และการสร้างระเบียบวินัยให้แก่สังคม ฉะนั้น การพิจารณาถึงอำนาจจึงไม่อาจจะเลยอีกด้านหนึ่งของอำนาจที่อยู่ในรูปลักษณะของความรู้ ความจริงได้

สถาบันที่สามารถผลิตวาทกรรมได้จึงเป็นผู้ผลิตและเป็นศูนย์กลางของ “ความจริง” ไปด้วยในขณะเดียวกัน โดย “ความจริง” สามารถปรากฏออกมาได้ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการผลิต/เผยแพร่ของผู้ให้และรูปแบบการบริโภคของผู้รับ การผลิตและส่งต่อจะตกอยู่ภายใต้การควบคุม (apparatuses) ของกลไกที่มีความสำคัญทางการเมืองและเศรษฐกิจ เช่น มหาวิทยาลัย และกองทัพ ฉะนั้น “ความจริง” จึงหมุนเวียนผ่านกลไกทางการศึกษาและระบบ ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ในสังคม และเป็นประเด็นปัญหาทางการเมืองที่ก่อให้เกิดการถกเถียงและเผชิญหน้ากันทางสังคม เพราะวาทกรรมมีฐานรากมาจากอำนาจ ในขณะที่ความรู้ถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากชุดวาทกรรม จึงสามารถกล่าวได้ว่า การผลิตความจริงเป็นหน้าที่ของอำนาจในด้านบวก (truth production as a function of power) ฉะนั้นจึงไม่มีความจริงใดที่จะดำรงอยู่นอกขอบเขตของอำนาจ สังคมทุกสังคมต่างมีระบอบที่ทำหน้าที่กำหนด และเลือกสรรความจริง นั่นคือ มี “ระบอบของความจริง” (regime of truth) ทำหน้าที่เป็นเกณฑ์กำหนดและจัดประเภทของวาทกรรม ให้เห็นได้ว่าวาทกรรมแบบใดเป็นความจริงและแบบใดไม่เป็นความจริง (Foucault 1980, 131) “ความจริงในสังคมจึงมิได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ของสมองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกเหมือนเช่นภาพสะท้อนที่เกิดขึ้นในกระจก แต่ความจริงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและนำเสนอต่อสาธารณชนโดยผ่านระบบภาษา” (Michel Foucault อ้างใน ธเนศ วงศ์ยานนาวา 2532, 110)

การควบคุมมนุษย์ผ่านความจริงในรูปลักษณะของความรู้สามารถกระทำได้อย่างทะลุทะลวงและแนบเนียนจนมนุษย์ผู้สยบยอมโดยปราศจากการต่อต้าน ไม่อาจรู้สึกได้ถึงอำนาจที่แฝงฝังอยู่ภายใต้การเคลือบคลุมของความรู้ มนุษย์ในสังคมปัจจุบันจึงยินยอมและพยายามจัดการกับตัวเองในทุกเรื่องตามความจริงที่มีอยู่ในสังคมกำหนด โดยมีได้มีอำนาจใดเข้ามาบังคับ การสยบยอม และยินดีจัดการกับตัวเองด้วยตนเองนี้มิได้เกิดขึ้นเพียงแต่เฉพาะ ในเรื่องที่แสดงออกมาเป็นรูปธรรมเท่านั้น แต่ทว่าได้แผ่ขยายครอบคลุมไปถึงความรู้สึกและความปรารถนาที่เป็นนามธรรมภายในจิตใจอีกด้วย อันจะนำไปสู่การตกอยู่ภายใต้พันธนาการของอำนาจในทุกระนาบของชีวิต (Foucault, 1984b, 39-42) ทำให้มนุษย์ไม่สามารถที่จะก้าวข้ามพรมแดนเข้าไปอยู่ในปริมาตรของการบรรลุ “วุฒิภาวะ” (mature adulthood) ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้วยเทคโนโลยีของเหตุผลหรือด้วยยุทธวิธีของเสรีภาพก็ตาม (Foucault 1984b, 49 - 50) มนุษย์จึงมีอาจดำรงตนอยู่ได้อย่างอิสระ จากการถูกรอปรองด้วยวาทกรรม เพราะแม้แต่ร่างกายของมนุษย์ก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งจากการประกอบสร้างของชุดวาทกรรม (Michel Foucault อ้างใน ธเนศ วงศ์ยานนาวา 2532, 112)

เมื่อมนุษย์ไม่สามารถอยู่เหนือหรือหลุดพ้นจากเส้นใยอำนาจที่มีอยู่ทุกแห่งหนในสังคม การอ้างถึงความเป็นองค์ประธานผู้มีเหตุผลของมนุษย์ (rational subject) จึงเป็นเพียงการสร้างอัตลักษณ์ให้แก่องค์ประธานภายใต้ระบบเหตุผลของชุดวาทกรรมมากกว่าที่จะมีแก่นสารหรือสาระ (essence) ที่เป็นจริง อัตลักษณ์จึงไม่ใช่สิ่งที่มั่นคงถาวร แต่สามารถไหลเลื่อน แปรเปลี่ยนไปได้ตามแต่อิทธิพลของวาทกรรมที่เข้ามาประกอบสร้างและ/หรือตรึงยึดอัตลักษณ์นั้น (discursive identity) แนวคิดเรื่อง “มนุษย์” (man) “ธรรมชาติของมนุษย์” (human nature) หรือ “แก่นแท้ของมนุษย์” (human essence) ล้วนเป็นประดิษฐกรรมทางวัฒนธรรมของมนุษย์ที่เกิดจากการประกอบสร้างของชุดวาทกรรม ซึ่งก็มิได้มีความแตกต่างอะไรไปจากเรื่องของรัฐ ร่างกาย สังคม เพศ หรือความปกติ/ไม่ปกติ (Foucault 1970, 386) ซึ่งทั้งหมดเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความจริงที่เป็นผลมาจากปฏิบัติการทางวาทกรรมที่อำนาจอำนาจไว้ได้อย่างแนบเนียน และใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างระเบียบวินัยเพื่อความเหมือนอันถือเป็นความมีระเบียบเรียบร้อยขึ้นในสังคม (Michel Foucault อ้างใน ชนเศรษฐ์ชานนนา 2529, 111-112)

ผู้ศึกษานำแนวคิดเรื่องวาทกรรมในมุมมองของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) มาเป็นทฤษฎีวิเคราะห์ตัวตนของดาวชั่วในพื้นที่ออนไลน์ ในเชิงการวิเคราะห์ วิจารณ์และตีความ ถึงเรื่องตัวตนอำนาจ และพื้นที่ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองของสมเกียรติ ตั้งนโม ที่ได้กล่าวไว้ในเว็บไซต์มหาวิทยาลัยเที่ยงคืนว่า “วาทกรรม” เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยคำศัพท์ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับการแบ่งระดับชั้น วาทกรรมอาจดูเหมือนศัพท์เทคนิค (technical term) แต่แท้จริงแล้วมันคือเทคนิคของการใช้อำนาจผ่านภาษา และปฏิบัติการชวนเชื่อต่าง ๆ

อำนาจมาจากและมีอยู่ในทุกหนแห่ง อำนาจไม่ใช่สิ่งของหรือสินค้าที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดจะสามารถครอบครอง หิยบฉวย และใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าไปครอบงำหรือควบคุมบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของตนเองได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในลักษณะของการผูกขาดอำนาจ เพื่อจะทำให้ตนหรือกลุ่มของตนเป็นผู้ได้รับการจัดสรรผลประโยชน์และเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องตกเป็นผู้สูญเสียผลประโยชน์ในฐานะที่ถูกอำนาจเข้ากระทำ แต่อำนาจจะแสดงตัวออกมาในรูปของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากภายใน เช่น ความรู้ เศรษฐกิจ และเรื่องเพศ อำนาจจึงมีอยู่ทุกหนแห่ง แต่การแทรกซึมและดำรงอยู่ในทุกหนแห่งของอำนาจไม่ใช่เป็นเพราะว่ามันครอบคลุมทุกสิ่ง แต่เป็นเพราะอำนาจมาจากทุกหนทุกแห่งจนเกินกว่าที่จะระบุตำแหน่งแห่งที่เฉพาะของอำนาจได้ (Foucault 1990, 92 - 93) นั่นคือ อำนาจมิได้เกิดจาก หรือเป็นของสถาบันหรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคม อีกทั้งไม่ได้กระจุกรวมอยู่ที่ใดที่หนึ่งแต่กระจายอยู่เต็มพื้นที่ในสังคม อำนาจจึงมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละจุดของพื้นที่ที่มีอำนาจแสดงปฏิบัติการอยู่

ซึ่งอำนาจตามแนวคิดของฟูโกต์ ตั้งอยู่บนสมมติฐานอยู่ 5 ประเด็น (จักษ์ พันธ์ชูเพชร อ้างใน Foucault 1990, 93 -96) ดังนี้

1. อำนาจไม่ได้มีลักษณะเหมือนกับสิ่งของ ซึ่งใครคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะสามารถแสวงหาเพื่อให้ได้มา หรือแบ่งปันให้บุคคลอื่นได้ อำนาจจึงไม่ใช่สิ่งที่ใครจะยึดครองหรือทำลายหายไปได้ แต่อำนาจมีปฏิบัติการจากจุดต่าง ๆ ในสังคมนับไม่ถ้วน และมีการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่ใช่ความสัมพันธ์ซึ่งแยกอย่างเด็ดขาดจากความสัมพันธ์ในสังคมชุดอื่น ๆ เช่น ความสัมพันธ์ในการผลิต ความสัมพันธ์ในด้านความรู้ หรือความสัมพันธ์ทางเพศ แต่อำนาจจะปรากฏอยู่ในทุกความสัมพันธ์ทางสังคม และจะปรากฏตัวขึ้นในทันที หากความสัมพันธ์ทางสังคมเหล่านี้เกิดการไม่เท่าเทียม แต่ในขณะเดียวกันความสัมพันธ์เชิงอำนาจเองก็เป็นเหตุก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในความสัมพันธ์ทางสังคมชุดอื่นได้ ฉะนั้นความสัมพันธ์เชิงอำนาจจึงไม่ได้เป็นโครงสร้างส่วนบนของสังคมที่ชัดเจนหรือส่งเสริมปัจเจกชนให้กระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ยังมีบทบาทในการสร้างสิ่งอื่นขึ้นมาด้วย โครงสร้างทางอำนาจจึงไม่มีตำแหน่งแห่งที่ที่แน่นอนตายตัว

3. อำนาจเกิดจากรากฐานของความสัมพันธ์ มีใช้ลักษณะอำนาจจากบนลงล่าง แต่เป็นความสัมพันธ์แห่งพลังที่สร้างและหยั่งลึกลงในตัวตนของสังคม อำนาจจึงดำรงอยู่ทุกหนแห่ง และความสัมพันธ์เชิงอำนาจจึงมีหลายระดับซับซ้อนอยู่ในความสัมพันธ์ชุดต่าง ๆ ในลักษณะเป็นโครงข่าย ซึ่งความสัมพันธ์เชิงอำนาจเหล่านี้เป็นรากฐานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง การครอบงำเชิงอำนาจจึงเป็นผลมาจากปฏิบัติการของโครงข่ายอำนาจ

4. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจมีทั้งที่เกิดขึ้นโดยเจตนาและไม่ใช่อัตวิสัย (intentional and nonsubjective) นั่นคือ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจจะต้องมีเป้าหมาย (target) และจุดมุ่งหมาย แต่ไม่ได้หมายความว่า ความสัมพันธ์เชิงอำนาจจะต้องเกิดทางเลือกและการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลเสมอไป

5. ที่ใดที่มีอำนาจที่นั่นต้องมีการต่อสู้ขัดขืน (Where there is power, there is resistance) และการต่อต้านขัดขืนไม่เคยอยู่นอกเหนือความสัมพันธ์ทางอำนาจ อาจกล่าวได้ว่า เราอยู่ภายใต้อำนาจเสมอ และไม่สามารถหลบหนีจากอำนาจได้ การมีอยู่ของอำนาจขึ้น อยู่กับการสร้างประเด็นการต่อต้านต่าง ๆ ซึ่งการต่อต้านขัดขืนอาจแสดงบทบาทเป็นปรปักษ์ เป็นเป้าหมาย หรือแม้กระทั่งเป็นตัวจัดการควบคุมความสัมพันธ์ทางอำนาจ การต่อต้านขัดขืน จึงมีอยู่ทุกหนทุกแห่งในเครือข่ายของอำนาจ เพราะฉะนั้นการดำรงอยู่ของอำนาจก็ขึ้นอยู่กับการต่อสู้ขัดขืนด้วยเช่นกัน โดยการต่อต้านขัดขืนจะมีลักษณะที่แตกต่างหลากหลายและมีลักษณะเฉพาะของตนเอง

ทั้งนี้ ความหลากหลายในมิติที่ปรากฏอยู่บนพื้นที่ออนไลน์นี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษา โดยให้ความสนใจเกี่ยวกับนัยยะของอำนาจที่ถูกซ่อนไว้ในการสร้างอัตลักษณ์ของสมาชิกและพื้นที่ ในการนำเสนอภาพตัวตนที่ปรากฏ โดยพยายามสืบค้นถึงรายละเอียดที่ถูกซ่อนเร้น ปกปิด ขับเน้น เปิดเผย โดยการยึดแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความไม่น่าเชื่อถือของโลกออนไลน์ ให้ได้มากที่สุด ตามมุมมองของแนวคิดหลังสมัยใหม่นอกจากจะศึกษาเรื่องอัตลักษณ์แล้วยังมองว่า ความเป็นอื่นของผู้หญิงด้าวในพื้นทีออนไลน์เกิดจากอำนาจที่แฝงอยู่ในเบื้องหลังของกระบวนการสร้างตัวตนของด้าวบนพื้นทีออนไลน์แห่งนั้น ซึ่งอำนาจของวาทกรรมนั้นได้แก่ อำนาจในการเก็บกดปิดกั้น (Subjugate) และอำนาจในการแทนที่หรือเรื้อนหาย (Displace)

ทั้งนี้ อำนาจในการเก็บกดปิดกั้น (Subjugate) เป็นอำนาจที่ทำให้ผู้หญิงที่อยู่ภายใต้ อุดมการณ์ต่างๆ ที่ถูกปลูกฝังผ่านการขัดเกลาทางสังคมต่างๆ จากสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นหญิง เช่น แม่ศรีเรือน อุดมการณ์ความเป็นแม่ รวมทั้งความเชื่อค่านิยม หรือแม้แต่คำพังเพย สุภาษิตโบราณ ต่างๆ อุดมการณ์เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งส่งผลต่อการแสดง อัตลักษณ์ของผู้หญิงทั่วไปด้วยเช่นกัน

อำนาจของวาทกรรมอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ อำนาจในการแทนที่หรือเรื้อนหาย (Displace) เมื่อผู้หญิงนั้นอยู่ภายใต้อุดมการณ์ดังกล่าวแล้ว การกระทำใดที่ขัดต่อ ความเป็นแม่ศรีเรือน ความเป็นแม่ กุลสตรี ของผู้หญิงก็จะถูกแทนที่ด้วยพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ นั่นเป็นการกดดันของวาทกรรม ที่มีต่อการแสดงออกของตัวตนทางเพศของเพศหญิงดังกล่าว นั้น ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ พื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงถูกจำกัดลง กล่าวคือ เมื่อผู้หญิงต้องแสดงบทบาทของแม่ศรีเรือน หรือบทบาทของความเป็นแม่ที่ดีแล้วนั้นหมายความว่า ผู้หญิงจะต้องฝังตัวอยู่แต่ในบ้านเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ ให้ดีที่สุด เพราะงานดังกล่าวนี้เป็นงานที่จำกัดอยู่ในครอบครัว หรือในบ้านเท่านั้น

ประเด็นต่อมาที่จะนำมาวิเคราะห์ คือ หากเรามองผ่านแนวคิดสตรีนิยม (Feminism) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นแนวคิดที่เป็นการวิเคราะห์เรื่องความเป็นรองของผู้หญิง โดยที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อแสวงหาทางที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพดังกล่าว เป็นทั้งระบบคิด และเป็นทั้งขบวนการทางสังคมที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคม บนหลักที่ว่าผู้ชายเหนือกว่าผู้หญิง ซึ่งในสตรีนิยม สายสตรีนิมนั้นมุ่งเน้นถึงความเสมอภาคระหว่างชายหญิงทั้งในทางกฎหมายและปัจเจกนิยามที่มีเหตุผล (กุลลินี มุทธาภลิน และวราธิ์ เกลิมพันธ์ศักดิ์ 2548, 227)

เพื่อเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจและพื้นที่ ในการสร้างเครือข่ายของด้าวในพื้นทีออนไลน์ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ถูกสร้างขึ้นภายใต้ ความซับซ้อนของการผลิต กล่าวคือในพื้นที่สาธารณะนั้นมีความเป็นพื้นที่ส่วนตัวแฝงอยู่ด้วย และมีเงื่อนไขที่ถูกต่อรองโดยข้อจำกัดบางประการของโลกออนไลน์อีกชั้นหนึ่ง นั่นคือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น

ภายใต้พื้นที่นั้น จะต้องมีการนำเสนอ และถูกจับตามองโดยผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา และเพื่อทำความเข้าใจถึงแง่มุมบางประการของควายัวที่ถูกซ่อนไว้ภายใต้ของภาพควายัวที่ปรากฏบนพื้นที่เว็บไซต์ ออนไลน์นั้นทำให้เห็นถึงมุมมองในการนิยามตนเอง และนำเสนอตัวตนให้มีความต่างและมีความหลากหลายจากควายัวในสังคมทางกายภาพ โดยอาศัยการวิเคราะห์จากภาพคนที่เป็นผู้หญิงและภาพสัญลักษณ์อื่นๆ ที่สื่อถึงความเป็นผู้หญิงที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ดังกล่าว การวิเคราะห์พื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงบนโลกออนไลน์ครั้งนี้ เป็นการนำเสนอความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ผ่านภาพผู้หญิงที่ปรากฏ และข้อมูลตัวหนังสือข้ามไปมาระหว่างกัน ดังนั้น ในงานศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการสร้างพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงบนโลกออนไลน์ เพื่อเข้าถึงความซับซ้อนทางความคิดของผู้จ้องมอง (Subject) ในฐานะผู้ประกอบสร้างที่มีการปะทะประสานกันภายในพื้นที่

อย่างไรก็ตาม ความยุ่งยากซับซ้อนของการวิเคราะห์ วิจัย และตีความหมายของภาพ ภาษา และสัญลักษณ์ของควายัวที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ ทั้งในส่วนของเว็บไซต์ไฮไฟว์และแคมพรอกนั้นต้องเข้าใจในทฤษฎีวาทกรรมของมิเชล ฟูโกต์ อย่างละเอียด ทั้งนี้ฟูโกต์ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องของวาทกรรม (discourse) และการวิเคราะห์วาทกรรม (discourse analysis) ไว้ในหนังสือเรื่อง *The Order of Things* (1970 อ้างถึงใน ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร 2545, 4) ของเขาว่า “วาทกรรมโดยทั่วไป และวาทกรรมแบบวิทยาศาสตร์เป็นการเฉพาะนั้น เป็นความเป็นจริงที่มีความยุ่งยากและมีความสลับซับซ้อนสูงมาก จนทำให้เราไม่เพียงแต่สามารถ แต่ควรที่จะปะทะกับความยุ่งยากสลับซับซ้อนนี้ในต่างระดับและต่างมรรควิธีด้วย”

การมองวาทกรรมในแง่ของ “ความเป็นอื่น” (other) ซึ่งความเป็นอื่นของฟูโกต์นี้เป็นการพูดถึงรายละเอียดและกระบวนการของการสร้างเอกลักษณ์/ตัวตนของควายัวในพื้นที่ออนไลน์ว่ามีความเป็นมาอย่างไร จึงทำให้เกิดการสร้างตัวตนอีกชนิดหนึ่งขึ้นมาได้ โดยกล่าวถึงชุดของความสัมพันธ์ที่แนบแน่นและสลับซับซ้อนระหว่างอำนาจ ความรู้ ความจริงเอกลักษณ์ และความเป็นอื่น พร้อมกับต้องการเปิดมิติออกไปจากสิ่งที่เรียกว่า “การพัฒนา” เพื่อแสวงหารูปแบบการเปลี่ยนแปลงของสังคมแบบอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องผูกติดยึดโยงอยู่กับเรื่องของพัฒนาอีกต่อไป หรือดังที่ Escobar เรียกว่า “Alternatives to Development” (ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร 2545, 5-6) ดังนั้นวาทกรรมการพัฒนาในรูปแบบใหม่จึงเป็นวาทกรรมของการเปิดพื้นที่ ต่อสู้ ช่างชิงอำนาจในอีกรูปแบบ ที่เกิดหลังสมัยใหม่ ซึ่งต้องการ โฆษณา สร้างภาพ สร้างความจริงในอีกรูปแบบที่แตกต่าง

คำว่า “วาทกรรม” ตามแนวคิดของอาโนันท์ กาญจนพันธุ์ แปลมาจากคำว่า discourse ซึ่งเป็นของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ที่พยายามเชื่อมโยงเรื่องสำคัญ 3 เรื่องเข้าด้วยกัน นั่นคือความรู้ อำนาจและความจริง กล่าวโดยรวมๆ ได้ว่าวาทกรรมเป็นการสร้างความรู้ การผลิตความรู้ หรือการนิยามความรู้บางอย่างขึ้นมาเพื่อให้มีอำนาจในการกำหนดความจริง ที่มาของแนวคิดเรื่อง

วาทกรรมในงานของฟูโกต์เกิดจากความพยายามที่จะอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทุนนิยมยุคปัจจุบัน ซึ่งฟูโกต์มองว่าการสร้างหลักเหตุผลต่างๆ นานาขึ้นนั้น แท้จริงแล้วมีลักษณะของ "การครอบงำความคิด" เพราะความคิดเหล่านี้มาควบคุมเราและแนวทางปฏิบัติของเรา เช่น การปลูกฝังให้เราขยันหรือมีวินัย โดยอ้างว่าเป็นการสร้างนิสัยที่ดีนั้น จริงๆ แล้วก็คือ การเตรียมเราให้เป็นคนงานที่ดีเพื่อให้ระบบทุนนิยมดำรงอยู่ได้ ฟูโกต์ จึงพยายามขุดลงไปในเรื่องลึกถึงสิ่งที่เรากำลังเชื่อหรือถูกครอบงำอยู่เพื่อให้เห็นว่ามันไม่ใช่ความจริง แต่เป็นการนิยามหรือสร้างความจริงขึ้นมา

ดังเช่นในเรื่องคุกกับคน ฟูโกต์มองว่า เมื่อเราถูกกฎหมายกำหนดและถูกศาลตัดสินให้เราไปอยู่ในคุก คุกก็จะทำหน้าที่ตอกย้ำความผิดทางกฎหมายหรือความเป็นคนผิดกฎหมายและสร้างเส้นแบ่งระหว่างคนผิดกับคนถูก ทั้งที่จริงๆ แล้ว เราไม่อาจทราบที่เราผิดหรือถูกกฎหมายอย่างที่เขายกจริงๆ ไหม ในงานศึกษาชิ้นนี้ ฟูโกต์ใช้คำว่า Discipline and punish ซึ่ง discipline ในที่นี้ นอกจากจะหมายถึงกฎระเบียบต่างๆ แล้วยังหมายถึงสาขาวิชาหรือองค์ความรู้ต่างๆ ที่เข้ามาช่วยกันตอกย้ำความเป็นคนผิดกฎหมายหรือคนคุกด้วยในบทความของวีรพงษ์ วรรณ (2549) (ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก <http://worrawat.exteen.com/20071107/entry-1> วันที่ค้นข้อมูล 7 พฤศจิกายน 2552)

เรื่องวาทกรรมกับการถูกจำกัดพื้นที่ของผู้หญิง ได้พยายามเสนอถึงบทบาทของวาทกรรมที่มีต่อการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของเพศหญิง เป็นประเด็นทางเพศที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคม ที่บางครั้งเราอาจมองข้ามในประเด็นดังกล่าว ซึ่งวาทกรรมที่ได้กล่าวยกตัวอย่างมานั้นยังเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวาทกรรมที่เป็นตัวกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของเพศหญิงในสังคมไทย และวาทกรรมเหล่านี้มันได้มีส่วนในการจำกัดพื้นที่ของเพศหญิงในการดำรงวิถีทางเพศ ทั้งยังเป็นตัวจำกัดการแสดงตัวตนทางเพศของเพศหญิงในเวทีสาธารณะ อุดมการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งวัฒนธรรมต่าง ๆ หรือแม้แต่ระบบการศึกษา ล้วนเป็นแหล่งที่วาทกรรมดังกล่าวนี้ฝังแฝงอยู่ภายในถูกปลูกฝังผ่านการขัดเกลาทางสังคม จนในที่สุดแล้วนั้นเพศหญิงก็ได้ยอมรับ/นำเอาคำสั่งสอน/ความเชื่อจากวาทกรรมดังกล่าวมาเป็นหน้าที่ที่เพศหญิงจะต้องปฏิบัติเพื่อการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม และการที่จะไม่ถูกลดคุณค่าของความเป็นผู้หญิงลงไปจากสังคม เหล่านี้ที่เป็นผลของอำนาจของวาทกรรมที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตในเรื่องต่างของเพศหญิงในหลาย ๆ ด้านด้วยเช่นกัน และนอกจากนี้แล้วสาเหตุที่อุดมการณ์ดังกล่าวนั้นลดคุณค่า หรือทำให้เพศหญิงไม่มีบทบาทมากในสังคมนั้น ผู้จัดทำคิดเห็นว่าเป็นเพราะอุดมการณ์ดังกล่าวนั้นถูกสร้างขึ้นมามากมายได้ ระบบชายเป็นใหญ่ (patriarchy) ทำให้สิ่งต่าง ๆ ที่ วาทกรรมต้องการกำหนด/ต้องการแสดงออกนั้นเป็นไปเพื่อเสริมสร้างความเป็นใหญ่ของเพศที่สร้าง/มีอิทธิพล (colonized) ต่อวาทกรรมดังกล่าว ส่งผลให้วาทกรรมบางอย่างในสังคมนั้น ได้มีการจำกัด/ลดทอนบทบาทของเพศหญิงในพื้นที่ทางสังคมให้น้อยลงไปดังที่ได้กล่าวยกตัวอย่างมาแล้วข้างต้นนั่นเอง

กล่าวโดยสรุป คือ บทบาทของวาทกรรมต่อสิ่งต่างๆ ในสังคมมีอยู่อย่างกว้างขวาง และครอบคลุมต่อการแสดงออกของมนุษย์ได้ในหลายๆ ทางด้วยเช่นกัน ซึ่งในประเด็นของการกำหนดพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงนั้นวาทกรรมก็ได้มีบทบาทสำคัญในการมีอิทธิพล (Colonized) เหนือการกำหนดพื้นที่ดังกล่าวด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ในความหมายเชิงนามธรรมและความหมายเชิงรูปธรรมต่างๆ ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาในประเด็นดังกล่าวนี้ เพื่อนำเสนอถึงอำนาจของวาทกรรมในสังคมไทยเป็นหลัก และเป็นวาทกรรมที่กำหนดซึ่งพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงในสังคมไทยผ่านงานศึกษาเรื่อง ตัวตนของดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์นี้ เป็นรูปแบบของความคิด หรือกรอบความคิด เกี่ยวกับเรื่องอัตลักษณ์ของดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์ ที่มีลักษณะเป็นสถาบันและมีการสืบทอด ซึ่งแสดงออกผ่านทาง การนำเสนอรูปภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ตลอดจนภาษาเขียนรวมถึงประโยคหรือนิยามที่ใช้บ่อยๆ ในพื้นที่เว็บไซต์ไฮไฟว์และโปรแกรมสนทนาออนไลน์อย่างแคมฟรอก เพื่อที่จะคงไว้ซึ่งลักษณะของวาทกรรม และการปรับเปลี่ยนลักษณะของวาทกรรมนั้นๆ ซึ่งวาทกรรมในเรื่องตัวตนของดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์นี้ มีระบบความคิด และเหตุผลของการผลิตสร้างตัวตนและพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์ ในการอธิบายหรือมองความจริงที่มีระบบความคิดและเหตุผลแตกต่างกันออกไป โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์ ดังนั้นในการศึกษาเรื่องตัวตนของดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์จึงเกิดเป็นวาทกรรมชุดหนึ่งในอีกหลายชุดที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาว่า อัตลักษณ์และความหมายที่เรานิยามหรือจำกัดความให้กับดาวยั่วในสังคมออนไลน์นั้นถูกสร้างขึ้นมาจากปัจจัยใด ทั้งหมดจะมีผลให้เราเห็นแนวทางในการพัฒนาสภาพสังคม คุณภาพชีวิต เพื่อการดำเนินและดำรงอยู่ร่วมกัน และอาจมีวาทกรรมชุดอื่นที่สร้างขึ้นมาให้มีความขัดแย้ง หรือปฏิเสธ “ความจริง” ของวาทกรรมชุดนี้ได้

4. งานศึกษาเกี่ยวกับผู้หญิง

ผู้หญิงที่ดีพร้อมในสังคมไทยเชื่อว่า ต้องมีความเป็นกุลสตรี เป็นแม่ศรีเรือน รักนวลสงวนตัว มีเสน่ห์ปลายจวัก และในบทบาทของความเป็นเมียและแม่จะต้องเป็นแม่บ้านแม่เรือน รักเดียวใจเดียว เชื่อฟัง และคอยดูแลปรนนิบัติสามีและลูก ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นภาพเสนอของผู้หญิงที่ถูกกดทับ ปิดกั้น โดยระบบเพศชายเป็นใหญ่ตามแนวคิดสตรีนิยมคลาสสิก ไม่ว่าจะเป็นในระดับร่างกายหรือในระดับจิตใจ แต่ก็ยังมีปรากฏภาพผู้หญิงที่พยายามต่อสู้ “ประสาผู้หญิง” ซึ่งหากย้อนกลับไปยังสมัยโบราณจะเห็นมายาคติของผู้หญิงไทยที่ขัดแย้งกับคำกล่าวข้างต้น กล่าวคือ นางโจงกระเบนใส่ตะเบงมาน พร้อมรบเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชาย เมื่อถูกกระทำร้ายจากอริราชศัตรูอย่างเช่น ท้าวเทพกษัตรีและท้าวศรีสุนทร (คุณหญิงมุก-คุณหญิงจัน) แห่งบ้านถลาง ตามหลักฐานที่ถูกประกอบ

สร้างขึ้นเป็นอนุสาวรีย์ตั้งตระหง่านอยู่กลางเมืองภูเก็ต ดังนั้นภาพแบบฉบับ “ผู้หญิงไทย” ที่เป็นค่านิยม อันถือเป็นมาตรฐานจึงพยายามกำหนดสร้างให้เกิดขึ้นผ่านเครื่องมือของรัฐและชนชั้นผู้นำ เช่น แบบเรียน การแต่งกาย มารยาท การประกวดบนเวที งานวรรณกรรม ตลอดจนสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อที่มีความเข้มข้น รวดเร็วและรุนแรงอย่างสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งกลายเป็นพื้นที่สำคัญที่ผู้คนหลายหมู่เหล่า เพียรพยายามเข้ามาช่วงชิงกันเสนองานภาพ “ผู้หญิงไทย” ในกรอบของค่านิยม ที่ว่าด้วยความสวยงาม ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนภาพของทางการ โต้แย้ง คัดค้าน หรือเสนอทางเลือกใหม่

อัตลักษณ์ “ผู้หญิง” ตามแนวคิดของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ คือ ผู้หญิงไทย ต้องยึดมั่นในกรอบจารีตประเพณีและวัฒนธรรมเดิมอย่างเคร่งครัด ในขณะที่ผู้ชายออกไปมีบทบาทในสังคมภายนอกซึ่งทำให้ผู้ชายต้องปรับตัวให้เข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบตัวอยู่ตลอดเวลา ผู้หญิงจึงเป็นผู้สืบทอดจารีตประเพณีและวัฒนธรรมเดิม ส่วนผู้ชายเป็นผู้รับวัฒนธรรมใหม่ หรือสร้างวัฒนธรรมใหม่ ขึ้น ดังตัวอย่าง “แม่พลอย” ในนวนิยายเรื่องสี่แผ่นดินของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งเป็นตัวแบบในอุดมคติของ “ผู้หญิงไทย” ตามกรอบที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงสร้าง ขึ้นทุกประการ จะเห็นได้ว่า “แม่พลอย” มีบทบาทอยู่ในครัวเรือนและเป็นผู้สืบทอดจารีตประเพณี เดิมโดยไม่เคยรับรู้หรือมีความสัมพันธ์กับโลกภายนอกด้วยตนเองเลย ก่อนแต่งงานแม่พลอยสัมพันธ์ กับโลกภายนอกผ่านคนอื่น ๆ และเมื่อแต่งงานแล้วต้องรับรู้โลกภายนอกผ่าน “พ่อเปรม” และบุตรชาย อยู่ตลอดเวลา ถึงแม้ว่าในอนาคตต่อมา นโยบายการพัฒนาประเทศจะทำให้ “ผู้หญิง” ออกไปทำงาน นอกบ้านอย่างกว้างขวาง และได้รับการศึกษาแผนใหม่มากขึ้นและสูงขึ้น แต่ “ผู้หญิง” ก็ยังคงรับรู้อัต ลักษณ์ของตนเองในกรอบที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงสร้างไว้ค่อนข้างมาก คนไทย ก็ยังเห็น “พลอย” ในนวนิยาย สี่แผ่นดิน เป็นนางเอกในอุดมคติของตน ซึ่งทำให้ “ผู้หญิง” ใน สังคมไทย ยังคงมีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมกระแสหลักตลอดมา (คึกฤทธิ์ ปราโมช 2548)

ทว่าเรื่องผู้หญิงกับเพศวิถีในสังคมไทยส่วนใหญ่จึงมีลักษณะเป็นของต้องห้าม “เพศวิถี” ตามความหมายของเสนาะ เจริญพร หมายถึง แนวประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ กามารมณ์ รวมไปถึงแรงปรารถนาจากส่วนลึก การแสดงออก และความคาดหวังของบุคคลนั้น ๆ ในเรื่องดังกล่าว (taboo) การจะกล่าวถึงเรื่องเพศสำหรับผู้หญิงเป็นเรื่องน่าละอาย ควรหลีกเลี่ยง และ มีความรู้สึกเรื่องกามารมณ์ในแง่ลบนำไปสู่การปกปิด ซ่อนเร้น หากใครพูดถึงเรื่องเพศในที่สาธารณะ ถือว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี ไม่รู้จักกาลเทศะ และหากใครแสดงออกถึงเรื่องเพศออกนอกหน้า คนนั้นก็ไม ต่างจากสัตว์โลกทั่วไป และคงดูกระสันครันอยาก หื่นกระหาย หยาบเถื่อน ไร้ความละเอียดอ่อน ทางอารมณ์จนน่าละอาย ยิ่งเป็นเพศหญิงด้วยแล้วเรื่องเพศ ยิ่งต้องเป็นเรื่องที่ควรปกปิด จะให้ใครล่วงรู้ ถึงความลับที่ถูกพรากไปไม่ได้ (เสนาะ เจริญพร 2548, 216) ก่อให้เกิดเป็นกระบวนการพยายามต่อสู้ ต่อรอง ต่อต้านและขัดขืนของผู้หญิงหรือกลุ่มผู้หญิง เพื่อที่จะเปิดพื้นที่ทางสังคมและช่วงชิงการสร้าง

ความหมายใหม่ของเพศหญิงในรูปแบบที่หลากหลาย เราจึงเห็นการพยายามต่อสู้ ต่อรองกับมายาคติทางสังคมบนพื้นที่สาธารณะที่มีความเป็นส่วนตัวอย่างสื่อออนไลน์แทน ดังเช่น ผู้หญิงคนหนึ่งที่ว่า เป็นตัวแทนของนักศึกษารุ่นใหม่ ได้แสดงจุดยืนเป็นถ้อยคำ ตัวอักษรด้วยการแสดงความเห็นบนเว็บไซต์ของห้องสวนลุม ในเว็บไซต์ pantip.com ถึงผู้นำสตรีบางคนที่กล่าวหาว่าพวกพ้องเรื่องการแต่งกายของนักศึกษาว่าเป็นการยั่วยุให้ผู้ชายเกิดอารมณ์ทางเพศ และเป็นชนวนเหตุให้เกิดปัญหาการข่มขืนและหย่าร้างตามมา

เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ความทันสมัย (modernity) บทบาทของผู้หญิงจึงถูกเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและพื้นที่ (กาญจนา แก้วเทพ และพิศรา แซ่ก้วย 2547, 5) หลายทศวรรษมานี้ปรากฏผู้หญิงไทยจำนวนมากขึ้นทุกที่ ที่พาตัวเองออกสู่โลกนอกบ้าน และเข้าสู่พื้นที่ทางสังคม ทั้งจากการงานอาชีพที่เปลี่ยนไปและสถานภาพทางการศึกษา ผู้หญิงเรียนรู้ที่จะหาพื้นที่และสร้างพื้นที่ของผู้หญิงไทยยุคใหม่ในบทบาทหน้าที่ต่างๆ กัน “กระแสผู้หญิง” ในช่วงปี พ.ศ. 2547 เป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่ผู้หญิงถูกแสดงออกในรูปของการเป็น “ผู้หญิงก้าวหน้า” ในแทบทุกพื้นที่สาธารณะ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงมีความทัดเทียมกันกับผู้ชาย (เสนาะ เจริญพร 2548, 8)

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมไทยมีการก่อรูปของหน่วยทางสังคมใหม่อยู่ตลอดเวลา ผู้หญิงเริ่มมีบทบาททางด้านการเมือง นักธุรกิจ นักบิน นักบริหารระดับสูง และอื่น ๆ ที่ผู้ชายเคยผูกขาดเอาไว้ ส่วนหนึ่งผลักดันตัวเองเข้าสู่เส้นทางการเมือง และอำนาจเฉกเช่นผู้ชาย หรือผู้หญิงจำนวนไม่น้อยที่คิดว่าตัวเองมีมันสมองซิกซาย์เจริญเทียบเท่ากับผู้ชายก็เลือกจะมีบทบาททางวิชาการหรือทางการบริหาร และอีกส่วนหนึ่งยินดีที่จะเป็นแม่ระดับตามองค์กรสถานประกอบการ

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ผู้หญิงได้ถูกสร้างตัวตนขึ้นมาใหม่ “ตัวตน/อัตลักษณ์” (identity) ของ “ผู้หญิง” จากที่เคยถูกนิยามให้มี “ความงาม” เป็นดอกไม้ ของสูง ของมีค่า หรือสรรพสิ่งที่หลากหลาย กลับกลายมาเป็น “ตัวตน/อัตลักษณ์” ของ “ผู้หญิง” ที่เป็นการ “นิยามตนเอง” ไม่ใช่การ “ถูกนิยาม” ดังแต่ก่อน (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 33) เชื่อมโยงกับการนิยามความหมายใหม่ของ “อัตลักษณ์” ที่ไม่ใช่ความหมายแฝงของ “เอกลักษณ์”

สอดคล้องกับที่ ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี ได้กล่าวถึงการตีความเรื่องอัตลักษณ์ของผู้หญิงในงานวารสารทางวิชาการเรื่อง “บทบรรณาธิการ: ผู้หญิง ประสบการณ์และการเมืองว่าด้วยเพศภาวะ” ปรากฏในตอนหนึ่งว่า “สตรีนิยมในฐานะทฤษฎีและปฏิบัติการ และในฐานะแนวคิดและขบวนการเคลื่อนไหว ได้เรียกร้องให้มีการสร้างอัตลักษณ์ของผู้หญิง ในฐานะตัวตนที่มีนัยยะทางการเมืองขึ้นมาที่มีความหมายแตกต่างจากอัตลักษณ์ที่ถูกสังคมสร้างให้เป็น นั่นคือ มีกระบวนการสร้างตัวตนที่แน่นอนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีนัยยะจับต้องได้ ซึ่งก่อให้เกิดการสถาปนาชุด

ความจริงและความรู้ ว่าด้วยความเป็นหญิงขึ้น” ผู้หญิงกับมิติของความงามในยุคหลังสมัยใหม่จึงได้รับการยอมรับควบคู่ไปพร้อมกันมากขึ้น (ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี 2549, 6)

เช่นเดียวกันกับที่อานันท์ กาญจนพันธุ์ กล่าวถึงตัวตนของผู้หญิงกับการเคลื่อนไหวและปฏิบัติการในชีวิตประจำวันไว้ว่า ในสมัยก่อนคนมักคิดว่าผู้หญิงอยู่เฉยๆ เงียบๆ แต่ตอนนี้ต่างออกมาเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิสตรี ซึ่งเป็นการเรียกร้องความมีตัวตนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ปรับเปลี่ยนกฎหมายอะไรต่างๆ ซึ่งก็คือการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เคยแฝงอยู่ในวาทกรรม ภาพตัวแทน และมายาคติต่างๆ ในลักษณะที่เรียกว่าเป็น “การเมืองของอัตลักษณ์” (อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2548, 33) นั่นแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้ตัวตนของผู้หญิงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย กล่าวคือ ผู้หญิงเรียนรู้ที่จะต่อสู้ เพื่อแสวงหาพื้นที่ในการแสดงจุดยืนทางความคิด อุดมการณ์ และวัฒนธรรมที่มีนัยยะต่อความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม ทำให้ผู้หญิงได้มีเวทีในการเจรจา ต่อสู้ ต่อรองและช่วงชิงความหมายต่างๆ ในกระบวนการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม ความคิดเรื่องอัตลักษณ์จึงช่วยให้เข้าใจมุมมองของผู้หญิงในสังคมที่แตกต่างได้มากขึ้น

ด้วยความแตกต่างทางเพศ อำนาจที่แฝงอยู่ในความแตกต่างทางเพศ การถูกกดขี่จาก ความไม่เท่าเทียมกัน และความพยายามทำความเข้าใจถึงสาเหตุของการกดขี่ ตลอดจนการแสวงหาหนทางในการเปลี่ยนแปลง และปลดปล่อยเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน ก่อให้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวของผู้หญิงภายใต้ชื่อ “สตรีนิยม (ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี 2549, 6) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่ม สังคมและกลุ่มการเมืองที่ออกมาเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิทธิสตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลง มุมมองของผู้คนที่มองชายและหญิงอย่างแตกต่างกัน ได้เพียรพยายามที่จะผลักดันให้เสียงผู้หญิงได้ มีสถานภาพและอำนาจต่อรองในพื้นที่ทางสังคมมากขึ้น

ถึงแม้ว่าบทบาทและความคาดหวังของสังคมไทยที่มีต่อผู้หญิงได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปอย่างจริงจังขนาดไหนก็ตาม ในกันนี้ทั้งความรู้สึกของคนไทยส่วนใหญ่มองว่า แม้ผู้หญิงจะ “เก่ง” หรือ “ก้าวหน้า” เพียงไหน ผู้หญิงก็ยังเป็นเพศที่มีบางสิ่งบางอย่างด้อยกว่าผู้ชายอยู่ดี (เสนาะ เจริญพร 2548) จึงเป็นชนวนแห่งความขัดแย้งของผู้หญิงกลุ่มหนึ่งที่เรียกร้องความเสมอภาคทางด้านแรงงาน และการเมืองระหว่างชายหญิง เรียกว่ากลุ่มสตรีนิยม (feminism) โดยในกลุ่มแนวคิดสตรีได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มแนวคิดหลัก (วารุณี ภูริสินสิทธิ์ 2545) ดังนี้

1. แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม ถือว่าเป็นแนวคิดแรกเมื่อเกิดมีแนวคิดเรื่องสตรีนิยมขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 19 แนวคิดนี้อธิบายว่า ความไม่เท่าเทียมกันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเรื่องบทบาทความเป็นเพศ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความเชื่อและการปฏิบัติตามประเพณีนิยมที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน ทำให้ผู้หญิงถูกสังคมปฏิเสธ โอกาสในด้านต่างๆ แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้หญิงและผู้ชาย

ไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงเรียกร้องให้ผู้หญิงมีความเท่าเทียมกับผู้ชายในทุกด้าน ผู้หญิงควรทำทุกอย่างได้เช่นเดียวกับผู้ชาย

2. แนวคิดสตรีนิยมแนวสุดขั้ว (radical feminism) อธิบายว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศเกิดจาก อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ (patriarchy) ระบบชายเป็นใหญ่ หมายถึง ระบบของโครงสร้างสังคมและแนวการปฏิบัติที่ผู้ชายมีความเหนือกว่า กคจีและเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เป็นระบบที่ผู้ชายมีความเหนือกว่าผู้หญิงในทุกด้าน ไม่ว่าจะ เป็น เศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม กลุ่มแนวคิดนี้จะให้ความสำคัญต่อสถานะที่เป็นรองของผู้หญิงและมองว่าความเป็นรองที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากความต้องการเหนือกว่าของผู้ชาย และอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่นี้พยายามสร้างความชอบธรรมต่อความเหนือกว่าของผู้ชาย (ผู้ชายเข้มแข็งกว่า ฉลาดกว่า มีเหตุผลมากกว่า คิดอะไรที่ลึกซึ้งได้มากกว่า ฯลฯ) และทำให้ความเหนือกว่านี้ดำรงอยู่ในความเชื่อของคนในสังคม

3. กลุ่มแนวคิดสตรีนิยมสายมาร์กซิสต์-สังคมนิยม (marxist-socialist) ซึ่งเสนอว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ เป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์กันของระบบชายเป็นใหญ่และระบบทุนนิยมในสังคม หรือกล่าวได้ว่า เมื่อทั้งระบบความเป็นเพศและระบบเศรษฐกิจมาสัมพันธ์กันในยุคสมัยหนึ่งๆ ได้ทำให้เกิดโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผู้ชายอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบ ส่วนผู้หญิงอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เช่น ระบบชายเป็นใหญ่ได้สร้างความเชื่อที่ว่า คุณค่าของผู้หญิงอยู่ที่ความสวยและความสาว (คุณค่าของผู้ชายอยู่ที่ความสามารถ การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน) ความเชื่อนี้เมื่อปฏิสัมพันธ์กับเศรษฐกิจแบบตลาดที่ต้องการขายสินค้าให้ได้มาก ดังนั้น ผ่านทางการโฆษณา ผู้หญิงจึงตกเป็นเหยื่อทางการค้าของธุรกิจเครื่องสำอางค์หลากหลายชนิดอย่างเต็มใจ เพื่อต้องการสวยและรักษาความสาวไว้

4. กลุ่มจิตวิเคราะห์ (psychoanalytic) แนวคิดนี้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการที่อัตลักษณ์ที่ด้อยกว่าถูกสร้างขึ้น หมายความว่า ความรู้สึกที่ด้อยกว่าผู้ชายที่ผู้หญิงมีอยู่ในตัวนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร โดยกลุ่มนี้ได้ให้ความสนใจศึกษาถึงพัฒนาการชีวิตช่วงต้นๆ ของเด็ก เพราะเชื่อว่าระยะนี้เป็นช่วงที่สำคัญในการก่อรูปอัตลักษณ์ของความเป็นเพศ เช่น พิจารณาว่าสิ่งที่เด็กเห็น ได้ยิน หรือภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร มีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศอย่างไร

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าแนวคิดสตรีนิยมสายรากเหง้า ถูกวิพากษ์ว่า เป็นการมองผู้หญิงแบบเหมารวม ผู้หญิงทุกคนได้รับความเจ็บปวดจากการถูกกดขี่โดยผู้ชายเหมือนกันหมด และให้ความสำคัญกับมิติเพศวิถี ที่ผู้หญิงจำนวนมากเรียกร้องให้คนในสังคมตระหนัก และเปลี่ยนแปลงระบบฐานคิดในเรื่องเพศวิถีอันเป็นที่มาของการกดขี่ทางเพศ มากกว่าการอยู่ร่วมกันของสังคมมนุษย์ (ชายไทย รักษาชาติ 2548, 52)

ขณะที่แนวคิดสตรีนิยมสายหลังสมัยใหม่ (post feminism) มองว่าภาพลามกที่ปรากฏตามสื่อเป็นจินตนาการ ผู้หญิงที่แสดงออกถึงจินตนาการในเรื่องเซ็กซ์ของตัวเองต้องถูกประทับตราด้วยคำว่า “ดอกทอง” ซึ่งประเด็นนี้ยังคงเป็นที่ถกเถียงกันในกลุ่มสตรีนิยม ที่แง่มุมหนึ่งอาจจะมองได้ว่าเป็นกับดักของปีศาจปไตป์โดยใช้กรอบคิดเรื่องศีลธรรมทางเพศมาถ่วงผู้หญิงหรือไม่ (ชลิดาภรณ์ ส่องสัมพันธ์ 2547, 23-24)

ในมุมมองของชาวตะวันตกอย่างมิเชล ฟูโกต์ที่ศึกษาเรื่อง Sexuality มองว่าคนที่เป็นผู้หญิง ผู้ชาย หรือกะเทยจะถูกสร้างเส้นแบ่งหรือถูกนิยามจากความรู้ทางชีววิทยาและการแพทย์ว่าเพศในลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่มาตั้งแต่ต้นแล้ว หลังจากที่มีการสร้างเส้นแบ่ง คนก็จะยอมรับความจริงตามที่เขานิยาม ความจริงที่เขานิยามนั้นก็จะเป็นสิ่งที่มีความจำกัหรือควบคุมตัวเราให้ปฏิบัติไปตามที่เราเชื่อว่าเป็นจริง นั่นคือพอเรายอมรับ เราก็จะถูกกำหนดโดยนิยามนั้นทันที (ยศ สันตสมบัติ 2548, 29-30)

ในอีกด้านหนึ่งนั้น อีริก ฟรอมม์ (Eric Fromm) มองว่า ผู้หญิงได้ถูกบีบคั้นให้กระตุ้นความสนใจผู้ชาย และด้วยเหตุคั้งนั้น ความถือตัว ทำที่ความหยิ่งทะนงของผู้หญิง โดยสาระแล้วเป็นความต้องการอันหนึ่งที่จะดึงดูดใจผู้ชาย และความต้องการที่จะพิสูจน์ตัวของเธอเองว่า เธอสามารถที่จะกระตุ้นความสนใจ และเป็นคนที่มิเส่นห่อเพศตรงข้ามนั่นเอง ทั้งนี้เกิดจากระบบสังคมได้กระตุ้นและให้การสนับสนุนการแข่งขันของผู้ชายและความภูมิใจในตัวเอง เช่นเดียวกับอำนาจและการครอบงำเหนือผู้หญิงเพื่อคลายจากความกลัวในการที่จะถูกเยาะเย้ย และเพื่อบรรลุถึงชื่อเสียงเกียรติคุณที่จะต่อสู้กับความไม่มั่นใจในการพันดูเกี่ยวกับเพศตรงข้าม องคชาติเป็นอาวุธอันหนึ่ง ซึ่งผู้ชายสามารถครอบงำผู้หญิงได้อย่างทารุณ, แม้ว่าผู้หญิงสามารถที่จะเยาะเย้ยผู้ชายได้ และกระทั้งทำให้พวกผู้ชายไร้สมรรถภาพ (หรือปราศจากอำนาจ) (Fromm 1943, 27 อ้างใน เสนาะ เจริญพร 2548, 198)

ทั้งนี้ ฟรอมม์ยังกล่าวเน้นถึงเรื่องของสตรีนิยมและเรื่องวัฒนธรรม และได้แสดงข้อคิดเห็นตรงๆ เกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหวสตรีนิยม เมื่อถูกถามความคิดเห็นต่อการรับรู้เกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหวสตรีนิยมในฐานะ "การเปิดให้มีการต่อสู้ด้วยความรุนแรงกับผู้ชาย" ฟรอมม์ตอบว่า ไม่มีใครเข้าใจจิตวิทยาของผู้หญิง และในทำนองเดียวกันนั้น ก็ไม่มีใครเข้าใจจิตวิทยาของผู้ชาย และไม่มีสักคนที่เข้าใจธาตุแท้ของชาติสม์ เกี่ยวกับความเป็นปรีภัยและการทำลายล้างในผู้ชาย และผู้หญิง ถ้าคนๆ นั้นไม่พิจารณาถึงว่า มันมีสงครามอันหนึ่งระหว่างเพศที่ดำเนินมาในหกพันปีหลังนี้ มันเป็นสงครามกองโจรชนิดหนึ่ง ผู้หญิงได้ถูกทำให้แพ้พ่ายโดยลัทธิปีศาจปไตป์โดยเมื่อหกพันปีมาแล้ว และสังคมได้สร้างตัวของมันขึ้นมาด้วยอิทธิพลครอบงำของผู้ชาย (Fromm 1943, 27 อ้างใน เสนาะ เจริญพร 2548, 196)

ผู้หญิงเป็นสมบัติครอบครองต่างๆ และจะต้องยินดีต่อการเป็นผู้ยอมจำนนที่ผู้ชาย ทำกับพวกเธอ แต่ความจริง มันไม่มีอิทธิพลของมนุษยชาติส่วนหนึ่งส่วนใดที่จะมาครอบงำอีกส่วน หนึ่งได้ ไม่ว่าจะป็นชนชั้นทางสังคม หรือประชาชาติหนึ่งต่อประชาชาติหนึ่ง หรือเพศฯ หนึ่งเหนือกว่า เพศอีกเพศหนึ่ง เว้นแต่ มันจะมีการกบฏอยู่ข้างใต้ มีความเดือดดาล ความเกลียดชัง และปรารถนาที่จะ แก่แค้นกับคนเหล่านั้นซึ่งมากดขี่บีบตาและดักดวงผลประโยชน์ และมันมีความกลัวในความไม่มั่นคง ในหมู่ผู้ที่ทำการดักดวงผลประโยชน์และต้องการปราบปรามควบคุม (Erich Fromm 1975, 59 อ้างใน เสนาะ เจริญพร 2548, 198)

ทั้งนี้กลุ่มโพสท์ เฟมินิสต์ ซึ่งมีแนวคิดมาจากกลุ่มชาวตะวันตกมองว่า กลุ่มผู้หญิง รุ่นใหม่ เริ่มเห็นด้วยน้อยลงกับแนวคิดสตรีนิยมรุ่นเก่าๆ เพราะสภาพการณ์ไม่เหมือนกัน คนรุ่นหลัง ยอมรับความแตกต่างหลากหลายได้มากกว่า และอยู่กับความขัดแย้งได้ โดยมีข้อเรียกร้องที่สำคัญ คือ

1. จะทำอย่างไรให้สตรีนิยม สะท้อนชีวิตของผู้หญิงที่ไม่ใช่แค่ผู้หญิงกลุ่มเดียว
2. ทำอย่างไรให้ผู้หญิงที่อยู่นอกแวดวงวิชาการ สามารถเข้าใจหรือเชื่อมทฤษฎีเข้า

กับการปฏิบัติที่ไปด้วยกันได้

นอกจากนี้ยังเกิดการตั้งคำถามต่อข้อเสนอของแนวคิดที่สตรีนิยมสายต่างๆ อันเป็น ผลผลิตของยุคที่ผ่านมา ซึ่งยังติดอยู่กับความเป็นสากล ระบบความคิดแบบคู่ตรงข้าม ความเชื่อใน ความรู้ที่จะได้มาด้วยวิธีการวิทยาศาสตร์ แนวคิดช่วงนี้ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรวมตัวกัน มองว่า ผู้หญิงผู้ชายมีร่างกายแตกต่างกันย่อมมีประสบการณ์แตกต่างกัน ปฏิเสธการแบ่งแยกระหว่างเพศทาง ชีวิตวิทยา (sex) และเพศทางสังคม (gender) ให้ความสำคัญในความเฉพาะเจาะจง (particularity) ความหลากหลาย (multiplicity) และความแตกต่างของผู้หญิง ความขัดแย้ง รวมทั้งอัตลักษณ์ของ ผู้หญิง และให้ความสำคัญกับสถานะ “ความเป็นอื่น” ฉะนั้นกลุ่มโพสท์ เฟมินิสต์ จึงรวมงานของ นักสตรีนิยมผิวดำและสตรีนิยมรักร่วมเพศอยู่ด้วยกัน ทั้งหมดนี้ได้รับอิทธิพลจากกระแส “หลังสมัย นิยม” อีกทั้งกลุ่มโพสท์ เฟมินิสต์ได้ถูกใช้ในการอธิบายความหมายของ “หลังสตรีนิยม” เช่นกัน เพราะหลังสตรีนิยมเกิดจากแนวความคิดที่ต่อต้านสตรีนิยมคลื่นลูกที่สอง จึงทำให้แนวความคิดหลัง สมัยใหม่และหลังสตรีนิยม มีความคาบเกี่ยวกัน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากอิทธิพลของกระแสองค์ความรู้ ที่ปรากฏในช่วงเวลาร่วมสมัยกัน

Julia Kristeva มองว่าเป็นช่วงแห่งการแสวงหาในการที่จะทบทวนในเรื่องของอัตลักษณ์ และความแตกต่าง รวมถึงระบบความสัมพันธ์ระหว่างบริบทแวดล้อม โดยปฏิเสธที่จะเลือกอัตลักษณ์ ที่อยู่เหนือตราประทับที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง และควรสำรวจอัตลักษณ์ที่แตกต่างหลากหลาย รวมทั้งอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายด้วย (วารุณี ฐิริสินสิทธิ์ 2545, 29-32)

เพื่อเข้าใจถึงความหมายแฝงในภาพของผู้หญิง ผ่านกระแสความคิด ขนบธรรมเนียม ค่านิยม ความรู้ความเข้าใจของคนในสังคมให้เป็นฐานสะท้อนสภาวะสังคมบนโลกออนไลน์ในขณะนั้น และการจะเข้าใจถึงความหมายของภาพเหล่านั้นได้ จึงต้องอาศัยความเข้าใจตัวตนของผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์อย่างเพียงพอ เว็บไซต์ไฮไฟว์ (hi5) และโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก จึงเป็นอีกเวทีหนึ่งที่สร้างพื้นที่ให้กับผู้หญิง เข้ามามีบทบาทในการแสดงออกถึงสิ่งที่ผู้หญิงต้องการนำเสนอต่อสังคมภายใต้กรอบสภาวะการณ์นั้น

5. งานศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ออนไลน์

ปัจจุบันคนรุ่นหลังมีโอกาสนในการแสดงความเป็นตัวตนผ่านสื่อต่าง ๆ กันมากขึ้น และสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นอีกหนทางหนึ่งในการคัดเลือก และนำเสนอตัวตนของคนรุ่นหลังผ่านอัลบั้มภาพ เพลง และภาพเคลื่อนไหว เพื่อให้เป็นที่รู้จักกับคนในสังคมออนไลน์มากขึ้น บางครั้งนำไปสู่สายตาของคนในสังคมจริง เช่น การจัดประกวดอัลบั้มภาพสาวสวย ประกวดหนุ่มหล่อประจำเว็บไซต์ ทำให้มี “เมวมอง” หรือคนที่เห็นความสามารถและชักนำเข้าสู่วงการบันเทิงเป็นดารา นักร้อง ที่มีชื่อเสียงได้ เราจึงพบเห็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ทั้งเพศชายและเพศหญิง เข้ามามีส่วนหนึ่งของชุมชนออนไลน์ปรากฏอยู่ตามตามเว็บไซต์เพื่อความบันเทิงทั่วไป เช่น www.mthai.com, www.teenee.com เป็นต้น

ทั้งนี้ กลุ่มที่มีอิทธิพลกับโลกไซเบอร์มากที่สุดคือกลุ่มผู้หญิง เนื่องจากผู้หญิงจะเป็นแรงดึงดูดเม็ดเงินโฆษณาให้กับเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยเฉพาะเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิง เพราะผู้หญิงมีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมดในโลกนี้ และเคยมีผลสำรวจว่า สัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตระหว่างผู้หญิงและผู้ชายมีเท่าๆ กัน แต่บางช่วงเวลากลับพบว่า ผู้หญิงท่องโลกอินเทอร์เน็ตหลายชั่วโมงมากกว่าผู้ชาย โดยผลการวิจัยของกรุงเทพธุรกิจ ออนไลน์ พบว่า นอกจากจะแชต (chat) กับเพื่อนๆ ในโลกออนไลน์ หรือเข้าไฮไฟว์ (www.hi5.com) เช็คความนิยม (rating) ของตัวเองแล้ว ผู้หญิงสมัยนี้ยังใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งหาข้อมูลเคล็ดลับความงาม และแหล่งช้อปปิ้ง (shopping) สินค้าเพิ่มความสวยกันด้วย จะเห็นได้ว่าอันดับหนึ่งของสินค้าที่ขายดี บนอินเทอร์เน็ตยุคนี้ คือ เรื่องของแฟชั่น เสื้อผ้า ความงาม และเครื่องสำอางแทบทั้งสิ้น

พื้นที่ในเว็บไซต์โดยทั่วไปมีรูปแบบที่หลากหลายและเว็บไซต์เหล่านั้น ล้วนตอบสนองความต้องการของคนในสังคม อีกทั้งการสร้างเนื้อหาในเว็บไซต์นั้น คนที่เข้าไปรับข้อมูลจะมีส่วนร่วมอย่างมากในการเป็นส่วนหนึ่งกับสื่อ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การนำเสนอตัวตนผ่านรูปภาพ การกำหนดหัวข้อสนทนาเพื่อให้คนเข้ามาพูดคุย ดังนั้นสื่อสาธารณะอย่างอินเทอร์เน็ต อาจเรียกได้ว่าเป็นสื่อที่ได้รับความสนใจจากสังคมและทำให้คนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมได้มาก

จากการสำรวจพรมแดนในโลกออนไลน์ พบว่าเว็บไซต์ทั่วไปแม้ไม่ได้มีเนื้อหาเรื่องเพศโดยตรงแต่มีเนื้อหาทางกามารมณ์แฝงอยู่ในรูปแบบของโฆษณาขายยาปลุกเซ็กซ์ VCD และ DVD การสนทนาผ่านระบบออนไลน์ เช่น แคมฟรอก (camfrog) ในห้องสนทนาทั่วไป ที่ไม่ได้มีชื่อเกี่ยวข้องกับเรื่องกามารมณ์ก็มีการส่งข้อความหรือเนื้อหาที่เชิญชวนให้เข้าไปดูรูปโป๊ คลิปวิดีโอ หรือเว็บโป๊ ซึ่งผู้ที่อยู่ร่วมในห้องสนทนาไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะไม่รับข้อมูลเหล่านั้นได้ และมีข้อมูลจริงที่ขัดแย้งกับความรู้สึกรักของผู้ศึกษาคือผู้หญิงหลายคนเข้ามาแสดงความต้องการขายบริการทางเพศ โดยการโพสต์ข้อความภาพขั้วของตนเองและเว็บลิงค์ (web link) ไว้ในห้องสนทนา

นอกจากนี้ธุรกิจที่ใช้เว็บไซต์ในการหาเพื่อน หาคู่ เว็บไซต์ลามก และเว็บไซต์ขายหนังโป๊เป็นหนึ่งในเว็บไซต์เพื่อความบันเทิงของไทยที่มีผู้ให้และผู้ให้บริการมากที่สุด ส่วนใหญ่มักจะเป็นกลุ่มวัยรุ่นและคนทำงาน เพราะมีกำลังซื้อที่สูงและเป็นวัยที่ชอบแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ มีความกล้าที่จะอยากรู้อยากลอง เจ้าของพื้นที่อินเทอร์เน็ตจึงแข่งขันกันสร้างเนื้อหาที่หลากหลายขึ้นมาเพื่อรองรับความต้องการของคนเหล่านั้น

น้องวุฒิน่ารัก (นามสมมติ) ได้กล่าวถึง “กระแสไฮไฟว์ฟิวเจอร์” ไว้ว่าในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ถือได้ว่าเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมจากคนไทยอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับที่นายเบรต ฟิงเคลสไตน์ ผู้อำนวยการฝ่ายขายของไฮไฟว์ดอทคอม ได้กล่าวถึงวิวัฒนาการของไฮไฟว์ (www.hi5.com) ในเมืองไทยว่า เป็นประเทศที่มีจำนวนสมาชิกมากเป็นอันดับ 12 ของโลก และมีอัตราการเติบโตสูงสุดเป็นอันดับ 3 โดยไฮไฟว์เริ่มเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2546 ขณะนั้นยังไม่มีลูกเล่นหรือการตกแต่งที่หลากหลาย เป็นเพียงพื้นที่ว่างสำหรับโชว์รูปภาพเพียงอย่างเดียวจึงยังไม่เป็นที่รู้จักกันมากนัก ต่อมาในปี พ.ศ.2550 ทางเว็บไซต์ได้ปรับปรุงรูปแบบการใช้งานใหม่ ทำให้ไฮไฟว์ดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยเพิ่มมัลติมีเดีย (multimedia) มีสไลด์ (slide) โชว์รูปลงคลิปวิดีโอ (video clip) เขียนไดอารี่ (diary) และคอมเมนต์ (comment) รูปภาพเข้าไป ทำให้วัยรุ่นเข้าไปเล่นมากขึ้น และเป็นช่องทางขายสื่อโฆษณาภายในเว็บไซต์ไปด้วย เว็บไซต์ไฮไฟว์จึงได้รับความนิยมสูงสุด (ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก <http://guru.google.co.th> วันที่ค้นข้อมูล 7 มกราคม 2552)

นอกจากเสน่ห์ของไฮไฟว์จะทำให้มีเพื่อนเยอะแล้ว ยังเป็นแหล่งรวมเพื่อนใหม่ที่สามารเลือกค้นหาได้ตามความพอใจ และยังเป็นพื้นที่ให้สมาชิกสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวตนได้อีกด้วย ดังนั้นการตกแต่งประดับประดาหน้าเว็บไฮไฟว์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เจ้าของพื้นที่จะต้องใส่ใจสร้างสรรค์รายละเอียดให้สวยงามเพื่อให้ถูกใจตัวเองและผู้เข้าชม ทว่าการเปิดเผยตัวตนในพื้นที่ออนไลน์ย่อมมีความเสี่ยงไม่น้อย กล่าวคือการนำเอารูปภาพและข้อมูลส่วนตัวไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน อาจจะมีพวกมิชฌาชีพที่ไม่หวังดีเข้ามาโจรกรรมข้อมูลได้ ทั้งนี้เพราะระบบจะลิงค์ (link) ผ่านเข้าไป

เจาะข้อมูลในอีเมลได้ ดังนั้นเพื่อความปลอดภัย เจ้าของพื้นที่โฮฟไวจึงไม่ควรใช้อีเมลที่เก็บข้อมูลสำคัญเอาไว้ไปสมัครโฮฟไว (ดวงมณี เลิศอำนาจลาภ 2551, 12)

ที่มาของเว็บไซต์นี้ เกิดจากเจตนาเดิมที่นายลามู ยาละมันชัย นักศึกษาปริญญาตรีชาวอเมริกัน และเพื่อนในมหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์ที่เรียนปริญญาตรีทางด้าน Computer Science ได้ร่วมกันก่อตั้ง Sponsor Net New Media ซึ่งเป็นธุรกิจตัวแทน โฆษณาบนอินเทอร์เน็ตในปี ค.ศ. 2004 โดยเขาเห็นว่าระบบการโฆษณาผ่านแบนเนอร์ (banner) แบบเก่าๆ ที่มีนั้นอาจไม่ตรงกลุ่มเป้าหมายเท่าใดนัก แต่พฤติกรรมการสร้างอัลบั้มรูปแล้วพุดคุยกันภายในกลุ่มเพื่อนกลับทำให้เกิดการรอกอยเพื่ออัปเดต (update) ข่าวของเพื่อนแต่ละคนทางอินเทอร์เน็ต จึงได้เกิดเป็นไอเดีย (idea) ในการสร้างเครือข่ายเพื่อนผ่านเว็บไซต์ดังกล่าวขึ้นมา โดยอ้างถึงวัฒนธรรมสมัยใหม่ของเด็กวัยรุ่นชาวอเมริกันเมื่อเจอกันมักจะยื่นมือมาข้างหน้าเพื่อแปะมือกันแล้วพูดว่า “Give me five!” เป็นประโยคทักทายกัน (ดวงมณี เลิศอำนาจลาภ 2551, 7)

พื้นที่ของผู้หญิงในสังคมไทย เคยถูกคิดถูกมองว่ามีอยู่แต่เพียง โลกภายในบ้าน เพราะผู้หญิง คือ ผู้ดูแลทุกข์สุขให้คนในบ้านกินอิ่มนอนอุ่น อบรมเลี้ยงดูเยาวชน เป็นผู้จัดการและเก็บงำเศรษฐกิจของครัวเรือน การงานและผลผลิตของผู้หญิงไม่ถูกนับว่ามีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพราะนี่เป็นเพียงกิจกรรมชีวิตธรรมดา ๆ ของโลกภายในบ้าน เสมือนหนึ่งเป็นบทบาทหน้าที่โดยกำเนิดของผู้หญิง ซึ่งผู้หญิงเองก็ยอมรับเข้าไปในจิตสำนึกของตน ในขณะที่โลกนอกรับต่างหากที่เป็นพื้นที่ของผู้ชาย และผู้ชายแหละที่จะสร้างบ้านแปงเมือง สร้างอำนาจและเกียรติยศ ทำการผลิตในเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ ผู้ชายจึงเป็นช่างทำหน้า ที่มีบทบาทชี้นำครอบครัว และเป็นผู้ครอบครองพื้นที่อันเป็นทางการของสังคมตลอดมานั้นนาน

ทว่าในความเป็นจริง ฐานความคิดและวัฒนธรรมไทย ไม่ได้แบ่งแยกพื้นที่ของผู้หญิงผู้ชายออกจากกันเช่นนั้น เพราะทั้งผู้หญิงและผู้ชายในระบบเศรษฐกิจเกษตรกรรม จำเป็นที่ต้องระดมแรงงานทำการผลิตร่วมกัน ออกไปทำมาค้าขายข้ามถิ่น หรือแม้กระทั่งต้องเป็นกำลังในการรบทัพจับศึกยามบ้านเมืองวิกฤต ความคิดแยกส่วนเรื่องพื้นที่ของผู้หญิงผู้ชาย จึงเป็นวิธีคิดแบบเหตุผลนิยมและเพศสภาพ (gender) ที่ใช้อธิบายบทบาทหญิงชายในชั้นหลังนี้

ในงานการศึกษาที่ผ่านมาพื้นที่ด้วยกัน 2 ชนิด คือ 1) มีลักษณะเป็นพื้นที่ในอุดมคติ เป็นพื้นที่ในจินตนาการที่เชื่อมโยงหรือไม่ก็ขัดแย้งกับพื้นที่จริงในสังคมแต่เป็นพื้นที่ที่ไม่มีที่ตั้งจริงในสังคม และ 2) พื้นที่แบบพิเศษ เป็นพื้นที่ที่เชื่อมโยงสะท้อนหรืออยู่ระหว่างพื้นที่ในอุดมคติกับพื้นที่จริง จึงมีทั้งมิติของพื้นที่จริงและมิติในอุดมคติอยู่ด้วยกัน ซึ่งพื้นที่ชนิดนี้จึงเป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของพื้นที่อื่นในสังคมและฟูโกต์ จึงให้เห็นว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่มีสถานที่ของตัวเองในสังคม แต่ทำหน้าที่สะท้อนสิ่งที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าออกมา ผนวกกับฟูโกต์เชื่อว่าความจริงเป็นเรื่องของ

อำนาจ ไม่ได้เป็นธรรมชาติและความจริง ไม่ใช่การค้นพบ แต่ถูกสร้างขึ้น ฟูโกต์ต้องการวิเคราะห์รูปลักษณ์หรือเรื่อร่างของความรู้ในความสัมพันธ์กับอำนาจ ภายใต้บริบทขององค์ประกอบที่ได้กำหนดความรู้เหล่านั้น

พื้นที่สาธารณะ ประกอบด้วย พื้นที่ต่างๆ ทางสังคม ซึ่งปัจเจกชนทั้งหลายมารวมตัวกัน เพื่อพูดคุยถึงเรื่องราวสาธารณะร่วมกัน และรวมตัวกันต่อต้านอำนาจตามอำเภอใจและการกดขี่ต่างๆ ที่มีต่อพลังสาธารณะและพลังทางสังคมโดยรัฐ หลักการทั้งหลายเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ เกี่ยวพันกับการสนทนาที่เปิดกว้างในทุกๆ ประเด็นปัญหาที่ได้รับความเอาใจใส่โดยทั่วไป รวมถึงผลประโยชน์ต่างๆ และสิ่งที่ดีสำหรับสาธารณะ ด้วยเหตุนี้พื้นที่สาธารณะจึงได้รับการสมมุติล่วงหน้าในฐานะที่เป็นพื้นที่ซึ่งสามารถพูดคุยกัน ได้อย่างอิสระ และสร้างชุมชนกัน ได้อย่างเสรีหรือเป็นพื้นที่บนสื่อที่มีเสรีภาพ และมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมอย่างอิสระในการถกเถียงกันทางการเมืองและทำการตัดสินใจ

รัฐเริ่มที่จะแสดงบทบาทมากขึ้นในอาณาเขตส่วนตัวของผู้คนและชีวิตประจำวัน จึงปรากฏในรูปของกฎหมายเพื่อได้เข้าไปแทรกแซงระหว่างพื้นที่สาธารณะกับพื้นที่ส่วนตัว ขณะที่พื้นที่สาธารณะกำลังเสื่อมทรามลง พลเมืองทั้งหลายจึงกลายเป็นเพียงผู้บริโภคเท่านั้น โดยการอุทิศตัวของพวกเขาเองสู่การเป็นผู้บริโภคแบบยอมจำนนมากขึ้นและให้ความเอาใจใส่ต่อเรื่องส่วนตัวมากกว่าประเด็นปัญหาความดีงามของส่วนรวม

จากการเข้าไปมีบทบาทในพื้นที่อินเทอร์เน็ตของรัฐทำให้ พบปัญหาที่เกิดจากการเสภาพภาพ ไปจากสื่อออนไลน์คือโรคติดอินเทอร์เน็ต ซึ่งโรคดังกล่าวนี้โดยความหมายก็คล้ายกับ “การติด” หรือ “การเสพติด” สารเสพติดต่างๆ ซึ่งสร้างปัญหาทั้งทางอารมณ์ ร่างกาย สังคม และเศรษฐกิจอย่างมากมาย ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงบริการหรือกระบวนการ ทำงานหลายๆ แบบที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต ขณะที่ on-line อยู่ จะ พบว่าผู้ใช้บริการเกิดความผูกพันกับเพื่อน on-line หรือกิจกรรมต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต การใช้บริการจะทำให้เขาสามารถสร้างสังคมใหม่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นในลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์ได้เหมือนสังคมจริง (virtual community) นี้ เปิดโอกาสให้เขาได้หลีกเลี่ยงจากความเป็นจริง ค้นพบวิธีที่จะเติมความต้องการทางอารมณ์ หรือทางจิตวิทยาที่เขาขาดหายไป ในอินเทอร์เน็ต เขาสามารถปิดบังชื่อ อายุ อาชีพ เพศ รูปร่างลักษณะภายนอกต่อคนที่เขาติดต่อกับ

ด้วยเหตุนี้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีความรู้สึกเปล่าเปลี่ยว ไม่มั่นคง ผิดหวัง หรือเจ็บปวดจากการใช้ชีวิตที่เป็นจริงจึงมาพบทางออกที่ปลดปล่อย ความปรารถนา ความรู้สึกที่ลึกลับ โลกแห่งความฝันเพียงที่ไม่มีขอบเขตจำกัด จะทำให้จมดิ่งลงไปติดอินเทอร์เน็ตอย่างรวดเร็วและรุนแรง

โรคติดอินเทอร์เน็ต ตามที่วัฒนา วินิตวัฒน์คุณ (อ้างในเจริญ ชัยกุล 2552) เป็นกลุ่มอาการรวมถึงพฤติกรรม และความผิดปกติในการควบคุมแรงกระตุ้น ได้แก่ อาการ Cyber sexual Addiction คือ การติด Adult Chat Room หรือ Cyberporn Cybersexual Addiction กลายมาเป็นประเภท

ของโรคติดอินเทอร์เน็ตที่สำคัญ พบว่า ผู้เป็นโรคติดอินเทอร์เน็ตหนึ่งในห้าจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศ on-line เช่น การดู cyberporn หรือเข้าร่วมใน cybersex พบว่าในกลุ่มคนที่ไม่มี ความเชื่อมั่นในตัวเอง body image ที่ผิดปกติ ความวิตกกังวลทางเพศที่ไม่ได้รับการรักษา หรือพวกที่หมกมุ่นทางเพศมาก ในกลุ่มเหล่านี้จะเกิดอาการของการเสพติด cybersex ได้ง่ายมากและนอกจากนี้แล้ว cybersex เป็นทางออกที่ปลอดภัย ค่าใช้จ่ายถูกและปราศจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และอาการ Cyber-Relationship Addiction คือ การคบเพื่อนจาก Chat Room, Newsgroups นำมาทดแทนเพื่อนหรือครอบครัวในชีวิตจริง ตลอดจนจนถึงการพัฒนาไปสู่ภาวะผู้สาวที่เกิดขึ้นทางอินเทอร์เน็ต

ในการศึกษาเกี่ยวกับโลกออนไลน์ที่ผ่านมามีผลของโลกลอนไลน์ที่นำมาสู่การสร้างความสัมพันธ์ใหม่อย่างไรในโลกจริงมากกว่า กล่าวคือ เมื่อเริ่มเริ่มใช้อินเทอร์เน็ต เขาไม่ได้สนใจว่าอินเทอร์เน็ตนำไปสู่อะไร แต่สนใจว่าวันที่มีอินเทอร์เน็ตเข้ามาในบ้านเกิดมิตีความสัมพันธ์อย่างไร เช่น พ่อแม่ลูกมานั่งเล่นอินเทอร์เน็ตด้วยกันหรือเกิดการแบ่งพื้นที่ใหม่กันแน่ เช่น วัยรุ่นกับการติตแชต ดัดเกม การค้าประเวณีผ่านเว็บ พระเล่นไฮไฟฟ์ สื่อลามกทางอินเทอร์เน็ตกับปัญหาสังคม เป็นต้น ทั้งนี้การศึกษาโลกออนไลน์ในมุมมองของผู้วิจัยในมิตการศึกษาที่ผ่านมามีลักษณะ ดังนี้

ประการแรก เป็นรูปแบบการศึกษาด้านพื้นที่ของนักมานุษยวิทยา ซึ่งจากการศึกษาในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ที่ผ่านมานักวิจัยส่วนใหญ่เลี้ยงที่จะศึกษาถึงวิถีชีวิตของคนบนสังคมออนไลน์ ทั้งนี้ ในมุมมองของ นฤพนธ์ คิ้ววิเศษ (2551) เรื่อง “ไซเบอร์สเปซความท้าทายของนักมานุษยวิทยา” ให้แนวคิดว่า “เป็นปัญหาที่นักมานุษยวิทยาเองก็ไม่ค่อยกล้าแตะ และไม่สนใจมากนัก เพราะธรรมเนียมปฏิบัติของการเรียนการสอนที่มีมาจะติดกับการลงไปในหมู่บ้าน ทำงานกับคนที่สามารถสัมผัสได้ พูดคุยได้มีตัวตนจริง แต่ในไซเบอร์สเปซ มันเป็นการศึกษาจากตัวระบบสื่อสาร ใครก็ไม่รู้เข้ามาใช้”

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติของสำนักวิจัยและสนับสนุนการวิจัยศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ที่ว่า 90% ของนักมานุษยวิทยา มักจะเลือกลงทำงานในพื้นที่จริง เพราะสามารถเห็นได้ด้วยตาถึงความสัมพันธ์ทางอำนาจที่รัฐกระทำต่อคนในท้องถิ่น เห็นว่ากลุ่มชาติพันธุ์ ถูกกลืน ถูกเปลี่ยนแปลงอย่างไร แต่ก็มีแนวโน้มที่จะสนใจโลกของไซเบอร์มากขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่หนีไม่พ้น และนับวันมีแต่จะเชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตมาก

อย่างไรก็ตามการทำวิจัยบนพื้นที่ออนไลน์มีทั้งยากและง่าย แม้เราจะนั่งหน้าจอ แต่เราต้องอ่านและวิเคราะห์ข้อความเกือบตลอดเวลา เพราะมีคนเข้าไปลบไปแก้ไขข้อความเกือบทุกชั่วโมง ต้องยอมรับว่ากลุ่มเพศที่สามมีมากขึ้น ไม่เพียงแต่ในไซเบอร์ แต่รวมถึงสังคมข้างนอกที่เราสัมผัสได้ก็มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ๆ

ทั้งนี้ นฤพนธ์ คิ้ววิเศษ (2551) เรื่อง “ไซเบอร์สเปซความท้าทายของนักมานุษยวิทยา” ให้ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่มึ้นักวิจัยให้ความสนใจที่จะศึกษาโลกออนไลน์กันน้อย เพราะว่าส่วน

ที่ยากที่สุดของการทำวิจัย คือ การตีความ การเอาข้อมูลมาสังเคราะห์ว่า คนเข้าไปตอบกระทู้ อธิบายความออกมาในลักษณะไหนสะท้อนมุมมองของคนนั้นอย่างไร เขาให้คำนิยามว่า “คอมพิวเตอร์อำนวยความสะดวกแก่เราจริงแต่มันกลับสร้างเงื่อนไขให้กับชีวิตเรามากขึ้น มันไม่ใช่เครื่องมือที่จะนำพาวัฒนธรรมไปถึงขีดสุดอย่างที่นักวิทยาศาสตร์เชื่อ”

ประการที่สอง เป็นการศึกษาในด้านวัฒนธรรม มันทำให้มนุษย์มีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ทำให้เกิดคำถามถึงความสัมพันธ์กับคนอื่น ทำให้เกิดคำถามถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความเป็นทุนนิยม วัตถุนิยม เรื่องของศิลปะ ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เชื่อมโยงไปถึงตัวตนของมนุษย์ อะไร คือ ความจริง ความรู้ มันเป็นวัฒนธรรมที่หลากหลายซับซ้อน ทุกวันนี้ทฤษฎีทางมานุษยวิทยาล้มไปมากต่อมาก อาทิ นิยามของชุมชน ความหมายของมนุษย์ ฯลฯ เพราะสังคมที่เปลี่ยนไป สิ่งที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมก็มีข้อถกเถียงมากขึ้น ไม่สามารถอธิบายในรูปแบบที่ตายตัวอย่างอดีตได้ ซึ่งนฤพนธ์ ดั่งวิเศษ ให้แนวคิดว่า “มันเป็นกระแสความคิดแบบโพสต์โมเดิร์น คือ เชื่อว่าไซเบอร์สเปซเป็นผลผลิตของความล้มเหลวของการปฏิบัติอุตสาหกรรม เชื่อว่าพื้นที่บนโลกไซเบอร์เป็นการทำทลายทฤษฎีของเวลา สถานที่อำนาจ ความรู้ของมนุษย์ เพราะการสร้างความรู้ในอินเทอร์เน็ตใครก็ได้ที่เข้าไป” ฉะนั้น นักมานุษยวิทยาต้องตั้งคำถามกับจุดยืนทางวิชาการของตัวเองมากขึ้น ต้องชี้แจงน้ำหนักความน่าเชื่อถือกับข้อความที่แสดงบนเว็บบอร์ดมากขึ้นด้วยกับในต่างประเทศนั้นแต่ก็ยังมีผู้สนใจและพยายามที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับสังคมบนอินเทอร์เน็ตอยู่บ้าง เช่น แดเนียล มิลเลอร์ นักมานุษยวิทยาอังกฤษ ที่พยายามศึกษาการสร้างเผ่าพันธุ์ผ่านทาง เว็บไซด์แล้วยังต้องตามเข้าไปในหมู่บ้านในออฟฟิศของผู้สร้างเว็บไซด์ด้วย

เฉกเช่นเดียวกับ เอกรินทร์ พิงประชา (อ้างใน นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ 2551, 148-160) ที่ศึกษาเรื่อง “ไซเบอร์สเปซความท้าทายของนักมานุษยวิทยา” ให้ความเห็นว่าพื้นที่บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นโดยตรงที่เป็นเวทีเอื้อให้งานวิจัยบางอย่างที่เป็นเรื่องที่ปกปิดเรื่องที่เมืองไทยยังไม่ยอมรับเรื่องการแสดงความคิดเห็นที่รุนแรง หรือท้าทายทางสังคมสามารถใช้เวทีตรงนี้มาแสดงตัวตนได้ ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับว่า ถ้าไม่มีวิธีการตรวจสอบแหล่งข้อมูลแล้ว ประโยชน์ตรงนี้จะกลายเป็นจุดอ่อนของนักวิจัยเอง “ไซเบอร์สเปซก็เป็นสนามวิจัยหนึ่ง เป็นเหมือนหมู่บ้านทั่วไป แต่เป็นรูปแบบใหม่ที่อาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวสื่อ ซึ่งแน่นอนว่าต้องมีปรับการเรียนการสอนพอสมควรที่เห็นได้ชัดเจนตอนนี้คือ เรื่องของข้อมูล เนื่องจากวิถีชีวิตของแต่ละคนได้อิทธิพลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์พอสมควร โดยเฉพาะกับเด็กรุ่นใหม่โดยตรงนี้ นักวิจัยจะต้องตามให้ทัน ซึ่งก็เป็นเรื่องจริงที่เขาพยายามหลีกเลี่ยงเพราะมันเป็นจุดอันตรายที่จะประเมินว่าจะน่าเชื่อถือได้แค่ไหน แม้ว่านักมานุษยวิทยาแต่ละคนต่างก็มีจุดยืน มีวิถีการดำเนินชีวิตการศึกษาในแบบของตัวเองที่ต่างกันไป แต่ไม่อยากจะให้ละเลย อยากจะให้ทันเหตุการณ์ เพราะนักมานุษยวิทยาต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการเสาะแสวงหาข้อมูลเป็นประจำ

แต่ไม่ค่อยได้ศึกษาในพื้นที่นี้ ซึ่งในอนาคตคงเป็นเทรนด์พอสสมควร เป็นกระแสพอสสมควรที่วงการวิชาการจะหันมาสนใจมากกว่านี้”

ทางด้านวิริยะ สว่างโชติ (อ้างใน นฤพนธ์ คิ้ววิเศษ 2551, 177-180) เรื่อง “ไซเบอร์ เสปซความท้าทายของนักมานุษยวิทยา” อธิบายเหตุผลที่นักมานุษยวิทยาไม่ค่อยลงไปทำวิจัยบนพื้นโลกของไซเบอร์ว่า “เป็นเพราะมีข้อจำกัดในเรื่องของการเข้าถึงขณะที่นักวิชาการอื่น เช่น นักนิเทศศาสตร์กระโดดเข้าไปจับประเด็นนั้นแล้วตั้งแต่ 4-5 ปีก่อน จึงกลายเป็นว่านักมานุษยวิทยาเป็นผู้ล่าหลังในโลกไซเบอร์ จริงอยู่นักมานุษยวิทยานับแต่อดีตมีการปรับเปลี่ยนมุมมองให้กว้างขึ้น แต่ก็ไม่ได้ปรับเปลี่ยนในแง่ของการทำงาน สิ่งที่นักมานุษยวิทยาสนใจ คือ ผลของโลกไซเบอร์ที่นำมาสู่การสร้างความสัมพันธ์ใหม่อย่างไรในโลกจริงมากกว่า เช่น เมื่อเริ่มมีทีวี เขาไม่ได้สนใจว่าทีวีนำไปสู่อะไร แต่สนใจว่าวันที่มีทีวีเข้ามาในบ้านเกิดมิตีความสัมพันธ์อย่างไร เช่น พ่อแม่ลูกมานั่งดูทีวีกันหรือเกิดการแบ่งพื้นที่ใหม่เป็นห้องนั่งเล่น” ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าในเรื่องเกี่ยวกับสื่อในสายมานุษยวิทยาในเมืองไทยยังไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าใดนัก แม้กระทั่งในต่างประเทศสาขาว่าด้วยการศึกษาสื่อก็เพิ่งเปิดสอนได้เพียง 3 ปี ซึ่งก็มีเพียงมหาวิทยาลัยเดียวที่ให้ปริญญารับรอง เป็นไปได้ว่าในอนาคตประเทศเราอาจจะมีการสร้างหลักสูตรใหม่มารองรับความสนใจของคนรุ่นหลังๆ ที่สนใจเรื่องของสื่อมากขึ้น แต่ ณ ปัจจุบันยังอีกไกลพอสสมควร อย่างที่วิริยะว่า “การวิจัยในเมืองไทยยังคงทำตามๆ กัน เพราะถ้าใครไปทำเรื่องอื่นเลย บางทีอาจจะหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่ได้มันไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ แม้จะมีการพูดคุยกันถึงเรื่องนี้ แต่การศึกษาอย่างจริงจังยังไม่เกิดขึ้น เพราะโอกาสของการศึกษายังไม่เกิด”

ประการที่สาม เป็นการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์กับภัยออนไลน์ ซึ่งนักวิจัยพยายามที่จะแก้ปัญหาไอทีต่อเยาวชนไทยในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่ง ฉัฐวุฒิ ปิยนุปผชาติ (2549, 93-100) “สารพัดเคล็ดลับป้องกันภัยออนไลน์” ได้ให้แนวคิด วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับภัยออนไลน์ที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ 1) พฤติกรรมก้าวร้าว “เกมบู้ห้ำหั่นกันสมัยนี้ก็ช่างสมจริงสมจังเสียเหลือเกิน บางครั้งลูกคุณคิดว่าตัวเองเป็นพระเอกในเกม ทำให้แสดงออกด้วยการใช้ความรุนแรง ผู้ปกครองควรต้องคอย ๆ พูดกับเขา หรือไม่ก็ให้ใช้วิธีให้รางวัล พาไปเที่ยว เพื่อลดความหมกมุ่นจากการเล่นเกมประเภทนี้มากเกินไป จนอาจเกิดพฤติกรรมเลียนแบบความรุนแรงเหมือนเกม” 2) ปัญหาสื่อลามกผ่านอินเทอร์เน็ต “การกวาดขันและติดตามจับกุมทำได้ยากกว่าการซื้อ-ขายกันเป็นซีดีเสียอีก ดังนั้น ควรร่วมมือจากทางผู้ปกครองจึงเป็นหนทางแรก ที่จะสกัดกั้นสื่อลามกเหล่านี้ เพื่อให้ไม่ให้มาสู่ลูกหลานของคุณได้” 3) ปัญหาเด็กติดเกมออนไลน์ “เกมออนไลน์หลายเกมพาเหรดกันเปิดให้ทดลองเล่นฟรีกันอย่างแพร่หลาย ยิ่งเป็นตัวกระตุ้นให้วัยรุ่นเล่นกันหนักยิ่งกว่าเดิม ภาครัฐเองก็เข้าใจถึงปัญหานี้จึงได้ห้ามเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เล่นเกมออนไลน์เกิน 3 ชั่วโมงต่อวัน”

ประการที่สี่ เป็นการศึกษาทางด้านความเชื่อ ปรากฏในงานวิจัยของ นราธิป วิรุฬห์ชาติพันธ์ (2548, 252-269) เรื่อง “การสร้างอัตลักษณ์ในอัลบั้มภาพออนไลน์” ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างละเอียดไว้ในงานวิจัยหัวข้อ ตัวตนของคนจี๋เหงากับความจริงที่ถูกบิดเบือน ซึ่งผลที่ออกมาได้สะท้อนให้เห็นถึงภาพตัวตนของวัยรุ่นและผู้คนกลุ่มหนึ่งได้อย่างที่คาดไม่ถึงเลยทีเดียว “จากการวิเคราะห์ข้อมูลอัลบั้มภาพออนไลน์จำนวน 200 อัลบั้ม ในสามเว็บไซต์ที่มีจำนวนผู้ใช้บริการ และรูปภาพอยู่เป็นจำนวนมาก ได้แก่ www.keepalbum.com, www.jorjae.com (ปัจจุบัน www.jorjae.com ได้ปิดให้บริการลง และได้ย้ายชุมชนส่วนหนึ่งไปยัง www.truelife.net) และ www.yenta4.com ได้พบสรุปที่น่าสนใจว่า การที่อัลบั้มภาพออนไลน์อนุญาตให้มีการตั้งชื่อ การคัดเลือกเพลง การสร้างภาพแทนตน หรือการคัดเลือกตัวละคร การแต่งตัวให้ตัวละคร และการเลือกฉากต่างๆ ได้อย่างอิสระ เป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าของอัลบั้มภาพออนไลน์แสดงถึงตัวตนที่แท้จริงของตนเอง

ทั้งนี้ ภาพที่ปรากฏในอัลบั้มภาพออนไลน์จึงมักปรากฏเป็นภาพที่ถ่ายด้วยตัวเอง (Self portrait) ซึ่งสามารถทำได้ด้วยคุณสมบัติการเห็นภาพก่อนถ่ายจริงของกล้องดิจิทัลหรือว่าโทรศัพท์มือถือ อีกทั้งการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัลสามารถถ่ายใหม่ได้จนกว่าจะได้ภาพที่พอใจที่นำเสนอใจก็คือ ภาพที่นำมาโชว์ส่วนใหญ่จะเลือกเฉพาะภาพที่ถ่ายออกมาแล้วดูดี ทำให้สิ่งที่นำเสนอเป็นเพียงความจริงแค่บางส่วน รวมทั้งมีการตกแต่งภาพก่อนนำภาพเข้าสู่อัลบั้มภาพออนไลน์ เช่น ปรับแสง ใส่ตัวอักษร ใส่ลวดลายต่างๆ ให้กับภาพ และมีการตกแต่งอัลบั้มไปด้วยสีสัน การทำตัวอักษรกระพริบๆ การใช้ภาพเคลื่อนไหวต่างๆ ซึ่งเป็นการดึงดูดใจรูปแบบหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม การที่จะค้นหาเพื่อนหรือหาคู่รักในอัลบั้มภาพออนไลน์หลายครั้งก็คาบเกี่ยวกับการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศ โดยใช้ภาพที่แสดงถึงร่างกายของตนเพื่อดึงดูดความสนใจทางเพศ รวมถึงการลงข้อความที่แสดงถึงความต้องการมีเพศสัมพันธ์ โดยในข้อมูลมักแสดงถึงรสนิยมทางเพศ (sexuality) ไว้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มรักร่วมเพศ (homosexuality) ซึ่งเห็นได้จากหมวดหมู่ที่ทางเว็บไซต์ได้แบ่งไว้ให้ เช่น ผู้ชายสีม่วง สตรีเหล็ก หรือชื่อที่ใช้ก็เป็นสิ่งที่บ่งบอกได้เหมือนกัน รวมถึงภาพที่แสดงอย่างการกอดจูบ หอมแก้ม ส่วนความต้องการแสดงออกนั้น มีหลายระดับตั้งแต่ระดับความต้องการแสดงออกทั่วไป ไปสู่ระดับการเรียกร้องความสนใจ และระดับการแสดงออกทางเพศ ซึ่งหากความต้องการแสดงออกเหล่านี้มีมากจนเกินไป อาจพัฒนาไปสู่พฤติกรรมชอบโชว์ได้ โดยพบว่าในอัลบั้มภาพออนไลน์ที่ผู้ชายเป็นเจ้าของจะมีภาพที่มีการถอดเสื้อผ้า แสดงกล้ามเนื้ออก กล้ามเนื้อท่อนอก กล้ามแขน หรือแม้กระทั่งอวัยวะเพศอย่างน้อยหนึ่งภาพ เพื่อแสดงถึงความเป็นชาย และหวังผลในการดึงดูดทางเพศ ส่วนในเพศหญิงจะเป็นการแสดงสัดส่วนต่างๆ ของเพศหญิง เช่น การแสดงเนินอก สะโพก เอว

ในอดีตพฤติกรรมชอบโชว์อวัยวะเพศจำกัคอยู่ในที่สาธารณะเท่านั้น โดยต้องมีการขัง
น้ำหนักระหว่างความกลัวกับความกล้าก่อนที่จะลงมือกระทำ ขณะนี้ปัจจุบันสามารถแสดงพฤติกรรม
ดังกล่าวในที่ส่วนตัวแล้วอาศัยสื่ออย่างอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการเผยแพร่สู่พื้นที่สาธารณะได้
โดยไม่ต้องกังวล ดังนั้น ผู้หญิงที่เข้าสู่เส้นทางและพื้นที่ต่างๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ทางกายภาพ
หรือพื้นที่ออนไลน์ ต่างก็มีวิถีคิด วิธีการและท่าทีในการดำรงอยู่ในพื้นที่ทางสังคมที่ว่่านี้อ่างๆ กันไป
ในขณะที่เดียวกัน สังคมไทยกำลังมีอัตราเพิ่มของผู้หญิงมากขึ้นๆ จึงเป็นเรื่องน่าคิดอย่างยิ่งว่า พื้นที่
ของผู้หญิงที่เปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญนี้ มีผลต่อโลกทัศน์และกระบวนทัศน์ความเป็นผู้หญิงอย่างไร
ซึ่งมีประเด็นที่สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องตัวตนของดาวยู่ในโลกออนไลน์ครั้งนี้เป็นสำคัญ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์” ในครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative approach) ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และให้ความสำคัญกับข้อมูลเกี่ยวกับภาพของผู้หญิงที่นำเสนอตนเองในลักษณะที่โชว์ให้เห็นเรือนร่างด้วยเสื้อผ้าน้อยชิ้น และการนำเสนอตัวตนด้วยภาพเคลื่อนไหวที่แสดงออกถึงการข่มขู่ทางกามารมณ์ เพื่อก่อให้กระตุ้นให้เกิดความใคร่ ตลอดจนการใช้สัญลักษณ์ ข้อความ ตัวอักษรซึ่งเป็นการนิยามตนเองว่าเป็นดาวยั่วให้ปรากฏในพื้นที่ส่วนตัวบนเว็บไซต์ รวมถึงโปรแกรมสนทนาออนไลน์ โดยมีเทคนิควิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เห็นถึงขั้นตอนในการศึกษา ดังรายละเอียด คือ

1. วิธีการศึกษา
2. การเลือกพื้นที่ศึกษา
3. การเลือกกลุ่มดาวยั่วที่ศึกษา
4. การเข้าสู่พื้นที่ศึกษา
5. หน่วยการวิเคราะห์
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่อง “ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์” ครั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ในบทข้างต้น คือศึกษาจากหน่วยต่างๆ ได้แก่ หน่วยอัตลักษณ์ พื้นที่ วาทกรรม และผู้หญิง อย่างเชื่อมโยงกันกับเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ความสัมพันธ์เชิงกระบวนการที่เป็นพลวัต และความสัมพันธ์ในเชิงความรู้สึกนึกคิดของผู้หญิงดาวยั่วที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์ รวมตลอดถึงพื้นที่ทางสังคมที่เป็นการแสดงจุดยืนทางความคิดของกลุ่มผู้หญิง ดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ โดยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อมูลจากสัญลักษณ์ ตัวอักษร อัลบั้มภาพ เพลง และภาพวิดีโอบนพื้นที่ออนไลน์ มาเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อให้เห็นตัวตนของดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์ และนำเสนอตามแนวคิดทฤษฎีหลังสมัยใหม่ที่หลากหลาย โดยมีวิธีการศึกษา ดังนี้

1.1 เป็นการศึกษาภาพที่ปรากฏในเชิงการตีความ (Interpretive Constructivism) อีกทั้งในการศึกษาคครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกวิเคราะห์อัตลักษณ์ และพื้นที่โดยใช้ “วาทกรรม (Discourse)” เป็นเครื่องมือในตีความ และถอดรหัสความหมายของภาพและภาษา ซึ่งในการศึกษาคครั้งนี้เป็นการเผยให้เห็นถึงอำนาจ ความรู้ และความจริงที่แฝงและดำรงอยู่โดยผ่านการถอดรหัสทางความคิดและการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ศึกษาวิธีการในการศึกษาคครั้งนี้ มุ่งที่จะทำความเข้าใจในตัวตนของดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์ เพื่อให้เข้าใจและเห็นถึงจุดยืนทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์โดยการพยายามนำเสนอตัวตนของผู้หญิงให้เป็นที่ยอมรับของคนในพื้นที่นั้น และต้องการแสดงถึงทางเลือกของผู้หญิงในการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนในเวทีที่หลากหลาย ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพพื้นที่เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับประเด็น ความหมายของสิ่งที่ผู้หญิงต้องการนำเสนอให้เห็นบนโลกออนไลน์ ในหลากหลายมิติ ซึ่งช่วยทำให้เราสามารถรับมือกับวัฒนธรรมภาพที่ปรากฏแวดล้อมตัวเราอยู่ในชีวิตประจำวัน ด้วยการไม่หลงเชื่อสิ่งใดโดยปราศจากความไตร่ตรองในเชิงวิพากษ์ได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพสังคม คุณภาพชีวิต เพื่อการดำเนินและดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมนี้ได้

1.2 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยจัดวางตำแหน่งตัวเองออกเป็นสองฝั่งตรงข้าม คือ ในฐานะที่เป็น “ผู้จ้องมอง” คือ เป็นผู้เฝ้าสังเกตการณ์ภาพ สัญลักษณ์ และถ้อยคำของผู้หญิงที่ปรากฏบนพื้นที่เว็บไซต์ไฮไฟว์ ซึ่งเป็นเสมือนภาพตัวแทนของผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์ เพื่อมอง จ้อง ดูการเลื่อนไหลในอัตลักษณ์ของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ที่เกิดขึ้น ภายใต้ขอบเขตพื้นที่ www.hi5.com ไปสู่พื้นที่ Camfrog และอาจมีการเลื่อนไหลไปมาระหว่างสองพื้นที่ และในอีกฝั่งฐานะ “ผู้ถูกจ้องมอง” คือ การมีส่วนร่วมในพื้นที่นั้น ด้วยการลงทะเบียนเป็นสมาชิกของเว็บไซต์และ โปรแกรมสนทนาดังกล่าว สร้างตัวตนให้เป็นส่วนหนึ่งของคนในพื้นที่นั้น เพื่อให้เห็นและเข้าใจถึงความซับซ้อนในการสร้างตัวตน ตลอดจนนัยยะของอำนาจที่แฝงอยู่ในการสร้างตัวตนของผู้หญิงบนโลกออนไลน์ให้ได้มากที่สุด โดยใช้เครื่องมือในการคิดวิเคราะห์ และตีความรหัสความหมาย ตามรูปแบบของวาทกรรม ตามแนวความคิดของมิเชล ฟูโกต์

โดยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม นั้น ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการสมัครเป็นสมาชิกของเว็บไซต์และ โปรแกรมสนทนาออนไลน์ที่เป็นพื้นที่ในการศึกษา จากนั้นจึงฝังตัวอยู่ในพื้นที่ทั้งสองสลับกันไปมา เพื่อสังเกตภาพผู้หญิงดาวยั่ว ที่ปรากฏทั้งสองพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนทางความคิดของผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์ ผ่านภาพถ่าย วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว (Slide) เพลง และการเขียน ในช่วงระยะเวลาหนึ่งอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะได้รูปแบบของความคิด ความเชื่อ ค่านิยมหรือแนวคิด เกี่ยวกับอัตลักษณ์และจุดยืน ซึ่งเป็นพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์อย่างชัดเจนและทำซ้ำกันจนกว่าจะได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด รวมถึงนัยของอำนาจที่แฝงอยู่ในภาพที่ปรากฏเหล่านั้น เพื่อให้เห็นการช่วงชิง ต่อสู้ ต่อรองของผู้หญิงดาวยั่วในพื้นที่ทั้งสอง

หรือที่เรียกว่า “วาทกรรม” ซึ่งมีระบบความคิด และเหตุผลของตนในการอธิบายหรือมอง “ความจริง” ที่แตกต่างกัน ซึ่งวาทกรรมเรื่องเดียวกันแต่ต่างระบบความคิด และเหตุผลก็จะมี ความแตกต่างกันออกไป ในการให้อธิบายต่อเรื่องนั้นๆ ด้วย ดังนั้นในเรื่องผู้หญิงบนโลกออนไลน์จึงมีวาทกรรมหลายชุดที่เกี่ยวข้องและวาทกรรมแต่ละชุดก็มีความขัดแย้ง หรือปฏิเสธ “ความจริง” ของวาทกรรมอีกชุดหนึ่งได้ ทั้งนี้เพื่อที่จะคงไว้ซึ่งลักษณะของวาทกรรมหรือการปรับเปลี่ยนลักษณะของวาทกรรมเกี่ยวกับผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์ให้ต่างไปจากเดิม

ผู้วิจัยสังเกตและศึกษาลักษณะการนำเสนอตัวตนของดาวฮั่วในพื้นที่ออนไลน์ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปภาพ ที่ผ่านการคัดเลือก จัดสรรก่อนนำเสนอตัวตนผ่านเป็นอัลบั้มภาพ และวิดีโอ โดยมีอำนาจที่แฝงอยู่ในภาพที่ถูกนำเสนอ นั้น และเพื่อศึกษาพื้นที่ทางสังคมของดาวฮั่วในพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งเป็นการศึกษาถึงขัดแย้งที่ความเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ในการนำเสนอตัวตนที่มีความเป็นส่วนตัว และปรากฏอยู่ในพื้นที่เว็บไซต์ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้เห็นถึงอำนาจแฝงที่เป็นจุดเริ่มต้น และจุดขึ้นทางความคิดของผู้หญิงดาวฮั่วผ่านภาพ เสียง สัญลักษณ์ ข้อความที่ผ่านกระบวนการคัดเลือก ต่อสู้ ต่อรอง ที่หลากหลายตามแต่บริบท

ทั้งนี้เนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในหน้าเว็บไซต์และระบบสนทนาออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง การแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการคัดเลือกแบบมีเงื่อนไข คือ ต้องเป็นผู้ที่สร้างตัวตนเป็นดาวฮั่วบนพื้นที่ออนไลน์ที่มีการอัปเดตข้อมูลและมีการเข้าใช้พื้นที่อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังต้องเป็นพื้นที่ออนไลน์ที่เจ้าของพื้นที่ยอมรับการเป็นสมาชิกและสามารถเปิดเผยข้อมูลบนพื้นที่ส่วนตัวของตนได้ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ออนไลน์เป็นเสมือนพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างบางรายจึงมีการตั้งกำแพงความปลอดภัยในการเข้าชมพื้นที่ไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าดูได้

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเข้าไปทำความเข้าใจ พูดคุย แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนภาพ ข้อมูล ภาพเคลื่อนไหวผ่านพื้นที่ในเว็บบอร์ด โดยการพูดคุยแสดงความคิดเห็นนั้น ผู้วิจัยได้ลำดับวิธีการ คือ เริ่มต้นด้วยการสังเกตการณ์ความเคลื่อนไหวระหว่างเจ้าของพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับเพื่อนสมาชิกที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นในหน้าคอมเม้นท์หรือหน้าเว็บบอร์ดใช้วิธีการพูดคุย สนทนาแลกเปลี่ยนภาพ ข้อมูล ไฟล์ต่าง ๆ ผ่านสื่อออนไลน์

จากนั้นจึงใช้การสังเกตและจดบันทึกความเคลื่อนไหวเพื่อให้เห็นถึงความเป็นพลวัตของเรื่องราวที่เกิดขึ้นของเจ้าของพื้นที่ที่ผู้ศึกษากำหนดให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านทางเว็บบอร์ดหรือพื้นที่สำหรับแสดงความคิดเห็นของสมาชิก หากมีความมีประเด็นความน่าสนใจ แล้วอาจถูกจำกัดพื้นที่ด้วยอำนาจของกฎหมายตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะมีตำรวจคอมพิวเตอร์คอยสอดส่องพฤติกรรมของผู้เข้าใช้พื้นที่เว็บไซต์ต่างๆ ตลอดเวลา ผู้ศึกษาจึงทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยการเพิ่มพื้นที่ในการศึกษาผ่านโปรแกรมสนทนาในอินเทอร์เน็ตร่วมด้วย ทั้งนี้เป็นการทำให้เห็น

ถึงความสัมพันธ์ที่มีการเคลื่อนไหวไปมาระหว่างกันของพื้นที่ คือ พื้นที่ในเว็บไซต์และพื้นที่ในโปรแกรมสนทนา

2. การเลือกพื้นที่ศึกษา

การเลือกพื้นที่ศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาพื้นที่บนโลกออนไลน์ซึ่งไม่ใช่เป็นการศึกษาพื้นที่ทางกายภาพ ความยากง่ายในการศึกษาจึงต่างกันและเป็นการเลือกพื้นที่ในการศึกษาเพื่อให้เห็นถึงการแสดงออกของผู้หญิงในอีกเวทีหนึ่งจากหลากหลายเวที การศึกษาผู้หญิง ที่มีภาพลักษณ์เป็น “ดาวชู้” ในโลกออนไลน์ จึงเป็นการศึกษาลักษณะการนำเสนอตัวตนของผู้หญิงอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้พื้นที่ออนไลน์ถือเป็นเวทีหนึ่งที่สามารถแสดงความเป็นตัวตนในการแสดงจุดยืนทางความคิด อุดมการณ์ได้อย่างเสรี โดยที่การแสดงออกเหล่านี้ทำได้ยากในเวทีอื่น พื้นที่ออนไลน์จึงเป็นเสมือนเวทีของการต่อสู้ ได้เถียง ตอรอง และช่วงชิงความหมายต่างๆ ในกระบวนการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม โดยที่ไม่ติดอยู่ภายใต้กรอบของวาทกรรมและมายาคติที่สังคมสร้างขึ้น

อย่างไรก็ตามการนำเสนอตัวตนในเวทีดังกล่าว ยังคงติดอยู่ภายใต้กรอบกำหนดของสังคมและวัฒนธรรมไทยที่มีนัยยะต่อการจัดการความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม ที่ยังคงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการถูกเบียดขับ กดทับจากอำนาจฝั่งเผ่งที่ซับซ้อนอยู่ดี

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวตนของดาวชู้ในพื้นที่ออนไลน์ การเลือกพื้นที่ศึกษาจึงใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ในการศึกษา ดังนี้

2.1 เป็นเว็บไซต์ที่มีความเป็นส่วนตัวตนพื้นที่สาธารณะ เน้นการให้บริการโพสต์รูปภาพ ข้อความในพื้นที่ออนไลน์ร่วมกับการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกได้และมีจำนวนการเข้าใช้บริการออนไลน์ของสมาชิกจำนวนมากอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.2 เป็นเว็บไซต์ที่มีผู้นิยมเข้าใช้บริการชมและบันทึกภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว จากพื้นที่นั้น ได้และมีจำนวนการเข้าใช้บริการออนไลน์ของสมาชิกจำนวนมากอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.3 เป็นระบบสนทนาออนไลน์ที่สามารถสร้างพื้นที่ส่วนตัวและมีลักษณะของความเป็นชุมชนร่วมอยู่ด้วย

จากการสำรวจพื้นที่ของผู้ศึกษา พบว่าพื้นที่ออนไลน์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้นและได้รับความนิยมมากที่สุดในแต่ละวัน และมีผู้เขียนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ คือ www.hi5.com ระบบสนทนาออนไลน์ Camfrog โดยมีจำนวนสมาชิกคนไทยนับพันคน อีกทั้งยังมีลักษณะของความเป็นชุมชนที่สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กันผ่านทางความคิดเห็นอ่านและคอมเม้น (comment) โพสต์ภาพ ข้อความ

ดาวโหลดภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวในพื้นที่ของสมาชิกคนอื่นๆ ในเว็บไซต์มากกว่าเว็บไซต์ออนไลน์อื่น และเป็นระบบสนทนาออนไลน์ที่มีคนเข้าสมัครเป็นสมาชิก และดาวโหลดโปรแกรมมาใช้มากที่สุดอย่างต่อเนื่องมากกว่าพื้นที่ออนไลน์อื่นที่มีการให้บริการในลักษณะเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเมื่อมีคนเข้าไปใช้บริการมาก ก็จะเกิดพฤติกรรมในการแสดงตัวตนที่มากขึ้นตามลำดับ

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้การคัดเลือกอย่างมีเงื่อนไข เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งตามพื้นที่ที่ระบุไว้ข้างต้นเป็นจำนวน 2 พื้นที่ดังนี้

2.1.1 พื้นที่ในเว็บไซต์ไฮไฟว์ (www.hi5.com)

เว็บไซต์เครือข่ายสังคม (Social Networking) ที่เป็นกระแสมความนิยมอันดับหนึ่งบนโลกอินเทอร์เน็ตยุคอดีต และมีการแพร่กระจายความนิยมไปอย่างรวดเร็วสำหรับ คือเว็บไซต์ “ไฮไฟว์คอตคอม” (Hi5.com) ที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวไทยส่วนมากรู้จัก และต้องสมัครเป็นสมาชิก จุดเด่นที่สำคัญของไฮไฟว์ คือ การที่ผู้ใช้งานสามารถรู้จักเพื่อนของเพื่อน และเพื่อนของเพื่อน ก็อาจจะรู้จักกับเพื่อนของเราเช่นกัน โดยในหน้าเว็บเพจ (Web page) ผู้ใช้แต่ละคนก็จะมีการตกแต่งบล็อก อัพเดทเรื่องราว รูปภาพ รวมทั้งติดต่อกับบุคคลที่เป็นสมาชิกเหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ เว็บไซต์ไฮไฟว์ จึงได้รับความนิยมจากผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเมืองไทยอย่างกว้างขวาง เพราะทุกคนสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อนของตัวเองได้ คนอื่นๆ สามารถเข้ามาทักทาย ทำความรู้จัก หรือ ให้คำวิจารณ์กับรูปถ่ายที่นำมาลงได้อย่างเสรี (ไทยรัฐ: บทความออนไลน์) ไม่เว้นแม้แต่ภาพถ่ายทางกามารมณ์ที่น่าจะมีปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ประเภทเครือข่ายสังคมเช่นนี้ได้ ผู้ศึกษาใช้เวลาในการสุ่มเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลา 18.00 น. ถึง 24.00 น. ซึ่งจากการสังเกตพบว่าเป็นช่วงเวลาที่มียุคนิยมเข้ามาใช้บริการมากที่สุดเนื่องจากเป็นช่วงเวลาหลังเสร็จสิ้นภารกิจประจำวัน โดยจะทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ออนไลน์ของสมาชิกที่ปรากฏขึ้นในหน้าเว็บไซต์ ซึ่งจะแสดงข้อมูลรูปภาพและนามแฝง (User Name) ของเจ้าของพื้นที่ที่มีการเข้าใช้ล่าสุดไว้ทางด้านมุมบนซ้ายมือของหน้าเว็บไฮไฟว์ และเมื่อคลิกเข้าไปยังหน้าโปรไฟล์ของเจ้าของพื้นที่บุคคลนั้นๆ แล้วพบว่ามีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไข คือ เป็นภาพของผู้หญิงนำเสนอตัวตนในพื้นที่ออนไลน์ที่มีการโพสต์ภาพและข้อความเชิงช่วยยกย่องการรณรงค์ และมีการเขียนแสดงความคิดเห็นจากเหล่าเพื่อนสมาชิกเป็นประจำอย่างต่อเนื่องในช่วงวันที่ 1 มิถุนายน 2551 -31 มีนาคม 2553

2.1.2 พื้นที่ในห้องสนทนาผ่านระบบออนไลน์แคมฟรอก (Camfrog)

ที่ผ่านมา “แคมฟรอก” เป็นข่าวใหญ่ฮือฮาพื้นที่สื่อไปหลายแขนง กลายเป็นเรื่องที่สังคมให้ความสนใจ (Talk of the town) ในลักษณะว่าเป็นสื่อลามกชนิดใหม่ ที่น่าสนใจและต้องลองเข้าไปดู จนสามารถพูดได้เต็มปากว่าคนที่รู้จักอินเทอร์เน็ตคงไม่มีใครไม่รู้จักระทั่งใครก็ตามที่เข้าไปใช้โปรแกรมแคมฟรอกในขณะนี้คงจะไม่สนใจเหมือนเคย ทั้งยังโดนพ่วงข้อหาว่าเข้าไป

เพื่อเสพสิ่งอนาจาร และเป็นหนึ่งในผู้ที่ทำสถิติให้ประเทศไทยมีอัตราการใช้โปรแกรมนี้ติด 1 ใน 3 ของโลก (ไทยรัฐ: บทความออนไลน์) ผู้ศึกษาใช้เวลาในการสุ่มเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลา 22.00 น. ถึง 02.00 น. จากการสังเกตพบว่าเป็นช่วงเวลาที่มีผู้นิยมเข้ามาใช้บริการมากที่สุด พื้นที่ที่มีทั้งเป็นห้องสาธารณะที่ทุกคนที่เป็นสมาชิกสามารถเข้าชมได้และแบบห้องส่วนตัวที่จะมีเพียงการสนทนากันเป็นคู่ ซึ่งมีทั้งการสนทนาเรื่องทั่วไปและการสนทนาเกี่ยวกับการโชว์เปลื้องผ้าและช่วยยู่ทางกามารมณ์

อีกทั้งผู้ศึกษาเห็นว่า ยังมีการอัพเดทข้อมูลในหน้าโปรไฟล์ และมีการลงชื่อเข้าใช้เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ก็จะยิ่งทำให้เกิดการแสดงตัวตนที่ชัดเจน เนื่องจากตัวตนเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแต่ต้องอาศัยเวลาและการหล่อหลอม ซัดเกล้าจากสังคม ซึ่งหากพื้นที่ออนไลน์ใดในสองพื้นที่ มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงคัดเลือกไว้เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับทำการศึกษา หากพบว่าไม่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขก็จะละทิ้งไปและเลือกสุ่มผู้เล่นออนไลน์ใหม่ จนครบ 10 คน และหากพบเห็นกลุ่มตัวอย่างใหม่ที่น่าสนใจเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และทำซ้ำอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะได้ข้อมูลที่เพียงพอและเป็นรูปแบบเดียวกัน

อย่างไรก็ตามการศึกษานบนพื้นที่ออนไลน์มีทั้งยากและง่าย แม้ผู้ศึกษาจะนั่งเฝ้าหน้าจอ แต่ก็ต้องอ่านและวิเคราะห์ สังเกตความเคลื่อนไหวเกือบตลอดเวลา เพราะพื้นที่ออนไลน์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้ดูแลเว็บไซต์จึงเข้าไปจัดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขแต่ละหน่วยพื้นที่อยู่บ่อยครั้ง ทำให้หน่วยพื้นที่มีเพิ่มเติมหรือถูกตัดทอนออกไปบ้าง

3. การเลือกกลุ่มดาวยู่ที่ศึกษา

พื้นที่ออนไลน์เป็นพื้นที่ไร้พรมแดน มีกลุ่มผู้เล่นหลากหลาย จึงเป็นการยากที่จะกำหนดคุณสมบัติ ผู้เล่นเป็นขอบเขตอาณาบริเวณที่แน่นอน ทำให้ไม่สามารถระบุกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนคนและเพศที่แน่ชัดได้ เพราะพื้นที่ไร้พรมแดน จับต้องไม่ได้ มีความเป็นนามธรรมสูง อีกทั้งการจะเข้าถึงตัวตนที่แท้จริงของคนบนโลกออนไลน์ค่อนข้างจะยุ่งยาก ซับซ้อนและยากแก่การตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลจริงเท็จแค่ไหน อีกทั้งการติดอยู่ในกรอบของวาทกรรมและมายาคติของโลกออนไลน์ในการศึกษาที่ผ่านมาที่มองว่า สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นปัญหาสังคม และผู้หญิงตกเป็นเหยื่อของการถูกล่อลวง เหล่านี้ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่ออนไลน์จึงถูกผูกโยงเข้ากับกรอบดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

ทว่าในงานการศึกษานี้ ผู้ศึกษาต้องการมอทะลุดรอบของวาทกรรมและมายาคติของโลกออนไลน์ในมิติเดิมๆ โดยเลือกศึกษาการนำเสนอเกี่ยวกับการแสดงตัวตนของผู้หญิงในบทบาทของดาวยู่ที่ปรากฏอยู่เฉพาะในพื้นที่ออนไลน์ เพื่อให้เห็นถึงการแสดงตัวตนของผู้หญิงใน

เวทีที่หลากหลาย และให้ความสำคัญในแง่มุมมองว่า การนำเสนอตัวตนของผู้หญิงผ่านรูปภาพในอินเทอร์เน็ตนำไปสู่อะไรบ้าง ผู้ศึกษาจึงตัดประเด็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนออกไป แต่เจาะจงศึกษาภาพนิ่งที่ปรากฏอยู่บนพื้นที่ออนไลน์ แทนโดยเลือกศึกษาภาพ สัญลักษณ์ และภาษาของผู้หญิงที่นำเสนอตัวตนในลักษณะการโชว์เรือนร่าง ด้วยเสื้อผ้าน้อยชิ้น และเป็นภาพเคลื่อนไหวของผู้หญิงที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มผู้เล่นออนไลน์ซึ่งมีเรื่องราวการสนทนาถึงเรื่องเซ็กซ์ เพื่อเป็นตัวแทนของดาวขั้วในพื้นที่ออนไลน์มาใช้ในการศึกษา โดยทำการจำแนกประเด็นดาวขั้วที่จะศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นคือ

3.1 ภาพผู้หญิงที่ปรากฏเป็นภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว และนำเสนอตัวตนในลักษณะที่สื่อถึงเรื่องเซ็กซ์ ด้วยการโพสต์รูปขั้วยวน ใส่เสื้อผ้าน้อยชิ้น (และ/หรือไม่ใส่เลย)

3.2 มีการนำเสนอสัญลักษณ์ประกอบการตกแต่งพื้นที่ในเว็บไซต์และโปรแกรมสนทนาออนไลน์ ที่นำเสนอตัวตนที่สื่อถึงเรื่องเซ็กซ์

3.3 มีการใช้ภาษาตัวอักษร ข้อความ ที่สื่อถึงเรื่องเซ็กซ์ หรือสื่อให้เห็นว่าเป็นผู้หญิงดาวขั้วในพื้นที่ไฮไฟว์ และ โปรแกรมสนทนาแอมฟรอก

การเก็บข้อมูลเบื้องต้น ศึกษาจากภาพผู้หญิงที่ปรากฏในพื้นที่เว็บไซต์ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว โดยสังเกตข้อมูลพื้นฐานที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์นั้นร่วมด้วย เช่น อายุ อาชีพ การศึกษา ความสนใจพิเศษ การเข้าร่วมกลุ่ม รูปแบบการจัดตกแต่งโปรไฟล์ โดยเข้าไปสังเกตการณ์และสนทนาโต้ตอบแลกเปลี่ยนข้อมูล จากนั้นจึงจัดกลุ่มประเภทของดาวขั้วให้ได้มากที่สุด ตลอดจนทุกกลุ่มที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับภาพดาวขั้วบนพื้นที่ไฮไฟว์ และ โปรแกรมสนทนาแอมฟรอกทุกวันและทุกช่วงเวลาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและเป็นประโยชน์มากที่สุด

จากนั้นจึงค้นหาด้วยคำว่า “ดาวขั้ว” เพื่อดูภาพภาพดาวขั้วโดยรวมที่ปรากฏเป็นสมาชิกอยู่ในพื้นที่เว็บไซต์ไฮไฟว์ และเก็บบันทึกรายชื่อผู้หญิงที่โชว์เปลือ่งผ้าในโปรแกรมการสนทนาแอมฟรอก โดยการสืบค้นข้อมูลของผู้หญิงแบบเครือข่ายจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่ง และจากห้องสนทนาหนึ่งสู่อีกห้องสนทนาหนึ่งเรื่อยไป และเฝ้าสังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ออนไลน์ทั้งสองพื้นที่ในช่วงระยะเวลา 19.00 - 24.00 น. ในช่วงวันจันทร์ถึงศุกร์ และใช้เวลาศึกษาในช่วงระยะเวลา 9.00-03.00 น. ในวันเสาร์และอาทิตย์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่สมาชิกเว็บมีการลงทะเบียนเข้าใช้มากที่สุด เพื่อรับรู้ถึงรูปแบบที่ซับซ้อนของการสร้างตัวตน สังเกตปรากฏการณ์ในการนำเสนอตัวตนแต่ละช่วงเวลา และแต่ละพื้นที่ในการลงชื่อเข้าใช้

การเก็บบันทึกข้อมูล การถอดรหัสภาพ และสรุปผล จะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นปรากฏการณ์จริงนำมาซึ่งความเข้าใจและเห็นถึงอัตลักษณ์และพื้นที่ทางสังคมของดาวขั้วบนพื้นที่ออนไลน์จากการถอดรหัสภาพ ภาษา ผ่านข้อความ การตกแต่งโปรไฟล์ เพื่อให้เห็นถึงความซับซ้อนของอำนาจที่ถูกซ่อนเร้นในการสร้างตัวตนบนพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งให้เห็นถึงปรากฏการณ์ที่ไม่หยุดนิ่ง

มีการปรับเปลี่ยนและผลิตซ้ำของตัวตนบนพื้นที่ออนไลน์ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่องตัวตนและการสร้างตัวตนของคนบนพื้นที่ออนไลน์ ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างตัวตนของผู้หญิงบนพื้นที่สาธารณะอื่น

4. การเข้าสู่พื้นที่ศึกษา

การเข้าสู่พื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูล ในส่วนของการเก็บข้อมูลนั้น จะใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 1 ปี 10 เดือน คือ ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2551 ถึง 31 มีนาคม 2553 และทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมและทำซ้ำจนกว่าจะได้ข้อมูลที่เป็นรูปแบบความจริงที่คล้ายกันอย่างเพียงพอ และด้วยข้อจำกัดของการใช้งานการสนทนาในระบบออนไลน์ในโปรแกรมแคมฟรอกและไฮไฟว์นั้นจะต้องมีการสมัครสมาชิกจึงจะสามารถเข้าไปใช้บริการ ด้วยการสร้างพื้นที่ห้องหรือบล็อกส่วนตัว เพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลภาพได้ และข้อความสนทนาได้ ซึ่งหากไม่เข้าชื่อเป็นสมาชิก จะไม่สามารถเก็บรายละเอียดของข้อมูลภาพ สัญลักษณ์ ภาษา โดยเฉพาะบางเว็บเพจที่มีการกำหนดตั้งค่าความเป็นส่วนตัวจะไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เลย งานวิจัยนี้จึงถือเป็นการศึกษาด้วยวิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตามการเข้าสู่พื้นที่ศึกษาเรื่องตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์นี้จึงมีวิธีการเข้าสู่พื้นที่ดังต่อไปนี้

4.1 ในพื้นที่เว็บไซต์ไฮไฟว์ เริ่มต้นจากการสมัครเป็นสมาชิกเข้าใช้ และเพิ่มชื่อเป็นเพื่อนกับผู้หญิงที่มีภาพลักษณะยั่วชวน หรือใช้ชื่อว่าดาวยั่ว จากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งเป็นเครือข่ายเพื่อทำการศึกษาและสังเกตการณ์การแสดงความเป็นตัวตนจากบล็อก รูปภาพ และการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อดาวยั่วนั้น

4.2 ในพื้นที่แคมฟรอก เริ่มต้นจากการใช้อีเมลล์ของผู้ที่เป็นสมาชิกรยะเวลาหนึ่ง และมีการเข้าใช้ห้องสนทนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากเงื่อนไขการเข้าใช้พื้นที่แคมฟรอกในห้องประเภทสลิปแปดปีขึ้นไปที่มีการโชว์เปลื้องผ้ามักจะไม่เปิดรับสมาชิกหน้าใหม่ แต่จะเปิดโอกาสและส่งลิงค์ (Link) ชื่อห้องประเภทเดียวกันที่เปิดใหม่ให้กับสมาชิกที่มีการเข้าใช้มาก่อนหน้านั้นแล้วเท่านั้น ดังนั้นการเข้าสู่พื้นที่ของดาวยั่วที่มีการโชว์เปลื้องผ้า ด้วยวิธีการดังกล่าวนี้จึงเข้าถึงกลุ่มดาวยั่วได้ง่ายกว่า จากนั้นจึงสังเกตการณ์สนทนาที่เกิดขึ้นในห้องสนทนานั้น ซึ่งจะมีรูปแบบการสนทนาในเชิงยั่วทางกามารมณ์ ทั้งที่เป็นพื้นที่สาธารณะ และพื้นที่ส่วนตัว ตลอดจนศึกษาข้อมูลแวดล้อมจากบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาชิกที่เป็นผู้ชม และ คีเจหรือผู้ควบคุมห้อง

ในการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการบันทึกข้อมูลพื้นฐานทางด้าน เพศ อายุ การศึกษา จังหวัด อาชีพ ซึ่งเป็นข้อมูลตามลักษณะทางประชากรศาสตร์เพื่อใช้ในการแยกแยะกลุ่มของผู้เล่น

ออนไลน์ นอกจากนั้นยังทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับชื่อของเจ้าของพื้นที่ นามแฝง ไลน์ค้อออนไลน์ (URL) ที่อยู่อีเมล (Email address) ชื่อห้องสนทนา คำอธิบายเกี่ยวกับภาพประกอบต่าง ๆ รวมถึงประเภทของเนื้อหาเรื่องราวที่ปรากฏซึ่งสามารถแยกออกตามประเภทที่ได้จัดกลุ่ม (Categories) เอาไว้โดย การดูจากภาพและข้อความที่สื่อให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการนำเสนอตัวตน ทั้งนี้ความจริงที่ได้ จึงเป็นผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเวลาและพื้นที่หนึ่ง หากแต่ไม่ใช่สิ่งที่คงที่ตายตัวแต่มีการปรับเปลี่ยนตามช่วงเวลาและบริบทที่เหมาะสม

การได้ข้อมูลจากกลุ่มสมาชิกผู้เล่นออนไลน์ที่ศึกษาจึงอยู่บนฐานของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจริง ณ ช่วงเวลาหนึ่ง และเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันของกลุ่มสมาชิกที่ถูกศึกษา กับผู้ศึกษา ในตลอดระยะเวลาของการสังเกตการณ์ ผู้ศึกษาพยายามเก็บรายละเอียดทุกซอกทุกมุม เพื่อให้เข้าถึงแก่นแกนของความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ของกลุ่มสมาชิกที่ผู้ศึกษาไม่ว่าจะเป็น ข้อมูลพื้นฐานประจำตัวสมาชิก สัญลักษณ์ภาพและนัยยะที่แฝงในการผลิตและคัดเลือกภาพ ตัวแทนขึ้นมาใช้ การแสดงความคิดเห็นของเหล่าสมาชิกที่สนใจศึกษาผ่านเว็บบอร์ดของกลุ่มต่าง ๆ อีกทั้งยังเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านตัวหนังสือตามกลุ่มสมาชิกที่หลากหลาย

เรื่องราวของข้อมูลที่ได้รับจึงเป็นมุมมองที่อาจเกิดขึ้นจริงหรือถูกสร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอด สิ่งที่ประชาชน (Subject) ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ ต้องการนำเสนอให้เห็นถึงจุดประสงค์บางประการก็ตามแต่ที่เราไม่อาจปฏิเสธ และต้องยอมรับผลของภาพที่ปรากฏให้เห็นจริงตามนั้น สิ่งเหล่านั้นจึงถือ เป็นการถอดรหัสการสร้างสรรค์และนำเสนอความเป็นตัวตนจากการบอกเล่าผ่านตัวหนังสือ ซึ่งบนพื้นที่ออนไลน์ที่ผู้ศึกษาได้ค้นพบอาจไม่แตกต่างจากโลกจริงคือมีการเกิดขึ้น ดำรงอยู่และดับไป

5. หน่วยการวิเคราะห์

การศึกษาหน่วยการวิเคราะห์จัดทำขึ้นหลังจากจัดประเภทสมาชิกที่เป็นเข้าเป็นหมวดหมู่ โดยสังเกตจากกลุ่มสมาชิกที่เป็นคาวชัวร์และทำซ้ำอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 1 เดือน นับจากวันที่เริ่มสังเกตการณ์ เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จนกว่าจะได้รูปแบบที่เป็นมาตรฐานใกล้เคียงกัน เมื่อได้ผลลัพธ์จากการศึกษาในรูปแบบหมวดหมู่ของคาวชัวร์ที่นิ่งหรือจนกว่าจะหากกลุ่มเพิ่มเติมไม่ได้แล้ว จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จัดเก็บลงใน Coding sheet เพื่อนำไปวิเคราะห์ถึงลักษณะการแสดงตัวตนของบุคคลที่ปรากฏในไดอารี่ออนไลน์ต่อไป

การกำหนดหน่วยการวิเคราะห์ในการศึกษานี้ เป็นการวิเคราะห์หน่วยการศึกษา ตามกรอบแนวคิด ได้แก่ อัตลักษณ์ พื้นที่และวาทกรรม ซึ่งมีหน่วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ความสัมพันธ์เชิงกระบวนการที่เป็นพลวัต และความสัมพันธ์ในเชิงความรู้สึคนึกคิด ซึ่งฝัง

แฝงอยู่ในบริบทพื้นที่ของการศึกษา ได้แก่ บริบททางวัฒนธรรม บริบททางกฎหมาย และบริบททางสังคม ทั้งนี้ในการศึกษาได้เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของอำนาจที่แฝงอยู่ในความซับซ้อนของภาพเนื้อหาและภาษาที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ ทำให้เห็นถึงนัยที่ซ่อนเร้น และการเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมภาพ การต่อสู้ ต่อรอง และความขัดแย้งภายใต้รหัสของภาพเสนอที่ปรากฏที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ออนไลน์นั้นซึ่งสามารถแบ่งหน่วยวิเคราะห์ในระดับความสัมพันธ์ต่างๆ ออกเป็น 3 ประเภทคือ

5.1 หน่วยวิเคราะห์อัตลักษณ์ พื้นที่และวาทกรรมในระดับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ได้แก่ การคัดเลือก จัดสรร การตกแต่งรูปภาพที่นำเสนอในพื้นที่ออนไลน์ การผลิตซ้ำของวัฒนธรรมภาพในพื้นที่ออนไลน์ การครอบงำ การกดขี่ทางเพศในการนำเสนอความเป็นตัวตนของผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์ การใช้อำนาจตอบโต้ด้วยการนิ่งเงียบ การปิดหน้าจอสนทนาของผู้เล่นออนไลน์ในฐานะสมาชิกและผู้เข้าชม การควบคุมสถานการณ์ด้วยอำนาจในการคลิก

5.2 หน่วยการวิเคราะห์อัตลักษณ์ พื้นที่และวาทกรรมในระดับความสัมพันธ์เชิงกระบวนการที่เป็นพลวัต ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างพื้นที่ส่วนตัวในเว็บไซต์และห้องสนทนาออนไลน์ การแย่งชิงพื้นที่ในการแสดงตัวตนบนเว็บไซต์และห้องสนทนา รวมถึงการยึดครองพื้นที่ในเรือนร่างมนุษย์ซึ่งถือเป็นพื้นที่ส่วนตัวที่มีการเก็บกด ปิดกั้น การแบ่งแยก การสร้างอาณาเขตระหว่างคนแบบหนึ่งกับอีกรูปแบบหนึ่ง และการเคลื่อนไหวไปมาของบทบาทในแต่ละพื้นที่

5.3 หน่วยการวิเคราะห์อัตลักษณ์ พื้นที่และวาทกรรมในระดับความสัมพันธ์เชิงความรู้สึกลึกซึ้ง ได้แก่ การนิยามความหมายให้กับดาวหัวใจ การกำหนดบทบาทของดาวหัวใจและผู้เล่นออนไลน์ การสร้างคุณค่าให้กับตัวตนที่ปรากฏ

การศึกษาระดับความสัมพันธ์ทั้งสามระดับดังกล่าวช่วยให้เห็นถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ในสังคมออนไลน์ที่เป็นนามธรรมให้ปรากฏเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนมากขึ้น และมองเห็นถึงนัยของอำนาจที่ฝังแฝงอยู่ในทุกบริบทพื้นที่ในลักษณะของการคัดเลือก จัดสรร เพื่อนำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ ยุทธศาสตร์ของอำนาจอย่างการต่อต้านขจัดอำนาจ หรือการสร้างอำนาจผ่านการทำสงครามแย่งชิง การยึดครองพื้นที่แบบต่างๆ การเน้นศึกษาอำนาจของฟูโกต์ด้วยการเจาะพื้นที่อย่างเรือนร่างมนุษย์บนโลกออนไลน์ รวมถึงทำให้เรามองเห็นรูปธรรมของการควบคุมสังคมโดยไม่ลืมนึกที่จะให้ความสำคัญกับมิติการสร้างความหมายแบบคู่ตรงข้าม รวมถึงการกำหนดรอยต่อระหว่างพื้นที่ได้อย่างไม่จำกัด นั่นแสดงให้เห็นว่าพื้นที่แต่ละพื้นที่มีความสัมพันธ์และขัดแย้งกันไปในตัว เช่น พื้นที่ส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะ เป็นต้น

6. การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาจะใช้กรอบเรื่องวาทกรรมของไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร ที่เป็นแนวคิดตามแนวคิดของมิเชล ฟูโกต์ มาทำการวิเคราะห์ ซึ่งเชื่อว่าอัตลักษณ์ พื้นที่และวาทกรรม มีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกัน และอำนาจทุกชนิดจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการจัดระบบระเบียบของพื้นที่ (Spatial ordering) (ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร 2549, 192-199) และความสัมพันธ์บนฐานของพื้นที่

การวิเคราะห์เรื่องตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ จึงเป็นการวิเคราะห์องค์รวมที่เชื่อมโยงกันระหว่างอัตลักษณ์ อำนาจ พื้นที่จึงก่อให้เกิดเป็นวาทกรรมขึ้น โดยใช้กรอบวาทกรรมในการวิเคราะห์ ดังนี้

6.1 ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ อุดมการณ์และจุดยืนทางความคิดของดาวยั่ว

6.2 อำนาจการต่อสู้ต่อรอง และการยึดครองพื้นที่ในเรือนร่างมนุษย์

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การปรับเปลี่ยนมุมมองเพื่อที่จะทำความเข้าใจต่ออัตลักษณ์ส่วนบุคคลและอัตลักษณ์ทางสังคมของดาวยั่ว โดยมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ถูกบรรจุไว้ในภาพของดาวยั่วบนโลกออนไลน์และพื้นที่ในโซเชียลและ โปรแกรมสนทนาออนไลน์นี้จะช่วยทำให้เกิดการเข้าใจและเห็นถึงสิ่งที่ครั้งหนึ่งจากที่เคยถูกมอบความหมายให้ มองว่าเป็นสิ่งที่สื่อถึงเรื่องเพศ เรื่อง “เหยื่อ” ของความรุนแรง เป็นสิ่งที่ถูกล่อลวงได้ง่าย มาเป็นอัตลักษณ์ของผู้หญิงที่มีการนิยามตนเอง โดยการสื่อสารผ่านรูปภาพ ที่มีการนำเสนอผ่านการตกแต่ง คัดเลือก ปิดบัง ซ่อนเร้น สัญลักษณ์เทคนิคในการใช้สีเพื่อสร้างพื้นที่ และภาษาที่เป็นข้อความ คำพูดแสดงความคิดเห็นผ่านตัวหนังสือของผู้หญิง ซึ่งมีการกำหนดช่วงเวลาในการเข้าใช้พื้นที่ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้รูปแบบความจริงในวาทกรรมเหล่านั้น ให้ปรากฏเป็นวาทกรรมของผู้หญิงบนโลกออนไลน์ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนรู้ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ถูกซ่อนเร้น ถูกอำพราง และสามารถเข้าถึงรูปแบบความจริงอีกระดับหนึ่งที่อยู่นอกระดับของภาพบนพื้นที่ออนไลน์

การวิเคราะห์ภาพของดาวยั่วที่ปรากฏในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีวิทยาทางสังคมของ Foucault เน้นที่การวิเคราะห์อัตลักษณ์ โดยมีอำนาจ วาทกรรม และพื้นที่เข้ามาเกี่ยวข้อง คือ พยายามศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ ในการสร้างอัตลักษณ์และความหมายของสิ่งต่าง ๆ ในรูปของวาทกรรม และปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practices) ว่าด้วยเรื่องนั้นๆ ว่ามีความซับซ้อนอย่างไร เพื่อทำให้เห็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงระหว่างความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ในสังคมมากขึ้น ภายใต้ขอบเขตพื้นที่เว็บไซต์ hi5 มีการต่อสู้เพื่ออำนาจนำ (Hegemony) ในการกำหนดกฎเกณฑ์เป็นอย่างไรบ้าง

ดังนั้น การวิเคราะห์จึงทำได้ด้วยการสังเกตภาพ สัญลักษณ์ และภาษาของดาวอยู่บนโลกออนไลน์ที่เกิดขึ้นจริงบนพื้นที่เว็บไซต์และโปรแกรมสนทนาออนไลน์ การนิยามความหมายของภาพที่ปรากฏนั้นๆ และสิ่งที่ถูกปกปิดซ่อนเร้นภายใต้พื้นที่แห่งนั้น โดยการวิเคราะห์ผ่านรูปแบบการขัดเกลา คัดสรรรูปภาพ การประกอบสร้าง การตกแต่งเว็บเพจ การตีความผ่านตัวหนังสือที่แสดงความคิดเห็น ด้วยการเข้าสู่หน้าโปรไฟล์ อัลบั้มภาพ กลุ่มเพื่อน ติดตามความเคลื่อนไหวจากช่องโต้ตอบแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมกิจกรรมตามกลุ่มที่สนใจ เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงกันในแต่ละประเด็น การถอดรหัสตัวหนังสือและภาพตัวแทนที่ปรากฏในเชิงวาทกรรม นำเสนอด้วยการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ตลอดจนการสังเคราะห์ข้อมูลเป็นวาทกรรมคนไฮไฟว์ขึ้น เพื่อสะท้อนมุมมองของคนบนพื้นที่เว็บไซต์และโปรแกรมสนทนาให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ของผู้หญิงบนโลกออนไลน์ และเพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมให้กับผู้หญิงได้มากขึ้น

บทที่ 4

พื้นที่ของดาวยั่วในโลกออนไลน์

การศึกษา เรื่อง “พื้นที่ของดาวยั่วในโลกออนไลน์” บทนี้ เป็นการศึกษาพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงในโลกออนไลน์ เพื่อต้องการให้เห็นถึงพื้นที่ของการสร้างความรู้และความจริงเกี่ยวกับภาพยั่ววนที่ปรากฏ จากที่สังคมเคยตีตราเรียกว่า “ดาวยั่ว” นั้น ถือเป็นอีกภาพลักษณ์หนึ่งของผู้หญิง ซึ่งถูกจับตามองและแบ่งแยกเป็นชายขอบจากสังคม โดยคำว่า “ดาวยั่ว” ที่ปรากฏในการศึกษานี้เป็นการนิยามถึงกลุ่มผู้หญิงบนพื้นที่เว็บไซต์ ที่นำเสนอตัวตนด้วยภาพที่เปิดเผยเรือนร่างทั้งที่เป็นภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ตลอดจนการสนทนาโต้ตอบผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์ที่สื่อให้เห็นถึงการเชื้อเชิญ ชักชวน ยั่ววนให้นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ทำให้เห็นถึงการเชื่อมโยงกันระหว่าง “อัตลักษณ์” กับ “พื้นที่” บนสังคมออนไลน์ที่นำไปสู่ความสัมพันธ์บนพื้นที่จริง และการเชื่อมโยงกันระหว่างคิด ความเชื่อ หรืออุดมการณ์บางประการในการนำเสนอตัวตนของ “ดาวยั่ว” ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับสังคมปัจจุบัน ผ่านการเล่าเรื่องของผู้ศึกษาจากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอเนื้อหาในบทนี้ที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงนัยของเจ้าของพื้นที่ในการสร้างตัวตนเป็นดาวยั่วและการสื่อสารกันภายในพื้นที่ออนไลน์ ด้วยการนำเสนอประเด็นตัวตนของผู้หญิงที่เป็นดาวยั่วบนเว็บไซต์ไฮไฟว์และโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก ตลอดจนการก้าวข้ามพื้นที่ระหว่างสองพื้นที่ที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งผู้ศึกษาได้อธิบายการศึกษาโดยมีประเด็น ดังนี้

1. พื้นที่ Hi5: เส้นทางมุ่งสู่ความรู้จักใน “เพื่อน”
2. พื้นที่ Camfrog: ความลึกลับที่เปิดเผยถึงเรือนร่าง

เมื่อบทบาทของอินเทอร์เน็ต (Internet) มีมากขึ้น ทั้งยังถูกใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารบอกเล่า และตอบสนองทั้งต่อระบบการเมือง วัฒนธรรมและสังคม จึงทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมากในสังคมปัจจุบัน เมื่อโลกสองโลกเดินทางขนานกันไปมันมีผลต่อระบบความจริงแท้ สัจจะ ความดี จริยธรรมถูกตีความหมายไปอีกในมิติหนึ่งอย่างไม่เคยมีมาก่อน และอีกด้านหนึ่งของโลกเสมือนจริงทางอินเทอร์เน็ต (Internet) ก็เป็นช่องทางในการซ่อนเร้นอัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคล เพื่อแสดงความคิดเห็นบนพื้นที่สาธารณะบนอินเทอร์เน็ต (Internet) ในเรื่องต่างๆ ซึ่งต้องยอมรับว่ามันมีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม เพราะเราไม่สามารถที่จะระบุได้ว่าใครเป็นใครอย่างไรในโลกความจริง และที่สำคัญที่สุด ความเปราะบางของความรับผิดชอบบนพื้นที่สาธารณะ ยังเป็นเรื่องที่ยังคงต้องถกเถียงกันว่าจะมีหรือไม่และอย่างไร

การสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ ด้วยวิธีการดังกล่าว จึงไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อคนในพื้นที่ไร้พรมแดนนี้แต่อย่างใด เช่น คนในซีกโลกตะวันตกสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารจากคนฝั่งซีกโลกตะวันออกได้ในเวลารวดเร็ว โดยไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางด้วยยานพาหนะเรียกว่า การก้าวข้ามพรมแดนของพื้นที่ สิ่งที่ตามมาคือการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของคนทั้งสองฝั่งผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า “พื้นที่เพื่อนในโลกออนไลน์” เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่มีความหลากหลาย เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของคนในสังคมได้ และคนที่เข้าไปรับข้อมูลมีส่วนร่วมอย่างมากในการสร้างเนื้อหาในเว็บไซค์นั้น ดังนั้นสื่อสาธารณะอย่างอินเทอร์เน็ต อาจเรียกได้ว่าเป็นสื่อที่ได้รับความสนใจจากสังคมและทำให้คนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมได้มาก สอดคล้องกับที่สม โภช บุญเจริญกิจการมองว่าทุกวันนี้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างยิ่งกับชีวิตประจำวันของผู้คนทุกเพศทุกวัย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าดูเว็บไซต์ เซ็คอีเมล หรือแม้กระทั่งการสื่อสารแบบ Interactive (สม โภช บุญเจริญกิจการ 2550, 1)

ดังนั้น เนื้อหาโดยรวมที่นำเสนอ จึงเป็นการศึกษาพื้นที่โดยรวมเพื่อให้เห็นถึงบริบทโดยรวมของพื้นที่ไฮไฟว์ แคมพรอกตลอดจนการก้าวข้ามพื้นที่ ข้ามพรมแดนและข้ามวัฒนธรรมของคนทั้งสองพื้นที่ที่เชื่อมโยงกันการเชื่อมโยงของประเด็นที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอเพื่อให้เห็นถึงรายละเอียดในการแบ่งการศึกษาพื้นที่ออนไลน์ของดาว्यूออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. พื้นที่ในเว็บไซค์ไฮไฟว์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่คนส่วนใหญ่มุ่งหาเพื่อนโดยเฉพาะ แต่ในระหว่างการค้นหาเพื่อนนั้นผู้ศึกษากลับพบผู้หญิงดาว्यूในพื้นที่แห่งนี้จำนวนไม่น้อย การศึกษาในพื้นที่ไฮไฟว์นี้จึงเป็นการอธิบายถึงพื้นที่โดยรวมของไฮไฟว์ และวิธีการค้นหาเพื่อน จนนำไปสู่เส้นทางการค้นพบดาว्यूในวิถีเพื่อน ทำให้เห็นถึงพื้นที่ทางสังคมในการแสดงตัวตนของดาว्यूในพื้นที่ไฮไฟว์ วิธีการแสดงตัวตนของดาว्यूในพื้นที่ไฮไฟว์ที่มีเนื้อหาและรูปแบบที่หลากหลาย การสร้างตัวตนและเรื่องราวของดาว्यूในพื้นที่ส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะอย่างไฮไฟว์

2. พื้นที่ในโปรแกรมสนทนาแคมพรอก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในเรื่องการโหวตลามกมากกว่าใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเหมือนโปรแกรมสนทนาอื่น ถึงแม้ว่าการที่จะเข้าถึงกลุ่มดาว्यूในพื้นที่แห่งนี้ไม่ได้เกิดขึ้นง่ายนัก การศึกษาในพื้นที่นี้จึงให้ความสำคัญในประเด็นของการสร้างความเข้าใจในรูปแบบการนำเสนอตัวตนของดาว्यू วิธีการในการเข้าถึงกลุ่มดาว्यूในพื้นที่แคมพรอก ตลอดจนสาเหตุที่พื้นที่แห่งนี้ได้รับความนิยมจากกลุ่มดาว्यूและผู้แสวงหาคู่กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของผู้ใช้โปรแกรมสนทนาออนไลน์ในปัจจุบัน

1. พื้นที่ Hi5: เส้นทางมุ่งสู่ความรู้จักใน “เพื่อน”

“พื้นที่” หรือ “สถานที่ตั้ง” ถือเป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่มีอยู่จริงหรือพื้นที่ในอุดมคติซึ่งถือเป็นพื้นที่เสมือนจริง อย่างพื้นที่ในโลกออนไลน์ ซึ่งปัจจุบันพื้นที่ที่ถือกำเนิดจากความจริงเสมือนกำลังเข้ามาแทนที่พื้นที่จริง ทำให้พื้นที่ไม่อาจมองเห็นเป็นแค่เรื่องง่าย ๆ ในฐานะที่เป็นฉากหลังอันว่างเปล่าได้อีกต่อไป แต่จะถูกมองในฐานะที่เป็นแก่นแท้ในเชิงพลวัตของประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ซึ่งแปรผันจากยุคหนึ่งไปสู่อีกยุคหนึ่ง และจากที่หนึ่ง ไปยังอีกที่หนึ่ง (สมเกียรติ ตั้งนโม 2549, 92)

น้องแนนนี่ (นามสมมติ) อายุ 21 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง และเป็นหนึ่งในจำนวนนักท่องโลกอินเทอร์เน็ตและเป็นหนึ่งในสมาชิกกลุ่มดาวยั่วในพื้นที่ไฮไฟว์ และแคมฟรอก ได้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยผ่านเว็บไซต์ไฮไฟว์ ดังนี้

“แรกเริ่ม Hi5 นิยมเล่นกันในต่างประเทศก่อนที่จะเข้ามาเป็นที่นิยมเล่นในประเทศไทยซึ่งก็มีมานานแล้วแต่เพิ่งมาฮิตสุดๆ เมื่อปีที่ผ่านมานี้เอง ก่อนหน้าที่ Hi5 จะได้รับความนิยมในหมู่วัยรุ่น ได้มีการทำมายสเปซ (my space) มาก่อน โดยจะต้องมีอีเมลของ Hotmail ก่อนถึงจะเข้าไปสร้างบล็อกของตัวเองได้ สามารถโพสต์รูปภาพ เขียนไดอารี่ได้ แต่ช่วงหลังๆ ได้รับความนิยมลดลง เพราะวัยรุ่นส่วนใหญ่ก็หันมาเล่น Hi5 มากกว่า แต่มายสเปซมีข้อจำกัดตรงที่ว่าหากใครที่ไม่มีอีเมลของ Hotmail ก็ไม่สามารถเข้าไปแสดงความคิดเห็นของเพื่อนได้ แต่ Hi5 ทุกคนสามารถเล่นได้หมด เพียงแต่ว่าต้องรอให้เพื่อน ตอบตกลงให้เราเป็นเพื่อนเสียก่อน”

(แนนนี่ (นามสมมติ), วันที่ 2 มีนาคม 2552: ไฮไฟว์)

แสดงให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่มหลักของไฮไฟว์ คือ กลุ่มวัยรุ่นที่นิยมใช้เวลาส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมผ่านระบบออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาพื้นที่ในการแสดงออกถึงความเป็นตัวตน และใช้เป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มคนในสังคม ซึ่งกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้ไม่เพียงแต่ต้องการเพื่อนเท่านั้น แต่ยังต้องการการยอมรับจากคนในสังคมอีกด้วย

“วัยรุ่นบางคนหมกมุ่นอยู่กับหน้าจอกอมพิวเตอร์วันละหลายชั่วโมงเพื่อที่จะแอดเพื่อนให้ได้หลายๆ คน ใ่วอดเพื่อนที่โรงเรียน หากเรามองในแง่มุมที่ดี Hi5 เป็นสื่อทางเลือกใหม่ให้เราได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติ ได้ฝึกภาษาอังกฤษไปในตัว หรือ

เพื่อนบางคนที่เราขาดการติดต่อมาเป็นเวลานานอาจจะมาเจอกันที่ His ที่สำคัญเรายังสื่อสารกันด้วยภาษาเขียนที่ส่งผ่าน His มากกว่าการคุยกันทางโทรศัพท์”

(แนนนี่ (นามสมมติ), วันที่ 2 มีนาคม 2552: ไฮไฟว์)

ผลจากความนิยมในตัวไฮไฟว์ทำให้เกิดเป็นค่านิยมการแข่งขันกันนับแต้มจากจำนวนเพื่อนสมาชิกที่เข้าชมโปรไฟล์ (Profile) และคนที่มียานวนเพื่อนมากที่สุดหรือมีชื่ออยู่ในทอปเฟรนด์ (top friend) ของเพื่อนมากที่สุดแสดงว่าคนนั้นเป็นคนดังประจำเว็บไซต์

“.....นอกจากนี้ His มีจัดอันดับ ท็อป เฟรนด์ (top friend) จัดอันดับการเข้าชมว่าวันนี้มีคนเข้ามาชมบล็อกเรากี่คน บางคนมีเพื่อนถึง 3,000 กว่าคนหรืออาจจะมากกว่านั้น และก็มาโหวทกับเพื่อนๆว่าใครมีเพื่อนมากที่สุด และใครจะดังที่สุด”

(แนนนี่ (นามสมมติ), วันที่ 2 มีนาคม 2552: ไฮไฟว์)

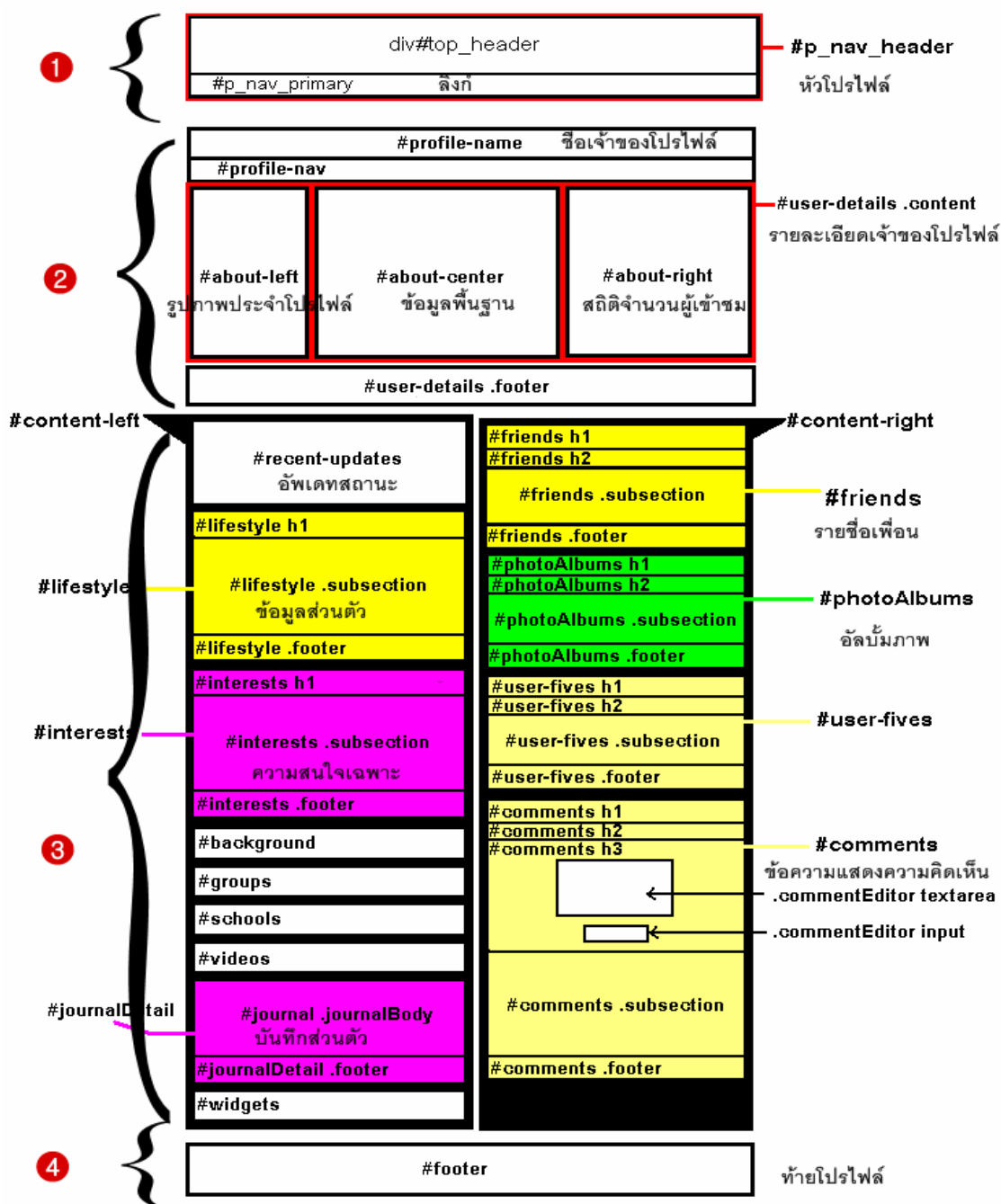
ผลของการแข่งขันกันนับแต้มจำนวนเพื่อน ทำให้ผู้เล่นต้องใช้เวลาหลายชั่วโมงในการนั่งเฝ้าหน้าจอเพื่อทำการอัพเดทและโต้ตอบการสนทนาระหว่างกันเพื่อแลกกับจำนวนเพื่อนที่เพิ่มมากขึ้นนั่นเอง ดังนั้นทางผู้ดูแลเว็บไซต์ไฮไฟว์ (Admin) จึงมีบริการเสริมที่เรียกว่า “แอปพลิเคชัน (application)” คือ ตัวเลือกสำหรับใช้ตกแต่งพื้นที่ให้น่าสนใจ เช่น การใส่ลูกเล่นตัวการ์ตูน ไอคอน (icon) เพลง เกม เพื่อเป็นใช้เป็นกิจกรรมที่ให้สมาชิกทำร่วมกันและเป็นกลยุทธ์ในการจูงใจให้สมาชิกใช้เวลาอยู่บนหน้าจอมนได้นานขึ้น (ดวงมณี เลิศอานวยลาก 2551, 8-11) ส่งผลให้มีผู้เล่นจำนวนเพิ่มขึ้นจนกลายเป็นช่องทางในการสนทนาที่เพิ่มเติมขึ้นมาจากแต่ก่อนที่นิยมพูดคุยผ่านโปรแกรมเอ็มเอสเอ็ม

“ช่วงหลังสืบทราบมาว่าเดี๋ยวนี้เขานิยมคุยกันผ่านทาง His มากกว่าเล่น MSN ไปแล้ว ... หมู่วัยรุ่นที่อยากมีเพื่อนใหม่ๆ หน้าตาดีๆมักจะนิยมเข้าไปแอดเพื่อนไว้จำนวนมากๆ บางรายมีการนัดเจอกัน ไปเที่ยว ดูหนัง ฟังเพลง ซึ่งก็ถือว่าไม่แปลกอะไร แต่บางรายถึงขั้นตกลงเป็นแฟนกันเลยก็มีอยู่มาก ...”

(แนนนี่ (นามสมมติ), วันที่ 2 มีนาคม 2552: ไฮไฟว์)

ด้วยพื้นที่ไฮไฟว์เป็นเว็บไซต์ประเภทเครือข่ายเน็ตเวิร์คที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน (ดวงมณี เลิศอานวยลาก 2551, 1) จึงเป็นแหล่งรวมของการนัดพบเพื่อนฝูงไม่ว่าจะเป็น

เพื่อนในสมัยอดีต หรือเพื่อนในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นการเริ่มต้นความสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ในอนาคตได้อีกด้วย เหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า พื้นที่ไฮไฟว์เป็นหนทางหนึ่งที่ชักนำให้ได้รู้จักกับกลุ่มเพื่อน
อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ย่อส่วนของหน้าโปรไฟล์ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

ภาพที่ 2 ส่วนประกอบของไฮไฟว์

จากภาพที่ 2 ส่วนประกอบของไฮไฟว์ประกอบไปด้วย 4 ส่วนสำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนบนสุด เป็นส่วนของหัวโพรไฟล์ ที่ระบบบรรจุเมนูบาร์(menu bar) ไว้เป็นหัวข้อ แบ่งตามรูปแบบความสนใจ โดยสามารถกดเข้าไปดูรายละเอียดแต่ละหัวข้อได้ ได้แก่ หัวข้อโพรไฟล์ของฉัน เพื่อน เกมส์ ร้านขายสินค้า รูปภาพ เฟลิร์ด กลุ่ม รายการโปรด ค้นหาเพื่อน เมื่อกดเข้าไปจะปรากฏเป็นพื้นที่ย่อยที่บรรจุเนื้อหา ข้อความ สัญลักษณ์ รูปภาพต่างๆ เอาไว้

ส่วนที่ 2 ส่วนกลางบน เป็นส่วนของรายละเอียดเจ้าของโพรไฟล์ ได้แก่ รูปภาพประจำโพรไฟล์ ซึ่งจะปรากฏให้เห็นจำนวน 1 ภาพต่อหนึ่งหน้าโพรไฟล์ ข้อมูลพื้นฐานเช่น เพศ สถานที่ตั้ง สถานภาพ วันเกิด ภูมิลำเนา การค้นหา (วัตถุประสงค์ในการใช้พื้นที่) และสถิติจำนวนผู้เข้าชมเช่น จำนวนเพื่อน จำนวนความคิดเห็นเกี่ยวกับโพรไฟล์ จำนวนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ จำนวนโพรไฟล์ จำนวนข้อความที่ฝากไว้ โดยในส่วนนี้สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลได้

ส่วนที่ 3 ส่วนกลางล่าง เป็นส่วนของเนื้อหาที่มีพื้นที่มากที่สุด แบ่งเป็น 2 ฝั่งซ้าย-ขวา ฝั่งซ้าย ได้แก่ อพเดทสถานะ ข้อมูลส่วนตัว เช่น ข้อมูลสถาบัน กลุ่มที่สนใจเฉพาะ วิดีโอส่วนตัว เพลงที่ชอบ เป็นต้น บันทึกส่วนตัว ฝั่งขวา ได้แก่ รายชื่อเพื่อน อัลบั้มภาพ ข้อความแสดงความคิดเห็น ในส่วนนี้แสดงถึงความเคลื่อนไหวของเจ้าของโพรไฟล์และเรื่องราวที่ผู้เล่นออนไลน์เข้ามาฝากข้อความไว้โดยสมาชิกสามารถมองเห็นได้หมด

ส่วนที่ 4 ส่วนล่างสุด เป็นส่วนของท้ายโพรไฟล์ เป็นส่วนของกฎระเบียบการใช้พื้นที่ ได้แก่ วิธีใช้นโยบายความเป็นส่วนตัว เงื่อนไขการใช้บริการ ความปลอดภัยจากการใช้สื่อออนไลน์ ภาษาที่ใช้ในไฮไฟว์ และสัญลักษณ์ภาพเมนูเกมส์ในไฮไฟว์

คุณสมบัติอย่างหนึ่งที่ตอบสนองการใช้งานของผู้เล่นได้เป็นอย่างดี คือ การแปลเป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อรองรับการใช้งานจำนวน 40 ภาษาทั่วโลก เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้งานของสมาชิกแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นการลดอุปสรรคในการใช้พื้นที่ของสมาชิกแต่ละประเทศ จนทำให้ไฮไฟว์ได้กลายเป็นเว็บไซต์ที่มีสมาชิกอยู่ในโลกออนไลน์กว่า 65 ล้านราย และครองพื้นที่ได้นานกว่า 4 ปี จากสมาชิกของไฮไฟว์ทั่วโลก (ดวงมณี เลิศอำนวยการ 2551, 1)

อัตลักษณ์อย่างหนึ่งของไฮไฟว์ที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น คือ ตัวอวตาร (Avatar) ซึ่งลมเปลี่ยนทิศ (นามแฝง) ได้กล่าวถึงความหมายไว้ในระหว่างการสนทนาบนไฮไฟว์ว่า

“อวตาร ก็เป็นตัวการ์ตูน ที่ถูกสร้างขึ้นโดยมีชีวิตในโลกออนไลน์เหมือนกับในชีวิตจริง และตัวการ์ตูนเหล่านี้สามารถสนทนากับตัวการ์ตูนอื่นที่ถูกสร้างขึ้น โดยมีการจำลองการใช้ชีวิตประจำวันเหมือนในโลกจริง”

(ลม เปลี่ยนทิศ (นามสมมติ), วันที่ 3 มิถุนายน 2552: ไฮไฟว์)

อวตารที่ปรากฏในพื้นที่ไฮไฟว์นั้น เป็นตัวการ์ตูนเล็กๆ ขนาดสามนิ้ว ที่เคลื่อนไหวไปตาม ลักษณะอารมณ์ที่ทางเว็บไซต์กำหนดมาให้เป็นตัวเล็ก ได้แก่ โกรธ กระวนกระวาย เบื่อหน่าย เมา เจ้าชู้ มีความสุข มีความรัก เศร้า ง่วงนอน แกร่ง ดั่งตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ลักษณะอารมณ์ของอวตาร

การแสดงอารมณ์ของอวตาร	
โกรธ	กระวนกระวาย
เบื่อหน่าย	เมา
เจ้าชู้	มีความสุข
มีความรัก	เศร้า
ง่วงนอน	แกร่ง

จากตาราง 1 ในพื้นที่ไฮไฟว์นี้กำหนดตัวอวตารไว้ในหน้าโปรไฟล์ ไว้สำหรับเป็นตัวแทนแสดงสถานะอารมณ์ของเจ้าของพื้นที่นั้น ทั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญ

ในการจัดแบ่งพื้นที่ที่มีความหลากหลาย และการสร้างตัวอวตารนี้ถือเป็นลูกเล่นอย่างหนึ่งของไฮไฟว์ ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อต้องการให้การเคลื่อนไหวของตัวการ์ตูนอวตารช่วยลดความแข็งกระด้างของรูปภาพหนึ่ง ลงได้ นอกจากนี้ยังเป็นตัวช่วยบอกสถานะทางอารมณ์ของเจ้าของพื้นที่ในขณะนั้น ซึ่งจะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นเมื่อเพื่อนสมาชิกเข้าไปเยี่ยมชม ได้อย่างถูกกาลเทศะ จึงเป็นการย้ำชัดให้เห็นถึงนโยบายของไฮไฟว์ได้อีกครั้งว่าไฮไฟว์เป็น “เว็บไซต์ที่มุ่งสู่ความเป็นเพื่อน”

การเดินทางตามเส้นทางที่มุ่งสู่ความเป็นเพื่อนได้นั้น จะต้องเริ่มต้นจากการสร้างพื้นที่ส่วนตัวไว้บนเว็บเพจของหน้าไฮไฟว์ก่อน ซึ่งมีลำดับในการเข้าค้นหาความเป็นเพื่อน ดังนี้

1.1 พื้นที่เพื่อน

เนื่องจากพื้นที่บนไฮไฟว์ไม่ใช่พื้นที่ทางกายภาพที่สามารถจับต้องได้ แต่เป็นพื้นที่พิเศษที่เกิดจากพื้นที่ว่างแห่งจินตนาการ ตามแนวคิดเรื่องพื้นที่ของฟูโกต์ ดังนั้น การมีตัวตนของคนบนพื้นที่แห่งนี้ได้จึงต้องอาศัยการสร้างตัวตนขึ้นมา ด้วยการใช้อัตลักษณ์ตัวตนของคนในพื้นที่นั้น ด้วยการถ่ายภาพ เพลง และภาษา

ดังนั้นขั้นตอนการคัดเลือกภาพ และการใช้ชื่อแทนตัวสำหรับใช้ในพื้นที่ไฮไฟว์ จึงมีความสำคัญต่อเจ้าของพื้นที่พอสมควร เพราะการนำเสนอตัวตนด้วยภาพลักษณ์ที่โดดเด่น ไม่ว่าจะรูปร่าง หน้าตา การตั้งชื่อประจำโปรไฟล์หรือการจัดตกแต่งพื้นที่ให้ดูน่าสนใจจะเป็นผู้ที่ได้รับความนิยมในการเข้าชมและได้รับการเพิ่มชื่อเป็นเพื่อนจากคนในพื้นที่แห่งนั้นมากเป็นพิเศษ กระทั่งสามารถตอบสนองความต้องการเป็นคนดังประจำเว็บไซต์ได้ไม่ยาก

อย่างไรก็ตามหากเจ้าของพื้นที่ไม่ประสงค์จะใช้รูปตัวเองในการนำเสนอความเป็นตัวตนบนพื้นที่นั้น ก็สามารถใช้วิธีการสร้างภาพแทนตัวได้ เช่น การใช้รูปดารา นักร้องหรือรูปคนสัตว์ สิ่งของอื่นมาแทนตัวเองได้ แต่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในเรื่องลิขสิทธิ์ เพราะหากนำรูปภาพที่ใช้แทนตัวไปใช้ในทางที่เสื่อมเสียอาจถูกฟ้องร้องค่าเสียหายจากเจ้าของภาพได้

การที่จะศึกษาเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเพื่อนหรือเครือข่ายเพื่อนได้ ผู้ศึกษาจะต้องอาศัยการสังเกตการณ์ตามลำดับขั้นตอน และสร้างความคุ้นเคยกับพื้นที่ด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมออนไลน์เสียก่อน การศึกษาพื้นที่นี้จึงต้องเริ่มต้นด้วยการเป็นสมาชิกของไฮไฟว์ โดยการคลิกเข้าไปที่เว็บไซต์ www.hi5.com เข้าไปลงทะเบียนเป็นสมาชิกของเว็บไซต์ไฮไฟว์ ซึ่งจะปรากฏในหน้าแรกของเว็บไซต์เป็นอันดับแรกซึ่งมีรายละเอียดที่ใช้ในการสมัครดังภาพที่ 3 ดังนี้

ชื่อ ชื่อ: นามสกุล:

อีเมล

กรุณาใช้อีเมลจริง เพราะคุณต้องยืนยันเป็นการสมัครภายหลัง

รหัสผ่าน

วันเดือนปีเกิด 1 / มกราคม / 2533

เมื่อคลิกที่ปุ่มนี้ คุณแสดงให้เห็นว่าคุณได้อ่านและยอมรับ [เงื่อนไขการใช้งาน](#) และ [นโยบายความเป็นส่วนตัว](#) ของ h1S

ลงทะเบียน!

ภาพที่ 3 การลงทะเบียนเพื่อยืนยันการมีตัวตน

จากภาพที่ 3 จะเห็นได้ว่าในขั้นตอนการลงทะเบียนนั้น ทางเว็บไซต์กำหนดให้ผู้สมัครระบุชื่อ นามสกุล อีเมล (Email) รหัสผ่าน และวันเดือนปีเกิด เพื่อต้องการยืนยันความเป็นตัวตนของผู้สมัครว่ามีอยู่จริง ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่าการมีตัวตนของคนบนพื้นที่ไฮไฟว์ เริ่มต้นตั้งแต่ขั้นตอนการสมัคร พร้อมกันนี้ทางเว็บไซต์ไฮไฟว์มีการกำหนดรายละเอียดที่ระบุว่าผู้สมัครได้อ่านและยอมรับเงื่อนไขการใช้งานบริการดังกล่าวแล้ว จึงจะสามารถผ่านเข้าไปทำรายการตามขั้นตอนถัดไปได้สะท้อนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของเว็บไซต์ที่คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและเคารพสิทธิของผู้สมัครมากในระดับหนึ่ง

เมื่อผู้สมัครกดคลิกที่ปุ่มลงทะเบียนจึงเท่ากับว่าเป็นการยืนยันสิทธิของผู้สมัครที่จะสามารถกระทำการใดๆ บนพื้นที่ออนไลน์แห่งนี้ตามเงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในนโยบายที่มีการแจ้งไว้ในเบื้องต้น และการสมัครเข้าชื่อเป็นสมาชิกของเว็บไซต์นี้ จึงถือเป็นขั้นตอนในการจับจองสิทธิเพื่อเข้าใช้พื้นที่ออนไลน์แห่งนี้และถือเป็นพื้นที่ส่วนตัวของสมาชิกในทันที เมื่อลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงคลิกที่ปุ่ม Sign Up ระบบจะถามชื่อและรหัสผ่านให้ใส่ชื่ออีเมล และรหัสผ่านไปตามที่สมาชิกสมัครไว้ในตอนแรกเพื่อยืนยันความถูกต้องก่อนเข้าใช้งาน ดังภาพที่ 4

อีเมล:

รหัสผ่าน:

ให้ฉันอยู่ในระบบต่อไป

เข้าสู่ระบบ

[ลืมรหัสผ่านหรือ](#)

ภาพที่ 4 การลงชื่อเข้าสู่ระบบ

จากภาพที่ 4 ระบบต้องการยืนยันอีเมลและรหัสผ่านก่อนเข้าใช้งานทุกครั้งเพื่อ
 ความเป็นส่วนตัว ป้องกันการตั้งชื่อซ้ำ และเพื่อความปลอดภัยจากการขโมยชื่อล็อกอินไปใช้ในทาง
 ที่ผิดอีกด้วย ด้วยเหตุนี้หนึ่งอีเมลที่ใช้สมัครจึงมีเพียงชื่อล็อกอินเดียวเท่านั้น

เมื่อเข้าสู่พื้นที่ไฮไฟว์ได้แล้ว ผู้ศึกษาจึงเริ่มต้นค้นหารายชื่อเพื่อน โดยใช้วิธีการ
 ค้นหาจากกลุ่มเพื่อน ด้วยการพิมพ์คำหรือคีย์เวิร์ด (Keyword) เพื่อค้นหาชื่อเพื่อน (People) ที่ต้องการ
 ซึ่งวิธีค้นหาจะคล้ายกับการค้นหาข้อมูลในเว็บไซต์ Google.com ซึ่งเมื่อใส่เรียบร้อยแล้วก็ให้กดปุ่ม
 Enter ในคีย์บอร์ดหรือคลิกที่ปุ่ม จากนั้นจึงปรากฏรายชื่อเพื่อนที่ต้องการค้นหา และหาก
 ยังค้นหาไม่พบก็สามารถที่จะค้นหาอย่างละเอียดได้อีกด้วย ดังภาพที่ 5

ผลลัพธ์การค้นหา

คุณได้ค้นหา: [ค้นหาอย่างละเอียด >](#)

อายุ: ถึง ประเทศ:

เพศ: เมือง:

สถานะ: ค้นหาภายใน: กม.

กำลังมองหาเพื่อ

ไม่พบคนที่คุณกำลังค้นหาหรือ?
 ดูโปรไฟล์เพิ่มเติมที่นี่:

ชื่อ นามสกุล ที่ตั้ง

สนับสนุนโดย MyLife

ภาพที่ 5 วิธีการค้นหาเพื่อน

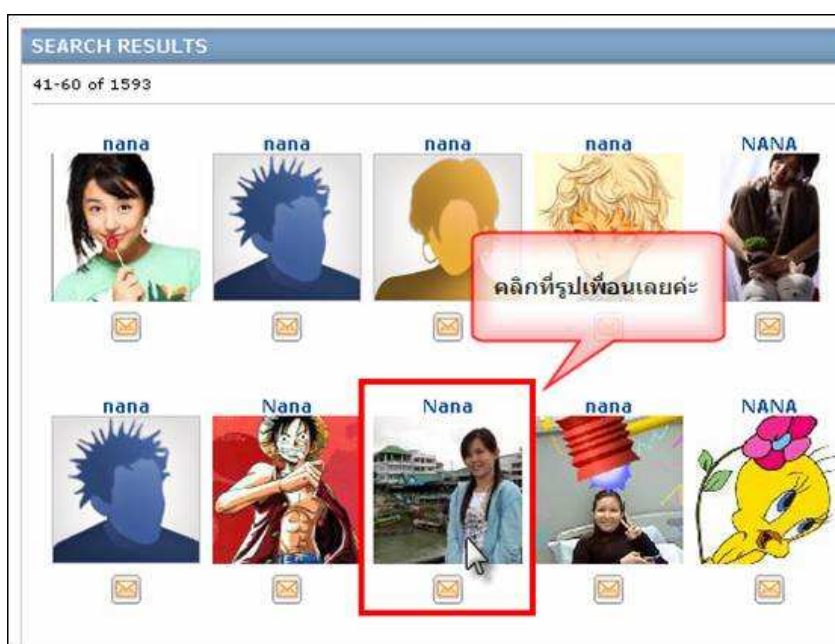
จากภาพที่ 5 ในหน้าค้นหาเพื่อนของไฮไฟว์จะมีช่องให้กรอก พิมพ์ชื่อเพื่อน
 หรือคีย์เวิร์ดอื่นๆ เกี่ยวกับเพื่อนลงไป โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่องทางดังนี้

1) วิธีการค้นหาจากชื่อเพื่อนในไฮไฟว์ เป็นการค้นหาเพื่อนจากรายชื่อเพื่อนที่
 มีอยู่ในอีเมลไม่ว่าจะเป็น yahoo, hotmail, AOL, Gmail หรือ windowslive โดยระบบจะตรวจหารายชื่อ
 จากสมุดบันทึกที่อยู่อีเมลล์ของเจ้าของไฮไฟว์นั้น เพื่อค้นหารายชื่อเพื่อนที่ใช้ที่อยู่อีเมลล์ดังกล่าวและ
 เป็นสมาชิกอยู่ในเครือข่ายไฮไฟว์ แล้วจะปรากฏออกมาเมื่อค้นหา

2) วิธีการค้นหาเพื่อนจากอีเมล ใช้ในกรณีที่ไม่มีรายชื่อเพื่อนอยู่ในเครือข่ายของ his จึงต้องชวนเพื่อนเข้าร่วมเป็นสมาชิกไฮไฟว์ โดยการใส่อีเมลล์ของเพื่อนได้มากกว่าหนึ่งอีเมลล์ แล้วระบบจะส่งคำเชิญไปให้เพื่อนเหล่านั้นมาเข้าร่วมเป็นสมาชิกไฮไฟว์

3) วิธีการค้นหาจากชื่อและเมืองที่เพื่อนต้องการค้นหา โดยการพิมพ์ชื่อเพื่อน หรือชื่อเมืองที่ต้องการค้นหา จากนั้นคลิกที่ปุ่ม Find Friends

พื้นที่ในไฮไฟว์ใส่ใจกับรายละเอียดของขั้นตอนการค้นหาเพื่อนเป็นอย่างมาก จึงกำหนดทางเลือกให้สมาชิกค้นหาได้หลากหลายช่องทาง เพราะบางครั้งเราจำรายละเอียดเกี่ยวกับเพื่อนได้ไม่มาก หากรู้จักเพียงแค่ชื่อเมือง หรือชื่ออีเมลล์ก็สามารถค้นหาได้ ถ้าหากเพื่อนคนนั้นเป็นสมาชิกของไฮไฟว์ด้วย การค้นหาเพื่อนจากพื้นที่ออนไลน์ซึ่งเป็นพื้นที่ไร้พรมแดนนั้นจึงกระทำได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย ด้วยอำนาจแห่งการคลิก เพียงปุ่มเดียว ก็สามารถติดต่อเพื่อนในอดีตที่ห่างหายไปนาน หรือแม้แต่การค้นหาเพื่อนใหม่ โดยสามารถคัดเลือกได้จากคุณสมบัติของอายุ ประเทศ หรือแม้แต่เลือกรูปร่าหน้าตาจากรูปภาพแทนตัวที่นำมาลงไว้ได้อย่างใจต้องการ ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 การเลือกเพื่อนจากรูปภาพและรายชื่อเพื่อน

จากภาพที่ 6 เมื่อเห็นรูปร่าง หน้าตาของเพื่อนจากภาพที่ปรากฏแล้ว ระบบจะลิงค์ไปยังโปรไฟล์ของเพื่อนคนนั้น และปรากฏเป็นรายละเอียดของเพื่อนคนนั้นอย่างสังเขป ด้วย

วิธีการค้นหาเพื่อนที่ทำได้โดยง่ายจึงทำให้คนในสังคมปัจจุบันนี้ ส่วนหนึ่งหันมาให้ความสำคัญกับการหาเพื่อนในโลกออนไลน์กันมากขึ้น

พื้นที่เพื่อนเป็นพื้นที่เกี่ยวกับเครือข่ายเพื่อนทั้งหมด การค้นหา และการเพิ่มรายชื่อเพื่อน จะปรากฏในหน้าโปรไฟล์ของแต่ละคน ซึ่งในแต่ละโปรไฟล์จะมีรูปภาพของสมาชิกที่เป็นรายชื่อเพื่อนปรากฏอยู่จำนวนสิบห้ารายชื่อต่อครั้งสลับหมุนเวียนกันไป เว้นแต่การตั้งค่าให้เพื่อนเหล่านั้นเป็นเพื่อนคนโปรด (Top friend) จะปรากฏเป็นรูปภาพของเพื่อนคนโปรดทุกครั้งที่เปิดหน้า “โปรไฟล์” ซึ่งคำว่าโปรไฟล์ (profile) นี้ หมายถึง ประวัติโดยย่อของเจ้าของพื้นที่ อันประกอบไปด้วย ชื่อ อายุ วันเดือนปีเกิด สถานที่อยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น ซึ่งในการนำชื่อเพื่อนคนโปรดมาใส่ไว้ในหน้านี้สามารถกำหนดได้ไม่เกินสิบห้ารายชื่อ และตรงคอลัมน์นี้สามารถชวนเพื่อนของเพื่อนสมาชิกให้มาเป็นเพื่อนของเราใหม่ได้

กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า พื้นที่ในไฮไฟว์เป็นพื้นที่เปิดที่มีความทันสมัยพอสมควร คือมีความเป็นสาธารณะที่ให้สมาชิกโดยทั่วไปสามารถเข้าไปดูความเคลื่อนไหวของเจ้าของพื้นที่ได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการอัปเดตสถานะว่าปัจจุบันกำลังทำอะไรอยู่โดยการเขียนข้อความบอกสถานะในหน้าโปรไฟล์ หรือแม้แต่การปรับเปลี่ยนอารมณ์ในขณะนั้นด้วยตัวการ์ตูนอวตารที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นก็ตาม

ขณะเดียวกันก็มีความเป็นส่วนตัวสูง โดยที่เจ้าของพื้นที่สามารถกำหนดตั้งค่าเงื่อนไขความเป็นส่วนตัวบนหน้าโปรไฟล์และอนุญาตให้เพื่อนสมาชิกสามารถมองเห็นความเคลื่อนไหวหรือไม่ก็ได้ ดังนี้

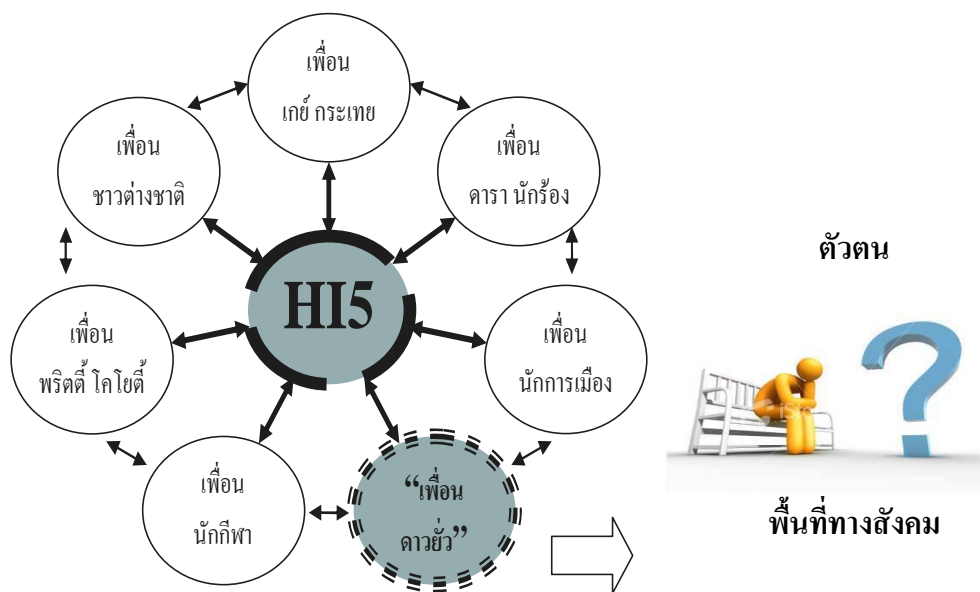
...เพื่อนของฉันจะเห็นอัปเดตของฉันบนหน้าแรกของพวกเขา

...ผู้ใช้ทุกคนจะเห็นอัปเดตของฉันบนโปรไฟล์ของฉัน

อย่างไรก็ตามการที่เว็บไซต์สามารถกำหนดการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวได้นั้น นับเป็นข้อดีในมิติของการแจ้งข่าวสารสถานการณ์ปัจจุบันให้กับเพื่อนได้ทราบตลอดเวลา ทั้งนี้หากเจ้าของพื้นที่ไม่ต้องการให้เพื่อนคนใดเห็นสถานะความเคลื่อนไหวของตน ระบบจะมีทางเลือกในส่วนของการตั้งค่าเงื่อนไขให้เพิ่มรายชื่อเพื่อนที่ถูกบล็อก สะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่ในเว็บไฮไฟว์เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวในพื้นที่สาธารณะอยู่ค่อนข้างมาก

ในงานการศึกษาเรื่องตัวตนของดาวฮิวในพื้นที่ออนไลน์นี้ เริ่มต้นขึ้นเมื่อผู้ศึกษาค้นหาเพื่อนใหม่จากรายชื่อเพื่อนที่ปรากฏในสมุดบันทึกรายชื่อเพื่อนในไฮไฟว์ที่มีอยู่แล้วไปเรื่อยๆ ซึ่งปรากฏเป็นกลุ่มที่หลากหลาย มีทั้งกลุ่มเพื่อนที่เป็นดารา นักร้อง กระเทย เกย์ สาวประเภท

สอง ตลอดจนนักการเมือง เป็นต้น จนพบประเด็นสำคัญที่น่าศึกษาประเด็นหนึ่งคือ ผู้ศึกษาพบว่า ในพื้นที่เพื่อนเหล่านั้นมีกลุ่มหนึ่งที่น่าเสนอตัวตนในลักษณะของการโชว์รูปร่างหน้าตาด้วยเสื้อผ้า น้อยชิ้น บ้างถึงกับอวดสัดส่วนโดยการไม่สวมใส่เสื้อผ้าเลย ณ ขณะนั้นผู้ศึกษามีความสนใจใคร่รู้ว่า เหตุใดกลุ่มคนเหล่านี้จึงได้ปรากฏตัวตนอยู่ในเว็บไซต์ของเครือข่ายเพื่อน ซึ่งไม่น่าจะเป็นพื้นที่สำหรับการ โชว์วโป๊ เปลือยเช่นนี้ได้ ซึ่งสามารถจัดทำเป็นแผนภาพได้ ดังภาพที่ 7 นี้

ภาพที่ 7 วิธีการมุ่งสู่ความเป็นเพื่อนในไฮไฟว์

เมื่อผู้ศึกษาได้ศึกษากลุ่มเพื่อนคาวยั่วในพื้นที่ไฮไฟว์มากขึ้นเรื่อยๆ จึงพบ ปรากฏการณ์อย่างหนึ่ง คือ สมาชิกไฮไฟว์บางคนนิยามตนเองว่าเป็น “คาวยั่ว” ด้วยการนำไปใช้เป็นส่วน หนึ่งของชื่อล็อกอิน (user) ประจำตัวของเจ้าของพื้นที่ และบางคนใช้ชื่อในเชิงชู้ชวน เชื้อเชิญ ให้มีเซ็กซ์ ซึ่งจะปรากฏในหน้าโปรไฟล์ (profile) ให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง เช่น

“G♥→ Hon▶ คมยั๊อUo → sexy□ ● □ นู๋ มัน แยม นู๋ แพ้เอว ว กระจ หรี”

♥คาวยั่ว♥♥ฮิปโป♥

เจ้ MoO DanG โสดสนิท เพลย์ เกลียว ตัว แม่ เรื่อง เซ็กซ์

เซ็กซ์ ดอกคอม

นมสวย ลีลาเด็ด เซ็กซ์ แคเนี่ย พอมะ

□↔♥♥อ๊ นู๋ ซีน จี เย็ด□↔♥♥สกิดก้อติดแล้ว □ 【ツ↔๐👁👁👁 ไร่ลักัด

【ツ↔๐👁👁👁 □GED ปะ□

ทั้งนี้ผู้ศึกษาพบว่าการตั้งชื่อโปรไฟล์ของดาวยั่วในไฮไฟว์จะมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นคือ เป็นการใช้ภาษาที่สื่อถึงการแสดงออกในเรื่องเซ็กซ์ และในบางครั้งมีการใช้ชื่อที่ประกอบด้วยคำว่า “ดาวยั่ว” ร่วมอยู่ในชื่อนั้น ซึ่งในส่วนของ การตั้งชื่อนี้สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลงได้ในภายหลัง โดยขึ้นอยู่กับความพอใจของเจ้าของโปรไฟล์เป็นส่วนใหญ่แล้วการตั้งชื่อจะใช้ ชื่อเล่นหรือ ชื่อสมมติที่เป็นนามแฝง บางครั้งอาจใช้ทั้งสองอย่างร่วมกัน และชื่อที่ตั้งให้สื่อไปในทางของการยั่วยุคมารมณดังกล่าว ถือเป็นอัตลักษณ์ของผู้หญิงดาวยั่วในไฮไฟว์

สอดคล้องกับมุมมองเรื่องวาทกรรมและอำนาจของอัตลักษณ์ในพื้นที่สาธารณะตามแนวคิดของฟูโกต์ ที่มองว่า การเชื่อมโยงกันของอัตลักษณ์กับวาทกรรมและอำนาจ ที่เป็นกรอบในการนิยามตนเองตามความเป็นจริง การนำเสนอและแสดงตัวตนด้วยชื่อและภาพในลักษณะยั่วยุคมารมณจึงไม่ได้เกิดจากการนิยามจากบุคคลอื่น แต่เกิดจากการนิยามตนเองของผู้หญิงดาวยั่วเหล่านั้น

เมื่อเห็นว่าดาวยั่วในพื้นที่ไฮไฟว์นี้มีจำนวนมากไม่น้อย ผู้วิจัยจึงเริ่มต้นสืบค้นดาวยั่วด้วยการ พิมพ์คำว่า “ดาวยั่ว” ลงหน้าช่อง ค้นหา เพื่อเข้าดูการนำเสนอตัวตนด้วยภาพของผู้หญิงดาวยั่ว ดังภาพที่ 8 ดังนี้

ผลลัพธ์การค้นหา

ภาพที่ 8 ค้นหาภาพดาวยั่วในไฮไฟว์

จากภาพที่ 8 เมื่อพิมพ์ คำว่า “ดาวยั่ว” ลงไปในหน้าค้นหาแล้ว จากนั้นระบบจะลิงค์ข้อมูลเข้าไปในอินเทอร์เน็ตทั่วโลก และค้นหาชื่อหรือข้อมูลที่เป็นคีย์เวิร์ด (keyword) เกี่ยวกับ “ดาวยั่ว” ทั้งหมดที่มีอยู่ในเว็บไซต์ ซึ่งพบว่าข้อมูลถูกแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ ข้อมูลที่ปรากฏในลักษณะผู้คน และข้อมูลที่ปรากฏในลักษณะกลุ่ม

จากนั้นจึงขอเข้าชื่อเป็นเพื่อนกับสมาชิกที่มีลักษณะเข้าข่ายตรงตามกลุ่มดาวยั่วที่ใช้ศึกษา โดยการค้นหาจากภาพที่ปรากฏของดาวยั่วทั้งหมด ด้วยการเลือกคลิกทุกหน้าเว็บไซต์

ของพื้นที่ไฮไฟว์ โดยให้ความสำคัญกับหน้าโปรไฟล์ (Profile) ที่มีลักษณะการจัดตกแต่งรูปแบบเว็บล็อก (Weblog) เป็นผู้หญิงที่มีการนำเสนอภาพในลักษณะที่เป็นการสื่อถึงเรื่องเซ็กซี่ เช่น ภาพยั่ววน เซ็กซี่ โป๊ เปลือย สัญลักษณ์ประกอบการตกแต่งพื้นที่ในเว็บไซต์ และโปรแกรมสนทนาออนไลน์ที่นำเสนอตัวตนเป็นดาวยั่วบนพื้นที่ออนไลน์ รวมถึงภาษา ตัวอักษร ข้อความ ที่บ่งบอกว่า เป็นดาวยั่ว ด้วยการคลิกคำว่า “Add” ได้ตามลิสต์รายชื่อเพื่อนที่มีรายชื่ออยู่ในอีเมลที่เราสมัคร

อย่างไรก็ตามตัวอย่างพื้นที่เพื่อนที่นำเสนอนี้ ผู้วิจัยต้องการชี้ให้เห็นถึงการก่อรูปของสังคมที่เริ่มต้นจากความเป็นชุมชนในทุกๆ พื้นที่ย่อมมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ไม่เว้นแม้แต่พื้นที่ออนไลน์ที่เป็นเสมือนจุดนัดพบกลุ่มคนให้มาอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ขอมรับแบบแผน กฎเกณฑ์ของกลุ่ม ร่วมกันในการดำเนินชีวิต

ในพื้นที่ไฮไฟว์นี้มีความย้อนแย้งบางประการเกี่ยวกับชื่อผู้เล่นที่ปรากฏในหน้าโปรไฟล์ของผู้หญิงดาวยั่วบางส่วนที่ “ยั่ว” เพียงแต่ในนามเท่านั้น ทว่าภาพที่ปรากฏในอัลบั้มส่วนตัวกลับไม่ได้ “ยั่ววน” เหมือนกับชื่อหรือสื่อให้เห็นถึงเรื่องเซ็กซี่เสมอไป สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของคนในพื้นที่ออนไลน์ในมิติที่ว่า พื้นที่สาธารณะเป็นเวทีที่ได้รับการสมมติล่วงหน้าในฐานะที่เป็นพื้นที่เปิดซึ่งสามารถพูดคุยกันได้อย่างเสรี และสร้างตัวตนได้อย่างหลากหลาย ทำให้การแสดงตัวตนผ่านชื่อ ด้วยคำว่า “ดาวยั่ว” สามารถทำได้อย่างอิสระและไม่มีกรอบมาปิดกั้นขณะเดียวกันการนำเสนอตัวตนของผู้เล่นนั้นไม่จำเป็นต้องมีภาพลักษณ์ที่เซ็กซี่ตามชื่อเสมอไป แต่ก็สามารถสร้างแรงดึงดูดให้คนสนใจได้ไม่ต่างกัน

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ภาพที่ปรากฏในไฮไฟว์เป็นรูปภาพประจำตัวของผู้ใช้ และชื่อที่เป็นนามแฝงของโปรไฟล์นั้น มีผลต่อการสร้างแรงดึงดูดความสนใจให้ผู้เล่นหรือผู้รับสื่อได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมของผู้เล่นไฮไฟว์แข่งขันกันในการสะสมจำนวนเพื่อนและจำนวนข้อความคอมเมนต์ (Comment) อีกทั้งยังเกิดจากความตั้งใจของเจ้าของโปรไฟล์ที่สร้างพื้นที่ส่วนตัวนี้ขึ้น เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการสนองเจตนาธรรมณ์ และแสดงออกถึงความเป็นตัวตนได้อย่างเต็มที่ การใช้ภาพ สัญลักษณ์ และภาษาด้วยสีสันสะกดตา จึงมีส่วนอย่างมากในการดึงดูดความสนใจของผู้เล่น

1.2 พื้นที่หน้าโปรไฟล์ (Profile)

เป็นพื้นที่แสดงรายละเอียดความเป็นตัวตน และมีการตกแต่งพื้นที่ ตามความสนใจ โดยมีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนอย่างลงตัว กล่าวคือมีการแบ่งคอลัมน์ซ้าย-ขวา บน-ล่าง ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 หน้าโปรไฟล์ของดาวชัยในไฮไฟว์

จากภาพที่ 9 ในหน้าโปรไฟล์ตัวอย่างของ (น้องนุ่น (นามสมมติ) วันที่ 15 กันยายน 2552: ไฮไฟว์) มีการจัดแบ่งสัดส่วนของพื้นที่ไว้ 3 ส่วน ดังนี้

1.2.1 ส่วนซ้ายมือสุดของพื้นที่หน้าโปรไฟล์ ปรากฏภาพประจำโปรไฟล์ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของเจ้าของและสามารถเปิดเผยต่อสมาชิกคนอื่นเห็นได้ อยู่ในส่วนบนสุด ถัดลงมาเป็นข้อความสำหรับบอกสถานะในปัจจุบันของสมาชิกเจ้าของพื้นที่นั้นว่าขณะนี้กำลังออนไลน์อยู่หรือไม่ และเป็นชุดรูปแบบสำหรับกำหนดการจัดตกแต่งโปรไฟล์ แต่งสกิน (Skin) โปรไฟล์การแก้ไขข้อมูลพื้นฐาน แต่งรูปภาพ กำหนดเพื่อน ตั้งค่ากลุ่มเพื่อน โดยแบ่งเป็นแถวเรียงตามลำดับ เป็นช่องว่างสำหรับเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงการให้ของขวัญลูกเล่นใหม่สำหรับแจกให้สมาชิกคนอื่น ตั้งค่าการส่งข้อความ ตั้งค่าการแสดงความคิดเห็น ตั้งค่าการชวนเพื่อน

1.2.2 ส่วนตรงกลาง เป็นพื้นที่สำหรับบอกสถานะล่าสุดของเจ้าของพื้นที่ที่มีการอัปเดตได้ตลอดเวลา ด้วยการเพิ่มเติมข้อความอัปเดตทลงไป โดยปรากฏอยู่หลังชื่อเจ้าของโปรไฟล์

ถัดลงมาเป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวเจ้าของโปรไฟล์ ได้แก่ สถานะปัจจุบันของเจ้าของโปรไฟล์ ข้อมูลพื้นฐาน เช่น เพศ วันเกิด สถานที่ตั้ง ภูมิลำเนา สถานะความสัมพันธ์ การค้นหา ศาสนา ข้อมูลการติดต่อ

1.2.3 ส่วนด้านขวา เป็นส่วนของการให้คะแนนความนิยม ที่แสดงถึงการบอกสถิติจำนวนเพื่อน จำนวนความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรไฟล์ จำนวนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ จำนวนไฟว์ (Five) จำนวนข้อความที่ฝากไว้ ซึ่งในภายหลังส่วนนี้ได้กลายเป็นพื้นที่แสดงถึงความนิยมในตัวเจ้าของพื้นที่ด้วยการนับแต้มจำนวนเพื่อนและจำนวนข้อความ หากใครมีมากแสดงว่าได้รับความนิยมมาก

ทั้งนี้ในการนำเสนอตัวตนของเจ้าของโปรไฟล์ที่มีลักษณะช่วยชวนด้วยภาพที่ผู้ศึกษาค้นพบ บางโปรไฟล์เมื่อคลิกเข้าไปที่ภาพประจำโปรไฟล์ ปรากฏว่าไม่ใช่ภาพที่แท้จริงของเจ้าของโปรไฟล์นั้น แต่เป็นภาพบุคคล สิ่งของที่อาจมีการดาวน์โหลด (Download) มาจากที่อื่น ขณะที่บางโปรไฟล์ใช้ภาพถ่ายจริงของเจ้าของพื้นที่ในการนำเสนอ และบางโปรไฟล์ก็จะปรากฏภาพทั้งของบุคคลอื่นและภาพถ่ายจริงของเจ้าของพื้นที่ที่มานำเสนอร่วมกัน

ขณะที่บางโปรไฟล์ไม่สามารถคลิกเพื่อเข้าชมได้เพราะเจ้าของโปรไฟล์บางคนจะมีการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวเพื่อจำกัดความเป็นส่วนตัวทำให้บุคคลทั่วไปไม่สามารถเข้าไปดูรายละเอียดอัปเดตของเพื่อนซึ่งเป็นข้อมูลความเคลื่อนไหวในปัจจุบัน ตลอดจนความเห็นเกี่ยวกับโปรไฟล์ซึ่งเป็นพื้นที่จำเพาะในโปรไฟล์นั้นได้จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าของโปรไฟล์ก่อน

ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่ในหน้าโปรไฟล์ สามารถกำหนดตั้งค่าความเป็นส่วนตัวได้เช่นเดียวกับในส่วนของพื้นที่เพื่อน ซึ่งการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ในไฮไฟว์จะเน้นให้มีความเป็นส่วนตัวอยู่ค่อนข้างมาก และในทุกพื้นที่สาธารณะย่อมมีกฎระเบียบหรือข้อจำกัดในการใช้งานที่ผู้ใช้พื้นที่นั้นต้องเคารพและรักษากฎร่วมกันจึงจะอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นๆ ได้ ดังภาพที่ 10

โปรไฟล์สำหรับเพื่อนเท่านั้น

ผู้ใช้รายนี้จำกัดการเข้าถึงโปรไฟล์ต่างๆ ซึ่งหมายความว่า คุณจะไม่สามารถดู โปรไฟล์เหล่านั้นได้ถ้าคุณไม่ได้เป็นเพื่อนกัน ถ้าคุณรู้จักผู้ใช้คนนี้ คุณสามารถใช้ลิงค์ทางด้านซ้ายมือ เพื่อส่งคำขอเป็นเพื่อน หรือส่งข้อความถึงเขาได้

ภาพที่ 10 ลักษณะข้อความที่จำกัดความเป็นส่วนตัว

จากภาพที่ 10 แสดงสถานะว่าเจ้าของพื้นที่ ได้กำหนดตั้งค่าความเป็นส่วนตัวไว้ จึงไม่สามารถเข้าชมพื้นที่ได้ในทันทีจนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าของโปรไฟล์นี้เสียก่อน ซึ่งวิธีการขออนุญาตนั้นทำได้โดยการคลิกที่คำว่าเพิ่มเป็นเพื่อนซึ่งปรากฏอยู่ใต้ภาพของเจ้าของโปรไฟล์ จากนั้นจึงรอเวลาให้เจ้าของพื้นที่ตอบรับการเป็นเพื่อนก่อนจึงจะสามารถเข้าชมได้ตามปกติ

อีกทั้งระบบได้มีการกำหนดค่าความปลอดภัยให้ไม่สามารถคลิกภาพเพื่อดาวน์โหลด และจัดเก็บ (Save) ภาพจากหน้าไฮไฟว์นี้ไปเก็บลงในคอมพิวเตอร์ได้โดยตรง แต่จะจัดเก็บได้ด้วยการเข้าไปขโมยคลิกภาพในอัลบั้ม ซึ่งภาพที่ออกมาจะมีขนาดเล็กจนแทบมองไม่เห็น หรือทำได้ด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาตัดต่อภาพ ซึ่งถือเป็นมาตรการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับเจ้าของโปรไฟล์ได้ในระดับหนึ่ง

ในส่วนของพื้นที่โปรไฟล์ที่น่าเสนอนี้ ผู้ศึกษาต้องการชี้ให้เห็นถึงข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งเป็นภูมิหลังของแต่ละคน และเป็นประเด็นหลักที่ถือเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของควายขั้วในพื้นที่ไฮไฟว์ผ่านการแสดงความคิดเห็นด้วยข้อความ การนำเสนอตัวตนด้วยภาพเพลง และสัญลักษณ์ให้ปรากฏเป็นเรื่องราวของคนหนึ่งคนบนพื้นที่ไฮไฟว์แห่งนี้

1.3 พื้นที่รูปภาพ

ถือเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ในไฮไฟว์ที่ซ่อนความเป็นตัวตนไว้ในความหมายของภาพแต่ละภาพซึ่งปรากฏในอัลบั้มนั้น ๆ และเจ้าของพื้นที่จะเปิดเผยอัลบั้มภาพเหล่านั้นต่อสาธารณชนหรือไม่ก็ได้ เป็นสิทธิที่เจ้าของโปรไฟล์สามารถกำหนดได้ด้วยตนเอง ซึ่งอัลบั้มภาพในแต่ละโปรไฟล์สามารถสร้างเพิ่มขึ้นใหม่แล้วนำภาพ อัปโหลด (up load) ลงได้เรื่อยๆ จนเต็มพิกัดความจุของพื้นที่ว่างที่ระบบกำหนดมาให้ ทั้งนี้การแสดงผลอัลบั้มภาพสามารถกำหนดให้ปรากฏต่อสาธารณะทุกอัลบั้มหรือจำกัดจำนวนที่โชว์ได้ตามความต้องการของเจ้าของพื้นที่ และสามารถกำหนดลักษณะความเป็นส่วนตัวได้ด้วยการตั้งค่ารูปภาพอีกเช่นกัน อาทิเช่น “เพื่อนของฉันคิดแต่รูปภาพของฉันได้” หมายถึงเพื่อนสมาชิกที่เข้าชมรูปภavnั้นสามารถพิมพ์ข้อความใดๆ ลงบนพื้นที่ภาพถายนั้นได้อย่างเสรี ... “ฉันจะรับความเห็นที่มีเกี่ยวกับรูปภาพจากเพื่อนของฉันเท่านั้น” หมายถึง การจำกัดสิทธิ์ให้กับเพื่อนสมาชิกของเจ้าของโปรไฟล์เท่านั้นที่จะสามารถแสดงความคิดเห็นลงไปได้...และ “ฉันจะยอมรับความเห็นที่มีเกี่ยวกับรูปภาพโดยอัตโนมัติเฉพาะจากเพื่อนของฉัน” เป็นต้น

ระบบในไฮไฟว์มีการแบ่งพื้นที่ภาพออกเป็นสัดส่วนประกอบด้วย เครื่องมือในการนำเข้าภาพสู่เว็บไซต์ไฮไฟว์ ได้แก่ อัปโหลดรูปภาพ จัดการรูปภาพและสร้างอัลบั้ม อีกทั้งยังสามารถแบ่งรูปแบบของภาพที่น่าเสนอออกได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

1) รูปภาพของฉัน แบ่งออกเป็นหน้าต่างสำหรับคลิกเข้าไปดูการแสดงรูปภาพล่าสุด ภาพของฉันที่ถูกแท็ก (การเพิ่มเติมข้อความลงบนภาพของเพื่อนสมาชิกในแต่ละรูปภาพ) คูอัลบั้มทั้งหมด (ที่เจ้าของเว็บไซต์สร้างไว้) รูปภาพที่ฉันชื่นชอบ ความเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ ความเห็นเกี่ยวกับอัลบั้ม

2) รูปภาพของเพื่อน แบ่งออกเป็นหน้าต่างสำหรับคลิกเข้าไปดูอัลบั้มล่าสุดและอัลบั้มภาพที่ถูกแท็กของเพื่อน

3) สิ่งที่เพื่อนฉันทำล่าสุดเกี่ยวกับภาพ เป็นพื้นที่แสดงเคลื่อนไหวของเพื่อนสมาชิกที่กระทำการใดๆ ผ่านรูปภาพของแต่ละคน เพื่อให้เจ้าของเว็บไซต์ได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเพื่อนที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน

4) ความเห็น เป็นพื้นที่สำหรับการแสดงความเห็นเกี่ยวกับรูปภาพของเพื่อนสมาชิกที่เพื่อนของเพื่อนสมาชิกได้กระทำการใดๆ ผ่านรูปภาพของแต่ละคนเพื่อให้เจ้าของเว็บไซต์ได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเพื่อนที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน

ทั้งนี้ในพื้นที่ของอัลบั้มภาพระบบยังสามารถกำหนดการตั้งค่าด้วยการจัดการให้โชว์ในหน้าโปรไฟล์ก็อัลบั้มก็ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของพื้นที่ โดยคัดเลือกรายการอัลบั้มที่น่าสนใจ และบ่งบอกความเป็นตัวตนได้มากที่สุดมานำเสนอ ดังภาพประกอบที่ 11

ภาพที่ 11 ตัวอย่างอัลบั้มภาพของดาวชั่ว

จากภาพที่ 11 เมื่อผู้ศึกษาคlickเข้าไปในแต่ละอัลบั้มตัวอย่างของ Lookpare (นามสมมติ) เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552 ซึ่งมีการระบุในหน้าโปรไฟล์ว่ามีอาชีพเป็น

พริตตี้ ในอัลบั้มภาพชื่อ “จัดไป เซ็กซี่อีกนิดนะ” ปรากฏเป็นรูปภาพที่แสดงความเป็นตัวตนในรูป เซ็กซี่ ชั่ววนอีกจำนวนมาก

ในแต่ละภาพที่ปรากฏจะเป็นภาพของหญิงสาวในอิริยาบถต่างๆ ที่เป็นคน เดียวกันและสื่อให้เห็นถึงการช่วยทางกามารมณ์ ด้วยองค์ประกอบของสีและแสง รวมทั้งเสื้อผ้าของ ผู้สวมใส่ ทำให้เป็นแรงดึงดูดให้สื่อความหมายว่าเป็นภาพดาวชู้ อย่างเต็มที่ไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ บทความของ ศรพราหมณ์ วรรณุไร เรื่อง “แนวคิดเรื่องพื้นที่” หัวข้อพื้นที่ส่วนตัว: แสวงหา ปกป้อง รุกล้ำ นำเสนอ ที่มองว่า มนุษย์มีความต้องการพื้นที่ส่วนตัวและระยะห่างเป็นไปโดยธรรมชาติ

นอกจากพื้นที่ภาพจะมีการสื่อสารด้วยภาพแล้ว ยังมีการสื่อสารด้วยข้อความ แทรกอยู่ในพื้นที่นั้นอีกด้วย นั่นคือ การแสดงความคิดเห็นจากเพื่อนสมาชิกต่อเจ้าของภาพนั้น รวมถึง การกำหนดให้เพื่อนสามารถเข้าไปติดแท็ก (Tag) ได้ ซึ่งคำว่า “แท็ก” ในที่นี้หมายถึง คำหรือวลีสั้นๆ ที่อธิบาย หรือเป็นการบอกเรื่องราวเกี่ยวกับชุดรูปภาพนั้น ที่คนอื่นยังไม่รู้ให้ได้รู้ และอื่นๆ อีกมากมาย ที่ผู้คิดแท็กคิดแต่งขึ้นมา ส่วนมากจะเป็นการหยอกล้อกันผ่านตัวอักษรเพื่อความสนุก ซึ่งเจ้าของภาพ มีหน้าที่รับแท็กนั้นแล้วทำตามที่เขาแนะนำ จากนั้นก็ส่งแท็กต่อไปให้คนอื่นแล้วคนอื่นก็ส่งต่อเรื่อยๆ คล้ายจดหมายลูกโซ่ เพื่อให้คนที่เข้าไปชมภาพสามารถมีส่วนร่วมกับการคิดแท็กการภาพเหล่านั้น ได้ หากมีผู้เข้าชมมากก็จะมีแท็กปรากฏในแต่ละภาพมากตามไปด้วยดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 การติดแท็กรูปภาพ

จากภาพที่ 12 ในอัลบั้มภาพของ Lookpare (นามสมมติ) เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552 ปรากฏช่องให้ติดแท็ก และสำหรับผู้ใช้ชมคนอื่นได้เข้าไปใส่รายละเอียด เรื่องราว ด้วยการแสดงความคิดเห็น คอมเมนต์ (Comment) ที่ผู้ใช้ชมต้องการจะบอกถึงเจ้าของภาพด้วยการบันทึก

รายละเอียดลงไปตามความพอใจ ซึ่งในแต่ละอัลบั้มและแต่ละรูปภาพของไฮไฟว์ ระบบจะจัดช่องว่างสำหรับแสดงความคิดเห็นภายใต้ภาพนั้นๆ ทั้งนี้ผู้ศึกษาสามารถแบ่งรูปแบบการแสดงความคิดเห็นได้ออกเป็นลักษณะต่างๆ 4 ประเภท ดังนี้

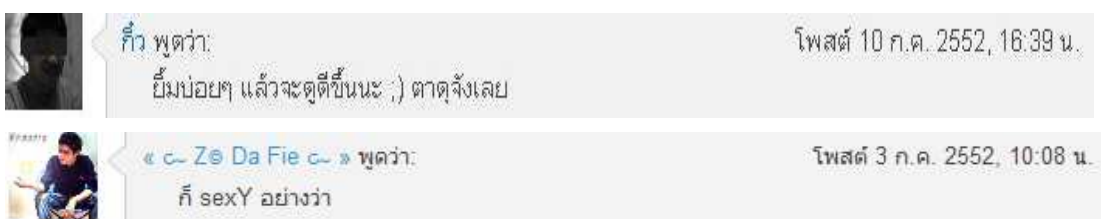
1) การแสดงความคิดเห็นประเภทชื่นชม

ภาพที่ 13 การแสดงความคิดเห็นประเภทชื่นชม

จากภาพที่ 13 จะเห็นได้ว่า การแสดงความคิดเห็นของผู้ชมด้วยตัวอักษร เช่น “ขอมแล้ว สวยเกิน” หรือ “โอ๊ย ๆ ผู้หญิงคนนี้ได้ใจจริง ชอบๆ” แสดงให้เห็นถึงความชื่นชมในตัวเจ้าของพื้นที่ คำว่า “ได้ใจ” เป็นภาษาวัยรุ่นในปัจจุบัน หมายถึง ได้อย่างใจ จุใจ ซึ่งสามารถพบเห็นได้มากที่สุดในพื้นที่ออนไลน์ของดาวฮั่วทั้งหมด

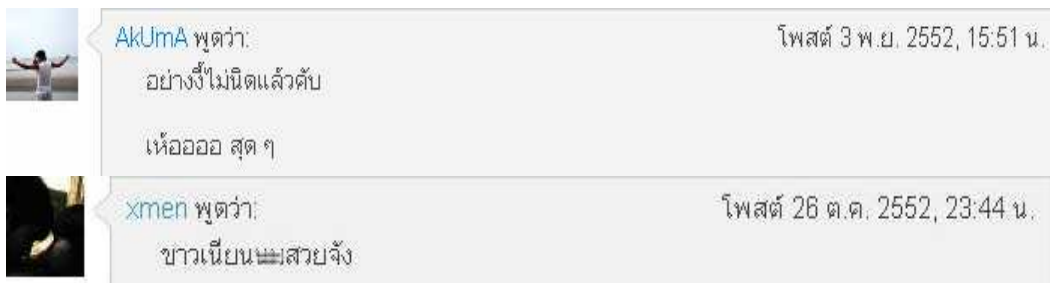
2) การแสดงความคิดเห็นประเภทติเตียน (พบเห็นได้ไม่บ่อยนัก)

ภาพที่ 14 การแสดงความคิดเห็นประเภทติเตียน

จากภาพที่ 14 จะเห็นได้ว่าการแสดงความคิดเห็นว่า ให้เจ้าของภาพข้มบ่อยๆ แล้วจะตุ้ตขึ้นจึงถือเป็นคำแนะนำ แต่คำว่า ตาคูจ้งเลย เป็นคำติเตียน รวมทั้งคำว่า ก็ sexy อย่างว่า คำนี้บ่งบอกถึงความคิดของผู้เข้าชมที่สื่อถึงนัยของความหมายของคำว่า “อย่างว่า” หมายถึง ไม่ใช่ผู้หญิงดี

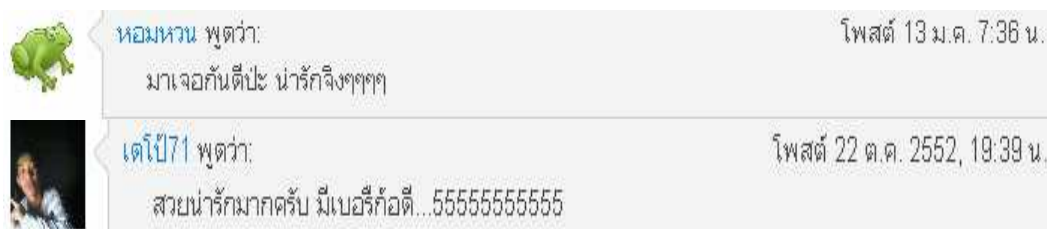
3) การแสดงความคิดเห็นประเภทลวนลาม

ภาพที่ 15 การแสดงความคิดเห็นประเภทลวนลาม

จากภาพที่ 15 จะเห็นได้ว่า คำว่า “อย่างไร้มนิดแล้วคับ เหืออออ สุดๆ” และ “ชาวเนี่ยน...สวยจัง” เป็นภาษาที่สื่อถึงสรีระของเจ้าของภาพ โดยมีนัยของเรื่องเช็กช้อย่างชัดเจน

4) การแสดงความคิดเห็นประเภทเพิ่มสัมพันธ์

ภาพที่ 16 การแสดงความคิดเห็นประเภทเพิ่มสัมพันธ์

จากภาพที่ 16 จะเห็นได้ว่า เป็นการเชิญชวนให้ปฏิสัมพันธ์กันนอกพื้นที่ออนไลน์ เช่น “มาเจอกันดีปะ น่ารักจิงๆๆๆ” และ “สวยน่ารักมากครับ มีเบอร์ก็อดี...55555555” ซึ่งในปัจจุบันการสานสัมพันธ์กันข้ามพื้นที่จากพื้นที่ออนไลน์สู่พื้นที่จริงเป็นเรื่องที่พบเห็นได้บ่อย

จากรูปแบบการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวของความเชื่อ ค่านิยมและตัวตนของผู้เล่นที่เข้าชมที่มีต่อตัวตนของเจ้าของภาพที่ปรากฏในพื้นที่นั้น ซึ่งสามารถมองเป็นมุมกลับกันได้ว่า เมื่อผู้เข้าชมมีความเชื่อ และค่านิยมที่เป็นบวกต่อภาพลักษณ์ของผู้หญิงดาวชัวในรูปแบบของการนำเสนอที่สื่อถึงเรื่องเช็กช้อยากขึ้นเท่าใด ก็จะมีผลต่อค่าความนิยม

ของเจ้าของภาพมากขึ้นเท่านั้น ขณะเดียวกันก็สามารถบอกถึงตัวตนผู้เล่นที่เข้าชมได้เหมือนกันว่าเป็นผู้ที่มีแนวคิด มุมมองต่อเจ้าของพื้นที่เป็นเช่นไร ซึ่งแนวคิด มุมมองเหล่านั้นเกิดจากประสบการณ์ความเชื่อที่ผู้เล่นมีมาแต่ดั้งเดิมหรือมีมาจากพื้นที่อื่นก่อนหน้านั้นแล้ว นอกจากนี้ภาษาที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็นของผู้เล่นที่เข้าชมยังเป็นตัวบอกถึงวุฒิภาวะได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้หากผู้โชว์ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ได้นำเสนอตัวตนในรูปแบบดังกล่าวซ้ำๆ ในจำนวนที่เพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลต่อทัศนคติของผู้เข้าชมที่มีต่อผู้โชว์ให้หลงเชื่อ และติดกับภาพลักษณ์ว่าเป็นดาวชู้ อย่างจำนนด้วยภาพ โดยมีนัยของอำนาจทางเพศแฝงอยู่ในภาพเหล่านั้น

1.4 พื้นที่กล่องข้อความ

เป็นพื้นที่ส่วนตัวสำหรับการรับ-ส่ง และจัดเก็บข้อความระหว่างผู้โชว์กับผู้เล่น ซึ่งสามารถรับ-ส่งได้อย่างอิสระอย่างหลากหลาย และมีลักษณะความเป็นส่วนตัวค่อนข้างสูงกว่าพื้นที่ส่วนอื่นในไฮไฟว์ ซึ่งระบบกำหนดให้เฉพาะเจ้าของพื้นที่เท่านั้นที่สามารถมองเห็นข้อความที่เพื่อนสมาชิกส่งมา ซึ่งข้อความส่วนใหญ่จะมีลักษณะของชั้นความลับที่ผู้ส่งข้อความไม่ประสงค์จะเปิดเผยในพื้นที่สาธารณะได้ ดังภาพที่ 17

ภาพที่ 17 ตัวอย่างข้อความในกล่องข้อความ

จากภาพที่ 17 แสดงให้เห็นถึงข้อความที่ผู้เล่นนามว่า Caboy (นามสมมติ) เข้าถึงข้อมูลวันที่ 28 ตุลาคม 2552 ส่งถึงผู้โชว์ในไฮไฟว์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเจตนาของผู้เข้าชมในการขอเป็นเพื่อนด้วยการแจ้งอีเมลทั้งไว้ในข้อความส่วนตัว ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ข้ามพื้นที่จากพื้นที่ไฮไฟว์

ผู้พื้นที่เว็บไซต์อื่น โดยการแจ้งชื่ออีเมล เพื่อแลกกับอีเมลของผู้ใช้และขอเบอร์โทรศัพท์ สะท้อนให้เห็นถึงการเลื่อนไหลไปมาของคนในพื้นที่ออนไลน์ที่มีความเป็นพลวัตไม่หยุดนิ่งตายตัวอยู่แค่เพียงพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเท่านั้น แต่เลื่อนไหลไปมาระหว่างกันอย่างไม่รู้จบ

ทั้งนี้ข้อความที่ปรากฏดังกล่าวเป็นข้อความส่วนตัวที่ผู้เล่นคนอื่น ไม่สามารถมองเห็นการสนทนาโต้ตอบระหว่างกันได้ และข้อความดังกล่าวจะถูกเก็บไว้ในบ็อกซ์ (box) ข้อความซึ่งสามารถเปิดอ่านได้ตลอดเวลาตราบใดที่ยังคงจัดเก็บอยู่ในพื้นที่นั้น จนกว่าจะมีการลบทิ้งไป ถึงแม้เจ้าของพื้นที่จะไม่ได้เข้าไปใช้บริการในไฮไฟว์นานนับเดือนก็ตาม ซึ่งความทันสมัยของเว็บไซต์ไฮไฟว์คือการตั้งค่าข้อความและอีเมลในกล่องข้อความ เป็นการตั้งค่าการแจ้งเตือนการได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากสมาชิกรายอื่น เพื่อให้เจ้าของโปรไฟล์สามารถจำกัดความเป็นส่วนตัว รวมทั้งสามารถอัปเดต (update) สถานะข้อความที่เป็นปัจจุบันมากที่สุดได้ทุกครั้ง โดยจะส่งเป็นข้อความเตือนจากเว็บไซต์ไฮไฟว์ไปทางอีเมลที่เจ้าของพื้นที่สมัครไว้ในตอนแรก ขณะเดียวกันก็สามารถเลือกที่จะไม่รับแจ้งข้อความดังกล่าวได้อีกเช่นกัน ซึ่งการตั้งค่าข้อความประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่น “ฉันไม่ยอมรับคำขอพบเพื่อนใหม่ใด...” “ฉันจะรับข้อความจากเพื่อนของฉันเท่านั้น...” “ฉันจะรับ Fives จากเพื่อนของฉันเท่านั้น” ... “ฉันจะไม่รับการแจ้งทางอีเมล...” “ฉันจะรับการแจ้งเตือนวันเกิด...” “ฉันกำลังรับจดหมายข่าว” เป็นต้น

นอกจากข้อความจะสะท้อนความเป็นตัวตนของเจ้าของพื้นที่แล้ว การแสดงความเป็นตัวตนผ่านสมุดบันทึก ถือเป็นอีกส่วนหนึ่งของพื้นที่ในไฮไฟว์ที่แสดงถึงความเคลื่อนไหวที่เป็นปัจจุบัน และความเป็นตัวตนของเจ้าของพื้นที่ได้เป็นอย่างมาก ดังภาพที่ 18

ภาพที่ 18 พื้นที่สมุดบันทึก

จากภาพที่ 18 พื้นที่สมุดบันทึกนี้ระบบจะจัดสรรให้เป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมว่างเปล่า สำหรับเติมเนื้อหาบันทึกข้อความลงไป คล้ายๆ กับเป็นบล็อก (Blog) สำหรับบันทึกรายละเอียด ซึ่ง จำนวนพื้นที่ภายในสมุดบันทึกออกเป็นสามส่วนคือ ส่วนหัวเรื่อง ส่วนเนื้อหาและส่วนเพิ่มเติมรูปภาพ เพื่อความสวยงามเป็นระเบียบของข้อความและทำให้ผู้เข้าชมอ่านง่าย

1.5 พื้นที่กิฟต์ (Gift) /ไฟว์ (Five)

พื้นที่สำหรับการให้กิฟต์และให้ไฟว์นี้ ถือเป็นอัตลักษณ์ของเว็บไซต์ไฮไฟว์ ที่เจ้าของเว็บไซต์สร้างขึ้นตามชื่อของเว็บไซต์ เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการแบ่งปันกันระหว่างผู้ใช้ร่วมกับผู้เล่นอื่น โดยผู้เล่นคนอื่นจะเข้ามาแบ่งปันการให้ Gift (กิฟต์) ซึ่งแปลว่าของขวัญ และให้ Five (ไฟว์) ซึ่งอีกนัยนั้น หมายถึง หัวดาว สื่อถึงคะแนนที่ผู้เล่นให้กับผู้โชว์ภาพ ซึ่งในพื้นที่ไฮไฟว์นี้เปรียบเสมือนเป็นการให้คะแนนกับเจ้าของโปรไฟล์ ซึ่งเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่บ่งบอกถึงความนิยมในตัวเจ้าของพื้นที่ว่ามีผู้ให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจจากสมาชิกผู้เล่นคนอื่น ซึ่งพิจารณาจากจำนวนของคนเข้ามาชม ยิ่งมากเท่าไรยิ่งแสดงถึงความนิยมในตัวเจ้าของพื้นที่มากเท่านั้น เพราะพื้นที่ไฮไฟว์นอกจากจะมีค่านิยมในการสะสมเพื่อนแล้ว ยังมีการแข่งขันกันนับแต้มจำนวนเพื่อนที่เป็นสมาชิกด้วยดังภาพที่ 19-20

ภาพที่ 19 การให้ Gift

ภาพที่ 20 การให้Five

จากตัวอย่างภาพที่ 19-20 แสดงความนิยมที่เจ้าของพื้นที่ได้รับ 386 Five ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่มากพอสมควร ทั้งนี้พบว่าสมาชิกบางโปรไฟล์มีผู้ให้ five น้อยมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนจำนวนเพื่อนและจำนวนข้อความแสดงความคิดเห็น สะท้อนให้เห็นว่าถึงแม้จำนวนเพื่อนจะมีมากแต่จำนวน Five ที่ได้จากผู้เข้าชมไม่ได้มากตามไปด้วย และถึงแม้พื้นที่ five จะเป็นอัตลักษณ์ของเว็บไซต์แต่ สมาชิกส่วนใหญ่ยังให้ความสนใจในจำนวนเพื่อนและ จำนวนข้อความในการแสดงความคิดเห็นมากกว่าการให้ five

ทั้งนี้ในการวัดค่าความนิยมนอกจากการวัดจาก five ที่ได้แล้ว ยังมีพื้นที่ของคะแนน ที่ใช้ปริมาณเพื่อนเป็นตัววัดความนิยมในตัวเจ้าของพื้นที่ได้อีกด้วย ซึ่งคะแนนดังกล่าวได้มาจากจำนวนเพื่อนที่เพิ่ม (add) เข้าเป็นสมาชิกในสมุดรายชื่อของเจ้าของพื้นที่ จำนวนความเห็นของเพื่อนสมาชิกที่ปรากฏในหน้าโปรไฟล์ จำนวนความเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ จำนวน five และจำนวนข้อความที่เพื่อนสมาชิกเข้าไปฝากไว้ ดังตัวอย่างภาพเปรียบเทียบที่ 21

ไฮไฟว์ของดาวยั่ว	ไฮไฟว์ของนักการเมือง
<p>คะแนน</p> <p>10620 เพื่อน</p> <p>7983 ความเห็นเกี่ยวกับโปรไฟล์</p> <p>1454 ความเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ</p> <p>386 Fives</p> <p>341 ข้อความที่ฝากไว้</p>	<p>คะแนน</p> <p>141801 เพื่อน</p> <p>198841 ความเห็นเกี่ยวกับโปรไฟล์</p> <p>9067 ความเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ</p> <p>8605 Fives</p> <p>67652 ข้อความที่ฝากไว้</p>
(Lookpare (นามสมมติ), วันที่ 31 ตุลาคม 2552)	(Abhisit (นามสมมติ), วันที่ 31 ตุลาคม 2552)

ภาพที่ 21-22 การให้คะแนน

จากภาพที่ 21-22 แสดงให้เห็นว่า Lookpare (นามสมมติ) ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ในโซเชียลมีเดียและเป็นหนึ่งในผู้หญิงดาวชัชวักที่ผู้ศึกษาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับความนิยมนจากเพื่อนมากถึง 10,620 คน ซึ่งถือเป็นปริมาณที่มากกว่าระดับหนึ่งเมื่อเทียบกับกลุ่มดาวชัชวักด้วยกัน แต่ถือว่ายังน้อยอยู่เมื่อเทียบกับเจ้าของพื้นที่รายอื่น ดังตัวอย่างจำนวนคะแนนของนักการเมืองชาย Abhisit (นามสมมติ) เป็นสมาชิกของโซเชียลมีเดียด้วย ปรากฏความนิยมนจากเพื่อนมากถึง 141,801 คน แสดงให้เห็นว่าเพื่อนในโซเชียลมีเดียส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับกลุ่มเพื่อนดาวชัชวักในสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับกลุ่มเพื่อนอื่นๆ ซึ่งขัดแย้งกับประเด็นข่าวที่ปรากฏตามหน้าสื่อต่างๆ ผู้หญิงโซว์ไปป์ เพลี่ยในอินเตอร์เน็ตว่าเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคมและให้น้ำหนักความสำคัญของปัญหาดังกล่าวมากในระดับต้น โดยเหยียดผู้หญิงกลุ่มนั้นอย่าง “ตั้งแ่ง” ว่าเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และเบียดขับกลุ่มผู้หญิงให้ตกเป็น “เหยื่อ” ของปัญหานั้นอีกทีอย่างซ้ำซ้อน

ทั้งที่กลุ่มผู้หญิงดาวชัชวักในสังคมออนไลน์ เป็นกลุ่มคนชายขอบที่มีจำนวนไม่มากนักเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่นในสังคม สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องความสำคัญของอำนาจในกลุ่มผู้หญิงที่มีชีวิตและเรื่องราวอยู่ในพื้นที่ออนไลน์ซึ่งแม้จะเป็นแค่กลุ่มชนเล็กๆ แต่กลับสร้างพลังอำนาจให้เกิดเป็นกระแสที่สังคมต้องหันมาให้ความสนใจได้ สอดคล้องกับที่ มิเชล ฟุโกต์ได้นำเสนอกรอบคิดเรื่อง “อำนาจ” โดยชี้ให้เห็นว่า “อำนาจ” มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันเป็นโครงข่ายสลับซับซ้อน มีความแตกต่างหลากหลาย และแทรกตัวอยู่ในทุกส่วนของสังคม

1.6 พื้นที่กลุ่ม

เป็นพื้นที่สำหรับการรวมกลุ่มของสมาชิกตามความสนใจ เป็นการแสดงตัวตนในรูปแบบการแสดงออกด้วยสัญลักษณ์ของกลุ่ม เพื่อนำเสนอถึงความเชื่อถือ ค่านิยมของเจ้าของโปรไฟล์ในกลุ่มนั้นๆ ซึ่งมีการแบ่งเป็นหมวดหมู่ทั้งหมด 24 หมวด ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 หมวดหมู่ของกลุ่มสมาชิก

กลุ่มสมาชิก	กลุ่มสมาชิก
หมวดใดก็ได้	เกมส์
สมาคมศิษย์เก่า โรงเรียน และการศึกษา	รัฐบาลและการเมือง
รถยนต์	สุขภาพและอนามัย
ธุรกิจ	งานอดิเรกและงานฝีมือ
เมืองและบริเวณใกล้เคียง	เพลง

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่มสมาชิก	กลุ่มสมาชิก
บริษัทและเพื่อนร่วมงาน	กลุ่ม hi5 อย่างเป็นทางการ
คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	สัตว์เลี้ยงและสัตว์อื่นๆ
ประเทศและภูมิภาค	ศาสนาและความเชื่อ
วัฒนธรรมและชุมชน	ความรักและความสัมพันธ์
บันเทิงและศิลปะ	วิทยาศาสตร์และประวัติศาสตร์
บ้านและครอบครัว	กีฬาและนันทนาการ
แฟชั่นและความงาม	อื่น ๆ

การสร้างตัวตนในพื้นที่ไฮไฟว์สะท้อนให้เห็นถึงการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของควายไว้ในพื้นที่ไฮไฟว์ผ่านการตกแต่งภาพ สัญลักษณ์ ลงบนพื้นที่ส่วนตัวที่มีความเป็นสาธารณะซึ่งใครก็สามารถเข้าชมได้ และการสนทนาโต้ตอบกันผ่านคอมเม้นท์ภาพ หรือคอมเม้นท์หน้าโปรไฟล์ ซึ่งข้อความที่ปรากฏจะเป็นการวิพากษ์ถึงรูปภาพที่ดึงดูดความสนใจของคนต่างถูกหยิบขึ้นมาเสนอบนพื้นที่ออนไลน์แห่งนี้ ดังนั้น ภาพที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์แห่งนี้จึงถูกถ่ายทอดจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งและมีการกระทำซ้ำ จนกลายเป็นวัฒนธรรมของคนบนพื้นที่ออนไลน์ในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน และเกิดการเลื่อนไหลของอัตลักษณ์ระหว่างผู้เล่นที่เข้าชมพื้นที่ กับผู้ใช้วีไปอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

การสร้างเครือข่ายเพื่อนในเว็บไฮไฟว์กลายเป็นค่านิยมและแฟชั่นของคนสมัยปัจจุบัน หากมีการร้องขอเป็นเพื่อนมากเท่าใดก็จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าได้รับความนิยมสูงมากขึ้นเท่านั้น จำนวนเพื่อนที่ได้มานี้อาจมาจากการเข้าทักทายตามโฮมเพจของเพื่อนเก่า แล้วมีเพื่อนของเพื่อนเก่าที่อยากรู้จักเพื่อนใหม่ก็จะขอเป็นเพื่อนกับเราอีกชั้นหนึ่ง เรียกว่า “เครือข่ายเพื่อน” เพราะเชื่อกันว่าการมีเพื่อนมากทำให้เป็นเสมือนคนดังในสังคมเสมือนจริงแห่งนั้น

จากการศึกษาเรื่องพื้นที่ของควายในโลกออนไลน์ในส่วนในพื้นที่ไฮไฟว์นั้น สามารถสรุปเป็นตารางความสำคัญของแต่ละพื้นที่ได้ดังตาราง 3 นี้

ตาราง 3 สรุปความสำคัญแต่ละพื้นที่ในไฮไฟว์

พื้นที่	ความสำคัญ
1. เพื่อน	- ค้นหาเพื่อนและคุณสมบัติของเพื่อน ได้หลากหลายรูปแบบ - มีความเป็นส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะ
2. หน้าโปรไฟล์	- แบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วน ชัดเจน - แสดงรายละเอียดพื้นฐานของเจ้าของพื้นที่อย่างสังเขป - สร้างค่านิยมใหม่ด้วยการนับแต้มจำนวนเพื่อนและจำนวนข้อความแสดงความคิดเห็น
3. รูปภาพ	- แสดงความเป็นตัวตน ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมผ่านอัลบั้มภาพ - รูปแบบการแสดงความเห็นของผู้เข้าชมที่มีต่อเจ้าของพื้นที่
4. กล่องข้อความ	- จัดเก็บข้อความที่มีความเป็นส่วนตัวได้โดยไม่ถูกลบทิ้ง - แสดงเรื่องราวความเป็นปัจจุบัน ผ่านการบันทึกข้อความ
5. กิฟท์/ไฟว์	- แสดงถึงอัตลักษณ์ประจำเว็บไซต์ ที่บ่งบอกถึงความนิยมในตัวเจ้าของพื้นที่
6. กลุ่ม	- เลือกแบ่งกลุ่มกิจกรรมตามความสนใจ มีทั้งหมด 24 หมวด

ประเด็นสำคัญของการสร้างพื้นที่ที่มีงุ่ความสำคัญของการเป็นเพื่อน คือ ต้องคอยตอบสนองต่อความต้องการของเพื่อนแต่ละคนที่ติดต่อเข้ามาในเงื่อนไขที่แตกต่างกันไป หากสร้างสัมพันธ์กันสนิทกันมากขึ้นก็จะชวนกันไปคุยกันต่อในโปรแกรมสนทนาอื่น เช่น แคมพรอก เอ็มเอสเอ็น เป็นต้น มีการแลกเปลี่ยนโทรศัพท์กัน นัดเจอกันจนเป็นการข้ามพื้นที่จากโลกเสมือนจริงสู่พื้นที่จริง แต่ถ้าการมีเพื่อนมากจนรู้สึกสูญเสียความเป็นส่วนตัว และการมีเพื่อนในไฮไฟว์มากเกินไปก็ทำให้รู้สึกว่าได้ทำอะไรตามใจที่คาดหวัง ก็อาจมีสักวันหนึ่งที่ต้องหันกลับไปสู่พื้นที่จริง

ปัจจุบันคนได้มีเว็บไซต์ประเภทเครือข่ายสังคมเข้ามาในประเทศไทยกันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก (www.facebook.com) หรือว่า ทวิตเตอร์ (www.twitter.com) และเริ่มได้รับความสนใจกันมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่ในเว็บไฮไฟว์ก็ยังคงเป็นพื้นที่ที่ยังคงมีการฝังตัวของกลุ่มคนในสังคมออนไลน์อยู่เช่นเดิม ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าถึงแม้พื้นที่เว็บไซต์จะขยายการให้บริการเพิ่มมากขึ้นเพียงใด แต่ก็ยังมีการหลงใหลไปมาของคนในพื้นที่จริงสู่พื้นที่ออนไลน์อย่างไม่หยุดหย่อน ในขณะที่เดียวกันคนในพื้นที่ออนไลน์ก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่เฉพาะภายในพื้นที่ออนไลน์เพียงอย่างเดียวได้ตลอดเวลา แต่จะมีช่วงเวลาหนึ่งที่คนในพื้นที่ออนไลน์จะต้องมีการพาตัวเองออกสู่สังคมจริง

เพื่อดำเนินชีวิตตามวิถี มีการอุปโลก บริโลก และรับข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้เห็นถึงรูปแบบของวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของคนทั้งสองพื้นที่ แทบจะไม่แตกต่างกันเพราะตัวตนของคนที่อยู่ในพื้นที่ออนไลน์ส่วนใหญ่ ต่างได้รับอิทธิพลจากวิถีชีวิตของคนในสังคมจริงลงไปในพื้นที่แห่งนั้นได้แทบทั้งหมด

2. พื้นที่ Camfrog: ความลึกลับที่เปิดเผยถึงเรือนร่าง

พื้นที่ในแคมฟรอกเป็นพื้นที่สาธารณะที่มีความลึกลับซับซ้อนด้วยเนื้อหาและรูปแบบการเล่นที่ไม่ธรรมดา การจะเข้าถึงกลุ่มคนในในแคมฟรอกจึงเป็นเรื่องไม่ง่ายนัก แต่ก็ไม่ยากเกินความสามารถของผู้เข้าใช้บริการ การเข้าถึงห้องดาว्यूในโปรแกรมสนทนาแคมฟรอกเปรียบเสมือนการเดินทางเข้าไปในสถานที่ลึกลับที่เต็มไปด้วยความลึกลับและมีเรื่องน่าตื่นเต้นรอรออยู่ ผู้เข้าใช้บริการจะต้องเดินผ่านพื้นที่หนึ่ง สู่อีกพื้นที่หนึ่งเพื่อเข้าไปยังอีกพื้นที่หนึ่งซึ่งเก็บความลึกลับที่น่าค้นหาเอาไว้ ถึงแม้พื้นที่นั้นจะมีความเสี่ยงมากแต่ก็มีคนจำนวนมากไม่น้อยที่อยากจะเข้าไปสัมผัสกับมัน

เมื่อก้าวถึงโปรแกรมสนทนาออนไลน์ หลายคนนึกถึงแคมฟรอก ซึ่งเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีการลงชื่อเข้าใช้ของจำนวนสมาชิกมากเป็นอันดับต้นๆของประเทศไทย และหลายคนได้ยินผ่านสื่อมาในหลายแง่มุม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการมองในแง่ลบมากกว่าแง่บวก กระนั้นก็ตามผู้ศึกษาต้องการจะนำเสนอให้เห็นว่า โปรแกรมสนทนาแคมฟรอกนั้นไม่ใช่โปรแกรมที่ส่งเสริมให้มีการโฉบลามกอนาจารแต่เพียงอย่างเดียวเหมือนที่หลายคนเข้าใจ แต่วัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือ ต้องการนำเสนอถึงความลึกลับของเรื่องราวระหว่างคนและพื้นที่ออนไลน์ที่เป็นสาธารณะนั้น

สอดคล้องกับ กาญจนา แก้วเทพ ที่ได้ให้ความหมายของพื้นที่สาธารณะเอาไว้ว่า ความหมายของ “พื้นที่สาธารณะ” ประกอบไปด้วย คำ 2 คำ คือ “พื้นที่” และ “สาธารณะ” คำว่า “พื้นที่” มีความหมาย 2 นัย ในความหมายแรกนั้นเป็นความหมายในแง่ของรูปธรรม ซึ่งหมายถึงอาณาบริเวณแห่งใดแห่งหนึ่ง (area) ที่มีการแบ่งกั้นเขตเอาไว้แน่นอน (boundary) และอีกความหมายหนึ่งในแง่ของนามธรรมหมายถึง เวทีทางสังคมที่มีการช่วงชิงอำนาจ เช่น พื้นที่ทางวัฒนธรรมในสื่อสารมวลชน ส่วนคำว่า “สาธารณะ” หมายถึง ส่วนรวม (public) ซึ่งมักถูกเปรียบเทียบกับคำว่า “ส่วนตัว” (private) โดยความหมายของสาธารณะนี้อาจขยายออกไปถึงเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวมสำหรับคนหมู่มากที่สอดคล้องหรือขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว (กาญจนา แก้วเทพ 2543, 171-173)

แคมฟรอกมีการแบ่งพื้นที่ใช้งานออกเป็นห้อง โดยแต่ละห้องจะแบ่งออกตามหัวข้อในการสนทนา เช่น ห้องสำหรับพูดคุยภาษาอังกฤษ ภาษาอิตาลี ภาษาเยอรมัน สำหรับฝึกภาษา ซึ่งรวมไปถึงภาษามือสำหรับคนพิการที่มีการเปิดไว้ให้คนพิการได้มีโอกาสคุยกันออนไลน์หลายห้อง

นอกจากนี้ยังมีห้องสำหรับพูดคุยเรื่องเพลง หรือเล่าเรื่องผี แต่กระแสดความสนใจในการเข้าใช้โปรแกรมแคมฟรอก ส่วนใหญ่คนมักจะให้ความสำคัญกับเรื่องทางเพศหรือแนวทางสะท้อนปัญหาภัยสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาในเรื่อง “พื้นที่ Camfrog: ความลับที่เปิดเผยถึงเรือนร่าง” นี้ ที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอไปแล้วข้างต้นว่าต้องการให้เห็นถึง “ความลับ” ของคนที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่นั้น รวมทั้ง “อันตราย ความเสี่ยง และเรื่องราวที่น่าตื่นเต้น” ที่ปรากฏอยู่ในบริบทโดยรวมของพื้นที่ จึงจำแนกประเด็นในการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ประเด็น “อันตราย” ที่ผู้ศึกษาค้นพบตามหน้าสื่อต่างๆ คือ สังคมมองและพยายามชี้ให้เห็นว่าโปรแกรมแคมฟรอกเป็น “ภัยสังคม” ดังกรณีตัวอย่างของพ่อคนหนึ่งเข้าร้องเรียนให้ภาครัฐเข้ามาดูแลจัดการเว็บไซต์แคมฟรอกเพราะทำให้ลูกชายเสียนาคค

“พ่อหอบหลักฐานแคมฟรอกโชว์เปลือยร้องสื่อฯ หลังตื่นกลางดึกเดินผ่านห้อง ลูกชายพบคุณสาวโชว์สยิวผ่านแคมฟรอกสำเร็จความใคร่พร้อมเพื่อนหน้าจอ คอมพิวเตอร์ จีรัฐปราบ เว็บลามกเค็ดขาด หัวันวัยรุ่นนหมกมุ่นจนเสียนาคค”

(ข่าวออนไลน์, วันที่ 16 สิงหาคม 2552: คมชัดลึก)

จากเนื้อหาข่าวพาดหัวข่าวที่เป็นที่สนใจของสังคมในหน้าหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2552 กล่าวถึงปัญหาเยาวชนกับการโชว์ลามกผ่านอินเทอร์เน็ต กับมาตรการป้องกันการเข้าใช้โปรแกรมสนทนาแคมฟรอก แม้จะมีความพยายามในการปราบปรามสื่อลามกอนาจาร แต่ก็ยังมีการลักลอบแพร่ภาพผ่านเว็บไซต์ต่างๆ โดยมีผู้ปกครองของเด็ก นำหลักฐานบันทึกภาพทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว เข้าร้องเรียนต่อผู้สื่อข่าวให้ช่วยเป็นสื่อกลางในการดำเนินการปราบปรามสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต หลังจากพบว่า ลูกชายหมกมุ่นกับการเล่นเว็บแคมฟรอก ที่มีบรรดาหญิงสาวมาเปลือยผ้าให้คนในอินเทอร์เน็ตได้ชม

รวมถึงพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก “มหันตภัยแคมฟรอก!! ดีเจห้องดังลวงสาว 16 ชมขื่นยับ” กล่าวถึงภัยจากการเข้าใช้โปรแกรมสนทนาแคมฟรอก โดยดีเจประจำห้องหนึ่งล่อลวงเด็กสาววัย 16 ปี จากเชียงใหม่ไปกรุงเทพฯ โดยอ้างว่าจะพาเด็กสาวคนดังกล่าวไปถ่ายแบบ แต่ดีเจกลับปิดบ้านข่มขืนหลายครั้ง และมอมเหล้าให้เดินโชว์ผ่านกล้อง กระทั่งแม่ของเด็กสาวได้เห็นภาพในอินเทอร์เน็ต จึงร้องเรียนต่อ ผู้บัญชาการตำรวจภาค 5 ดังภาพที่ 23

ภาพที่ 23 เยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อของภัยออนไลน์

ผู้ศึกษามองว่าสังคมกำลังครอบงำประชาชนด้วยการมอง และพยายามหา “แพะ” เพื่อมารับโทษ ทั้งที่ในอดีตไม่มีอินเทอร์เน็ตแต่ปัญหาสังคมกับสื่อลามกก็ยังคงมีอยู่ และเกิดมาช้านานแล้วซึ่งปรากฏในรูปของหนังสือโป๊ หนังสือปกขาว เป็นต้น หากศึกษาให้เห็นถึงความจริงแล้ว ไม่มีฝ่ายใดผิดหรือฝ่ายใดถูก แต่ความจริงที่ถูกต้องพบต่างหากคือประเด็นที่ต้องรีบแก้ไข

กระทั่งอินเทอร์เน็ต (Internet) ได้เข้ามาสร้างพื้นที่ความรู้ ความจริงใหม่ทั้งหมด จากเดิมที่รัฐเป็นผู้กำหนดความจริงและความรู้ครอบงำสังคม และในยุคปัจจุบันมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากที่นิยมแสดงความคิดเห็นผ่านพื้นที่ไร้พรมแดน ซึ่งทำทลายต่อสื่อประเพณีอย่างชัดเจน ด้วยธรรมชาติของอินเทอร์เน็ตที่ก่อให้เกิดสังคมใหม่ รวมทั้งความชัดเจนทางอุดมการณ์ที่ทุกคนสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ถือว่าอินเทอร์เน็ตได้ทำลายกำแพงความกลัวภายใต้การครอบงำของอำนาจรัฐลงได้

2. ประเด็น “ความเสี่ยง” ที่ตามมาจากการใช้โปรแกรมสนทนาแคมฟรอก ที่ผู้ศึกษาค้นพบ คือ นอกจากจะเสี่ยงต่อการถูกคนอื่นจับได้ว่ากำลังดูโชว์ลามกในอินเทอร์เน็ตซึ่งทำให้คนอื่นมองว่าภาพลักษณ์ไม่ดี และยังเสี่ยงต่อการเกิดไวรัสคอมพิวเตอร์ได้อีกด้วย ซึ่งในประเด็นหลังนั้นสำคัญมาก เพราะนอกจากจะทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานและประมวลผลข้อมูลได้ช้า แล้วยังจะส่งผลถึงข้อมูลในคอมพิวเตอร์ที่อาจถูกลบทิ้งไปจนหมด โดยทั่วไปมักเกิดจากสปายแวร์ (spyware) หรือหนอนอินเทอร์เน็ตที่ชอบแจกจ่ายตามหน้าห้องสนทนา รวมถึงเพื่อสำรวจพฤติกรรมของผู้เข้าใช้ห้องสนทนา ส่งผลให้คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำงานได้ช้าลง เพราะตัวสปายแวร์เหล่านั้น

ต้องคอยส่งข้อมูลให้กับเว็บไซต์ที่เป็นผู้ผลิตไวรัสออกมา ซึ่งไวรัสเหล่านั้นอาจมาในรูปแบบของป๊อปอัพ (Pop-Up) คือ หน้าต่างสี่เหลี่ยมเล็กๆ ที่โผล่มาหน้าจอคอมพิวเตอร์ให้เราคอยคลิกปิดมันอยู่บ่อย ๆ (ณัฐวุฒิ ปิยะบุปผชาติ 2549, 49-50)

ความเสี่ยงอีกด้านที่ผู้ศึกษาต้องการชี้ให้เห็น คือ ความเสี่ยงในการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการเป็นควายชู้ จากการศึกษพบว่าหลายคนที่เป็นควายชู้อยู่ในแคมฟรอกได้นั้น เริ่มต้นมาจากการเป็นผู้เข้าชมก่อน แล้วเมื่อเกิดความคุ้นชินกับพื้นที่และผู้คนแล้วจึงรู้สึกอยากที่จะลองเป็นผู้โชว์เสียเองบ้าง ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการใช้งานของห้องถึงแม้จะเป็นพื้นที่สาธารณะแต่ก็มีความเป็นส่วนตัวอยู่ด้วยในระดับหนึ่ง รวมทั้งการอยู่ท่ามกลางเสียงดนตรีปลุกเร้า ตลอดจนเสียงเชียร์จากดีเจหรือผู้ควบคุมห้องที่มีอำนาจให้ผู้เข้าชมคล้อยตามจนยอมเปลื้องผ้าโชว์ความเป็นส่วนตัวให้สาธารณชนได้ชมโดยความสมัครใจ ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของนางภูมิจิต ยอง อุปนายกสมาคมผู้ดูแลเว็บไทย กล่าวถึงรูปแบบการใช้งานเว็บไซต์โปรแกรมสนทนาแคมฟรอก ไว้ในเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์ ว่า

“ตัวโปรแกรมนี้เปรียบเหมือนกับโปรแกรมสนทนาที่เปิดกว้างให้คนเล่นสามารถเข้าไปดูในห้องของใครก็ได้ ในรูปแบบวิดีโอ คอนเฟอร์เรนซ์ และมีผู้ดูแลห้องเป็นคนคอยตั้งกติกากาและตัวเซิร์ฟเวอร์ ในตรงนี้เรียกคนเหล่านี้ว่าเป็น โอปะเรเตอร์ เมื่อมีคนเข้ามาชมก็จะเริ่มเปิดเพลงยั่วๆ ให้คนในห้องรู้สึกคึกคัก โดยโอปะเรเตอร์จะเห็นหมดว่าในสมาชิกแต่ละคน ใครเปิดเว็บแคมอยู่ก็จะพยายามพูดจาเชิงยั่วให้สมาชิกโชว์เรือนร่าง หรือยั่วให้ถอดเสื้อผ้า และพอใครมาถอดก็จะบอกต่อให้เข้าไปดู และตรงนี้เหมือนกับการทำงานให้คนถอดไปเรื่อยๆ เหมือนกับการเชียร์มวย กลายเป็นการทำทลายความกล้าของคนที่เล่นไปโดยปริยาย ซึ่งบรรยากาศต่างๆ เหล่านี้อาจทำให้เด็กที่เข้ามาดูไม่สามารถระงับอารมณ์ได้ อาจคล้อยตามหรือไประบายออกในทางที่ผิด เช่น ไปลูดผู้หญิงเพื่อทำอนาจาร หรือไปก่อคดีข่มขืน บริการตัวนี้ต่างจากการดูหนังลามก หรือวิดีโอโป๊ เพราะผู้ดูไม่สามารถโต้ตอบฝ่ายตรงข้าม ขณะที่แคมฟรอกมีให้ทั้งภาพและเสียงผ่านทางอินเทอร์เน็ต จึงเร้าใจมากกว่า จึงเชื่อว่าบริการแบบนี้ ปลุกกำหนดของคนหนุ่มได้ไม่ยากเลย จากการที่ดีเจในห้องยั่วๆ โดยส่วนตัวแล้วรู้สึกว่าการทำแบบนี้ทุเรศมาก”

(ข่าวออนไลน์, วันที่ 18 ธันวาคม 2549: ไทยรัฐ)

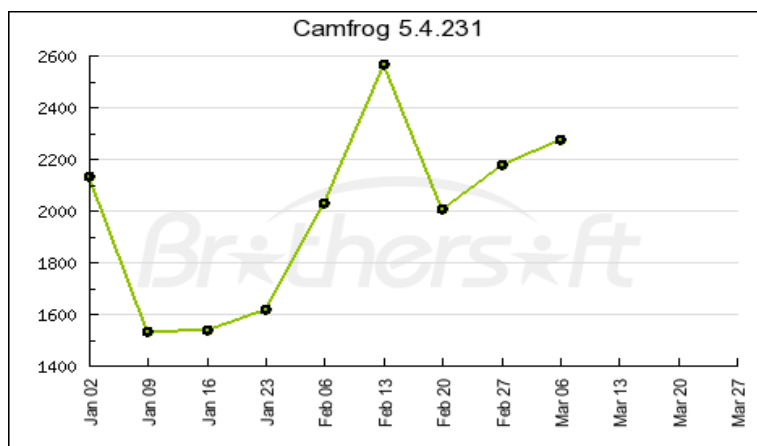
3. ประเด็นสุดท้าย คือ “เรื่องราวที่น่าตื่นเต้น” ซึ่งเรื่องราวดังกล่าวที่ปรากฏในโปรแกรมสนทนาแคมฟรอกนี้จะนำไปสู่ “ความลึกลับของกลุ่มควายชู้” ที่ปรากฏในห้องสนทนา ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นพบและถือเป็นประเด็นสำคัญดังตัวอย่างกรณีศึกษาผู้เล่นชื่อ Minone (นามสมมติ) ผ่านโปรแกรมสนทนา camfrog ดังนี้

“หน้าจocomพิวเตอร์ ที่มีภาพหญิงสาวอายุประมาณ 17-19 ปี ผิวขาว รูปร่างดี สวมกางเกงขาสั้น สวมเสื้อชั้นใน กำลังเปลื้องผ้า แสดงอาการยั่วยวนทางเพศอยู่หน้ากล้อง ในห้องสนทนา (Video Chat Rooms) ชื่อห้อง llllllll_DaNcInG_Show_GiRI_llllllll โดยหญิงสาวใช้ชื่อว่า Minone ขณะเดียวกันดีเจประจำห้อง ก็พิมพ์ข้อความเชิญชวนให้ผู้ที่แชทอยู่ในห้องดังกล่าวเข้าไปดู และพิมพ์ข้อความต่างๆ ที่มีเนื้อหายั่วยวนทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์”

(Minone (นามสมมติ), วันที่ 29 ตุลาคม 2553: ไฮไฟว์)

จากการบรรยายปรากฏการณ์ การสร้างตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่แคมฟรอกดังกล่าว ข้างต้น ซึ่งเป็นรูปแบบโปรแกรมสนทนาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล จะเห็นได้ว่าโปรแกรมดังกล่าวได้นำเอารูปแบบโปรแกรมสนทนาทางอินเทอร์เน็ต เช่น เอ็มเอสเอ็น ห้องแชต และระบบเรดิโอมารวมกัน และภายในโปรแกรมห้ดังกล่าวแบ่งเป็นห้องสนทนาจำนวนมาก ทั้งไทยและต่างประเทศ จากการศึกษาพบว่าห้องสนทนาบางห้องก็จะมีการโชว์ลามกอนาจารของผู้ที่เข้ามาใช้บริการผ่านกล้องเว็บแคม ไม่ว่าจะเป็นการเปิดหนังโป๊ให้ดู การโชว์แก้ผ้า เดินท่าทางยั่วยวน แสดงการร่วมเพศของคู่หนุ่มสาว การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง รวมไปถึงการร่วมเพศแบบเช็กซ์หมู่ โดยจะมีดีเจของแต่ละห้องเป็นผู้จัดรายการเพลง พร้อมทั้งพูดคุยชักชวนให้สมาชิกทั้งหลายเปลือยกายโชว์ หรือถ้ามีใครกำลังโชว์ร่วมเพศอยู่ จะประกาศให้ผู้ใช้บริการเข้าไปดู บางครั้งดีเจก็จะส่งเสียงครวญครางแทนคนที่กำลังแสดงการร่วมเพศอยู่ หรือดีเจก็ลุกขึ้นมาถอดเสื้อร่วมโชว์อนาจารด้วย (ณัฐวุฒิ ปิยบุปผชาติ 2549, 6)

ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่าสถิติจำนวนของผู้ที่เข้าไปใช้โปรแกรมแคมฟรอก มีจำนวนมากขึ้น (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, วันที่ 28 มกราคม 2550) และในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา พบว่าขณะนี้คนไทยเข้าไปเล่นในโปรแกรมแคมฟรอกมากจนติดเป็นอันดับ 1 ของโลกแล้ว ดังภาพที่ 24 แสดงจำนวนผู้ดาวน์โหลดโปรแกรมแคมฟรอกเวอร์ชัน 5.4.231 มาใช้เพิ่มสูงขึ้น โดยวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2550 (อิมเมจดอกทูกี้เกิ้ล, วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553: ออนไลน์) มีผู้ดาวน์โหลดสูงสุดอยู่ที่ 2,600 ครั้งต่อวัน

ภาพที่ 24 สถิติการใช้โปรแกรมแคมฟรอกปี 2550

จากภาพที่ 24 สถิติการดาวน์โหลดโปรแกรมแคมฟรอกมาใช้ และเวอร์ชันที่ออกมาใหม่อยู่เรื่อยๆ เป็นตัวบอกถึงความนิยมของผู้เข้าใช้โปรแกรม ยิ่งมีการดาวน์โหลดมากเท่าไร แสดงว่ามีจำนวนผู้ใช้โปรแกรมมากขึ้นเท่านั้น

แคมฟรอก (Camfrog) เป็นซอฟต์แวร์ของบริษัทแคมแชร์ (Camshare) เกิดขึ้นจากกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งซึ่งรักและนิยมในการติดต่อสื่อสารผ่านเว็บแคม (Webcam) และมีแนวคิดที่ว่าในวันหนึ่งๆ มีคนจำนวนมากมายทั่วโลกที่ต้องการติดต่อสื่อสารผ่านทางเว็บแคม แต่บุคคลเหล่านั้นไม่รู้จะสนทนากับใคร ดังนั้น กลุ่มผู้สร้างจึงมีความคิดที่จะสร้างโปรแกรมหนึ่งที่สามารถรวบรวมบุคคลที่ต้องการสื่อสารผ่านเว็บแคมจากทั่วทุกมุม โลกมารวมตัวกันได้ในที่เดียวกัน และในที่นี้ทุกๆ คนสามารถแชต (Chat) พูดคุยและมองเห็นหน้ากัน เปรียบเสมือนห้องนัดหมายหรือ meeting room ระดับโลก (สม โภช บุญเจริญกิจการ 2550, 5) ซึ่งผู้ใช้สามารถแลกเปลี่ยนภาพจากเว็บแคมและเสียงผ่านทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงเรื่อง การท่องเที่ยว กีฬา ภาษา วัฒนธรรม เล่นเกมตอบปัญหาออนไลน์ แม้แต่เรื่องทางเพศ หรือการร่วมเพศออนไลน์ในแคมฟรอก (ณัฐวุฒิ ปิยบุปผชาติ 2549, 4)

อย่างไรก็ตามการจะเข้าถึงตัวตนของคนในพื้นที่โปรแกรมสนทนาแคมฟรอกได้นั้นจะต้องเริ่มต้นจากการดาวน์โหลดโปรแกรมมาใช้เป็นอันดับแรก โดยสามารถหาดาวน์โหลดได้จาก www.camfrog.com (สม โภช บุญเจริญกิจการ, 2550: 4)

หลังจากลงโปรแกรมใหม่ จะพบกับหน้าต่าง Create a Nickname โดยอัตโนมัติหรือคลิกที่ Register for Nickname/Password จากโปรแกรมเพื่อสมัครสมาชิกใหม่ ดังภาพที่ 25

Camfrog - Register

Create a Nickname

Required fields are marked with *

Nickname * PublicHot
1-39 numbers or letters

Password *
Retype password *
4-19 numbers or letters

E-mail * admin@publichot.com
Please provide a valid email (e.g. mail@domain.com).
If you lose your password, it will be sent to this address.

Birth date * January 1 1980

Step 1 2
^

Submit Cancel

ภาพที่ 25 แสดงขั้นตอนการลงทะเบียนในแคมฟรอก

Nickname: คือ ชื่อ Username ใช้สำหรับ login และเป็นชื่อที่จะให้สมาชิกที่ร่วมใช้โปรแกรมได้เห็น จึงเป็นชื่อที่บ่งบอกความตัวตนของเจ้าของสื่อออนไลน์นั้น โดยกำหนดเป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษความยาว 1-39 ตัวอักษรจากนั้นกำหนดรายละเอียดส่วนตัว ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ ได้แก่ Password: รหัสผ่าน Retype password: พิมพ์รหัสผ่านอีกครั้ง Email: อีเมลที่ใช้สมัคร Birth date: วัน เดือน-วัน-ปี Gender: Male = เพศชาย, Female = เพศหญิง Location: พื้นที่ที่อาศัยอยู่ Marital status: สถานภาพการแต่งงาน You are seeking: กลุ่มคนที่ต้องการจะสนทนาคด้วย

หลังจากนั้นระบบจะทำการเช็ค ID หากผ่านจะปรากฏหน้าจอเสร็จสิ้น ขึ้น Registration was successful. แสดงว่าสมัครเสร็จเรียบร้อยแล้ว หากยังไม่ผ่านต้องกลับไปกำหนดรายละเอียดใหม่ เช่น ชื่อ User มีคนอื่นใช้แล้วให้กำหนดชื่อ user ใหม่ จากนั้นจึงดาวน์โหลดโปรแกรมสำหรับใช้ในการสนทนาและลงทะเบียนเป็นสมาชิกแคมฟรอก ดังตัวอย่างภาพที่ 26

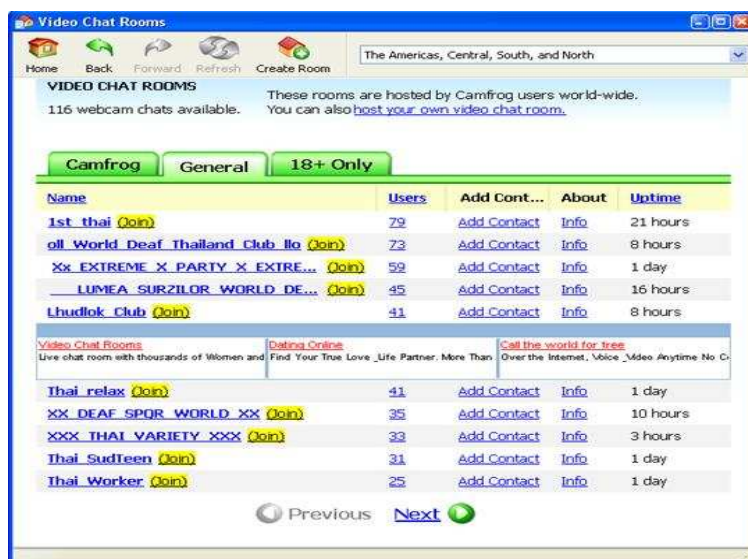
ภาพที่ 26 การลงทะเบียนแคมฟรอก

เมื่อลงทะเบียนแล้วจึงใส่ชื่อ Nickname และพาสเวิร์ด เพื่อ Sign in เข้าสู่พื้นที่ของห้องสนทนา ตามภาพที่ 27

ภาพที่ 27 การลงชื่อเข้าใช้แคมฟรอก

ระบบจะทำการ Sign in เข้าสู่โปรแกรมสนทนาอย่างอัตโนมัติและปรากฏเป็นหน้า Video Chat Room List เป็นลิงค์สำหรับรวมห้องต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งหากมีการสร้างห้องเพิ่มเติมเข้ามาจะถูก Add มาที่นี้โดยอัตโนมัติ เมื่อคลิกเข้าไปดูใน Video Chat Room List จะปรากฏ Dialog box ที่แสดงประเภทห้องต่าง ๆ ขึ้นมาประกอบไปด้วย การแบ่งห้องออกเป็น 3 กลุ่ม อย่างชัดเจน

ได้แก่ ห้องสำหรับคนหูหนวก (deaf) ห้องสนทนาทั่วไป (general) และห้องสำหรับสมาชิกที่อายุเกิน 18 ปี (18+) ดังภาพที่ 28

ภาพที่ 28 การเข้าสู่โปรแกรมสนทนา

จากภาพที่ 28 เป็นที่สังเกตว่าทำไมการจัดแบ่งกลุ่มคนที่มีอายุมากกว่า 18 ปี ถึงให้ความสำคัญเทียบเท่ากับการจัดแบ่งห้องห้องอื่น ๆ ซึ่งหากพิจารณาอย่างมีนัยยะแล้วคำว่า “18 ปีขึ้นไป” มักปรากฏตามหน้าเว็บไซต์ ก่อนที่จะคลิกเข้าไปภายในเว็บไซต์โดยถือเป็นคำเตือนและส่วนมากจะพบตามหน้าเว็บไซต์ลามกเสียเป็นส่วนใหญ่ เช่น เว็บไซต์ประเภทขายแผ่นซีดีหนังโป๊ หรือ เว็บไซต์ขายอุปกรณ์เกี่ยวกับเซ็กซ์ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น <http://www.drlovelove.com> (วันที่ค้นข้อมูล 3 มีนาคม 2552) ดังตัวอย่างภาพที่ 29

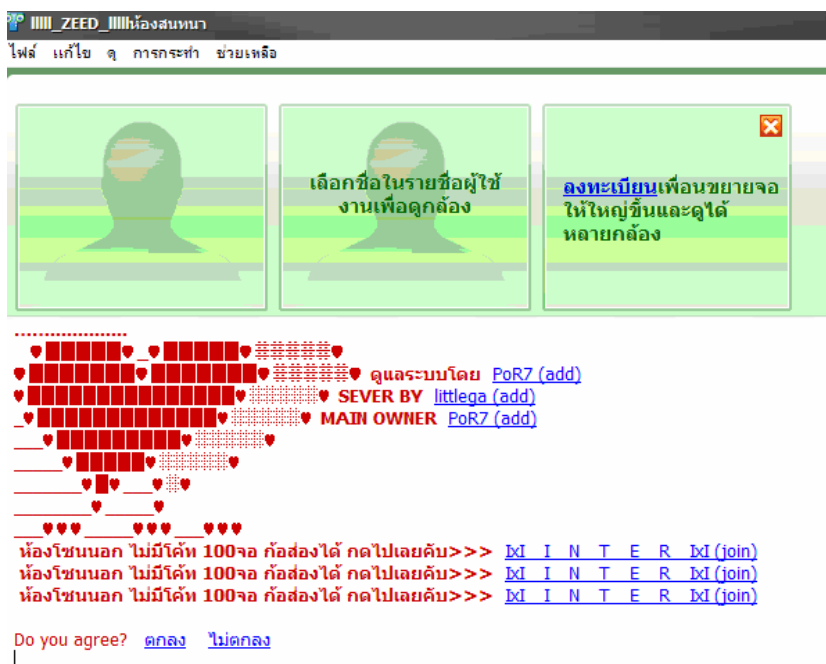
เมนูสินค้า
☒ หน้าแรก
☒ โปรโมชั่น
☒ สินค้าแนะนำ
☒ อาหารเสริมเพิ่มขนาด & กระตุ้นอารมณ์ จาก USA
☒ สินค้าทั้งหมดของร้าน
☒ สินค้าตามหมวดหมู่
☒ วิธีเก็บรักษาอุปกรณ์
☒ วิธีสั่งซื้อและชำระเงิน
☒ คำถามที่พบบ่อย

Dr.love love
ยินดีต้อนรับสู่ ค็อกเตอร์เลิฟ
เว็บไซต์นี้ เหมาะสำหรับผู้ที่มิ อายุ 18 ปีขึ้นไปคะ
ขอให้ท่านเลือกชมสินค้าและ เพลิดเพลินกับการเลือกซื้อ สินค้านะคะ

ภาพที่ 29 ตัวอย่างข้อความเตือนในเว็บไซต์ขายยาปลุกเช็ทซ์

จากภาพที่ 29 ผู้ศึกษามองว่า การระบุข้อความ 18+ อาจเป็นการชี้ช่องทางให้กับสมาชิกได้รับรู้ตามความเชื่อที่เกิดจากวัฒนธรรมสมัยนิยมที่ได้พบเห็นเป็นประสบการณ์ทางความคิดที่ว่า หากเปิดเข้าไปในพื้นที่ห้องนี้แล้ว ต้องพบกับเรื่องราวที่คล้ายคลึงกับหน้าเว็บไซต์ประเภทลามกเป็นแน่ ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองเรื่องเพศในสังคมไทยของวารณี โภคาพานิชวงศ์ ที่มองว่า สมมติฐานที่แพร่หลายทำให้เกิดสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม (อมรา พงศาพิชญ์ อังใน วารณี โภคาพานิชวงศ์ 2548, 88)

เมื่อ Sign in เข้าไปยังห้องผู้ใช้งานประเภทห้อง 18+ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้ในงานการศึกษาครั้งนี้ จะปรากฏหน้าต่างแสดงเงื่อนไขการใช้ข้อตกลงร่วมกันในการสนทนา ดังภาพที่ 30

ภาพที่ 30 เงื่อนไขในการใช้ห้องสนทนา

จากภาพที่ 30 ในห้อง |||_ZEED_||| (นามสมมติ) (วันที่ค้นข้อมูล 3 มีนาคม 2552) ซึ่งเป็นห้องหนึ่งในห้องประเภท 18+ ซึ่งปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนชื่อห้องเป็นประเภท Camfrog แล้วนั้น ไม่ได้มีเงื่อนไขในการใช้งานอะไรมากนัก นอกจากให้กดคลิก ตกลง หรือ ไม่ตกลง ในการเข้าใช้ห้องเท่านั้น ทั้งนี้เกิดจากการแข่งขันในการให้บริการของกลุ่มผู้จัดตั้งห้องที่ต้องการให้มีผู้เข้าใช้งานได้มากที่สุดตามจำนวนห้องและจำนวนคนที่เข้ามาใช้บริการกันมากขึ้น และเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการ

เมื่อคลิกยอมรับแล้วจะเข้าสู่ห้องสนทนานั้นโดยอัตโนมัติ ปรากฏเป็นรูปจากกล้องเว็บแคม ที่สามารถกำหนดเป็นภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้ และสามารถชมได้ครั้งละหลายหน้าจอ ดังภาพที่ 31

ภาพที่ 31 การใช้ห้องสนทนาในแคมฟรอก

จากภาพที่ 31 (วันที่ค้นข้อมูล 3 มีนาคม 2552) ปรากฏพื้นที่ตรงกลางเป็นหน้าจอกระดานรวม โชว์เนื้อหาการสนทนาของสมาชิกภายในห้องสนทนา ด้านล่างเป็นพื้นที่ว่างสำหรับให้เจ้าของ User คีย์ข้อความลงไป โดยมีพื้นที่ส่วนขวามือเป็นรายชื่อสมาชิกที่ให้บริการห้องนั้นอยู่

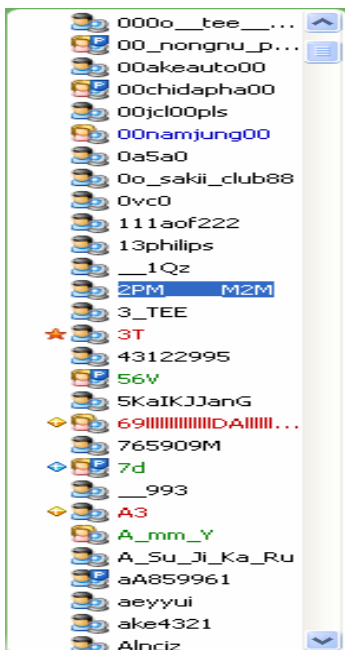
ด้วยผู้ศึกษาเองไม่เคยสมัครเป็นสมาชิกของแคมฟรอก แต่ในการศึกษาคั้งนี้ ได้ขอหยิบยืมชื่อล็อกอิน (Login) และรหัส (password) ของเพื่อนผู้ชายมาเปิดเข้าไปดูอีกโลกหนึ่งที่น่าสนใจพอสมควร ครั้งแรกรู้สึกตกใจไม่น้อย ที่ได้เห็นความลึกลับของเรือนร่างที่ไม่น่าจะนำออกมาเปิดเผยให้คนได้เห็น และมีโชว์กันแทบทุกห้อง ทุกจอ โดยไม่รู้ว่ามิอะไรชักจูงให้สาวสวยเหล่านี้ “กล้าเกินงาม” เอาพื้นที่ควรสงวนมาอวดชาวบ้านเสียจนเป็นเหมือนเรื่องธรรมดา แถมยังมีที่ทำเชิญชวนให้ “มาสัมผัสพื้นที่ลึกลับส่วนตัว” ด้วยท่าทางช่วยวน เร้าอารมณ์ ประกอบกับพื้นที่ห้องกระดานสนทนา รวมทั้งมีการพูดคุยถึงเรื่องเซ็กซี่อย่างชัดเจน มีทั้งข้อความชักชวนสมาชิกที่กำลังโชว์ให้ทำตามคำสั่ง และชี้ชวนให้สมาชิกที่ไม่ได้โชว์จับตามองตามนั้นด้วย โดยมีผู้ควบคุมห้องหรือแอดมิน (Admin) เรียกว่า ดีเจประจำห้อง ทั้งนี้รายละเอียดข้อมูล หรือเทคนิคในการเล่น ผู้ศึกษาได้รับความร่วมมือจากเพื่อนชายซึ่งเป็นสมาชิกของโปรแกรมแคมฟรอกและดูโชว์มาเป็นเวลา 3 ปีกว่า เป็นผู้สอนให้รู้จักกับห้องและวิธีการเล่น รวมถึงเป็นธุระติดต่อให้พูดคุยกับสาว ๆ “ดาวขั้ว” ทางแคมฟรอก ดังภาพที่ 32

ภาพที่ 32 ตัวอย่างการโชว์ในแคมฟรอก

จากภาพที่ 32 (วันที่ค้นข้อมูล 3 มีนาคม 2552) การเลือกใช้สีตัวอักษรที่ปรากฏในห้องสนทนาถือเป็นส่วนหนึ่งของกฎในห้องสนทนาเช่นกัน เพราะถ้าสมาชิกคนใดใช้สีแสบตา ดีเจ หรือแอดมินประจำห้องจะเตือนให้เปลี่ยนสี หรือบางทีจะโดน “เตะ” ออกจากห้องสนทนานั้น เนื่องจากก่อความรำคาญให้กับสมาชิกคนอื่นๆ

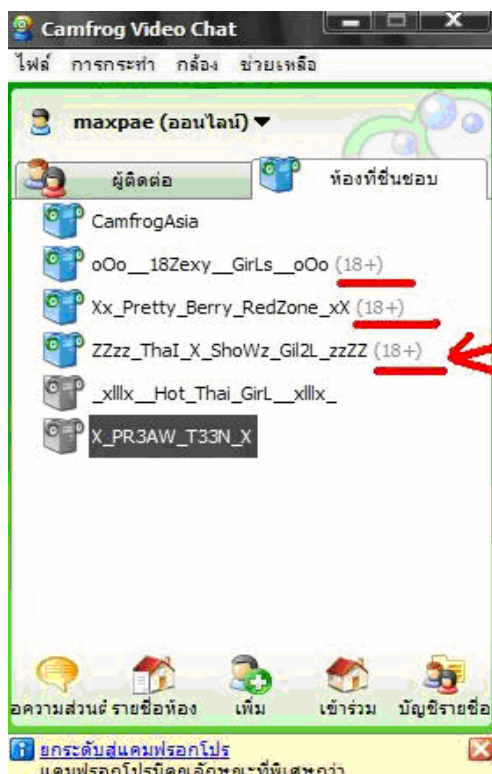
นอกจากสีของตัวอักษรแล้ว สีของ User ที่ปรากฏในพื้นที่รายชื่อผู้ติดต่อ เป็นการบอกระดับความสำคัญของผู้ใช้งานเช่นกัน สีของ User จะมีสีที่แตกต่างกันกันบ้างในบางคน โดยสีเหล่านั้นจะขึ้นอยู่กับเจ้าของห้องหรือ admin เป็นผู้กำหนดว่าประเภทไหนให้ใส่สีอะไร ดังภาพที่ 33

ภาพที่ 33 แสดงชื่อแต่ละ User ของสมาชิก

จากภาพที่ 33 User ที่ใช้สีดำ หมายถึงบุคคลทั่วไป สีเขียว หมายถึง เพื่อนที่เข้าใช้พื้นที่ห้องนั้นบ่อย สีน้ำเงิน หมายถึงบุคคลที่โชว์บ่อย ส่วนสีแดง หมายถึง เจ้าของห้อง และสำหรับชื่อของคนที่เป็นตัวหนา หมายถึง ผู้ใช้ Camfrog Pro ที่ต้องจ่ายเงินซื้อมา ไม่ใช่ได้มาจากการดาวน์โหลดฟรีเหมือนคนอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ความหมายของสีขึ้นอยู่กับความพอใจของเจ้าของห้องเป็นหลัก (วันที่ค้นข้อมูล 3 มีนาคม 2552)

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาเริ่มต้นค้นหาความถี่ของเรื่อนร่างคนในพื้นที่แคมฟรอกจากการ Add ชื่อห้องโดยเลือกห้องประเภท 18+ มาใช้ศึกษาเป็นพื้นที่ตัวอย่างจากจำนวนห้องที่มีอยู่เป็นร้อย โดยสังเกตว่าจะมีการบอกว่า 18+ ไว้หลังชื่อห้องนั้นๆ แล้วจึงคัดเลือกชื่อห้องที่มีการตั้งชื่อสื่อให้เห็นถึงการโชว์ไว้ จำนวน 5 ห้อง ดังภาพที่ 34 นี้

ภาพที่ 34 แสดงรายชื่อห้องตัวอย่างในการศึกษา

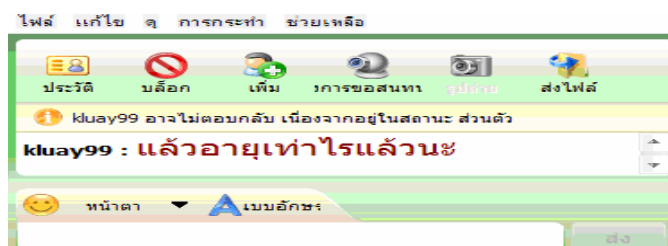
จากภาพที่ 34 แสดงรายชื่อห้องตัวอย่างในการศึกษา (maxpae (นามสมมติ), 9 มีนาคม 2553) ซึ่งผู้ศึกษาได้ค้นหาจากรายชื่อห้องทั้งหมด โดยคัดเลือกชื่อห้องที่แสดงรายชื่อที่สื่อถึงเรื่องเซ็กซ์โดยเฉพาะ และเพื่อให้แน่ใจผู้ศึกษาจึงทดลองเข้าไปดูปรากฏการณ์ในแต่ละห้องก่อนจึงแอดเข้าเป็นรายชื่อห้องที่ชื่นชอบดังภาพที่ 34

ทว่าจากนั้น ผู้ศึกษาได้ทิ้งช่วงไม่ได้ลงชื่อเข้าใช้พื้นที่แห่งนั้นเป็นเวลาเกือบสองเดือน ทำให้ห้องสนทนา 2 ห้องจากจำนวน 5 ห้องได้ปิดบล็อกไม่ให้ผู้ศึกษาเข้าอีก โดยจะปรากฏเป็นชื่อห้องสีเทา ดังภาพที่ 35

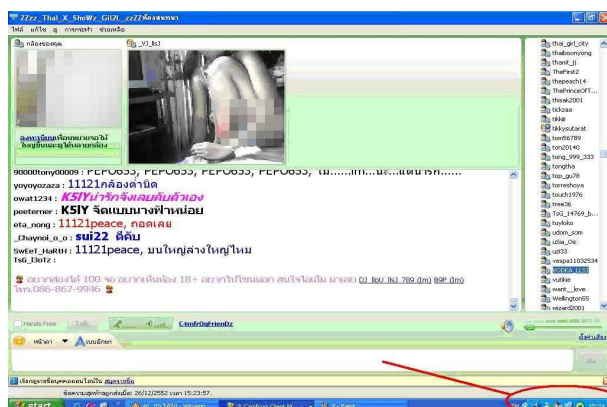
ภาพที่ 35 แสดงรายชื่อห้องที่ถูกปิด

จากนั้นผู้ศึกษา จึงใช้พื้นที่ในการศึกษาจากสามห้องที่เหลือ ในการทำความรู้จักกับ ดาวยั่วที่โซว์ บางครั้งการสนทนาหน้าห้องทำได้ไม่สะดวกนัก ผู้ศึกษาจึง Add รายชื่อเข้ามาแล้วคุยกันเป็นการส่วนตัว เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเพื่อให้รู้รายละเอียดของแต่ละคนมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ในงานการศึกษานี้ ดังภาพที่ 36

ภาพที่ 36 ตัวอย่างการสนทนาในห้องส่วนตัว

เดิมนั้นผู้ศึกษาเชื่อว่าการโซว์ของกลุ่มดาวยั่วน่าจะเกิดขึ้นในช่วงเวลากลางคืนจนถึงเช้าเท่านั้น แต่เมื่อนั่งสังเกตการณ์แล้วพบว่า การโซว์มีอยู่เรื่อยๆ ตลอดเวลาไม่เว้นแม้แต่ตอนกลางวัน ดังเช่นในวันเสาร์-อาทิตย์ ที่ผู้ศึกษาได้ลองเข้าไปสังเกตการณ์ยังห้องเดิม คือ ห้องที่มีชื่อว่า ZZzz_Thai_X-ShoWz_Gil2L_zzZZ (นามสมมติ) ปรากฏดาวยั่วที่โซว์ชื่อว่า _VJ_||xJ (นามสมมติ) (วันที่ค้นข้อมูล 18 กุมภาพันธ์ 2552) กำลังโซว์การเต้นยั่ว ดังภาพที่ 37-38

ภาพที่ 37-38 ปรากฏการณ์ดาวยั่วในเวลากลางวัน

จากภาพที่ 37-38 จะสังเกตได้ว่า เวลาที่ปรากฏตรงพื้นที่สีฟ้า คือ 15.24 น. ซึ่งเป็นเวลาตอนกลางวัน แสดงให้เห็นว่าการโชว์ของดาวยั่วไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่เวลากลางคืนอย่างที่หลายคนเข้าใจ สะท้อนให้เห็นถึงการข้ามพรมแดนของเวลาในพื้นที่ออนไลน์แห่งนี้

เพื่อเฝ้าดูพฤติกรรมของดาวยั่วและจดบันทึกเป็นเรื่องราวในแต่ละวัน ผู้ศึกษาพบว่าดาวยั่วที่โชว์ในห้องสนทนาแต่ละห้องนั้นมักจะเป็นคนเดิม นานครั้งถึงจะมีการเปลี่ยนคนโชว์ใหม่ แต่รูปแบบการโชว์เป็นไปในลักษณะที่ซ้ำๆ และคล้ายคลึงกันทุกวัน ทูกรอบ ผู้ศึกษาจึงแบ่งรูปแบบการโชว์ดังนี้

1. การโชว์ให้เห็นเนินอก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะไม่ให้เห็นหน้าและสามารถพบเห็นได้มากที่สุดในห้องแคมฟรอก 18+
2. การเต้นยั่วชวน ด้วยการใส่ชุดชั้นในเพียงอย่างเดียว คบคู่ไปกับบทเพลงที่จี๋เจ ประจําห้องจัดหามาเปิดให้ฟัง โดยมากจะเป็นเพลงเร็ว เน้นจังหวะมันๆ เช่น เพลงแดนซ์ (Dance) เพื่อให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจ ไปตามจังหวะเพลง
3. การโชว์มาสเตอร์เบซันผ่านกล้อง เป็นการแสดงเซ็กซ์โชว์หน้าจอกอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการมาสเตอร์เบซัน (Masturbation) ด้วยการใช้นิ้วมือคลึงหน้าอก รวมถึงการโชว์ไปคนเดียวพร้อมอุปกรณ์ เช่น ขวดน้ำดื่ม เซ็กซ์ทอย (sex toy) ที่ผู้โชว์จัดเตรียมไว้สำหรับประกอบการโชว์ โดยเฉพาะ
4. การโชว์ร่วมเพศระหว่างชายหญิง เป็นการโชว์ผ่านกล้องร่วมกันระหว่างผู้โชว์ ซึ่งเป็นสามี-ภรรยา แฟน คู่นอน เพื่อนที่พร้อมจะโชว์การร่วมเพศที่บางครั้งเห็นหน้าตาของผู้โชว์อย่างชัดเจน

จากรูปแบบการโชว์ต่างๆ เหล่านี้ มีประเด็นสำคัญ คือ ผู้หญิง “ดาวยั่ว” ล้วนแล้วแต่แสดงกริยาท่าทาง “อย่างเต็มใจโชว์” ลักษณะดังกล่าวข้างต้นถือเป็นการปฏิบัติรูปแบบของการสื่อสารซึ่งเดิมบุคคลหนึ่งที่ติดต่อสัมพันธ์กันย่อมมีตัวตน (Identity) ของตนเอง โดยการแสดงออกทางสีหน้า แววตา ลักษณะท่าทาง (ในกรณีให้เห็นหน้าตา) ทำให้บุคคลที่แสดงความคิดเห็นนั้น ๆ ต้องรับผิดชอบต่อจุดยืนของตนเอง

ทว่าการสื่อสารผ่านห้องสนทนาแคมฟรอกจะไม่มีปรากฏการณ์เช่นนั้น ผู้สื่อสารส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องพบหน้าค่าตากัน จึงทำให้มีอิสระอย่างสูงในการแสดงตัวตนของตนได้อย่างเต็มที่ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต (บุญญาภรณ์ วาณิชชาติ 2544, 15) อีกทั้งยิ่งศึกษาผู้เข้าชมก็ยิ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ราวกับพื้นที่แห่งนั้นเป็นเวทีของดาวเด่นไม่ผิดเพี้ยน

ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นไปได้โดยง่าย แล้วใช้เวลาในการสังเกตการณ์กลุ่มดาวยั่วแบบมีส่วนร่วมควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้ผู้ศึกษาใช้ช่วงเวลาวันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่ 21.00 น. จนถึงเกือบสว่างทุกคืน และเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่ 9.00-17.00 น. เป็นเวลา 2 อาทิตย์ต่อเนื่อง ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงตารางเวลาและรูปแบบการโชว์ในแคมฟรอก

User (นามสมมติ)	ห้อง	เวลา	วัน/ สัปดาห์	ประเภท การโชว์
23_moru	oOo__18Zexy__GirLs__oOo	01.00-2.00 น.	3	ร่วมเพศชาย หญิง
kai_pla	8x8__NoBoDy_18x_Girlz__8x8	01.30-2.00 น.	5	เต้นยั่ววน+ โชว์หน้าอก
bensayzazaza	ZZzz_Thai_X_ShoWz_Gil2L_zzZZ	21.00-24.00 น.	7	เต้นยั่ววน+ โชว์หน้าอก
E_NONG_ICE	ZZzz_Thai_X_ShoWz_Gil2L_zzZZ	11.37-14.00 น.	3	เต้นยั่ววน+ โชว์หน้าอก
2MO	_xlllx__Hot_Thai_GirL__xlllx_	23.47-01.30 น.	2	โชว์ช่วยตัวเอง
VJ xJ	ZZzz_Thai_X_ShoWz_Gil2L_zzZZ	02.47-04.00 น.	7	เต้นยั่ววน+ โชว์หน้าอก
MA_FIA_01	ZZzz_Thai_X_ShoWz_Gil2L_zzZZ	02.49-03.00 น.	1	โชว์หน้าอก
Dedi_dide	ZZzz_Thai_X_ShoWz_Gil2L_zzZZ	02.51-05.00 น.	1	โชว์หน้าอก+ ช่วยตัวเอง
OneLove87	_xlllx__Hot_Thai_GirL__xlllx_	15.58-16.00 น.	5	โชว์หน้าอก

จากตาราง 4 จะเห็นได้ว่า การแสดงออกของผู้หญิงดาวยั่วในแคมฟรอกส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเต้นยั่ววนด้วยการโชว์หน้าอกมากกว่าการแสดงออกทางเพศด้วยวิธีอื่น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้โชว์เชื่อว่าการเต้นและโชว์หน้าอกเป็นการแสดงที่ไม่โป๊มากนักในสายตาของตน

“โชว์หมดเธอ ...แรงไปปะที่ 555+ หนุว่านะ แคโชว์เห็นนีนอกใหญ่ๆ ของหนุอย่างแควก้อพอม้าง บอกตรงๆนะ กลัวคนรู้จักเห็นอะ 555+”

(_VJ_||xJ (นามสมมติ), วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552: แคมฟรอก)

จากทลัมภาษณ์ข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมการโชว์ที่ถูกถ่ายทอดต่อกันมาของคนในพื้นที่ออนไลน์นี้ ทำให้เกิดเป็นความเชื่อและค่านิยมว่า การโชว์ให้เห็นเพียงเนินอก หรือให้เห็นหน้าอก ไม่ได้เป็นเสียหายต่อตัวผู้โชว์เท่าใดนัก トラบไคที่ผู้โชว์ไม่ได้มีการพบหน้า คำตา หรือต้องเจอ “ตัวเป็นๆ” ระหว่างผู้ชมกับตัวผู้โชว์เอง ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อของผู้โชว์ในพื้นที่ออนไลน์ว่า การแสดงตัวตนในพื้นที่แห่งนั้นกับพื้นที่จริงได้มีการแบ่งพรมแดนอย่างชัดเจน

จากการศึกษาพื้นที่ออนไลน์ทั้งสองพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นไฮไฟว์หรือแคมฟรอก ดังที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอไปแล้วข้างต้นนั้น สามารถจัดทำเป็นตารางสรุปการนำเสนอความเป็นตัวตนได้ดังตาราง 5 นี้

ตาราง 5 สรุปการนำเสนอความเป็นตัวตนทั้งสองพื้นที่

พื้นที่	การนำเสนอตัวตน
<u>ไฮไฟว์</u>	<u>แคมฟรอก</u>
- ภาพนิ่ง	- ภาพเคลื่อนไหว (เว็บแคม, คลิปวิดีโอ)
- เพลง	- ภาพนิ่ง
- ภาพเคลื่อนไหว (คลิป, วิดีโอ)	- เพลง
- อวตาร	- ตัวอักษร (การสนทนา)
- ตัวอักษร (แสดงความคิดเห็น)	- สีตัวอักษร
- การนับจำนวนเพื่อนสมาชิก	
- การให้ไฟว์ (Five)	

จากตาราง 5 สรุปการนำเสนอความเป็นตัวตนของผู้หญิงดาวฮั่วทั้งสองพื้นที่นี้ เมื่อเห็นพื้นที่และดาวฮั่วในบริบทโดยรวมของแคมฟรอกและไฮไฟว์แล้ว ทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่าพื้นที่แคมฟรอกเป็นพื้นที่ของโปรแกรมสนทนาออนไลน์ ที่มีความเป็นส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะที่มีความซับซ้อนด้วยรูปแบบการใช้งานที่แตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นเพราะกฎ กติกาและมารยาทในการอยู่ร่วมกันของคนในพื้นที่ซึ่งแตกต่างกัน และความนิยมในตัวพื้นที่ไม่เหมือนกัน ทำให้วิธีการแสดงตัวตนของดาวฮั่วในพื้นที่ทั้งสองจึงแตกต่างกันตามไปด้วย ทั้งนี้ โปรแกรมสนทนาแคมฟรอกสามารถแสดงตัวตนดาวฮั่วได้ชัดเจนกว่าพื้นที่ในไฮไฟว์ สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องอำนาจของอัตลักษณ์และพื้นที่ซึ่งเกิดจากการพยายามต่อสู้ ต่อรองของกลุ่มผู้หญิงดาวฮั่วที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ทั้งสองพื้นที่

สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์เราไม่ว่าจะสร้างระเบียบสังคมที่สลับซับซ้อนขึ้นมาแค่ไหนก็ตาม แต่สิ่งที่มนุษย์ที่ไหนๆ ก็ยอมรับให้อยู่เหนือระเบียบเหล่านั้น ก็คือ ธรรมชาติ ย่อมมีอำนาจละเมิดมารยาท ประเพณี กฎหมาย หรือระเบียบสังคมอื่นใดได้หมด ธรรมชาติของผู้หญิงมีอำนาจด้อยกว่าผู้ชายจึงต้องใช้พื้นที่สาธารณะต่างๆ เพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมในการประท้วง และเรียกร้องสิทธิทางเพศ โดยสามารถใช้พื้นที่ส่วนตัวในการสื่อสารสู่สาธารณะอย่างได้ผลอยู่ตราบนั้น

ในโลกที่ความหมายถูกคนอื่นยึดจองไปหมดแล้ว ผู้หญิงในฐานะคนด้อยอำนาจต้องหาพื้นที่ว่างสำหรับสร้างความหมายใหม่ของตนเอง หรือแม้แต่ต้องแย่งยึดเอาพื้นที่ออนไลน์เพื่อนิยามความหมายใหม่ของตนเองลงไปบ้างย่อมเป็นเรื่องธรรมดาโลก ซึ่งจากการศึกษาพื้นที่ในโลกออนไลน์ตามแนวความคิดของฟูโกต์นี่ จึงเป็นการเพิ่มมุมมองในเรื่องของอำนาจ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่และระเบียบวินัย ให้ประสานเข้ากันกับการวิพากษ์วิจารณ์ที่มีต่อระบบทุนนิยมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนกระบวนการที่ผู้หญิงเปลี่ยนแปลงตัวเองจาก วัตถุมาเป็นประธาน (Subject) หรือพูดง่ายๆ ว่าเปลี่ยนจากผู้ถูกระทำมาเป็นผู้กระทำ แทนที่จะมองว่าผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ (sex object) แต่กลับมองมุกกลับว่า ผู้หญิงมีอำนาจโดยชอบธรรมในการนำเสนอเรื่อร่างของตัวเองผ่านสื่อออนไลน์นี้ ซึ่งเสนอแนวคิดว่า นี่คือรูปแบบของการกุมอำนาจโดยผู้หญิง ไม่ใช่ผู้ชายจะมาสั่งได้ถอดให้โชว์ได้ แต่ผู้หญิงเองต่างหากที่เลือกที่จะโชว์ตรงไหน จุดไหน เวลาไหน หรือแค่ไหนตามความพอใจ เรียกว่าสื่อเว็บแคมและอินเทอร์เน็ตนี้เข้ามาเสริมกำลังที่ขาดหายไปของผู้หญิงให้มากขึ้น

นอกจากนี้แล้วยังเป็นการสร้างความหมายใหม่ที่ด้านต่อความคิดของสังคมกระแสหลัก ที่พยายามกำหนดคุณสมบัตินหรือความประพฤติของผู้หญิงในทิศทางเดียว โดยผู้หญิงดาวัยร่วมกันสร้างนิยามทางเลือก ให้ผู้หญิงสามารถกระทำการใดๆ เกี่ยวกับเรื่อร่างของตนเองได้ ด้วยมองว่าเป็นสิทธิอันชอบธรรม และเปรียบเทียบเปิดเผยเรื่อร่างนี้เป็นรูปแบบการปลดปล่อยจากกรอบพันธนาการของสังคมในเรื่องเพศกับความเป็นผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นประเด็นพัฒนาการของการแบ่งงานกันทำ การขยายตลาด การควบคุมคนของรัฐ หน่วยงานและองค์กร ชุมชนต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาในสังคมเพราะสิ่งเหล่านี้ มันได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนขึ้นมาจนถึงปัจจุบัน

บทที่ 5

ดาวยั่วในมิติที่หลากหลาย

การศึกษามิติของ “ดาวยั่ว” ในพื้นที่ออนไลน์บนนี้ เป็นการพยายามทำความเข้าใจในตัวตน (Identity) ของผู้หญิงในรูปแบบที่หลากหลาย ประเด็นสำคัญที่งานการศึกษานี้ต้องการนำเสนอ คือ ต้องการให้เห็นถึงความรู้ ความจริงเกี่ยวกับตัวตนของผู้หญิงกับภาพยั่วชวนของผู้หญิงที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งที่สุดแล้วไม่มีใครรู้ว่าอะไร คือ ความจริงหรือความถูกต้อง แต่สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือทำให้เกิดการทบทวนหรือแก้ไขนิยามศัพท์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้หญิงบนโลกออนไลน์ผ่านวาทกรรมของคำว่า “ดาวยั่ว” ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื้อหาที่นำเสนอจึงมีความเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์การโชว์ โป๊ เปลือย อย่างเลียมมิได้ ซึ่งผู้ศึกษาได้อธิบายการศึกษาโดยมีประเด็น ดังนี้

1. ภาพลักษณ์ของดาวยั่ว
2. นางฟ้าประจำห้อง พลังสะท้อนแห่งวาทกรรมความภาคภูมิใจของดาวยั่ว
3. ภาพดาวยั่วในโลกออนไลน์ในมิติวัฒนธรรมทางสายตา
4. ดาวยั่วกับกระบวนการลดทอนคุณค่าผู้หญิงให้เป็นสิ่งสนองทางเพศ
5. ดาวยั่วกับการลวนลามด้วยภาษาและการข่มขืนทางสายตา
6. ดาวยั่วกับกระบวนการข้ามพื้นที่ ข้ามพรมแดน ข้ามวัฒนธรรมอย่างเป็นพลวัต

1. ภาพลักษณ์ของดาวยั่วในโลกออนไลน์

“ดาวยั่ว” กับภาพลักษณ์เซ็กซี่ ยั่วชวนและมิติทางสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่มีมุมมองและท่าทีเกี่ยวกับเรื่องนี้ในแง่ลบ ซึ่งมีที่มาจากสำนึกและความพึงใจที่ถูกสังคมตีตราว่าเริ่มต้นจากสังคมตะวันตก และได้ถ่ายทอดมายังโลกตะวันออกอย่างค่อยเป็นค่อยไป จนสิ่งเหล่านี้ได้ฝังอยู่ในใจของผู้คน โดยทั่วไปว่า “พวกชอบเอาอย่างฝรั่ง” ทั้งที่มีการเซ็นเซอร์และพัฒนาการเกี่ยวกับความเข้าใจในเรื่องนี้ของสังคมปัจจุบันได้เปลี่ยนไปข้างแล้วก็ตาม

ในงานการศึกษานี้ ผู้ศึกษาพบตัวตนของผู้หญิงดาวยั่วผ่านภาพเซ็กซี่ ที่สื่อให้เห็นถึงแรงดึงดูดทางเพศ ความมีเสน่ห์ทางเพศที่ยั่วเย้า และปลุกเร้าอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เสพสื่อที่เข้ามาชมให้เกิดความใคร่ที่จะติดตาม และค้นหาเรื่องราวของพวกเธอเหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้

รู้ว่าตัวตนของดาวชู้ที่สร้างขึ้นมานั้นมีความเชื่อมโยงกับสังคมออนไลน์อย่างไรและดาวชู้ที่มีชีวิตอยู่ในพื้นที่ออนไลน์เหล่านั้นมีวิถีชีวิตภายใต้กรอบกำหนดของสังคมในพื้นที่ออนไลน์และมีพื้นที่ทางสังคมอย่างไรจึงส่งผลให้แสดงตัวตนเช่นนั้น

ด้วยมุมมองของผู้ศึกษาที่มุ่งหวังให้พื้นที่ในโลกออนไลน์ไม่ต้องตกเป็นพื้นที่ที่สังคมพิพากษาให้ผู้หญิงและเด็กต้องตกเป็นผู้ถูกระทำเพียงฝ่ายเดียว จากการศึกษาผู้หญิงดาวชู้ในโลกออนไลน์ทั้งพื้นที่ไฮไฟว์และพื้นที่ในแคมพรอก ผู้ศึกษาได้แบ่งภาพลักษณะของผู้หญิงดาวชู้ออกเป็น 2 มิติ ดังนี้

1. ดาวชู้ในอุดมคติ หมายถึง ผู้หญิงที่นำเสนอตัวตนด้วยภาพลักษณ์ให้ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ซึ่งคนส่วนใหญ่เห็นแล้วเกิดความพึงพอใจ อย่างไรก็ตามเพื่อหลีกเลี่ยงการเห็นแย้งที่เป็นอคติเฉพาะตัวของแต่ละคน ผู้ศึกษาจึงระบุลักษณะของดาวชู้ในอุดมคติที่เป็นไปตามสมัชชาฯ ได้แก่ ผู้หญิงที่มีรูปร่างสมส่วน มีองค์เอว หน้าอกและสะโพกที่เด่นชัด ผิวไม่คล้ำ ผมยาว ตาโต จมูกโด่ง ดังเช่นภาพที่ 39

2. ดาวชู้นอกอุดมคติ หมายถึง ผู้หญิงที่นำเสนอตัวตนด้วยภาพลักษณ์ให้ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ที่มีลักษณะบางประการไม่เป็นไปตามลักษณะของดาวชู้ในอุดมคติ ดังตัวอย่างภาพที่ 39

ภาพที่ 39 เปรียบเทียบดาวชู้ในอุดมคติและนอกอุดมคติ

จากภาพเปรียบเทียบดาวชู้ในอุดมคติและนอกอุดมคติ จะเห็นได้ว่าดาวชู้ทั้งสองมีความขัดแย้งกันในรูปแบบลักษณะที่ตรงกันข้ามอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้อุดมคติดังกล่าววัดจากเกณฑ์ความนิยมของผู้เล่นออนไลน์ ปี พ.ศ. 2552 และความนิยมดังกล่าวไม่ได้ยึดติดตายตัวแต่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้จัดทำตารางประเภทของดาวชู้ที่พบในพื้นที่ออนไลน์ โดยคัดเลือก User ตัวอย่างมาพื้นที่ละ 5 รายชื่อ แบ่งตามภาพลักษณ์ในพื้นที่ไฮไฟว์และแคมพรอก ได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 แสดงประเภทของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์

มิติของดาวยั่ว	พื้นที่	User ที่ใช้ (นามสมมติ)	*จำนวน ^{a/ b}
ดาวยั่วใน	แคมฟรอก	Bensayzazaza	10
อุดมคติ		E_NONB_ICE	15
		69 DA 69	9
		OneLove87	23
		Soluna87	11
		ไฮไฟว์	♥ดาวยั่ว♥ ♥ชิปโป♥ ★PÉRFÉCT PL 回¥Ž → เสือกสวย... ♥ ดาวยั่ว ♥ โฟมมี ♥ So Hot
	Lookpare NAnNY	10,567 8,500	
ดาวยั่ว	แคมฟรอก	2MO	25
นอกอุดมคติ		_VJ_IIsJ	34
		MA_FIA_01	20
		Dedi_didi	5
		000000_Mymint_000000	9
		ไฮไฟว์	★ vOЯáñиT Çlűß → Lดาวยั่ว™J โสด ตัวบะเริ่ม มม ม วันทอง ★ ดาวยั่ว ๓ BOUR™. นู้บ้ว เสือกไม่สวย ♥ 【CLUB-X™】 ★ Dăwzii™ 「Les'S」 JD ♥ DJ ▶ สม ทรง ☆ 'ดาวยั่ว' ◀ → ● Wife ♥ ● LMF ★ 【KWANZPoinTs】 ✂ ดาว ยั่ว ★ cK™4ll ▶ Diiz ♥ cHoMpOo ◀ ll ♀« ดาวยั่ว

*หมายเหตุ จำนวน^a คือ จำนวนสมาชิกทั้งหมดในพื้นที่ไฮไฟว์ที่เข้าลงชื่อเป็นเพื่อนของ User นั้น
จำนวน^b คือ จำนวนผู้เข้าชมต่อวันในพื้นที่แคมฟรอกแล้วมีการพิมพ์ข้อความสนทนาถึง User นั้น

นอกจากจะแบ่งกลุ่มดาวยั่วตามมิติของภาพลักษณ์ที่ปรากฏแล้วผู้ศึกษายังให้ความสนใจในผู้หญิงดาวยั่วมิติเชิงการนิยามความหมายตนเอง ในฐานะของการเป็นผู้กระทำ (Subject) ไม่ใช่ผู้ถูกระทำเหมือนในงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งจากการศึกษาพบว่าดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์มีวัตถุประสงค์ในการการสร้างตัวตนที่หลากหลาย ผู้ศึกษาจึงแบ่งกลุ่มดาวยั่วตามค่านิยมออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้หญิงที่เป็นดาวยั่วเพื่อเชิงพาณิชย์ หรือเป็นช่องทางในการใช้พื้นที่ออนไลน์ในการนำเสนอตัวตนผ่านทางไฮไฟว์และแคมฟรอก ที่เรียกว่าสินค้านุษย์ ซึ่งในการเดินโชว์แต่ละครั้ง ผู้โชว์จะได้รับเงิน และความสนุกเป็นค่าตอบแทน ที่สำคัญคือ ไม่ต้องเหนื่อยมาก ไม่ต้องออกไปไหน เพราะเป็นการทำงานผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ จนหลายคนยึดเป็นอาชีพได้ มีเวลาการโชว์ที่แน่นอน เพราะเวลาโชว์ส่วนใหญ่จะเป็นช่วงค่ำถึงดึก จึงเหมือนเป็นงานนอกเวลาสำหรับคนที่มัวชีพประจำอยู่แล้ว

“..รู้จักกับดีเจประจำห้องคนหนึ่ง คุยกันไปสักพัก พี่เขาก็ชวนให้โชว์สรีระ ซึ่งพี่เขาบอกว่า การโชว์แบบนี้ ถือว่าเป็นการโชว์ความเซ็กซี่ ไม่ได้เสียหายอะไร แถมยังได้เงินมาใช้ โดยที่ไม่เสียอะไรเลยจากนั้น ก็ตัดสินใจทำ เพราะคิดว่า เราไม่ได้เสียอะไรอยู่แล้วสำหรับค่าตัว จะได้เป็นบัตรเติมเงิน โดยจะมีการตกลงค่าตัวกันก่อน ครั้งละ 500 -1000 บาท ตามเวลาที่ตกลงกัน หลังๆมีการสะสมบัตรเติมเงิน เพื่อนำไปขายต่อให้เพื่อนๆ และแม่ค้าตามร้านค้าต่างๆ จนมีรายได้เป็นกอบเป็นกำ มีเงินซื้อเสื้อผ้า เครื่องแต่งตัว และมีเงินเที่ยวได้อย่างสบาย”

(แก้ว (นามสมมติ), วันที่ 15 มีนาคม 2553: แคมฟรอก)

“ในบางครั้ง มีผู้หญิงที่โชว์เสียวเรียกมาถามว่าต้องการซื้อบริการทางเพศกับเขาหรือไม่ พร้อมขอเบอร์โทรศัพท์เพื่อจะได้คุยตกลงกันเรื่องราคา วันเวลา สถานที่กัน บางครั้งก็มีส่งข้อความมาชวนไปหาที่ห้องเพื่อเล่นโชว์ด้วยกัน ณ เวลานั้นเลย หลอกให้ออกไปข้างนอกไปถึงแล้วหาไม่เจอก็มีบ่อยๆ ไม่รู้เหมือนกันว่าวันไหนจะโชคร้ายถูกหลอกไปเจอรัมซิงทรัพย์”

(เอ็ม (นามสมมติ), วันที่ 15 มีนาคม 2553: แคมฟรอก)

“เจ้าของห้องบางห้องเป็นเจ้าของเว็บ โป๊ จะมีการจ้างขายประจำมาหมุนเวียนกันโชว์เพื่อดึงเรตติ้งของเว็บ นอกจากนี้ยังเป็นช่องทางหารายได้โดยการขายโปรแกรมตัวเต็ม ซึ่งสามารถเปิดได้หลายหน้าจอพร้อมกัน พร้อมทั้งขยายภาพที่โชว์ให้ใหญ่ขึ้นได้”

(ไอ้ต (นามสมมติ), วันที่ 15 มีนาคม 2553: แคมฟรอก)

นอกจากนี้ยังพบว่าคาว์วในพื้นทีออนไลน์มีอาชีพเบื้องหลังเป็นพริตตี้ โคโยตี้ นางแบบหรืออื่นๆ และใช้พื้นทีออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางในการติดต่อจากคนที่สนใจให้มากขึ้น ซึ่งในพื้นทีหน้าโปรไฟล์ของ Lookpare (นามสมมติ) หนึ่งในสมาชิกไฮไฟว์ที่มีจำนวนผู้เข้าชมจำนวนมาก ปรากฏการณืเป็นตัวอักษรที่กล่าวถึงอาชีพเบื้องหลังไว้ในส่วนหนึ่งของบันทึกข้อความ ดังนี้

“เราก็เป็นคนธรรมดา คีบ้างร้ายบ้างแล้วแต่อารมณ์ เพื่อนบางคนทีเห็นเราเงียบไปไมโทร ไปรู้ไว้โดยว่าเรานะคิดถึงเสมอ ตอนนีเราหันมาถ่ายแบบเซ็กซี่เพื่อนบางคน อาจจะรับไม่ได้ แต่ขอให้เข้าใจว่ามันเป็นงาน ไม่ได้เสียหาย เพื่อนทีรู้จักเราก็จะรู้ว่าเราเป็นยังงั”

(Lookpare (นามสมมติ), วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553: ไฮไฟว์)

อีกทั้งในเว็บไซด์ไฮไฟว์ของแนนนี่ (นามสมมติ) อาชีพพริตตี้ ผู้ศึกษาพบประกาศรับสมัครงานในตำแหน่งพริตตี้ปรากฏในพื้นทีส่วนของข้อความ ทีมีเนื้อหาทีย้อนแย้งบางประการถึง ความไม่สัมพันธ์กันระหว่างรายละเอียดงานทีทำกับตำแหน่งทีลงประกาศ สะท้อนให้เห็นว่าการนำเสนอตัวตนของคาว์วทีมีอาชีพเป็นพริตตี้ในพื้นทีไฮไฟว์นั้น มีเนื้อหาทีนำไปสู่รูปแบบของการค้ามนุษย์ แอบแฝงอยู่ด้วย

“...ต้องการน้องๆหรือเพื่อนๆทีสูงซ้ก 160 ขึ้นไป ขาว หน้าตาดี กินเหล้าเป็นพูดภาษาอังกฤษได้นิดหน่อย 10 คน ทำเฉพาะศุกร์ กับ เสาร์ หรือเลือกทำวันไหนก็ได้... เข้างาน 5 ทุ่ม เลิก ดี 4 รับเงินตอนเลิกเลยละ วันละ 1,000 บาท และถ้า มีเพื่อนมาเปิดเหล้า ก็จะได้อีก ขวดละ 500 บาท งานสบายๆละ แค่มานั่งกินเหล้า สนุก เต็ม เฮฮา ต้อนรับลูกค้า แต่ต้องมาแคสกับทางร้าน ก่อนนะละ ในวันที่ 1-2 กุมภาพันธ์นะ หรือเบอร์ 089-505-XXXX ธิบๆ น้อยนะละ”

(แนนนี่ (นามสมมติ), วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553: ไฮไฟว์)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าทั้งพื้นทีโปรแกรมแคมฟรอกและไฮไฟว์ กลายมาเป็นพื้นที สาธารณะทีกลุ่มผู้หญิงคาว์วใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ โดยการใ้เรื่อนร่างแปลงเป็นทุน โดยมูลค่าทีได้จากการโชว์นำมาแลกเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งของ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงวาทกรรม การต่อสู้ต่อรองของผู้หญิงในพื้นทีออนไลน์ จากอดีตทีเคยถูกสังคมิติตราว่าเป็นผู้ถูกระทำแต่เพียง อย่างเดียว กลับกลายเป็นผู้กระทำแทน

1.2 กลุ่มผู้หญิงที่เป็นดาวชู้เพื่อแสดงความเป็นตัวตนบนพื้นที่สาธารณะ และเพื่อเพิ่มคุณค่าและการยอมรับจากคนในพื้นที่ดังกล่าว ด้วยวิธีการวัดผลจากจำนวนเหล่าสมาชิกทั้งในไฮไฟว์และแคมฟรอก ที่เข้ามาดูและสนใจในปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ

ความคาดหวังของเหล่าสมาชิกเว็บไฮไฟว์และแคมฟรอก คือ การแข่งขันกันนับเต็มจำนวนเพื่อนและจำนวนผู้เข้าชม ในพื้นที่ไฮไฟว์ยังหน้าโปรไฟล์ของใครปรากฏจำนวนเพื่อนมากเท่าไร แสดงว่าโปรไฟล์นั้นได้รับความนิยมจากคนในพื้นที่มากขึ้นเท่านั้น เช่นเดียวกันกับพื้นที่ในแคมฟรอกหากมีจำนวนผู้เข้าชมที่มีการพิมพ์ข้อความสนทนาในหน้ากระดานรวมในเชิงชื่นชมติเตียน ชู้เข้า ลวนลามมากเท่าไรก็แสดงถึงความนิยมในตัวผู้โช้วมากเท่านั้น

ทว่าเบื้องหลังความนิยมดังกล่าวนี้ ไม่ได้เกิดจากการให้ความสนใจของเหล่าสมาชิกที่เข้ามาชมแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่จำนวนเพื่อนที่เพิ่มมากขึ้นนั้น มาจากการที่เจ้าของโปรไฟล์เป็นผู้ขอเพิ่มรายชื่อเพื่อนเสียเอง ซึ่งหากขยัน “คั่น” และ “คลิก” มากเท่าไร ก็จะมีจำนวนเพื่อนสมาชิกมากขึ้นเท่านั้น

จากตาราง 6 ที่นำเสนอไปแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า จำนวนเพื่อนสมาชิกของดาวชู้ในไฮไฟว์ที่เป็นดาวชู้นอกอุดมคติ แต่กลับมีจำนวนเพื่อนสมาชิกมากกว่าดาวชู้ในอุดมคติเสียอีก ซึ่งสามารถจำแนกเป็นตารางให้เห็นอย่างง่ายได้ ดังตาราง 7 นี้

ตาราง 7 ตัวอย่างการเปรียบเทียบจำนวนเพื่อน-ประเภทของดาวชู้ในไฮไฟว์

ดาวชู้ในอุดมคติ	จำนวนสมาชิก	ดาวชู้นอกอุดมคติ	จำนวน
★PÉRYFÉCt PL ☐ ☒ ☒☒ → เลือกสวย...	956	★VÖЯáñµT Çüß → Lดาวชู้™ โสด ตัวบะเริ่ม มม ม วันทอง	2,522
♥ ดาวชู้ ♥ โฟมมี ♥ So Hot	2,321	★Däwzii™ 「Les'S」 JD ♥ DJ ▶ สมทรง ☆'ดาวชู้' ◀ → ● Wife ♥ ●	3,579

จากตาราง 7 จะเห็นได้ว่า ★PÉRYFÉCt PL ☐ ☒☒☒ → เลือกสวย... (นามสมมติ) (วันที่คั่นข้อมูล 3 เมษายน 2553) เป็นดาวชู้ในอุดมคติ มีจำนวนเพื่อนสมาชิก 956 คน ขณะที่ ★VÖЯáñµT Çüß → Lดาวชู้™ โสด ตัวบะเริ่ม มม ม วันทอง (นามสมมติ) (วันที่คั่นข้อมูล 3 เมษายน 2553) เป็นดาวชู้นอกอุดมคติ แต่มีจำนวนเพื่อนสมาชิกถึง 2,522 คน ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนมากเกือบ 3 เท่า ของดาวชู้ในอุดมคติ สะท้อนให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ของดาวชู้ไม่ว่าจะเป็นอย่างไร ก็ไม่ได้มีผลต่อจำนวนเพื่อนสมาชิก

ทั้งนี้ การวัดปริมาณเพื่อนในไฮไฟว์และแคมฟรอกนั้น ไม่ได้เป็นตัววัดความสำเร็จในการเป็นสมาชิกเว็บไซต์ประเภทเครือข่ายสังคมแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จากการศึกษา พบว่าการได้เป็นดาวขั้วในอุดมคติกลับเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้เข้าชมได้รู้จักตัวตนของเจ้าของพื้นที่นั้นได้มากกว่า ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการหาคู่ โอกาสในการหางาน โอกาสในการสร้างชื่อเสียง เป็นต้น และพบเห็นได้บ่อยในพื้นที่ออนไลน์ประเภทเครือข่ายสังคมในปัจจุบัน ดังตัวอย่างของ Lookpare (นามสมมติ) อาชีพฟรีแลนซ์ ที่สร้างชื่อเสียงให้กับตัวเองผ่านพื้นที่ไฮไฟว์ ให้เป็นที่รู้จักแก่ช่างภาพและผู้สื่อข่าวจนกลายเป็นนางแบบในปัจจุบัน ซึ่งผู้ศึกษาได้หยิบยกเอาส่วนหนึ่งในบันทึกข้อความของ Loopare (นามสมมติ) ที่เป็นบทสัมภาษณ์ของช่างภาพผู้สื่อข่าวรายหนึ่ง มาลงไว้ ดังนี้

น้องลูกแพร่นี้จำได้ว่าเจอจิงๆ ที่งานมอเตอร์โชว์ 2009 แต่ก่อนหน้านี้ไม่แน่ใจว่าไปเจอลูกแพร์ที่ไหนอีกบ้าง จนเมื่อมีโอกาสได้กลับมาค้นรูปเก่าๆ ในไฮไฟว์พบว่า งานแรกที่ได้เจอลูกแพร์เป็นงานที่เธอได้เป็นพริตตี้กับนักร้องในงานใน โรงแรมพูลแมน ช.รางน้ำ และอีกหลายๆ งานที่ได้เจอแต่ๆ ไม่รู้จักกันเลยไม่ได้ทัก (น้องเขาคงจำผมไม่ได้หรอก ผมแค่คนเดินผ่านไปมา) ได้มาพบเจออีกครั้งเต็มๆ จิงๆ ก็ตอนที่น้องลูกแพร์อยู่ที่บูธฮอนด้าในงานมอเตอร์โชว์ 2009 นั่งหน้าตาจิ้มลิ้ม ทีมตามอยู่ตรงเคาท์เตอร์ด้านหน้า ก็เลยเก็บภาพมาอยู่เหมือนกัน หลังจากนั้นก็มาเจอเป็นผู้เข้าประกวด FHM GND 2009 เบอร์ 1 และเป็นสาวคนแรกที่ได้ขึ้นชัทเตอร์ถ่ายรูปในวันตัดสิน...”

(จุลลิศ (นามสมมติ) อ้างใน Loopare (นามสมมติ), วันที่ 8 เมษายน 2552: ไฮไฟว์)

จะเห็นได้ว่าการสร้างตัวตนของคนในพื้นที่ออนไลน์ แม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก เพื่อเพิ่มคุณค่าและเพื่อเกิดการยอมรับจากคนในพื้นที่แห่งนั้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การสนองตอบความต้องการของตนเองในที่สุด

1.3 กลุ่มผู้หญิงที่เป็นดาวขั้วเพื่อสร้างพื้นที่และความหมายใหม่ของคำว่าดาวขั้วให้เป็นที่ยอมรับในสังคมออนไลน์และสังคมทางกายภาพ

การโชว์โป๊ในพื้นที่แคมฟรอก ปรากฏกลุ่มดาวขั้วให้เห็นเป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะยามค่ำคืน เรียกได้ว่า “ไม่มีใครยอมใคร” พวกเธอเหล่านั้นเชื่อว่า การโชว์ดังกล่าวไม่ได้ทำให้ตนเอง “เสียหายน” มากไปกว่าการโชว์เรือนร่างผ่านกล้องเว็บแคม ที่แทบจะมองไม่เห็นหน้าด้วยซ้ำ ดังเช่น “น้องน้ำ” (นามสมมติ) หรือชื่อ User ที่ใช้ในห้องสนทนาว่า “IshoownoomII” อายุ 18 ปี เป็นนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“...จากไม่เคยคิดจะโชว์อะไร ก็เริ่มจากการ...ใส่เสื้อคอกว้างขึ้น ใ้มองเห็นไปถึงร่องอก พร้อมกับหักกล้องให้ลงมุมต่ำๆ ตั้งแต่นั้นมา ก็มีคนเข้ามาดูหนูกันเยอะขึ้น ซึ่งหนูก็คิดว่าไม่ได้เสียหายอะไร เขาเอาของเราไปไม่ได้หรอกค่ะ... และเริ่มที่ถอดเสื้อเดินโชว์ ซึ่งทุกครั้งที่โชว์ หนูจะไม่ให้เห็นหน้าตา”

(IshoownoomII (นามสมมติ), วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553: ไฮไฟว์)

ค่านิยมใหม่ที่เกิดขึ้นของกลุ่มผู้หญิงดาวยั่วในพื้นที่แคมฟรอก ที่เชื่อว่าจำนวนคนดูที่มากขึ้นแสดงถึงการยอมรับในตัวตนที่เธอกำลังแสดง และการโชว์เรือนร่างผ่านกล้องไม่ได้ทำให้เสียหายตราบดีที่คนในสังคมมองไม่เห็นหน้าตาของเธอ สะท้อนให้เห็นถึงการดำรงชีวิตในสังคมออนไลน์ที่เป็นสังคมสมัยใหม่แต่ยังคงอยู่ภายใต้ความเชื่อและกฎข้อบังคับของวัฒนธรรมและจารีตในสังคมไทย ที่เป็นสังคมเมืองพุทธ และเชื่อว่าการโชว์ดังกล่าวผิดศีลธรรม

จากการศึกษา พบว่า ช่วงเวลาที่มีการเข้ามาเล่นมากที่สุดของเหล่าสมาชิกผู้หญิงดาวยั่วในห้อง 18 ปีขึ้นไปของแคมฟรอก คือ ช่วง 22.00 – 4.00 น. โดยที่วันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ หรือคืนวันหยุดจะมีจำนวนผู้เล่นมากที่สุด สำหรับรูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในนั้นมีอยู่อย่างหลากหลายรูปแบบ อันได้แก่

1) ฟังเพลง และส่องคนโชว์ พบว่า ห้อง 18 ปีขึ้นไป มีดีเจ ซึ่งเป็นผู้ชายทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้แจ้งไว้ ก่อนที่จะเข้ามาเล่นในห้อง นั่นคือการห้ามปิดกล้องหรือส่องกล้องไปทางอื่น ห้ามใช้คำหยาบคาย และห้ามขายบริการทางเพศ เป็นต้น ดังภาพที่ 48

เข้ามาแล้วรบกวนทำตามกฎห้องด้วยนะ

1. ห้ามลบหลู่สถาบันครอบครัว ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ห้ามโพสเว็บ โปสอีเมลล์ แจกเบอร์ นำโหวต ในห้องสนทนา
3. ห้ามพุดคุยกันด้วยคำสุภาพ ห้ามฟลัดข้อความซ้ำๆ
4. ห้ามโชว์หรือกระทำการผิดกรรมที่สื่อไปถึงการลามกอนาจาร
5. ห้ามใช้อิโมจิสีสะท้อนแสงและกรุณาปรับขนาดตัวอักษร 12-16 ครับ
6. กรุณาปฏิบัติตามที่ Owner / Operatrs แจ้งเตือนหน้าห้องด้วย
7. โอนเนอร์ถูกเสมอ
8. ไม่เข้าใจ ไปอ่านข้อ 1 - 7 โทษอีก

ห้องมีกฎนะครับ ทำตามกฎอย่างเคร่งครัดด้วย

Do you agree? ตกลง ไม่ตกลง

You agreed. You are now logged in

You are now logged in iixii_jjjj_iixii

ภาพที่ 40 ตัวอย่างกฎระเบียบการใช้ห้องสนทนา

จากภาพที่ 40 แสดงถึงกฎระเบียบของห้องที่สมาชิกต้องปฏิบัติตาม สมาชิกที่เข้าใช้ห้องจะต้องกด ตกลง เพื่อยืนยันการยอมรับกฎดังกล่าว ก่อนที่จะเข้าใช้ห้องนั้นได้ โดยดีเจมีหน้าที่ในการเปิดเพลง ดำเนินรายการ โฆษณา เชียร์ กระตุ้น ห้ามปราม และหากใครฝ่าฝืนกฎที่แจ้งไว้ในข้างต้นจะโดนดีเจซึ่งมีอำนาจในการเตะ (แบน) สมาชิกที่ละเมิดกฎให้ออกจากห้องนั้น ๆ อย่างไรก็ตามถึงแม้ทางห้องจะตั้งกฎ ห้ามโชว์หรือกระทำพฤติกรรมที่สื่อไปถึงการลามกอนาจาร แต่สำหรับสมาชิกส่วนใหญ่มักเข้ามาฟังเพลง จากดีเจ และส่องหาสมาชิก คนอื่น ๆ ที่มีการเดินแนวเซ็กซี่ ถือเป็นเป้าหมายหลักในการเข้าใช้ห้องต่างๆ การฝ่าฝืนกฎจึงปรากฏให้เห็นอยู่เช่นเดิม

สะท้อนให้เห็นถึงพื้นที่ในสังคมที่ถูกแทรกซึมด้วยเส้นใยของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ที่มีอยู่กระจายระจายไปในแต่ละพื้นที่ การต่อต้านชัดเจนของคนในพื้นที่ก่อให้เกิดวาทกรรม การต่อสู้ต่อรองของคนในห้องสนทนาออนไลน์ขึ้น จึงกล่าวได้ว่าถึงแม้ห้องสนทนานั้นจะมีกฎที่สมาชิกยอมรับแต่การฝ่าฝืนกฎ ย่อมหมายถึงการเข้ายึดครองอำนาจโดยมีวาทกรรมเป็นตัวเชื่อม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานเรื่องอำนาจตามแนวคิดของฟูโกต์ที่ว่า ที่ใดมีอำนาจที่นั่นต้องมีการต่อสู้ชัดเจน และการต่อต้านชัดเจนไม่เคยอยู่นอกเหนือความสัมพันธ์ทางอำนาจ จึงกล่าวได้ว่า เราอยู่ภายใต้อำนาจเสมอ

2) สนทนาหาเพื่อนใหม่ หรือหาคู่ พบว่า สมาชิกส่วนหนึ่งใช้พื้นที่ห้องแคมพรอกในการสร้างโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ใหม่กับสมาชิกคนอื่นๆ ผ่านการประกาศในห้องกลางซึ่งสื่อสารผ่านการพิมพ์ข้อความ เช่น

JeJe_123: หอการค้าหาเพื่อนครับ

lovejang02: ทำน่านมีปะครับบบ

M_love_Yo : ราม65คืบ 16/173/55 หากคนจิงใจอิอิ

b_tirk : มีใครอยู่เชียงใหม่บ้างครับ ผมไปฟรุ้งนี่อะ

kenjihatyai2007: หาดใหญ่ หาเพื่อนครับ

3) เดินแนวเซ็กซี่ หรือโชว์เสียว สมาชิกอีกส่วนหนึ่งใช้พื้นที่แคมพรอกในการแสดงออกซึ่งตัวตนตาม ความต้องการ ความปรารถนาของตนผ่านการเป็นดาวเด่น หรือเป็นเป้าหมายในการส่องของคนอื่น ๆ ด้วยการเดินแนวเซ็กซี่ที่มีเพียงกางเกงในตัวเดียว การช่วยตัวเองแบบเดี่ยว คู่ หรือกลุ่ม รวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์กับคู่เพศตรงข้ามและเพศเดียวกัน การแสดงการโชว์เดินแนวเซ็กซี่ในแคมพรอกของดาวชั่วคนหนึ่ง ซึ่งเป็นต้นแบบ โชว์เดี่ยว ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวาทกรรม การถูกจำกัดพื้นที่ของผู้หญิง จากประเด็นความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคม และเป็นตัวจำกัดการแสดงตัวตนทางเพศของผู้หญิงในเวทีสาธารณะ ทำให้เพศหญิงไม่มีบทบาทมากในสังคมนั้น เกิดเป็นเก็บกดปิดกั้น และต้องการต่อสู้ตามประสาผู้หญิง จึงใช้อำนาจของการช่วยวน เข้ามาต่อต้านกระบวนการชายเป็นใหญ่ เพื่อให้เห็นว่าเพศชายอยู่ใต้อำนาจทางเพศของผู้หญิง ได้เหมือนกัน

ทว่าการแสดงออกดังกล่าวย่อมขัดแย้งกับคำสอนที่ชัดเจนและสั่งสมให้ผู้หญิงไทยถูกปลูกฝังด้วยวาทกรรมแม่ศรีเรือน ซึ่งส่งผลให้วาทกรรมดังกล่าวกลายเป็นกลไกการผูกพันไว้ด้วยอุดมการณ์ดังกล่าวนี้ ซึ่งผ่านระบบการอบรมบ่มเพาะอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้อุดมการณ์เหล่านี้ซึมเข้าไปในความคิดของผู้หญิง (กาญจนา แก้วเทพ 2544, 85) จะทำให้การกำหนดขอบเขตพื้นที่ของผู้หญิงนั้น เกิดจากสำนึกจากตัวผู้หญิงเองให้จำกัดอยู่กับมโนทัศน์เรื่องความบริสุทธิ์ ให้ความสำคัญกับการรักษานวลสงวนตัว เมื่อผู้หญิงมีอุดมการณ์ที่ว่าตนเองต้องรักษานวลสงวนตัว ห้ามໄໝ้ เรือนร้างให้ใครดูนอกจากสามีตนเอง ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่จำกัดพื้นที่ของผู้หญิง ทำให้วาทกรรมดังกล่าวนี้มีผลอย่างสำคัญในการจัดการกับการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิง โดยที่หากผู้หญิงขาดตกบกพร่องในหน้าที่ อุดมการณ์ดังกล่าวจะส่งผลให้ผู้หญิงรู้สึกผิดเอง ทั้งยังส่งผลให้สังคมมองผู้หญิงคนนั้นว่าไม่มีความเป็นหญิงที่เพียงพอ หรือเพียบพร้อม

สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องการพยายามสร้างพื้นที่ของกลุ่มดาวยั่ว ถึงแม้จะมีพื้นที่ที่สามารถแสดงตัวตนได้อย่างอิสระเต็มที่เพียงใดก็ตามแต่ยังคงถูกตีกรอบให้อยู่ภายใต้อำนาจของการเก็บกดปิดกั้น (Subjugate) (กาญจนา แก้วเทพ 2544, 85) ซึ่งอำนาจดังกล่าวนี้เป็นอำนาจที่ทำให้ผู้หญิงที่อยู่ภายใต้อุดมการณ์ต่างๆ ที่ถูกปลูกฝังผ่านการขัดเกลาทางสังคมต่าง ๆ จากสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นหญิงเช่น แม่ศรีเรือน ความเชื่อค่านิยม หรือแม้แต่คำพังเพย สุภาษิตโบราณต่าง ๆ อุดมการณ์เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งส่งผลต่อการแสดงอัตลักษณ์ของผู้หญิงทั่วไปด้วยเช่นกัน

2. นางฟ้าประจำห้อง พลังสะท้อนแห่งวาทกรรมความภาคภูมิใจของดาวยั่ว

โลกออนไลน์ได้สร้างความแปรเปลี่ยนให้กับระบบวัฒนธรรมของเราอย่างมาก คือทำให้เกิดสังคมแบบเครือข่าย ที่เชื่อมโยงการไหล การถ่ายเทข้อมูล ทำให้เกิดพื้นที่เสมือนจริง มีกระจายข้อมูลสู่คนหมู่มาก ลดระยะเวลาในการไหลถ่ายเทข้อมูล และในขณะเดียวกันนั้นไฮไฟว์และแคมฟรอกก็ถูกใช้เป็นที่ในการแสดงตัวตน ความต้องการได้เช่นกัน ดังที่ เซสเลีย เซสเซ็น (2002, 109-119) เสนอไว้ว่า พื้นที่ไซเบอร์เป็นพื้นที่ที่สามารถผลิตซึ่งวัฒนธรรมแบบผู้ชายและลำดับชั้นของอำนาจ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นพื้นที่ที่ทำให้ผู้หญิงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านต่อรองและสร้างความเป็นจริงแบบอื่นๆ ที่แตกต่างออกไปจากระดับของเศรษฐกิจ การเมืองไปสู่ระดับปัจเจกดังเช่นคำบอกเล่าของหญิงสาววัย 24 ปี เลขานุการเอกชนๆ

“ชอบเข้าไปเล่น เพราะมันเป็นโลกเสรี มันก็เปิดกว้าง ชอบเพลงที่ตีเจเปิด เพราะดี
ได้อารมณ์ ได้เดินด้วย เวลาคนเรามีคนชมว่าสวย นมสวย นมใหญ่เราก็ชอบ ภูมิใจเล็ก ๆ”

(แอนท์ (นามสมมติ), วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552: แคมฟรอก)

จากการเก็บข้อมูลในกระบวนการศึกษาครั้งนี้ พบว่า จำนวนห้องสนทนาในโปรแกรม
แคมฟรอกในส่วนของห้องสนทนาสำหรับคนที่อายุมากกว่า 18 ปีนั้น มีจำนวนมากกว่า 300 ห้อง
และมีจำนวนคนที่เข้ามาเล่นมากกว่า 3,000 คนในแต่ละวัน และในพื้นที่ของแคมฟรอกเองก็พบ
ความแตกต่างหลากหลายในมิติเพศวิถีของเหล่าสมาชิก นั่นคือ มีห้องสนทนาสำหรับเพศผู้มีอายุ 18
ปีขึ้นไป มากกว่า 50 ห้อง และมีจำนวนสมาชิกที่เล่นในห้องดังกล่าวกว่า 1,000 คนในแต่ละวัน ซึ่ง
ตัวเลขเหล่านี้ย่อมแสดงได้ว่า วัฒนธรรมทางเพศที่ปรากฏอยู่บนพื้นที่ออนไลน์มีอยู่มากมายในสังคม
ปัจจุบัน

“ความภาคภูมิใจ” ถือเป็นวาทกรรมอย่างหนึ่งที่ถูกค้นพบจากการศึกษาเรื่องผู้หญิง
ดาวขั้วในโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก ซึ่งจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแคมฟรอกตั้งแต่
ปี 2548 จนถึงปัจจุบันพบว่า มีการนำเสนอชุดวาทกรรมเพศวิถีเกี่ยวกับแคมฟรอกออกมาซ้ำๆ เพียง
ไม่กี่ชุดเท่านั้น แต่ละชุดวาทกรรมนั้นล้วนแล้วแต่มีวิธีการ และเป้าหมายเพื่อควบคุมให้เพศวิถีของ
คนที่เล่นแคมฟรอก รวมถึงคนในสังคมให้เป็นไปตามวาทกรรม เพศวิถีกระแสหลักเพียงเท่านั้น
กล่าวคือ เรื่องเพศเป็นเรื่องที่ควรปกปิด โดยใช้พื้นที่สื่อเป็นพื้นที่หรือปริมาตรในการนำเสนอชุด
วาทกรรมเหล่านั้น

ดังที่ มิเชล ฟูโกต์ ซึ่งเป็นนักคิด นักเขียน นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ได้ให้แนวคิด
เกี่ยวกับวาทกรรมไว้ว่า วาทกรรมเป็นระบบ และกระบวนการในการผลิตสร้าง (Constitute) อัตลักษณ์
(Identity) และความหมาย (Significance) ให้กับสรรพสิ่ง ต่าง ๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็น
เป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง

นอกจากนี้วาทกรรมยังทำหน้าที่ตรึงสิ่งที่เราสร้างขึ้นให้ดำรงอยู่ และเป็นที่ยอมรับ
ในสังคมเป็นวงกว้าง (Valorize) กลายสภาพเป็นวาทกรรมหลัก (Dominant discourse) (ไชรัตน์
เจริญสิน โอปาร 2542, 19-20) มีภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรม (Discursive practices) ซึ่งรวมถึง
จารีตปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อ คุณค่า และสถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ด้วย

จากการสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ตพบว่า แหล่งที่สร้างกฎเกณฑ์เหล่านี้ที่สำคัญใน
สังคมในความเห็นของฟูโกต์ ได้แก่ อำนาจ (Power) ซึ่งเป็นอำนาจที่ได้รับการขัดเกลาชักฟอกจนชาว
สะอาดในรูปของ ความรู้ (Knowledge) ว่าด้วยเรื่องนั้น ๆ และก็ไม่ใช่ความรู้แบบทั่ว ๆ ไป และกว้าง ๆ
อีกด้วย แต่เป็นความรู้ที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากกว่า เช่น วิทยาศาสตร์ ชีววิทยา แพทย์ศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ อาชญาวิทยา และความรู้เรื่องเพศ เป็นต้น (ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร 2542, 26-27) โดยที่ชุดวาทกรรมเหล่านั้นได้แก่

2.1 วาทกรรมทางการแพทย์ และจิตวิทยา: ชุดความผิดปกติทางอารมณ์ และจิตใจ

“การเข้าไปโชว์เรือนร่างผ่านกล้องเว็บแคม ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย จิตใจประปราย ชีวีเสวยง่าย และพยายามหาสิ่งที่ทำให้ตัวเองมีคุณค่า หากเกิดความผิดหวังหรือภาพที่โชว์ถูกเผยแพร่ออกไปจะเกิดความอับอายและเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายสูง จึงขอเตือนผู้ปกครองให้ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเด็กที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ส่วนตัว

(จิตแพทย์สา(นามสมมติ), วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552: ไทยเฮลท์)

วาทกรรมชุดนี้พยายามใช้อำนาจของความรู้ทางการแพทย์ และจิตวิทยาเพื่อสร้างชุดความจริงที่ว่า ผู้ที่เข้าไปเล่นแคมฟร็อก และมีการโชว์เรือนร่างนั้น ส่วนใหญ่มักมีความประปรายหรือมีปัญหาด้านจิตใจ และอารมณ์จึงต้องหาวิธีในการเติมเต็มความรู้สึก หรือตัวตนให้มีค่าผ่านการโชว์เรือนร่าง ให้เป็นความเด่นในพื้นที่แคมฟร็อกและพยายามเชื่อมโยงให้เห็นอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการโชว์เรือนร่างเหล่านั้น และเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่ต้องเข้ามาควบคุม สอดส่องดูแล

2.2 วาทกรรมศีลธรรมจรรยา: ชุดสาเหตุของความเสื่อมเสียของสังคมโดยรวม

“แคมฟร็อก โชว์เสียวออนไลน์ ทำสังคมเสื่อม”

(เอ้ (นามสมมติ), วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552: ไทยเฮลท์)

“สรุปการเสวนาทางวิชาการเรื่อง Camfrog ตัวอย่างที่กำลังบ่งชี้ว่าสังคมไทยตกต่ำทางศีลธรรมถึงขีดสุดกับทางแก้และหาทางออก”

(นก (นามสมมติ), วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552: ไทยเฮลท์)

วาทกรรมชุดนี้พยายามหยาบคายเอาแบบแผนศีลธรรมจรรยา โดยใช้อำนาจจากชุดความรู้ของศาสนาเข้ามาเพื่อสร้างชุดความจริงที่ว่า พฤติกรรมของการเล่นแคมฟร็อกที่มีเรื่องราวทางเพศอยู่นั้น เป็นเรื่องที่ผิดศีลธรรมอันดีงาม เพราะเรื่องราวเกี่ยวกับเพศเป็นเรื่องที่ควรปกปิด ไม่เหมาะสมที่จะกระทำให้คนอื่นได้ดู และจะเป็นมูลเหตุให้สังคมเสื่อมเสีย เป็นปัญหาของสังคม

2.3 วาทกรรมอาชญวิทยา: ชุดการกระทำผิด เป็นอาชญากรรม

“ห้องสนทนาบางห้องจะมีการโชว์ลามกอนาจารของผู้ที่เข้ามาใช้บริการผ่านกล้องเว็บแคม ไม่ว่าจะเป็นการเปิดหนังโป๊ให้ดู การโชว์แก้ผ้า เดินท่าทางยั่วยวน แสดงการร่วมเพศของคู่หนุ่มสาว การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง รวมไปถึงการร่วมเพศแบบเช็กซ์หมู่ เมื่อติดตามตรวจสอบ พบว่า โดยช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการที่สมัครเป็นสมาชิกนับแสนราย เป็นการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในทางที่ผิด ซึ่งกลุ่มคนที่เป็นนักศึกษาเหล่านี้ น่าจะนำเวลาไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นจะดีกว่า ดังนั้นจะประสานให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) เข้ามาตรวจสอบหาต้นตอของเซิร์ฟเวอร์ เพื่อติดตามจับกุมมาดำเนินคดี พร้อมทั้งปิดหรือบล็อกโปรแกรมดังกล่าวโดยเร็วที่สุด”

(ผอ.ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม, วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552: เอ็ม-เคาเจอร์)

วาทกรรมชุดนี้พยายามผูกโยงเรื่องเพศให้เกี่ยวข้องกับกรกระทำนอกเหนือกฎระเบียบของสังคม โดยใช้อำนาจของความรู้ทางด้านอาชญวิทยา มาอธิบายถึงความผิดที่มีเรื่องราวเรื่องเพศในแคมฟรอก และรัฐในฐานะองค์กรดูแลควบคุมความสงบเรียบร้อย ความผาสุกของประชาชน จำเป็นที่ต้องเข้ามาควบคุม จัดการกับการกระทำดังกล่าวนี้ซึ่งวาทกรรมเหล่านี้ได้ถูกประกอบสร้างผลิตซ้ำ และปฏิบัติการทางผ่านการตกเป็นข่าวหรือนำเสนอข่าวผ่านสื่อทั้งโทรทัศน์ วิทยุ และข่าวหนังสือพิมพ์ จนกลายเป็นประเด็นในการถกเถียง วิพากษ์วิจารณ์ของคนในสังคมและรัฐ ซึ่งก็นำมาซึ่งแนวทางและรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าวตัวอย่างเช่น

“เตือนภัยเว็บลามก “Camfrog” โชว์เช็กซ์ออนไลน์!! “ร้องออก กม. คุมแคมฟรอก” เพิ่มโทษจำคุก 5 ปี ปรับ 1 แสน”

(ข่าวออนไลน์, วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553: ไทยรัฐ)

ผนวกกับการออกมาแสดงความคิดเห็นของวัยรุ่นเองทั้งชาย และหญิงในมุมมองที่ไม่เห็นด้วย รู้สึกผิด รู้สึกไม่เหมาะสม ไม่ควรที่จะมีกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศในแคมฟรอก เช่น

“โปรแกรมนี้ไม่เหมาะสมที่จะดู เพราะไม่มีการควบคุม ใครจะทำอะไรก็ได้ ไม่มีข้อจำกัด ถูกปิดไปก็ดีแล้วคนจะได้ไม่หมกมุ่น ปัญหาอาชญากรรมการข่มขืนจะได้ไม่เกิดขึ้น

ด้วย เพราะเป็นสิ่งไม่ดีไม่เหมาะกับสังคมไทยและผิศจริยธรรม เพียงแค่พูดคุยกันเห็นหน้ากันก็พอแล้ว ไม่ต้องถึงกับโชว์ของสงวนของตัวเองให้คนอื่นดู”

(ก้อย (นามสมมติ), วันที่ 30 กันยายน 2552: แคมฟรอก)

“มีคนเข้าไปใช้ในทางที่ผิด ก็คือ ทางลามก เว็บไซต์นี้ก็กลายเป็นแหล่งมอมเมาเยาวชน เสื่อมเสียด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม ซึ่งก็รู้ว่าคนไทยไม่ค่อยเปิดรับเท่าไร พวกโชว์นี่เป็นพวกโรคจิตทำให้เสียชื่อเสียงคนไทยทั่วประเทศ และจะทำให้คนดูเกิดค้นหาและหมกมุ่นตามไปด้วย”

(รัน (นามสมมติ), วันที่ 30 กันยายน 2552: แคมฟรอก)

จากการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิง “ดาวยั่ว” ที่ปรากฏในพื้นที่แคมฟรอก และผู้ศึกษาได้เฝ้าดูพฤติกรรมการโชว์ของเธอมาตลอดหนึ่งสัปดาห์ พบว่า ในช่วงแรกของการใช้กล้องในห้องสนทนา กล้องเว็บแคมเป็นเพียงกล้องที่วางไว้ ไม่ได้ให้ความสนใจมากมาย เป็นเหมือนกับเป็นกระจกที่เดินมาส่องได้เป็นพักๆ ไป ซึ่งต่างกับกับสาวเว็บแคมในปัจจุบัน ที่จะมานั่งให้ความสนใจกับหน้ากล้องเว็บแคมอยู่ตลอดเวลา พยายามจะโป๊ และโชว์แบบใจถึงใจ เลือقمุมเลือกท่าที่จะดึงดูดใจบรรดาสมาชิกให้ได้มากที่สุด “น้องน้ำ” (นามสมมติ) คือ ผู้ที่ถูกเรียกร้องให้โชว์มากที่สุดจากจำนวน 3 วัน ที่เธอโชว์ในหนึ่งสัปดาห์นั้นและปรากฏคำเชิญชวนให้โชว์แบบ “นางฟ้า” ตามมาเป็นระลอก (oOo__18Zexy__GirLs__oOo (นามสมมติ), 3 มกราคม 2553: แคมฟรอก) ดังภาพที่ 50

ku_bayed : **จอย**

sbay_sbay : **numashow** **ใจ**

Nomoerza : นาง ฟ้า ฮีค จี ค้าฟฟ เลี้ยว แล้ว งะ

ภาพที่ 41 ภาษานางฟ้าในห้องแคมฟรอก

ขณะที่ใครหลายคนในห้องเรียกชื่อเล่นของเธอผ่านห้องกระดานรวมอย่างคนคุ้นเคยมานาน นั้นแสดงให้เห็นว่า เธอเป็นคนดังประจำห้องนี้ ผู้ศึกษาจึงพยายามสังเกตและหาที่มาของชื่อ เพราะส่วนใหญ่ผู้ที่โชว์จะใช้ชื่อ หรือ User ที่เป็นนามสมมติ ทำให้ไม่รู้ว่าใคร คือ “น้องน้ำ” (นามสมมติ) คนดังของห้องนี้กันแน่ เพราะขณะนั้นปรากฏผู้หญิงดาวยั่ว กำลังโชว์เต้นยั่วยวน จำนวน 6 คน จากจำนวนสมาชิกที่ออนไลน์ขณะนั้นจำนวนทั้งหมด 50 คน ในห้องสนทนาชื่อ “oOo__18Zexy__GirLs__oOo” (นามสมมติ) (วันที่ค้นข้อมูล 3 มกราคม 2553) ต่อมาผู้ศึกษาจึงลองเปิด

กล้องดูทีละคน ผู้ศึกษาจึงลองคลิกที่ชื่อ User ตามที่ปรากฏทีละคนเพื่อสนทนาเป็นการส่วนตัว และเริ่มต้นสนทนาด้วยการถามชื่อ จนได้ทราบภายหลังว่าเป็นผู้ที่ใช้ชื่อ User ว่า “IIshoownoomII” (นามสมมติ) คือ “น้องน้ำ” (นามสมมติ) (วันที่ค้นข้อมูล 3 มกราคม 2553) แต่เมื่อเธอร้องขอให้ผู้ศึกษาเปิดกล้องสนทนากับเธอแล้วผู้ศึกษาไม่ได้ปฏิบัติตาม การสนทนายระหว่างผู้ศึกษากับเธอจึงสิ้นสุดลงในทันที ทั้งนี้เพราะหากเป็นชื่อล็อกอินใหม่จะไม่สามารถเข้าไปในห้องที่มีการโหวตดาวแล้วได้จนกว่าจะมีการล็อกอินเข้าใช้งานไปได้ระยะหนึ่งก่อนแล้ว จึงจะมีเหล่า Admin ที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ห้องสำหรับการโหวตเข้ามาส่งลิงค์ (link) ชื่อห้องที่มีการโหวตขณะนั้น เพื่อให้ Add รายชื่อเพื่อเข้าไปเป็นสมาชิกประจำห้องโหวตนั้น โดยการส่งผ่านข้อความให้เป็นการส่วนตัวในลักษณะที่เรียกว่า “การชิบ” ซึ่งหมายถึง การดับเบิลคลิกที่ชื่อผู้โหวตซึ่งปรากฏอยู่ด้านขวามือของห้องสนทนานั้น แล้วจะปรากฏเป็นห้องสนทนาเล็กๆ ส่วนตัวขึ้นซึ่งผู้สนทนาสามารถเห็นข้อความสนทนายระหว่างกันได้เพียงสองคน

อีกทั้งเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการใช้ชื่อ User ที่ปรากฏเป็นเพศเดียวกันที่มักจะไม่ได้รับการตอบรับเป็นเพื่อนเมื่อเทียบกับการสร้างตัวตนเป็นเพศตรงข้ามซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายในการโหวตมากกว่า วันรุ่งขึ้นผู้ศึกษาจึงใช้ชื่อล็อกอินและรหัสแอมพรอกของเพื่อนชายที่มีการใช้งานมากกว่าสามปี เพื่อทำการติดต่อสนทนากับเธอผ่านโปรแกรมสนทนาแอมพรอกอีกครั้ง และผู้ศึกษาจึงขอเพิ่มรายชื่อ (Add) ของ “น้องน้ำ” (นามสมมติ) ไว้ในรายชื่อผู้ติดต่อ และทำให้เห็นพัฒนาการของการเป็นดาวขั้วในแอมพรอกเริ่มต้นจากการยอมรับของคนในพื้นที่

“หนูเริ่มเล่นตั้งแต่กลางปีที่แล้วอะ ทีแรกก็ตามเพื่อนมาสมัคร และไม่มีกล้องเป็นของตัวเอง เปิดดูกล้องชาวบ้านเค้าไปทั่ว ...ต่อมาเริ่มอยากมีส่วนร่วมบ้าง เลยไปซื้อกล้องมาติด ทีแรกหนูก็โหวหน้าตาปกติ ไม่ได้แก่ฝ้าหรือยั่ววนใคร เพื่อนๆสมาชิกก็เข้ามาทักพูดคุย บ้างก็ชมว่าหนูน่ารัก ชมว่าหนูสวย หนูแอบภูมิใจในเล็กๆ ...”

(IIshoownoomII (นามสมมติ), วันที่ 3 มกราคม 2553: แอมพรอก)

สอดคล้องกับที่ “น้องการ์ตูน” (นามสมมติ) อายุ 22 ปี เป็นนักศึกษา ใช้ชื่อ User ว่า _VJ_||sI (นามสมมติ) ซึ่งจะโหวอยู่ประจำห้อง ZZzz_ThaI_X_ShoWz_Gil2L_zZZZ (นามสมมติ) เป็นหนึ่งในห้องที่มีผู้เล่นมากเป็นอันดับต้นๆ ในขณะนั้น (วันที่ค้นข้อมูล 28 พฤศจิกายน 2552) สันนิษฐานว่าการเข้าโหวในแอมพรอกนั้นมีอำนาจของผู้ชมเป็นแรงกระตุ้น

“...จากไม่เคยคิดจะโชว์อะไร ก็เริ่มจากการ...ใส่เสื้อคอกว้างขึ้น ให้มองเห็นไปถึงร่องอก พร้อมกับหักกลิ้งให้ลงมุ่มต่ำๆ ตั้งแต่นั้นมา ก็มีคนเข้ามาดูตุนกันเยอะขึ้น ...พอเข้ามาเล่นทุกวัน ก็สนุกไปตามประสา มีเพื่อนเยอะขึ้น มีคนเข้ามาชื่นชมเรามากขึ้น ตุนเลยสมัครโดยใช้ชื่อใหม่ และเริ่มที่ถอดเสื้อเต้นโชว์...เวลาเดินโยกตามจังหวะเพลง ก็จะมีสมาชิก เข้ามา ให้กำลังใจ และบอกเป็นในๆว่า อยากให้ตุนทำอะไรต่อ คือ พวกเขาไม่สามารถสั่งตรงๆได้ไงคะ ตุนก็รู้สึกเคลิ้มกับคำชม และพอใจที่จะโชว์... เรื่องแบบนี้ถ้าไม่ลองเองคงไม่รู้หรอกค่ะ ตุนเชื่อว่า ถ้าหากพีเข้ามาเป็นสมาชิก และมีกล้องเหมือนตุน พีก็ต้องอยากอวดอยากโชว์เหมือนกัน...”

(_VJ_|sJ (นามสมมติ), วันที่ 28 พฤศจิกายน 2552: แคมฟรอก)

จากคำบอกเล่าของ “น้องตุนหรือการตุน” (นามสมมติ) และ “น้องน้ำ” (นามสมมติ) ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจที่ได้รับการยอมรับในรูปแบบของคำชม จากผู้เข้าชมในพื้นที่ห้องสนทนานั้น ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้พวกเขาเหล่านั้น แสดงตัวตนเป็นดาวയัและสามารถโชว์อยู่ในห้องสนทนาแคมฟรอกได้อย่างต่อเนื่อง และเนิ่นนานจนถึงทุกวันนี้

การโชว์นางฟ้า ที่ทำให้เห็นว่ากรอบของวัฒนธรรมและจารีต ทำให้ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่รู้สึกเงินอายที่จะโชว์เรือนร่าง ทว่าในพื้นที่แคมฟรอกนี้กลับเป็นพื้นที่ที่ 000_Blue_Hawai_000 (นามสมมติ) ใช้แสดงออกถึงความภูมิใจกับการยกย่องให้เป็น “นางฟ้าประจำห้อง” และ admin ประจำห้องของ ที่เป็นผู้ควบคุมดูแลห้องนั้นมอบเกียรติบัตรด้วยการการแต่งแต้มสีสันให้กับชื่อ หรือ User ของผู้หญิงดาวยัให้เป็นสีเขียว เพื่อบ่งบอกสถานะการเข้าใช้พื้นที่ว่าเป็นขาประจำของห้องและมีคนกำลังเข้าชมมากอยู่ในขณะนั้น

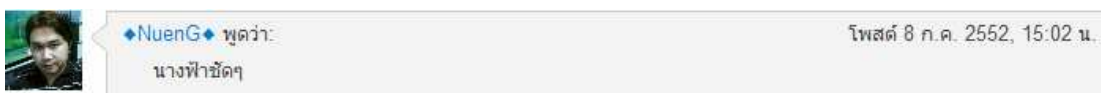
ด้วยเนื้อหาการ โชว์ที่หมั่นหม่อมต่อการผิดศีลธรรม จึงเป็นการกีดกันวาทกรรมที่ปรากฏในห้องสนทนาให้สังคมยอมรับ ผู้เข้าชม (ผู้ชาย) ในพื้นที่ออนไลน์เหล่านั้นจึงผลิตคำว่า “นางฟ้า” ขึ้นมาเพื่อแสดงถึงการให้เกียรติ ยกย่อง และยอมรับในตัวคนของเธอเหล่านั้น

ทั้งนี้ คำว่า “นางฟ้า” ที่ปรากฏเป็นศัพท์ที่สังคมแคมฟรอกใช้เรียก สาวๆ ในห้องของตนเอง) ประมาณว่า ยิ่งใคร โชว์มากยิ่งเป็นดาวเด่น จึงยิ่งแข่งกันโชว์เพื่อเรียกเรตติ้งว่าใครจะมากกว่ากัน ในเนื้อหาบทนี้ คำว่า นางฟ้า จึงไม่ได้หมายความว่าถึง ผู้หญิงหน้าตาดีที่ปรากฏให้เห็นผ่านภาพหรือกล้องเว็บแคมแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมถึง รูปแบบของวาทกรรมที่เกิดจากการต่อสู้ต่อรองของผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์ โดยการแสดงออกปฏิกิริยา ทำทาง การเดิน การนำเสนอภาพถ่ายตลอดจนข้อความ ภาษาที่ปรากฏ เพื่อให้ได้รับการแสดงความชื่นชม ยอมรับจากคนในพื้นที่ออนไลน์ ทั้งแคมฟรอกและไฮไฟว์ที่มีต่อผู้หญิงดาวยั

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาจึงได้แบ่งประเภทของนางฟ้าตามคำทัศนคติของผู้เข้าชมในพื้นที่ออนไลน์ ออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. นางฟ้าหน้าเว็บ หมายถึง การแสดงทัศนคติของผู้เข้าชมที่มีต่อผู้หญิงดาวขั่วที่ปรากฏในพื้นที่ไฮไฟว์ผ่านอัลบั้มภาพ ซึ่งมีความหมายสื่อถึง รูปแบบการนำเสนอตัวตนของผู้หญิงดาวขั่วในการแสดงออกที่เป็นภาพนิ่ง ด้วยกริยาท่าทาง การโพสต์ (post) ทำในลักษณะยั่ววน

ในพื้นที่ไฮไฟว์ของ *Loopare* (นามสมมติ) อาชีพนางแบบ ปรากฏ คอมเมนต์ของผู้เข้าชมว่า “นางฟ้าซัด ๆ” ซึ่งเป็นการแสดงทัศนคติที่ดีของสมาชิกชื่อว่า *Nueng* (นามสมมติ) ที่มีต่อ *Loopare* (นามสมมติ) ได้อัลบั้มภาพส่วนตัว (วันที่ค้นข้อมูล 3 เมษายน 2552) ดังภาพที่ 42

ภาพที่ 42 คำชื่นชมต่อนางฟ้าหน้าเว็บ

2. นางฟ้านักล่อง หมายถึง การแสดงทัศนคติของผู้เข้าชมที่มีต่อผู้หญิงดาวขั่วที่ปรากฏในพื้นที่แคมฟรอกผ่านกล้องเว็บแคม ซึ่งมีความหมายสื่อถึงการนำเสนอตัวตนของผู้หญิงดาวขั่วในการแสดงออกที่เป็นภาพเคลื่อนไหว ด้วยกริยาท่าทาง การเดินโชว์ในห้องสนทนาขณะนั้น

owat1234 : **K5IYN่ารักจังเลยคับตัวเอง**
 peeterner : **K5IY จัดแบบนางฟ้าหน่อย**
 eta_nong : **11121peace, ถอดเลย**

ภาพที่ 43 คำชื่นชมต่อนางฟ้านักล่อง

ดังตัวอย่างบทสนทนาในภาพที่ 43 ปรากฏคำเชิญชวนให้ดาวขั่ว “จัดแบบ นางฟ้าหน่อย” ซึ่งในที่นี้หมายถึง การแสดงลีลา ท่าทางการเดินที่ยั่ววนรวมถึงการ โชว์เรือนร่าง โดยเปรียบลีลาการ โชว์ดังกล่าวในห้องแคมฟรอกว่าเป็น “นางฟ้า” สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ชมที่ปรากฏตัวตนในชื่อ *peeterner* (นามสมมติ) ซึ่งเป็นหนึ่งในจำนวนผู้เข้าชมการ โชว์ของดาวขั่วในห้องสนทนาแคมฟรอก ที่ชื่อ *ZZzz_ThaI_X_ShoWz_Gil2L_zzZZ* (นามสมมติ) ได้กล่าวเชิญให้ดาวขั่วแสดงบทบาทนางฟ้าประจำห้องสนทนานั้น (วันที่ค้นข้อมูล 3 เมษายน 2552)

เหล่านี้ถือเป็นการต่อสู้อะไรในสิ่งที่ออนไลน์ ที่คนในสังคมแห่งนั้นสร้างขึ้นเพื่อกำหนดให้ผู้ที่ถูกนิยามด้วยความชื่นชม หรือเปรียบดั่ง “นางฟ้า” ได้รู้สึกคุณค่า และการยอมรับจากกลุ่มผู้ชมที่ปรากฏตัวตนอยู่หน้าห้องสนทนาแห่งนั้น ซึ่งถือเป็นวาทกรรมอย่างหนึ่งที่มีผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ รวมไปถึงการกำหนดพื้นที่ทางสังคมให้แก่ผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า ความภาคภูมิใจของดาวยั่วที่เกิดจากการยกย่อง เชิดชูของผู้เข้าชมให้เป็นนางฟ้าประจำห้อง ไม่ว่าจะเป็นห้องในพื้นที่แคมฟรอก หรือห้องในพื้นที่ไฮไฟว์ก็ตาม ล้วนแล้วแต่เป็นวาทกรรมที่เกิดจากการต่อสู้อะไรของผู้หญิงบนพื้นที่ออนไลน์ทั้งสองพื้นที่

ทั้งนี้จะเห็นว่าเพศหญิงเองไม่ได้เป็นผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดวาทกรรมการต่อสู้อะไรของผู้หญิงดาวยั่วดังกล่าว เพื่อนำมาใช้เป็นบรรทัดฐานแก่ตนเองแต่อย่างใด แต่เกิดจากการครอบงำของวาทกรรมโดยเพศชาย ทำให้การทำงานของวาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้นมานั้นเป็นการทำงานเพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่การกระทำของผู้ชาย และส่งเสริมต่อความเป็นผู้นำของผู้ชายเสียมากกว่า

อย่างไรก็ตามข้อค้นพบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง นั่นคือ วาทกรรมเกี่ยวกับเพศวิถีในแคมฟรอกเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นวาทกรรมที่มีการปฏิบัติการบนปริมาตร หรือโครงสร้างอำนาจที่มุ่งเน้นที่จะประกอบสร้าง และผลิตซ้ำซึ่งชุดความรู้ เพื่อควบคุมเพศวิถีกระแสหลักของสังคม คือ มุ่งที่จะควบคุมและจัดการกับเพศวิถีแบบชายหญิงเท่านั้น ผ่านชุดความรู้ที่ว่า การแก้ผ้าโชว์เรือนร่างเดินท่าทางยั่วชวน แสดงการร่วมเพศของคู่หนุ่มสาว การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง รวมไปถึงการร่วมเพศแบบคู่ หรือแบบหมู่ในพื้นที่ของแคมฟรอก ที่แม้ว่าจะเป็น “พื้นที่ไซเบอร์” ซึ่งเป็นพื้นที่เสมือนจริงไร้ข้อจำกัดในมิติของพื้นที่ และเวลา อีกทั้งยังเป็นการปฏิสัมพันธ์กันภายในชุมชนของคนที่อยู่ใน “พื้นที่ไซเบอร์” เท่านั้น เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้อง ไม่ใช่เรื่องปกติธรรมดา ไม่ใช่ธรรมชาติ ผิดศีลธรรมจรรยา และจะนำมาซึ่งอาชญากรรมทางเพศตามมาอีกมากมาย เช่น การหลอกลวง การข่มขืน การขายบริการทางเพศ เป็นต้น

3. ภาพดาวยั่วในโลกออนไลน์ในมิติวัฒนธรรมทางสายตา

การศึกษาภาพดาวยั่วในโลกออนไลน์ประเด็นนี้ เป็นการมองรูปร่างเสมือนจริงผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยพุ่งตรงไปยังพื้นที่ของภาพร่างกายผู้หญิงซึ่งคอนำ ฮาราเวย์ (Donna Haraway) นักบุกเบิกงานวิจัยด้านสตรีนิยมในเรื่องเกี่ยวกับวาทกรรม มองว่า “การมอง” ไม่เคยถูกค้นพบว่ามี ความบริสุทธิ์ และไม่ใช่ว่าทุก ๆ สิ่งที่สัมพันธ์กันอย่างเรียบง่าย จึงควรมีจุดมุ่งหมายที่จะให้นิยามการมองเสียใหม่ในลักษณะหลุดพ้นไปจากร่างกายและการมองอย่างเข้าใจทำให้เกิดการยอมรับ ซึ่งสอดคล้อง

กับที่เคส์การตส์ เห็นว่า วิธีการมองจะมีบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและตำแหน่งการมองเสมอ (สมเกียรติ ตั้งนโม 2549, 86-87)

ในโลกออนไลน์ภาพก็ถือเป็นเหมือนความเรียงหรือนวนิยาย คือ มีความหมายที่ผู้สร้างใส่ลงไป โดยไม่เกี่ยวกับวัตถุที่ปรากฏในภาพแต่อย่างใด ความหมายที่แฝงไว้ในภาพนั้นจะสื่อถึงผู้อื่นได้ ก็ต้องอาศัยกระแสนะของความคิด ขนบ ค่านิยม ความรู้ความเข้าใจ ฯลฯ ที่มีอยู่ในสังคมเป็นฐานไม่ต่างจากภาพยักกลอนหรือวรรณกรรมก็ต้องอาศัยสิ่งเหล่านี้เป็นฐานในการสื่อความหมายเช่นกัน การสื่อความหมายย่อมต้องอาศัยวัฒนธรรมเป็นฐานในการสื่อ ในทางกลับกัน การเข้าถึงความหมายของภาพหรือวรรณกรรมจึงต้องอาศัยวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน ผู้ “อ่าน” ภาพจะต้องเข้าถึงวัฒนธรรมของสังคมที่สร้างภาพหรือวรรณกรรมนั้น ๆ ขึ้นมาเพียงพอ จึงสามารถจับความหมายที่แฝงอยู่ได้ ด้วยเหตุดังนั้น การวิจารณ์หรือการรู้ทันความหมายที่แฝงอยู่ในภาพหรือที่เรียกว่า “วัฒนธรรมทางสายตา”

การศึกษาภาพควายั่วในมิติของวัฒนธรรมทางสายตา (Visual Cultural Studies) เป็นความพยายามในการที่จะทำความเข้าใจว่า ภาพต่างๆ ที่เราพบเห็นนั้น มันถูกมองและเรียนรู้ได้อย่างไร ความหมายอะไรบ้างที่บรรดาผู้ดูทั้งหลายค้นพบในภาพเหล่านั้น โดยความหมายที่แฝงในภาพเหล่านั้น ต้องอาศัยกระแสนะของความคิด ขนบ ค่านิยม ความรู้ความเข้าใจ ฯลฯ ที่มีอยู่ในสังคมเป็นฐานในการสื่อความหมาย (สมเกียรติ ตั้งนโม 2549, 6)

การพยายามทำความเข้าใจภาพในยุคหลังสมัยใหม่ซึ่งถือว่าภาพเป็นเหมือนความเรียงหรือนวนิยายที่เป็นการสื่อความหมายที่ผู้สร้างใส่ลงไป โดยไม่เกี่ยวกับวัตถุที่ปรากฏในภาพแต่อย่างใด (สมเกียรติ ตั้งนโม 3, 2549) ในขณะที่เดียวกัน การจะเข้าถึงความหมายของภาพจึงต้องอาศัยวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน ผู้มองภาพต้องเข้าถึงวัฒนธรรมของสังคมที่สร้างภาพหรือวรรณกรรมนั้นขึ้นมาเพียงพอ จึงสามารถจับความหมายที่แฝงอยู่ได้ ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดการวิจารณ์หรือการรู้ทันความหมายที่แฝงอยู่ในภาพจึงเรียกว่า “วัฒนธรรมทางสายตา” เพื่อไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือในการครอบงำของสื่อต่าง ๆ ขึ้น

ในพื้นที่ออนไลน์ทั้งไฮไฟว์และแคมฟรอกซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการนำเสนอความเป็นตัวตนผ่านรูปภาพ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว การจะทำความเข้าใจภาพของควายั่วที่นำเสนอในพื้นที่ทั้งสองเพื่อให้เข้าใจถึงความหมายแฝงจึงต้องอาศัยวัฒนธรรมทางสายตาเข้ามาวิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจถึงสิ่งที่ผู้ต้องการนำเสนอและผู้ดูทั้งหลายค้นพบในภาพเหล่านั้น

ช่วงเวลาที่ผ่านไปในแต่ละวันของคนบนพื้นที่ออนไลน์ มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่คล้ายคลึงกันกับคนในโลกจริง ในแคมฟรอกควายั่วที่เป็นผู้โชว์หมุนเวียนเปลี่ยนหน้ากันไป รวมถึงรูปแบบการโชว์ที่มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลาอย่างไร้แก่นสาร ขณะที่ผู้ดูก็มีเข้ามาใหม่และคนเดิมบ้างก็เลิก

หายกันไปจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ แสดงถึงความเป็นพลวัตร ความไม่หยุดนิ่งของวันเวลา และตัวตนของคนในพื้นที่

ภาพเคลื่อนไหวที่ได้จากการโชว์ในโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก ในลักษณะท่าทางการเดินขยับวนด้วยการสวมชุดชั้นใน ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ของผู้หญิงดาวข่วนในพื้นที่แคมฟรอกที่พบเห็นได้ทั่วไป ที่สำคัญคือผู้ดูหน้าคอมหลงเชื่อในอำนาจแห่งมายาของภาพเสมือนที่ปรากฏ จนหลายคนเชื่อว่าภาพที่ปรากฏตรงหน้านั้นเป็นโลกแห่งความจริง ด้วยความเชื่อที่ว่าผู้หญิงที่โชว์ผ่านกล้องอยู่นั้นเป็นดาวข่วน เป็นผู้ที่มีหน้าที่ตอบสนองอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ดู จึงแสดงออกถึง “ความกำหนัด” ที่ถูกปลุกให้ตื่นจากภาพข่วนเข้าที่ปรากฏจนเลยเถิด และแสดงปฏิกิริยาตอบสนองผ่านหน้ากล้องเว็บแคม และกระดานสนทนาด้วยภาษาที่สื่อให้เห็นถึงความต้องการระบายความใคร่ โดยมีผู้หญิงดาวข่วนที่ปรากฏในกล้องเว็บแคมเป็นผู้รองรับอารมณ์ผ่านห้องสนทนาพร้อมอย่างเปิดเผย เช่น “อยาก...จัง” “ได้แล้วน้อง...เสียว” “สุดขยอครับ” เป็นต้น

บางครั้งปรากฏเป็นคู่ผู้หญิงและผู้ชายมีปฏิสัมพันธ์ทางเพศต่อกันผ่านกล้องเว็บแคมโชว์ต่อหน้าสาธารณะ ทำให้พื้นที่ในโปรแกรมสนทนาแคมฟรอกจึงกลายเป็นเสมือนเวทีของการโชว์โป๊ไปโดยปริยาย

อย่างไรก็ตามภาพที่ปรากฏผ่านกล้องเว็บแคมดังกล่าวถือเป็นภาพความจริงเสมือน (Virtuality) อยู่ดี ดังที่สมเกียรติ ตั้งนโม ได้กล่าวไว้ในงานเขียนเรื่องวัฒนธรรมทางสายตาว่า ภาพความจริงเสมือนเกิดจากการติดต่อประสานงานของผู้ใช้งานกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ผู้ใช้งานมองเห็นเป็นภาพสามมิติ มีการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นด้วยคอมพิวเตอร์ (สมเกียรติ ตั้งนโม 2549, 83)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์มีการสร้างห้องส่วนตัวขึ้นมาเปรียบเสมือนเวทีของดาวข่วน ซึ่งเป็นผู้โชว์ มีการสร้างเสียงดนตรีประกอบเพื่อปลุกเร้า ให้ผู้ดูได้มีอารมณ์ มีส่วนร่วมในการโชว์นั้น ขณะที่ผู้โชว์มีการตอบสนองตามคำเรียกร้องของผู้ดูเหมือนกับการเข้าชมโชว์โป๊ตามคลับ ตามบาร์ ซึ่งตัวตนของภาพเสมือน คนในโลกเสมือนมีความคล้ายกับตัวตนในโลกจริง คนจริง กล่าวคือ มีชีวิต มีความรู้สึก มีการตอบสนอง มีความเชื่อ มีอุดมการณ์และมีเกิดขึ้นและดับสูญ เป็นต้น

ความแตกต่างของการโชว์ในโลกจริงกับโลกเสมือนอยู่ที่การโชว์ผ่านกล้องเว็บแคมด้วยการใช้โปรแกรมสนทนาแคมฟรอกมีความเป็นส่วนตัวมากกว่า ด้วยพื้นที่ที่จำกัดแม้แต่ในห้องนอนก็สามารถทำได้ จึงเหมาะกับผู้ที่ไม่ประสงค์จะเปิดเผยตัวตนต่อสาธารณะ การเข้าถึงตัวตนของผู้โชว์ทำได้ง่ายกว่า ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงข้อมูลส่วนตัว การสนทนายาระหว่างกัน ตลอดจนการมองเห็นตัวตนโดยรวมผ่านภาพและรูปแบบการโชว์ที่ปรากฏ

การใช้ของดาวยั่วในห้องสนทนาส่วนตัวต้องอาศัยจินตนาการร่วมด้วย ไม่ว่าจะเป็นผู้โชว์หรือผู้ดู ก็จะเข้าใจภาพและความหมายที่ต้องการ ทั้งนี้การแสดงโชว์ของดาวยั่วในห้องสนทนาส่วนตัวของแคมฟรอกให้เห็นหน้าอกในระยะใกล้ คือ เป็นการโป๊กัสนให้เห็นเด่นชัดมากกว่าส่วนอื่น ผู้เข้าดูจึงไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนนัก จึงต้องจินตนาการร่วมด้วย สอดคล้องกับที่ มิเชล พูโก มองว่า ภาพยนตร์และภาพถ่ายได้ถูกนำมาใช้เพื่อสาธิตหรือแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ ไปสู่การคิดเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในเชิงนามธรรม เผยให้เห็นถึงสิ่งต่างๆ ที่ลูกตาไม่สามารถมองเห็นได้ การใช้ภาพระยะใกล้ ช่วยในการยกระดับการมองตามธรรมชาติขึ้น ผู้ดูจึงต้องอาศัยจินตนาการร่วมด้วยกับการดูภาพที่ปรากฏผ่านกล้องเว็บแคมเหล่านั้นว่า ผู้โชว์มีเจตนาจะสื่ออะไรออกมาในขณะนั้นเช่นการปิดบังส่วนอื่นที่ไม่น่าสนใจเท่ากับกับหน้าอกของผู้โชว์ที่เห็นอยู่ตรงหน้า เพื่อเป็นการดึงดูดสายตาให้ผู้ดูสนใจที่ตรงหน้าอกเพียงจุดเดียวมากกว่าที่จะให้สนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ของผู้โชว์ เป็นต้น

ในไฮไฟว์เป็นพื้นที่ที่มีการนำเสนอภาพนิ่งมากกว่าภาพเคลื่อนไหว การทำความเข้าใจความหมายแฝงของภาพนิ่งที่ปรากฏในพื้นที่ไฮไฟว์ จึงมีเนื้อหาที่ยากกว่าการทำความเข้าใจความหมายแฝงของภาพเคลื่อนไหว ในแคมฟรอก ดังตัวอย่างภาพที่ 44

เช็กชี ดอทคอม (214 ครั้งที่เข้าชม)

รูปภาพ (5)
เพื่อน (20)

เช็กชี กำลังทำอะไรอยู่ตอนนี้

ความต้องการทางเพศสูง

เกิน 1 เดือน - ตอบ...

อายุ 25	สถานที่ตั้ง ไทย	สถานะความสัมพันธ์ บอกคุณทีหลัง
วันเกิด 6 กุมภาพันธ์	ภูมิภาค ประเทศไทย	การนำเสนอ ทำควมรู้จัก

ภาพที่ 44 วัฒนธรรมทางสายตา : ภาพความหมายแฝง

จากภาพที่ 44 การพยายามทำความเข้าใจความหมายของภาพที่นำเสนอตัวตนด้วยภาพนิ่งในพื้นที่ไฮไฟว์ของเช็กชี ดอทคอม (นามสมมติ) (วันที่ค้นข้อมูล 24 กุมภาพันธ์ 2553: ไฮไฟว์) เป็นการแสดงให้เห็นถึงแง่มุมทั้งสองด้าน คือ ความหมายแฝงที่ผู้โชว์ต้องการนำเสนอ และในอีกแง่มุมของผู้ดูซึ่งเป็นผู้เข้าชมภาพนิ่งเหล่านั้นเข้าใจในความหมายแฝงนั้นมากน้อยเพียงใด และการแสดงความหมายแฝงของภาพดาวยั่วที่ปรากฏในพื้นที่ไฮไฟว์นั้น เจ้าของพื้นที่ที่ต้องการนำเสนอตัวตนให้เห็นถึงความเช็กชี 2 ช่องทาง คือ

1. นำเสนอตัวตนที่เช็กชื่อผ่านรูปภาพประจำโปรไฟล์ด้วยการเปลือยกายโชว์ให้เห็นทรวดทรงองค์เอว และหน้าอกอย่างชัดเจน

2. นำเสนอตัวตนด้วยภาษา คำว่า “เช็กชื่อ คอทคอม” ซึ่งเป็นชื่อประจำโปรไฟล์ และคำอธิบายสถานะว่า “ความต้องการทางเพศสูง”

เมื่อผู้ดูเห็นภาพและภาษาผ่านชื่อและข้อความที่นำเสนอแล้วก็สามารถเข้าใจโดยปริยายว่า เจ้าของโปรไฟล์นี้ต้องการสื่อถึงความหมายที่เกี่ยวข้องกับเช็กชื่อ ผู้ดูจึงมองเจ้าของภาพว่าเป็นผู้โชว์ และสะท้อนถึงคำว่า ดาวยั่ว ในทันที ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิธิ เอียวศรีวงศ์ (สมเกียรติ ตั้งนโม 2549, 1) มองว่า ภาพเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญที่สุดของโลกยุคหลังสมัยใหม่ แม้ว่าภาพอาจไม่ได้เข้ามาแทนที่ภาษา (คำพูดและตัวหนังสือ) ซึ่งเป็นวิธีการสื่อสารที่มีความสำคัญที่สุดในโลกยุคสมัยใหม่

สิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันที่จะทำให้เราสามารถเข้าใจวัฒนธรรมทางสายตาเข้ามาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ได้คือการทำความเข้าใจกับภาพตัวแทน ซึ่งปรากฏในงานเขียนของเฮนรี เลอแฟร์ (Henri Lefebvre) (นฤพนธ์ ดิวังวิเศษ 2545, 1-21) ว่า เมื่อนำเอากรอบความคิดดังกล่าวของเลอแฟร์ มาพิจารณาร่วมกับ “ภาพผู้หญิงออนไลน์” จากกรอบมองเรื่อง “ผลผลิตของที่ว่าง” ที่หยิบยืมมาจากเลอแฟร์ ทำให้เราเห็นว่า “ภาพผู้หญิง” ในฐานะ “ภาพตัวแทนของที่ว่าง” สามารถทำให้เข้าใจว่า ในมุมมองของวาทกรรมหลัก “ผู้หญิงออนไลน์” กลายเป็นพื้นที่ชนิดหนึ่งที่เกิดจากข้อกำหนด เกิดจากการให้ความหมาย เกิดจากการใช้ภาพตัวแทนที่ถูกผนวกเอาความหมายในแง่ลบเข้าไปแล้วตั้งแต่ต้นในขณะเดียวกัน “ผู้หญิง” ก็กลายเป็น “ที่ว่างในเชิงภาพตัวแทน” เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการต่อรองเป็นที่ว่างที่มีพลวัต เกิดขึ้นจากการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ใหม่ ให้ความหมายใหม่กับที่ว่างนี้

การกำหนดความหมายใหม่นี้ไม่ใช่เกิดจากคนที่อยู่อาศัยในพื้นที่นั้นในฐานะวัตถุ แต่ในฐานะอัตบุคคล ที่สามารถกำหนดการกระทำของตัวเองได้ สิ่งที่น่าสนใจไม่ใช่เพียงแค่ประเด็นของความสามารถที่จะตีความและกำหนดมุมมองใหม่ของการมองผู้หญิงออนไลน์ แต่คือ การมองเห็นระดับขั้นของมิติทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อนและซ้อนทับกันอยู่ใน “ผลผลิตของที่ว่างของผู้หญิง” มองเห็นความพยายามที่จะปฏิเสธและต่อต้านการถูกให้ความหมาย แต่ท้ายที่สุดแล้วความหมายและภาพตัวแทนก็ถูกนำกลับมาใช้ในอีกระดับขั้นหนึ่ง ที่ว่างใหม่ถูกสร้างขึ้นแต่ก็กลับกลายเป็นพื้นที่ที่มีกรอบกำหนดอยู่ดี

ตามหลักภาษาศาสตร์ของ Ferdinand de Saussure และ C. S. Peirce (อ้างในสมเกียรติ ตั้งนโม 2549, 7) มองเรื่องความจริงเชิงปรากฏการณ์มาอธิบายความหมายของภาพตัวแทนที่ปรากฏ กล่าวคือ ภาพที่ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งแพร่หลายอยู่ในสังคมได้บรรจุทุกเอาสาร (message) และความหมายที่หลายหลากมาพร้อมกับมันด้วย อาทิ ทศนคติ คำนิยม ตลอดจนรวมถึงมายาคติต่าง ๆ

ถ่ายทอดไปถึงผู้ดู ซึ่งการจะค้นพบสารต่าง ๆ เหล่านี้ต้องอาศัยหลักสัญศาสตร์ หลักการทางจิตวิเคราะห์ และวิธีการถอดรหัสภาพตัวแทนเหล่านั้น ด้วยการอ่านและวิเคราะห์ภาพอย่างเป็นระบบ

การถอดรหัสภาพเพื่อหาความหมายตรงและความหมายแฝง (Denotation and connotation) ได้นำแนวคิดของ Roland Barthes รวมถึงหลักการจิตวิเคราะห์ของ Sigmund Freud และ Carl Jung รวมถึงคนอื่น ๆ มาใช้ (สมเกียรติ ตั้งนโม 2549, 7) เพื่อค้นหาความหมายในระดับที่ลึกไปกว่าผิวหน้าที่แฝงมากับวัฒนธรรมร่วมสมัยซึ่งแวดล้อมสังคมอยู่

จากผลของการถอดรหัสภาพโดยการใช้ทฤษฎีต่างๆ ดังกล่าว ผ่านงานของสมเกียรติ ตั้งนโม ทำให้สามารถอ่าน วิเคราะห์ และถอดรหัสภาพตัวแทนของผู้หญิงออนไลน์บนพื้นที่ไฮไฟว์ และแคมพรอกได้ เพื่อให้รู้ถึงความหมายของสิ่งที่ผู้หญิงบนโลกออนไลน์และผู้ดูบนโลกออนไลน์ ต้องการจะสื่อในหลายระดับ และได้เห็นถึงทัศนคติในการมองภาพเหล่านั้นในมุมมองที่เปลี่ยนไป จากเดิม การศึกษาภาพทั้งสองพื้นที่ดังกล่าว สามารถแบ่งเป็น 3 แนวทางด้วยกัน ซึ่งได้แก่

3.1 การนำเสนอตัวตนด้วยเป็นภาพสะท้อน (Reflective approach) แนวทางนี้ เชื่อว่า ความหมายของภาพที่ปรากฏอยู่ในวัตถุ ผู้คน ความคิด หรือเหตุการณ์ที่อยู่บนโลกแห่งความจริง ของคนในสังคมปัจจุบันที่ให้ความสนใจในเรื่องเพศเป็นอย่างมาก และความหมายของภาพและภาษา ที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ทั้งสองทำหน้าที่เหมือนกับกระจกสะท้อนให้เห็นถึงความหมายของวัตถุ ผู้คน และความคิดที่ปรากฏบนโลกจริง สังคมจริง

3.2 เจตจำนง (Intentional approach) แนวทางการศึกษารูปภาพที่เชื่อว่าภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวที่ปรากฏเป็น “ความตั้งใจหรือเจตจำนง” (intentional approach) ของเจ้าของภาพนั้น แนวทางนี้เชื่อว่า ผู้โชว์และผู้ดู ต่างเป็นผู้กำหนดความหมายต่างๆ ของภาพที่ปรากฏบนพื้นที่ในโลก ออนไลน์ ผ่านภาษาภาพ ข้อความต่างๆ จึงมีความหมายตามที่ผู้แต่งตั้งใจที่จะให้มีตามเจตนา

3.3 การประกอบสร้าง (Constructionist approach) แนวทางนี้เชื่อว่าการศึกษารูปภาพ และภาษา คือ “การประกอบสร้าง” (constructionist approach) ความหมายผ่านภาพและภาษา โดยไม่มี สิ่งใด หรือแม้กระทั่งปัจเจกผู้ใช้ภาษาคนใดสามารถจะคงความหมายต่างๆ ในภาษาไว้ได้ สิ่งต่างๆ ไม่ได้มีความหมายใดๆ แต่เป็นเราที่สร้างความหมายขึ้นมา โดยการใช้ระบบภาพและภาษา ซึ่งได้แก่ ความเข้าใจ (concept) และสัญญาณ (sign) ต่างๆ เข้ามาแทนที่

จากการศึกษาตามแนวทางนี้ ทำให้เราเกิดความเข้าใจในความหมายของภาพโดยที่ไม่สัมพันธ์กับสัญญาณใดๆ ที่ทำงานผ่านภาพแทน ความหมาย หรือระบบภาษา ทำให้ได้เห็นว่าโลก ออนไลน์นั้นไม่ได้มีความหมายใดๆ บรรจุอยู่ แต่ที่ปรากฏอยู่มันคือระบบภาษาหรือระบบใดๆ ก็ตาม ที่ควยวซึ่งเป็นผู้โชว์และผู้ดูซึ่งเป็นผู้เข้าชมภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวเหล่านั้น นำมาใช้เพื่อเป็นตัวแทน ความคิดของทั้งสองฝ่าย

ทั้งนี้ ผู้หญิงควายัวในฐานะผู้กระทำในทางสังคม (social actor) ซึ่งใช้ระบบความคิดที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม ภาษา และระบบภาพแทนอื่นๆ ในการสร้างตัวตนในโลกออนไลน์นี้ให้มีความหมายขึ้นมา ทำให้สังคมในฐานะผู้สร้างความหมายในตัวตนของภาพนั้น และทำการสื่อสารโลกแห่งความหมายนี้ให้กับผู้อื่น ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อมองไปยังผลของเทคโนโลยีที่มีต่อวัฒนธรรม การศึกษาภาพควายัวในโลกออนไลน์ในมิติวัฒนธรรมทางสายตา จึงเป็นการอ่านเทคโนโลยีให้ออก การเรียนรู้วัฒนธรรมทางสายตาจึงเป็นการชี้เกาะความรู้พื้นฐานบางอย่างเอาไว้ ในการตีความภาพควายัวที่ปรากฏเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันให้ไม่หลงติดกับวัฒนธรรมภาพที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน โดยเริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ระหว่างภาพกับตัวเราเอง เมื่อต้องเผชิญหน้ากับภาพที่อยู่รายล้อมรอบตัวเรา ภาพที่ปรากฏอยู่บนสื่อทุกประเภท พยายามมองหาชั้นของความหมายที่บรรจุอยู่ในภาพเหล่านั้น และจากนั้นจึงทำความเข้าใจความหมายจากสัญลักษณ์อื่น ๆ

4. ควายัวกับกระบวนการลดทอนคุณค่าผู้หญิงให้เป็นสิ่งสนองทางเพศ

จากเหตุการณ์คลิปวิดีโอถึงแคมฟรอก และพริตตี้ถึงโคโยตี้ มาตรการที่หน่วยเฝ้าระวังวัฒนธรรมใช้ยังคงเป็นมาตรการเดิมๆ คือ การประณาม ตำหนิเทคโนโลยี และผู้หญิง โดยไม่ได้จุดตกลงไปถึงรากเหง้าของปัญหาคือ ไม่ได้แตะต้องบรรทัดฐานทางเพศในสังคมไทยทั้งระบบเลย ยิ่งไปกว่านั้น มาตรการที่ใช้กลับไปต่อกย้ำบรรทัดฐานทางเพศหลายประการที่เป็นข้อกำหนด พฤติกรรมของผู้หญิงดี และชายชาติตรี กลายเป็นการสร้างความหมายขึ้นมาชุดหนึ่งว่าเมื่อผู้หญิงไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศถือเป็นความเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

แม้ว่ารัฐกำลังออกมาตรการต่าง ๆ เช่น พ.ร.บ. ด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ที่มีผลในการควบคุมเพศวิถีของวัยรุ่นที่เข้ามาใช้พื้นที่โซเชียลอย่างเช่น “แคมฟรอก” แต่ข้อมูลเชิงประจักษ์กลับแสดงให้เห็นว่า แคมฟรอกก็ยังคงถูกใช้เป็นพื้นที่ในการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ทางเพศภาวะ และเพศวิถี และเป็นพื้นที่ในการตอบสนองความต้องการ ความปรารถนา ความรื่นรมย์ และความสุขทางเพศ อยู่เช่นเดิม

จากความเชื่อที่ว่า “ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง” รวมถึงความเพียบพร้อมในงานบ้านงานเรือนมีอยู่ในผู้หญิงคนใดจะถูกยอมรับจากสังคมว่าเป็น “กุลสตรี” แต่หากหญิงใดที่ไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวจะถูกลดคุณค่าความเป็นผู้หญิงลงจากสังคม และเกิดความรู้สึกผิดกับตนเองเกิดขึ้น เมื่อผู้หญิงถูกจำกัดพื้นที่และต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกผิดต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นผู้หญิงจึงต้องจำกัดตนเองให้อยู่ในกรอบประเพณี เพื่อให้อยู่ร่วมในสังคมได้

ดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการกำหนดขอบเขต พื้นที่ของผู้หญิงที่เกิดขึ้นจาก วาทกรรม และอำนาจของวาทกรรมอีกอย่างหนึ่งก็คือ อำนาจในการแทนที่หรือเรือนหาย เมื่อผู้หญิง นั้นอยู่ภายใต้อุดมการณ์ดังกล่าวมาแล้ว การกระทำใดที่ขัดต่อความเป็นกุลสตรี ของผู้หญิงก็จะถูก แทนที่ด้วยพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ นั่นเป็นการกีดกันของวาทกรรมที่มีต่อการแสดงออกของตัวตน ทางเพศของเพศหญิงดังกล่าวแล้ว ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมให้พื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงถูกจำกัดลง

ผู้หญิงในโลกออนไลน์ส่วนหนึ่ง จึงพยายามแสดงความเป็นตัวตนที่เหนือชั้นกว่า ผู้ชายด้วยการ นำเสนอตัวตนทางเพศด้วยภาพช่วยวน เพื่อให้เห็นถึงอำนาจทางเพศที่สามารถชักจูง ให้ชายตกอยู่ใต้อำนาจเหล่านั้นได้อย่างภาคภูมิใจ

ขณะที่สังคมได้ถูกชักจูงให้มีคำอธิบายผ่านแนวคิดที่มองว่าผู้หญิงและผู้ชายต่างก็มี เนื้อตัวร่างกาย อวัยวะ (เพศ) ที่แตกต่างกัน การโชว์เนื้อตัวในที่สาธารณะจึงเป็นเรื่องที่น่าอาย ยัง ความเสื่อมเสีย หรือเสียหาย เกิดขึ้นตามมาอีกมาก เช่น การบันทึกภาพแล้วนำมาเผยแพร่ เป็นต้น จากความเห็นของภาครัฐดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการยึดโยงมิติด้านวัฒนธรรมไทย เพื่อมุ่งเน้นที่จะควบคุมการแสดงออกทางเพศวิถีของผู้หญิงให้อยู่ในร่องในรอย โดยอ้างถึงการนำ พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์เข้ามากำหนดขอบเขตในการแสดงออกเรื่องเพศ ผ่านการชักจูงสังคมให้ ดำเนินคดีเตียนการกระทำของผู้หญิงในแคมฟรอกว่าเป็นสิ่งผิด โดยการชี้ให้เห็นผลเสีย หรืออันตรายที่ ผู้หญิงจะได้รับจากการกระทำในพื้นที่ออนไลน์ และแนวทางป้องกันต่าง ๆ สำหรับผู้หญิง ดังจะเห็น ได้จากข้อความพาดหัวข่าว และภาพข่าวที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อ ล้วนแล้วแต่ถูกนำเสนอผ่านภาพตัวแทน ของผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์แทบทั้งสิ้น

ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในไฮไฟว์และแคมฟรอก ถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่มีความรู้ใน ระดับหนึ่งเพราะคนที่สามารถเล่นได้จะต้องมีทักษะในการใช้งานคอมพิวเตอร์ แต่การแสดงตัวตน ในรูปแบบของ ดาวขั้ว เสมือนเป็นการลดทอนคุณค่าให้กับสังคมในพื้นที่ออนไลน์โดยรอบ กระบวนการ ลดคุณค่าผู้หญิงให้เป็นสิ่งสนองทางเพศ (Sex Object) ผ่านสิ่งที่เรียกว่าภาพนู้ด หรือภาพ โป๊เปลือย (Nude Photography) นั้น ยังเป็นเรื่องที่ยังคงถูกถกเถียงกันอยู่ถึงการให้ความหมายต่อภาพนู้ด ที่บาง กลุ่มให้ความหมายไปในเชิงศิลปะ อันได้แก่ พวกช่างภาพ ทีมงานผู้ผลิต ไปจนถึงตัวนางแบบเอง

การถอดเสื้อผ้า การเต้นที่เปลือยเพียงกางเกงในตัวเดียว ในความเชื่อของดาวขั้วถูก อธิบายผ่านแนวคิดของความ “เซ็กซี่” มากกว่าการโชว์ลามก อนาคต รวมถึงการดู (ส่อง) คนอื่นที่ แสดงออก อีกทั้งการทำมาสเตอร์เบชัน หรือมีเพศสัมพันธ์กับคู่ผ่านกล้องเว็บแคม การให้คุณค่าและ ความหมายกับขนาดอวัยวะเพศที่ต้องมีขนาดใหญ่ ความถี่และระยะเวลาในการทำมาสเตอร์เบชัน หรือ การโชว์เพศสัมพันธ์ที่ทำได้บ่อย และใช้เวลานานเป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสามารถแสดงผ่าน ภาพและภาษาได้ (วันที่ค้นข้อมูล 24 กุมภาพันธ์ 2553: ไฮไฟว์, แคมฟรอก) ดังตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 แสดงชุดคำอธิบายและภาพประกอบการลดทอนคุณค่าของผู้หญิง

การนำเสนอด้วยภาพ	การนำเสนอด้วยภาษา
	<p>uranium257 : เต็มเลย ง่ายๆ เซ็กซี่ ไม่น่าเกลียด</p> <p>jue777 : หุ่นงาม....Sexy....สุด....ไม่ต้องถอด...Sexy.... เร้าอารมณ์สุดดด</p> <p>frara23 : คีๆๆๆ ไม่โป๊....ไม่ต้องกั๊ว โคนแบน....แบบนี้ คือ ความ เซ็กซี่ๆๆ</p> <p>jue777 : Xbody.....งาม ได้จ๊ยยย ไม่ต้องกั๊ว ICT แบน แวนนี้ ok.</p>
	<p>MadeMode: dance_high, คุณโชว์ละคับ ใหญ่มากท่าจะเมามัน</p> <p>DJ_KeNdY: โหนก..นูน ได้ที่..เสียวจ้จ</p> <p>nam_kadoor: หอน่ารัก...ใหญ่จ้จ</p> <p>showboyth: ท่า...โค้งสวยมากคับ</p> <p>zoom_dekthai: เสียวตามกุ่มึ้นานสุด....น่ารักด้วย</p>

ภาพและภาษาดังกล่าว หากมองอย่างผิวเผินผ่านแนวคิดสตรีนิยม (Feminism) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นแนวคิดที่เป็นการวิเคราะห์เรื่องความเป็นรองของผู้หญิง โดยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาทางที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพให้เป็นทั้งระบบคิดและเป็นทั้งขบวนการทางสังคมที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคม บนหลักที่ว่าผู้ชายไม่ได้เหนือกว่าผู้หญิง แต่มีความเสมอภาคระหว่างชายหญิงทั้งในทางกฎหมายและปัจเจกนิยมที่มีเหตุผล (กุลลณี มุทธากลิน และวราวัณ เณลิมพันธุ์ศักดิ์ 2548, 227)

หากแต่เมื่อศึกษาโดยละเอียดแล้วพบว่าภาพและภาษาดังกล่าว มีความไม่เสมอภาคปรากฏอยู่ ถ้อยคำและภาษาที่ปรากฏบนพื้นที่สนทนามิมีนัยแฝงที่สื่อให้เห็นถึง การดูถูกเหยียดหยามเอารัดเอาเปรียบ จากเพศชายที่มองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ วาทกรรมที่ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคเหล่านี้ล้วนสร้างความเหลื่อมล้ำต่ำสูงระหว่างเพศชายหญิงขึ้นในสังคม ทำให้เกิดการกดขี่ทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ วาทกรรมดังกล่าวนี้กักขังผู้หญิงให้อยู่ในโลกแคบภายในครอบครัว ด้วยอุดมการณ์ต่างๆ ดังที่กล่าวผ่านมาแล้วนั่นเอง ประเด็นต่อมาที่จะนำมาวิเคราะห์คือเรื่อง ระบบชายเป็นใหญ่ การกำหนดวาทกรรมต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะในสังคมไทยเรานั้นมีความเกี่ยวข้อง หรือ

ตกอยู่ภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ หรือระบบชายเป็นใหญ่นี้ หมายถึง ระบบของโครงสร้างสังคมและแนวการปฏิบัติที่ผู้ชายมีความเหนือกว่า กตจีและเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง

กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นระบบที่ผู้ชายมีความเหนือกว่าผู้หญิงในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม กลุ่มแนวคิดนี้จะให้ความสนใจต่อสถานะที่เป็นรองของผู้หญิง และมองว่าความเป็นรองที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากความต้องการเหนือกว่าของผู้ชาย และอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่นี้พยายามสร้างความชอบธรรมต่อความเหนือกว่าของผู้ชาย (ผู้ชายเข้มแข็งกว่า ฉลาดกว่า มีเหตุผลมากกว่า คิดอะไรที่ลึกซึ้งได้มากกว่า ฯลฯ) และทำให้ความเหนือกว่านี้ดำรงอยู่ในความเชื่อของคนในสังคม (วารุณี ภูริสนธิ์ 2550, 59)

การดำรงอยู่ของความเชื่อที่ว่าผู้ชายมีความเหนือกว่าในสังคมนี้ ได้แสดงออกมาในรูปของวาทกรรมที่มีส่วนในการจำกัด กำหนด ขอบเขตพื้นที่ของผู้หญิง อุดมการณ์ดังกล่าวทำให้บทบาทของเพศหญิงลดต่ำลงในสังคมโดยมีที่มาจากความเชื่อในระบบชายเป็นใหญ่นั้นเอง ประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นคงพอที่จะทำให้เห็นถึงบทบาทของวาทกรรมที่มีผลต่อการลดทอนคุณค่าของเพศหญิงได้อย่างเพียงพอ

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าบทสนทนาของผู้เล่นออนไลน์ที่ได้ยกตัวอย่างมานั้นยังเป็นเพียงส่วนหนึ่งของวาทกรรมที่เป็นตัวกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของเพศหญิงในสังคมไทย ซึ่งวาทกรรมเหล่านี้ได้มีส่วนในการกำหนดพื้นที่ของเพศหญิงในการดำรงวิถีทางเพศ ทั้งยังเป็นตัวขับเคลื่อนการแสดงตัวตนทางเพศของเพศหญิงในเวทีสาธารณะ อุดมการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งวัฒนธรรมต่าง ๆ หรือแม้แต่วาระบบการศึกษา ล้วนเป็นแหล่งที่วาทกรรมดังกล่าวนี้ฝังแฝงอยู่ภายใน ถูกปลูกฝังผ่านการขัดเกลาทางสังคม จนในที่สุดแล้วนั้นเพศหญิงก็ได้ยอมรับ นำเอาคำสั่งสอน ความเชื่อจากวาทกรรมดังกล่าวมาเป็นหน้าที่ที่เพศหญิงจะต้องปฏิบัติเพื่อการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม และการที่จะไม่ถูกลดทอนคุณค่าของความเป็นผู้หญิงลงมาจากสังคม

เหล่านี้จึงเป็นผลของอำนาจของวาทกรรมที่ส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตในเรื่องต่าง ๆ ของเพศหญิงในหลายๆ ด้านด้วยเช่นกัน และนอกจากนี้แล้วสาเหตุที่อุดมการณ์ดังกล่าวนี้ถูกมองว่าเป็นการลดทอนคุณค่า หรือทำให้เพศหญิงถูกเหยียด ให้มีบทบาทในการสนองตอบเรื่องเพศได้นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะอุดมการณ์ดังกล่าวนี้ถูกสร้างขึ้นภายใต้ ระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ทำให้สิ่งต่าง ๆ ที่วาทกรรมต้องการกำหนด ต้องการแสดงออกนั้นเป็น ไปเพื่อเสริมสร้างความเป็นใหญ่ของเพศที่สร้าง มีอิทธิพล (Colonized) ต่อวาทกรรมดังกล่าว ส่งผลให้วาทกรรมบางอย่างในสังคมไทยนั้นได้มีการจำกัด ลดทอนบทบาทของเพศหญิงในพื้นที่ทางสังคมให้น้อยลงไปดังที่ได้กล่าวยกตัวอย่างมาแล้วข้างต้นนั่นเอง

เมื่อตำแหน่งแห่งที่ที่ผู้หญิงควรอู่ถูกกำหนดโดยวาทกรรมดังกล่าวไปแล้วส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงขึ้นในสังคม หรือเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบขึ้นในสังคมระหว่างเพศ ซึ่งเป็นเพศที่กำหนดวาทกรรมกับเพศที่ถูกวาทกรรมกำหนด กล่าวคือ หากมีการกำหนดพื้นที่ทางสังคมที่เหลื่อมล้ำกันก็จะส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในด้านต่างๆ ได้ และหากการกำหนดพื้นที่ทางสังคม หรือกำหนดวาทกรรมดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจจากอำนาจของเพศใดเพศหนึ่งแล้วนั้น แน่แน่นอนว่าการกำหนด การสร้างวาทกรรมดังกล่าวจะต้องเกิดความไม่เท่าเทียมกันอย่างแน่นอน ซึ่งหน่วยย่อย หรือส่วนที่แสดงออกส่วนหนึ่งของวาทกรรมนั้นแสดงออกมาในรูปแบบของ วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม

คนส่วนหนึ่งในสังคมมักแปลเจตนาของการผลิตสร้างภาพดาวชู้ออกมาได้หลากหลาย บ้างก็ว่ากระทำไปเพื่อศิลปะทางกามารมณ์ ในขณะที่บางกลุ่มกลับมองภาพดาวชู้ไปในแง่ของความลามกอนาจาร ที่ต้องการช่วยุกามารมณ์ของผู้เสเพล (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย) หรือเป็นการทำให้ผู้หญิงมีสภาพเป็นวัตถุแห่งการจ้องดูในเชิงเพศ

สังคมไทยส่วนใหญ่ยังคงให้น้ำหนักสนับสนุนความหมายของภาพโป๊เป็นไปอย่างที่เราเรียกว่า “ปากว่า ตาขยิบ” เพราะในขณะที่มีการประณามการที่ผู้หญิงตัดสินใจถ่ายรูปโป๊เปลือย แต่ปริมาณของการบริโภคสื่อประเภทนี้ก็ยังมีมากขึ้นเรื่อยๆ ในลักษณะสวนทางกัน สังเกตได้จากจำนวนนิตยสารประเภทที่ตีพิมพ์ภาพในลักษณะนี้ที่มีอยู่มากมายบนแผงหนังสือ เช่น เอฟเอชเอ็ม (FHM) เพนท์เฮาส์ (Penthouse) ฟอว์แมน (For Men) เอ็มแมกกาซีน (M magazine) หรือเว็บไซต์ประเภทชายยาปลุกเซ็กซ์ เว็บไซต์ชายวิชีดีโป๊ เป็นต้น

“ภาพโป๊ออนไลน์” จึงกลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่นำเม็ดเงินจำนวนมหาศาลผ่านเข้ากระเป๋านายทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เรื่อร่างของผู้หญิง และความเป็นเพศหญิงเป็นเครื่องมือในการตอบสนองอรรถรสทางเพศของผู้บริโภคชายเป็นหลัก นั่นคือ การขายเนื้อตัวร่างกายทางเว็บไซต์ต่างๆ ดังตัวอย่างการขายตัวผ่านอีเมลล์โดยการฟอร์เวิร์ด (Forward) ส่งต่อๆ กันไปโดยสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นภาพของระบบชายเป็นใหญ่ หรือปิตาธิปไตย (Patriarchy) ในสังคมไทย

“พบกลุ่มหญิงสาวอายุระหว่าง 18-25 ปี อ่างตัวเป็นนักเรียน นักศึกษา สาวออฟฟิศ ใช้ภาพของตัวเองที่ลงในเว็บต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเว็บดัง “hi5” หรือ “www.mthai.com” โปรโมตเสนอนาย ตัวเองผ่านเว็บดัง “hi5” หรือ “www.hi5.com” โปรโมตเสนอนาย ตัวเองผ่านทางวิธีการส่งเมลล์ต่อกัน หรือที่เรียกอย่างแพร่หลายว่าการฟอร์เวิร์ดเมลล์ (forward mail) โดยไม่ผ่านเอเยนต์หรือมาฆ่า้งแบบสมัยก่อน รายละเอียดของการเสนอนายบริการทางเพศที่พบใน forward mail จะมีลักษณะเป็นการโพสต์ภาพถ่าย พร้อมข้อความบรรยายคุณสมบัติของตัวเองเอาไว้ เช่น บอกราคา

คำตัว สักส่วน อายุ อาชีพ สถานที่พักอาศัย และช่วงทำเลที่ที่จะทำให้ ลูกค้าเกิดความสนใจเข้ามา
ซื้อบริการ”

(ข่าวออนไลน์, วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2553: ไทยรัฐ)

เทคโนโลยีได้เปิดพื้นที่ใหม่ให้กับผู้หญิงต้องเข้ามาอวดเรือนร่าง สักส่วนของตนเอง
เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศให้กับผู้ชายได้ทุกเวลาและสถานที่ที่ผู้ชายต้องการ แม้จะมีการอ้าง
ความชอบธรรมให้กับผู้หญิงโซว์โชว์ว่าเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคล แต่รัฐก็ยังคงนำเสนอให้เห็นถึงปัญหา
สังคมที่ตามมาจาก “สิทธิส่วนบุคคล” เหล่านี้ คือ การลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง การให้
ค่าเรือนร่างของผู้หญิงว่าเป็นสิ่งสนองตอบความต้องการทางเพศของผู้ชาย ซึ่งส่งผลต่อไปยังการจัด
วางตำแหน่งให้ผู้หญิงในสังคม บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ความไม่เสมอภาคทางเพศ
ซึ่งสามารถโยงใยไปยังปัญหาอื่นๆ ได้อีก เช่น ปัญหาความรุนแรงซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื้อตัว
ร่างกายผู้หญิงก็คือ ปัญหาการข่มขืน การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่ผู้หญิงมักต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบ
การทำแท้งเถื่อน การทำร้ายร่างกายผู้หญิงที่ถูกนับว่าเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้ชาย เป็นต้น หรือปัญหา
ความรุนแรงในเชิงวัฒนธรรมที่จำกัดโอกาสของผู้หญิงในหลายๆ ทาง เช่น การศึกษา หรือหน้าที่
การงานที่ไม่เท่าเทียม

ท่ามกลางความสับสนของการให้ความหมายแก่ภาพผู้หญิงโป๊ เปลือยกับสิทธิส่วน
บุคคล ว่าควรเป็นไปหรือควรมองในลักษณะใด ได้เกิดกระบวนการสร้างความชอบธรรมให้กับการมอง
ภาพดาวขั้วที่แสดงถึงความอนาจาร หรือเป็นสื่อที่สร้างขึ้นมาเพื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศเพียงอย่าง
เดียว รวมทั้งเปลี่ยนจุดประสงค์ของคนที่มีมักจะมองภาพดาวขั้วไปในแง่ของกามารมณ์ ให้กลายเป็น
การมองภาพดาวขั้วโดยใช้หลักเกณฑ์ความเสมอภาคทางเพศเข้ามาพิจารณาด้วย

สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอุดมคติของคนในสังคมทั้งในด้านการผลิต
ภาพดาวขั้วเข้ามาช่วยในการผลิตเพื่อไม่ให้นำเสนอภาพของผู้หญิงแต่ในด้านของความอนาจารเพียง
อย่างเดียว แต่นำเสนอภาพเรือนกายของผู้หญิงอย่างมีเกณฑ์สิทธิเข้ามาด้วย แต่เมื่อพิจารณาอย่างถี่
ถ้วนแล้ว กลับไม่ได้แสดงให้เห็นถึงการยกระดับหรือทำให้สถานการณ์ของผู้หญิงซึ่งเป็นดาวขั้วใน
ภาพนั้น ๆ ดีขึ้นเลย เหมือนยิ่งตอกย้ำให้ผู้หญิงที่เป็นดาวขั้วมีสภาพเหมือนถูกลดทอนคุณค่าให้เป็น
สิ่งตอบสนองทางเพศของผู้ชายอยู่ดี

ด้วยมุมมองของแนวคิดหลังสมัยใหม่จึงมองว่าการกลายเป็นอื่นของผู้หญิงดาวขั้วใน
พื้นที่ออนไลน์ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือเกิดจากความสัมพันธ์ของคนที่มีวิถีชีวิตอยู่ในพื้นที่
ออนไลน์นั้น แต่เกิดจากอำนาจที่แฝงอยู่ในเบื้องหลังของกระบวนการสร้างตัวตนของดาวขั้วบนพื้นที่
ออนไลน์แห่งนั้น ซึ่งอำนาจของวาทกรรมนั้นมีการแบ่งระดับความสำคัญออกเป็น 2 กลุ่มอำนาจที่

สำคัญ คือ อำนาจในการเก็บกดปิดกั้น (Subjugate) และอำนาจในการแทนที่หรือเรื้อนหาย (Displace) ทั้งนี้เพื่อเปิดพื้นที่ให้กับผู้หญิงได้มีโอกาสในการสร้างคุณค่าให้เป็นที่ประจักษ์และยอมรับของคนในสังคมมากขึ้น

จากการศึกษา พบว่าวาทกรรมทางเพศของผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์นี้จะมีส่วนในการจำกัดขอบเขตพื้นที่ของเพศหญิงในการดำรงวิถีทางเพศ ทั้งยังเป็นตัวจำกัดการแสดงตัวตนทางเพศของเพศหญิงในเวทีสาธารณะ อุดมการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งวัฒนธรรมต่าง ๆ หรือแม้แต่ระบบการศึกษา ล้วนเป็นแหล่งที่วาทกรรมฝังแฝงอยู่ภายใน ถูกปลูกฝังผ่านการขัดเกลาทางสังคม จนในที่สุดแล้วนั้นเพศหญิงก็ได้ยอมรับ และนำเอาคำสั่งสอน ความเชื่อจากวาทกรรมดังกล่าวมาเป็นหน้าที่ที่เพศหญิงจะต้องปฏิบัติเพื่อการที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม

นอกจากนี้แล้วสาเหตุที่อุดมการณ์ดังกล่าวนี้จะลดคุณค่า หรือทำให้เพศหญิงไม่มีบทบาทมากในสังคมนั้น เป็นเพราะอุดมการณ์ดังกล่าวนั้นถูกสร้างขึ้นมาจากได้ ความเชื่อที่ว่าระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ทำให้สิ่งต่าง ๆ ที่วาทกรรมต้องการกำหนด ต้องการแสดงออกนั้น เป็นไปเพื่อเสริมสร้างความเป็นใหญ่ของเพศที่สร้างให้มีอิทธิพลต่อวาทกรรมดังกล่าว ส่งผลให้วาทกรรมบางอย่างในสังคมไทยนั้น ได้มีการจำกัด ลดทอนบทบาทของเพศหญิงในพื้นที่ทางสังคมให้น้อยลงไป

5. ความยากในการลบล้างด้วยภาษาและการข่มขืนทางสายตา

ด้วยความหวังในตัวของผู้หญิง โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งถูกมองว่ามีความเปราะบาง ไม่เท่าทัน โลก ตกเป็นเหยื่อได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็เหยื่อของโทรศัพท์ชนิดถ่ายรูปได้ หรือ โปรแกรมแคมฟรอก และอีกสารพัดเทคโนโลยีที่ทยอยกันเปิดตัวอย่างไม่วันจบสิ้น รัฐจึงมีกลไกที่ว่ากันว่าเป็นไปเพื่อคุ้มครองผู้หญิง โดยการกันเรื่องเพศทุกชนิดออกจากตัวของผู้หญิง เมื่อใดก็ตามที่เกิด สถานการณ์ที่วัยรุ่นไปข้องแวะกับเรื่องเพศ หน่วยเฝ้าระวังวัฒนธรรม (ทางเพศ) มักออกมาประนามหรือห้ามปรามเชิงขู่ ผ่านทางหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นการไล่ตามปัญหาไปเรื่อยๆ สุดท้ายแล้วแต่จะมี ปัญหาหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ปรากฏขึ้น จนล่าสุดทำให้โปรแกรมแคมฟรอกและไฮไฟว์ ซึ่งเดิมเป็นที่รู้จักในวงจำกัด กลายเป็นโปรแกรมโด่งดังจนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ต่างเสาะแสวงหา และดาวน์โหลดไว้ในคอมพิวเตอร์ของตัวเอง จะเห็นได้ว่าการประ โคมโหมข่าวของภาครัฐที่มุ่งหวังจะให้คนในสังคมเห็นถึงภัยที่เกิดขึ้นจากการใช้อินเตอร์เน็ต กลายเป็นการชี้โพรงให้กระรอก

บทบาทของ “ความยาก” กับการพยายามต่อสู้ต่อรอง ช่วงชิงความหมายที่ผู้หญิงสร้างกันขึ้นนั้น หากพิจารณาอย่างลึกซึ้งแล้ว คงต้องยอมรับว่ากลับไปซ้ำเติมผู้หญิงด้วยซ้ำ เพราะแม้กระทั่งเมื่อเกิดเหตุการณ์ลบล้างทางเพศขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นการข่มขืน อนาคต แอบถ่ายรูปเพื่อแบล็คเมล์

(black mail) ผู้หญิงที่เป็ญผู้แฉ้ความลับกลายเป็นเหยื่อ ต้องตกเป็นฝ่ายที่รู้สึกอับอาย และรู้สึกผิด ถูกเพื่อนบ้าน ญาติมิตรหรือคนใกล้ชิดมองด้วยสายตาแปลกๆ และจับกลุ่ม ชุบจับนินทา จนยากที่จะกลับมาใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้ จากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความหวังใจโดยบริสุทธิ์ใจ แต่อาจขาดกระบวนการที่รอบคอบในเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีของสังคมไทยนั้น ก็คงไม่สามารถกำหนดให้เป็นความรับผิดชอบของใครฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้

ค่านิยมเรื่องเพศของสังคมที่ถ่ายทอดผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งการแข่งขันประกวดความงามต่างๆ ล้วนเป็นการสื่อสารมายังผู้คนในสังคมว่า ภาพลักษณ์ที่ดีของผู้หญิง คือ ต้องสวยและ “มีดีก็ต้องโชว์” กลายเป็นวัฒนธรรมที่แม่จะไปพร่ำบอกคนในสังคมว่าอย่าไปเชื่อสื่อเหล่านี้ก็คงไม่มีน้ำหนัก เพราะการรับรู้อยู่ทุกเมื่อเชื่อกันจะกลายเป็นการซึมซับว่าเป็นเรื่องปกติ เป็นค่านิยมหลัก

วัฒนธรรมการโชว์ตัวของผู้หญิงจึงเกิดขึ้นบนพื้นที่ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง จากเว็บไซต์หนึ่งสู่อีกรายเว็บไซต์หนึ่งจนกลายเป็นความคุ้นชินและเกิดพฤติกรรมเลียนแบบการโชว์ ปฏิบัติต่อกันเป็นทอดๆ อีกทั้งยังทำทายสาขตาและความคิดของผู้เข้าชม แม้จะมีบางคนทีเลิกหายไปจากพื้นที่แห่งนั้นแต่ก็จะมีคลื่นลูกใหม่เข้ามาแทนลูกเก่าและไปเรื่อยๆ จนกว่าพื้นที่แห่งนั้นจะเผชิญกับปรากฏการณ์รูปแบบใหม่ จึงเกิดการซ้ำเหมือนวงจรเป็นพลวัตรอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ครอบงำที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มีอิทธิพลต่อมนุษย์

ในภาษาความคิดของคนในสังคม มองการโชว์โป๊นี้เหมือนเป็นเรื่องส่วนบุคคลธรรมดาทั่วไปของคนสองคนระหว่างคนที่โชว์กับคนที่ดู หากแต่ว่าการวิว (view) นั้น ย่อมมีคนทีดูมากกว่าหนึ่ง ซึ่งบางครั้งทีไม่อาจรู้ได้ว่าคนที่ดูเราอยู่เป็นใคร มาจากไหน มีความคิดเห็นอย่างไรกับการโชว์นั้น เห็นเพียงแต่ชื่อทีถูกตั้งขึ้นมาลอยๆ ซึ่งเรื่องราวทีตามมานั้นอาจจะเกิดได้ในหลายๆทางด้วยกัน อย่างเช่น การนำเอาภาพวิวทีดูนั้นเก็บไว้ในเครื่องและนำไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่นในทีสาธารณะทำให้ได้รับความอับอาย ความรู้สึกไม่ถูกต้องเหมาะสมต่อศีลธรรมอันดีของประเทศไทย ทียังเห็นว่าเป็นเรื่องเพศเป็นเรื่งทีควรปกปิด เกิดเป็นช่องทางการค้าประเวณี ส่วนเรื่องราวทีมีมาก่อนหน้านี้อยู่แล้ว อย่างการล่อลวงเพื่อล่วงละเมิดทางเพศนั้นเป็นเรื่งทีเกิดขึ้นก่อนอยู่แล้วแม้ไม่มีการโชว์ลามกก็ตาม

ทว่าเมื่อมีผู้เข้าใช้บริการมากขึ้น ทำให้สังคมคนออนไลน์ต่างสร้างความรู้สึกทีว่าเรื่งเหล่านี้เป็นเรื่งธรรมดาทั่วไป ใครๆก็ทำกัน หรือความคิดทีว่าเรื่งเหล่านี้เป็นสิทธิเสรีภาพทีใครจะทำก็ได้ ไม่ใช่เรื่งทีผิด หรือแม้แต่การเผยแพร่ไปยังเพื่อนๆ คนรู้จักรอบข้างเพื่อให้ตัวเองรู้สึก Update หรือทันสมัย ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ผู้หญิงทีเข้ามาโชว์นั้นส่วนหนึ่งต้องการหาพื้นที่ในการแสดงออก และอีกส่วนหนึ่งคือต้องการเรียกรอ้ความสนใจ ตลอดจนต้องการขายบริการทางเพศ

ทั้งนี้ก็จะด้วยสาเหตุอะไรก็ตามทีทางนักจิตวิทยาจะพิจารณาตีความหมายของพฤติกรรมเหล่านี้ออกมาว่าเป็นเพราะอะไร ทำไมจึงทำอย่างนี้ คงไม่สำคัญเท่ากับสิ่งทีพวกเขาทำอยู่ เพราะมัน

ยากเกินไปที่จะไปแก้ไขในระดับครอบครัวของแต่ละคน และการโชว์เหล่านี้มักจะได้รับการยอมรับภายในสังคมออนไลน์ด้วยตัวเอง เนื่องด้วยคนที่ดูโดยทั่วไปมีความอยากรู้อยากเห็น และเมื่อเซียร์แล้วทำให้เห็นในสิ่งที่ตนเองอยากเห็น ในด้านคนที่โชว์นั้นรู้สึกเหมือนว่ามีกรยอมรับทางสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตัวเองมีความรู้สึกดีๆ จึงอยากที่จะโชว์ไปเรื่อยๆ บางคนอาจจะโชว์แลกกับเงินหรือบัตรเติมเงินเพื่อประโยชน์ทางการค้า และยังคงอาจจะทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมเลียนแบบให้ผู้อื่นทำตามไปด้วย ปัญหานั้นจึงยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

สิ่งหนึ่งที่พบในการศึกษาบนพื้นที่ออนไลน์ คือ ปรากฏการณ์ที่ผู้หญิงดาวน์ในพื้นที่ออนไลน์ต่างต้องเผชิญกับการใช้ภาษาที่ผู้เข้าชมแสดงความลบหลู่ ลวนลาม หยันเหยียดในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ด้วยข้อความบนกระดานสนทนาในห้องสนทนารวม ในโปรแกรมสนทนาแคมพรอก ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นในไฮไฟว์ เช่น

<i>Sensaiya</i> : “หุ่นแบบนี้ยังจะโชว์อีกรี?”	<i>Clone2Go</i> : ขมิบเก่งมะ_L_V_8_ : เนตอะไร
<i>mas_massy</i> : “ทำไมด่าอย่างเงีละ?”	ขมิบได้ด้วย
<i>aOnTe3n_</i> : “ทราย...กางเกงโดนอะไรเปี้ยกคะ”	<i>Oo_SuRpRIe_o0</i> : IINangmarNll,
<i>55_baby_55</i> : “อยากดูค...จิง!!!”	ขมิบ?????
<i>natgon</i> : “...บนใหญ่มาก...ล่างใหญ่ไหม”	<i>Sua_dang</i> : เน็ดหรือหยั่งว่า
<i>0_0_KaPi</i> : เนตสำสอน หลวมเชียว	

เหล่านี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เข้าชมที่มีต่อผู้หญิงดาวน์ สะท้อนให้เห็นว่าถึงแม้จะได้รับการยอมรับ เป็นคำชมจากคนในพื้นที่มากเพียงใดก็ตาม แต่ก็ยังคงปรากฏความนัยแฝงในเจตนาของผู้ชมอยู่ดี

ภาษาที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็นในพื้นที่ออนไลน์ จึงเป็นการสะท้อนความคิดและมุมมองของคนที่มีต่อเรื่องราวเหล่านี้ค่อนข้างน่าสนใจ และมีความสำคัญโดยเฉพาะจากนัยแฝงที่ปรากฏ ซึ่งสอดคล้องกับที่ลูดวิก วิตเกินสไตน์ (Ludwig Wittgenstien 1889) มองว่า ภาษา คือ ภาพในเชิงตรรกะ (logical picture) ที่ทำหน้าที่แสดงแทน เป็นเสมือนกับสัญลักษณ์แทนข้อเท็จจริงต่างๆ ในโลกและ “สัญลักษณ์หน่วยย่อย” (simple sign) ที่สุดของภาษา คือ “นาม” (names) นามเป็นสิ่งที่ใช้เรียกแสดงแทน “วัตถุ” (object) ต่างๆ ในโลก ประพจน์ที่มีความหมาย คือ ประพจน์ ที่ประกอบด้วยนามที่มีความหมายหรือหมายถึงนามที่แสดงแทนวัตถุต่างๆ ในโลกเท่านั้น (นฤพนธ์ วงวิเศษ 2545, 1-21)

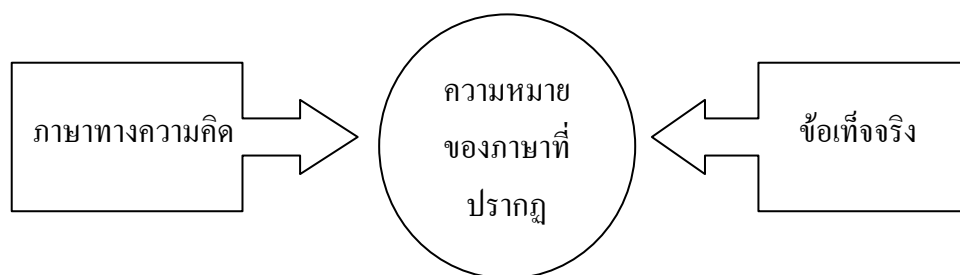
ดังนั้น ความหมายของภาษาจึงเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับการทำหน้าที่สะท้อนความมีอยู่จริงของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในโลก หากประพจน์สามารถระบุถึงหรือรองรับด้วยข้อเท็จจริงในโลกได้ข้อความ

นั่นก็จะเป็นข้อความที่มีความหมาย ส่วนข้อความใดที่ไม่มีข้อเท็จจริงในโลกมารองรับข้อความนั้นก็จะเป็นข้อความที่ไร้ความหมาย (Meaningless statement) หรือเรียกว่าเป็นประพจน์เทียม (pseudo statement) (นฤพนธ์ คิ้วงวิเศษ 2545, 1-21)

ภาษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการอธิบายสิ่งต่างๆ ในโลก และข้อจำกัดดังกล่าวก็คือ การรับรู้ข้อเท็จจริงในโลกในเชิงประจักษ์ของมนุษย์ ซึ่งข้อความที่ปรากฏนี้ไม่สามารถตัดสินได้ว่าจริงหรือเท็จเพราะเป็นข้อความที่ไร้ความหมาย เพราะเป็นเรื่องที่ไม่สามารถใช้ภาษาระบุถึงการมีอยู่ของสิ่งนั้นในโลกได้ (นฤพนธ์ คิ้วงวิเศษ 2545, 1-21)

ดังนั้น ภาษาที่เกิดจากการแสดงความคิดเห็นของผู้ชมที่ว่า “ทราย กางเกงในโดนอะไรเปียกคะ” เป็นภาษาที่ปรากฏในห้องสนทนา นี้ จึงเป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างมีความหมายของคำว่า “เปียก” ที่นำมาใช้ ทำให้นึกถึงความหมายที่แฝงในคำว่าเปียกได้ ว่าเกิดจากปฏิกิริยาตอบสนองทางเพศจากการยั่ววนของคนในห้องสนทนานั้น

ทั้งนี้ความคิดของมนุษย์เป็นสิ่งที่อยู่ในรูปของภาษา มนุษย์จะสามารถสัมผัสข้อเท็จจริงในโลกได้ผ่านรูปแบบของประพจน์หรือภาษาเท่านั้น สิ่งใดที่สามารถคิดหรือกล่าวถึงได้อย่างชัดเจนและมีความหมายก็คือสิ่งที่เราสามารถ ใช้ภาษาในการระบุถึงข้อเท็จจริงในโลกที่รองรับอยู่ของสิ่งนั้นได้ แต่สิ่งใดที่ไม่สามารถกล่าวถึงได้อย่างเป็นชัดเจนก็เนื่องจากการที่เราไม่สามารถระบุถึงข้อเท็จจริงในโลกที่รองรับมันอยู่ได้ (นฤพนธ์ คิ้วงวิเศษ 2545, 1-21) ซึ่งเราอาจเข้าใจถึงการทำหน้าที่ของภาษาที่วิตเคนสไตน์นำเสนอได้โดยใช้แผนภาพที่ 45 ดังนี้

ภาพที่ 45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความหมาย

พื้นที่ในส่วนที่ 1 จะแสดงแทนภาษาหรือความคิดที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในพุดนั้นจึงถือได้ว่าไม่มีความหมาย ข้อความ เช่น “เปียก” “โห้ว” “ดูด” ซึ่งข้อความเหล่านี้เป็นข้อความที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่เป็นจริงหรือเท็จภายใน โครงสร้างของภาษาเท่านั้น ไม่ได้สะท้อนข้อเท็จจริงที่สัมพันธ์กับสังคมแต่อย่างไร

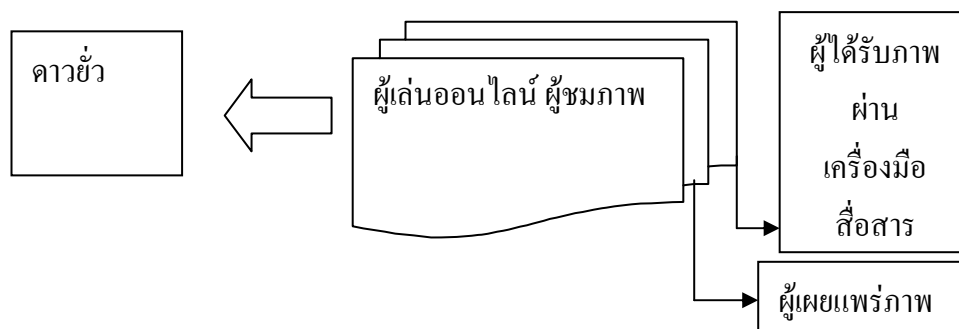
พื้นที่ในส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่แสดงความสัมพันธ์กันระหว่างภาษาความคิดกับข้อเท็จจริงในโลก มนุษย์จึงสามารถใช้ภาษาในลักษณะนี้ได้อย่างมีความหมาย ตัวอย่าง เช่น ข้อความ “ทราย... กางเกงโดนอะไรเปียกคะ อีอิ” ข้อความนี้จะสามารถพิสูจน์ได้โดยการพิสูจน์ว่าเพราะกางเกงของทรายโดนอะไรบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังพูดถึงจึงทำให้กางเกงของทรายเปียก หากเข้าใจตรงกันได้ว่ามีกางเกงของทรายเปียกเพราะโดนอะไรมาได้จริงก็ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นจริง เป็นต้น

พื้นที่ในส่วนที่ 3 จะแสดงแทนข้อเท็จจริงต่างๆในสังคมที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด เช่น เรื่องในเชิงคุณค่าต่างๆ เช่น “คำจ้ง” “หุ่นแบบนี้” เป็นต้น สิ่งเหล่านี้อาจจะมียุติหรือไม่มีก็ได้ ไม่สามารถจะรับรู้หรือกล่าวถึงได้

“การข่มขืน” ตามความหมายของพจนานุกรมลัพท์วิกิพีเดีย นั้น หมายถึง รูปแบบหนึ่งของการทำร้าย ซึ่งคนหนึ่งได้ใช้กำลังบังคับอีกคนหนึ่งให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย ซึ่งขัดกับความต้องการหรือตั้งใจของคนๆนั้น อาจจำกัดความได้ว่า ใช้กำลังทำให้อีกฝ่ายหนึ่งยินยอมจำนนในกิจกรรมทางเพศใดๆก็ตาม และนับเป็นอาชญากรรมทางเพศอีกอย่างหนึ่งที่มีความร้ายแรงที่สุด ในบางครั้งก็ยากในการฟ้องร้องดำเนินคดี ความรุนแรงทางเพศอาจเป็นอาชญากรรมที่ใช้ต่อสู้กัน ภายใต้กฎหมายสากล อาจไม่มีความยินยอมของอีกผู้หนึ่ง เนื่องมาจากการทำให้เสียอิสรภาพ ที่ต้องการจะใช้ กำลังข่มขู่ ใช้รุนแรง หรืออาจเป็นเพราะความสามารถในการยินยอมได้ถูกทำให้เป็นโมฆะ หรือไร้ความสำคัญไปในบางกรณี เช่น การยังไม่มีการพัฒนาการตามวัยที่สมควร ความมึนเมา การยังไม่บรรลุนิติภาวะ และบางทีการถูกขู่ ก็ทำให้ความยินยอมเป็นโมฆะไป

ทว่าในพื้นที่ออนไลน์นั้น ปรากฏอาชญากรรมทางเพศอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความรุนแรงและทำลายสังคมได้เทียบเท่ากับกับการข่มขืนตามความหมายข้างต้น คือ “การข่มขืนทางสายตา” ถึงแม้ว่าการข่มขืนทางสายตา จะไม่ได้มีการทำอันตรายถึงตัวผู้ตกเป็นเหยื่อ เหมือนการข่มขืนที่กล่าวในเบื้องต้น แต่การล่วงละเมิดทางภาษาและข่มขืนทางสายตานั้นมักเกิดขึ้นได้ทุกขณะในพื้นที่ออนไลน์ทั่วไปที่ปรากฏภาพ โป๊ เปลือย และในวงการศึกษานี้ ผู้ศึกษามองว่าภาพผู้หญิงโป๊ เปลือยไม่เพียงแต่ถูกถูกระทำอนาจารด้วยสายตาจากผู้เข้าชมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ผู้หญิงดาวชั้วที่อยู่ในพื้นที่ออนไลน์นั้นจะถูกชำเราและนำมาแยกส่วนมองโดยเริ่มต้นจาก Admin หรือผู้ดูแลระบบไม่ว่าจะเป็นเจ้าของห้องในแคมพรอก หรือในไฮไฟว์ เมื่อผู้เล่นเข้าไปชมภาพหนึ่ง ภาพเคลื่อนไหวของผู้หญิงดาวชั้วเหล่านั้น ผู้เล่นออนไลน์จึงเป็นผู้ข่มขืนทางสายตาเธออีกครั้ง ไม่เพียงเท่านั้นเมื่อภาพของดาวชั้วถูกนำไปเผยแพร่ยังพื้นที่อื่น ไม่ว่าจะเป็นการ save as รูปภาพหรือการบันทึกเป็นคลิปวิดีโอ แล้วนำไปวางจำหน่าย ในรูปแบบวีซีดี หรือการส่งบลูทูธผ่านมือถือจากเครื่องหนึ่งสู่อีกเครื่องหนึ่ง ทำให้ภาพดาวชั้วถูกเผยแพร่ผ่านสายตาใครต่อใครอีกมาก เหล่านี้เท่ากับเป็นการข่มขืนทางสายตาครั้งที่สาม ผู้ชมภาพดาวชั้วถือเป็นผู้กระทำ เท่ากับเป็นการใช้อำนาจการข่มขืนทางสายตาซ้ำซ้อนด้วยการซ้อนทับเข้า

ไปในการวิจารณ์ผู้หญิงคาวยั่วและตีตราพวกเธออีกชั้นหนึ่ง ทั้งหมดนี้จึงถือเป็นการกลั่นแกล้งคาวยั่วด้วยภาษาและข่มขืนทางสายตาพวกเธอเหล่านั้นถึงสามครั้ง ดังภาพที่ 46

ภาพที่ 46 แสดงวงจรการข่มขืนทางสายตาแบบซ้ำซ้อน

ทั้งนี้จากข้อมูลสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ปรากฏว่าสถานที่เกิดเหตุในการก่อคดีข่มขืนนั้นขัดแย้งกับความเชื่อของคนโดยทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่เชื่อว่าการข่มขืนภายนอกบ้านน่าจะมากที่สุด แท้จริงแล้วเป็นเรื่องยากที่จะเกิดขึ้น มากกว่า 2 ใน 3 ของการข่มขืนทั้งหมด เกิดที่ “บ้าน” ของใครคนใดคนหนึ่ง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจพื้นฐานที่ทำให้ลงมือกระทำ คือ ความต้องการมีอำนาจเหนือและมีความรู้สึกก้าวร้าวต่อผู้ถูกข่มขืน การข่มขืนมักเกิดโดยบังเอิญ ไม่ได้วางแผนจะกระทำหรือกระทำต่อหญิงคนใดโดยเฉพาะเจาะจง แต่เกิดเนื่องจากผู้ถูกข่มขืนกระตุ้นผู้ข่มขืนให้อยากระบายอารมณ์รุนแรงของตนในขณะนั้น เช่น การแต่งกายที่ยั่วยุอารมณ์เพศ เป็นต้น การข่มขืนทางสายตาถึงแม้จะไม่ได้มีการลงมือกระทำการทางร่างกายต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นมักไม่เป็นผลดีกับผู้ที่เป็เหยื่ออยู่ดี ดังนั้น การกลั่นแกล้งทางภาษาและการข่มขืนทางสายตา จึงเป็นการพฤติกรรมการแสดงตัวตนอย่างหนึ่งของผู้เข้าชมในพื้นที่ออนไลน์ที่มีตัวตนของผู้หญิงคาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์แห่งนั้นที่ไม่ใช่เป็นเพียงข้อความที่ไม่มีความหมาย แต่เป็นการใช้ภาษาที่สะท้อนถึงความคิดและมุมมองของคนๆ นั้น ผ่านประสบการณ์ จารีต อุดมการณ์ที่มีต่อคนอื่นในสังคมในขณะนั้นได้เป็นอย่างมาก

โดยสรุป จากการศึกษาเรื่อง “คาวยั่วในมิติที่หลากหลาย” ในเนื้อหาของบทนี้เป็นการกล่าวถึงอัตลักษณ์ของผู้หญิงคาวยั่วที่ค้นพบในพื้นที่ออนไลน์ทั้งสองพื้นที่ (ไฮไฟว์-แคมฟรอก) โดยสามารถแยกรูปแบบของคาวยั่วในบทบาทฐานะของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำได้ดังตาราง 9

ตาราง 9 สรุปความสำคัญของดาวยั่วในมิติที่หลากหลาย

มิติ	ประเด็นสำคัญ	บทบาทฐานะ
1. ดาวยั่วในมิติของนางฟ้าประจำห้อง	นางฟ้าคือ คำนิยามของผู้หญิงโชว์โป๊ ยิ่งใครโชว์มากยิ่งเป็นดาวเด่น จึงเกิดเป็นวัฒนธรรมการแข่งกันโชว์ ซึ่งแบ่งนางฟ้าออกเป็น 2 ประเภท คือ นางฟ้าหน้าเว็บ และนางฟ้าหน้ากล้อง	ผู้กระทำ
2. ดาวยั่วในมิติวัฒนธรรมทางสายตา	การโชว์ของดาวยั่วในห้องสนทนาส่วนตัวต้องอาศัยจินตนาการและความเข้าใจความหมายในภาพที่น่าเสนอ ซึ่งแบ่งเป็น 3 แนวทาง คือ การนำเสนอตัวตนดาวยั่วเป็นภาพสะท้อน การนำเสนอด้วยเจตจำนง และการประกอบสร้าง	ผู้กระทำ
3. ดาวยั่วในมิติของการลดทอนคุณค่าและสิ่งตอบสนองทางเพศ	ประเด็นความเหลื่อมล้ำทางเพศและการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของผู้หญิงก่อให้เกิดมุมมองการลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง	ผู้ถูกกระทำ
4. ดาวยั่วในมิติการถูกลวนลามทางภาษาและสายตา	การลวนลามทางภาษาและข่มขืนทางสายตานั้นมักเกิดขึ้นได้ทุกขณะในพื้นที่ออนไลน์ทั่วไปที่ปรากฏภาพโป๊ เปลือย และเป็นการใช้อำนาจซ้ำซ้อนจากกลุ่มคนหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้ชม ดีเจ ผู้วิจัยและผู้เผยแพร่ภาพ และผู้ได้รับภาพผ่านเครื่องมือสื่อสาร	ผู้ถูกกระทำ

นอกจากดาวยั่วจะมีความหลากหลายแล้ว ความเป็นดาวยั่วไม่ได้ถูกกำหนดให้มีตัวตนอยู่กับที่พื้นที่ใด พื้นที่หนึ่งหรือบทบาทใดบทบาทหนึ่งอย่างเดี่ยวเท่านั้น แต่บทบาทของดาวยั่วยังมีการเคลื่อนไหวไปมาระหว่างกันอย่างไม่หยุดนิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายตัวตนจากพื้นที่หนึ่งสู่อีกพื้นที่หนึ่ง หรือจากบทบาทหนึ่งสู่อีกบทบาทหนึ่งในเวลาเดียวกัน

6. ดาวยักษ์กับกระบวนการข้ามพื้นที่ ข้ามพรมแดน ข้ามวัฒนธรรมอย่างเป็นพลวัต

ท่ามกลางการแข่งขันกัน โฉวเรือนร่างและความงามผ่านสื่อหน้าจอสี่เหลี่ยม ไม่ว่าจะ เป็นโทรทัศน์ หรืออินเทอร์เน็ต เป็นเหตุให้สังคมจับจ้อง และเฝ้ามองพฤติกรรม การนำเสนอ การตอบโต้ แอ่งชิงพื้นที่ของผู้หญิงชายขอบเหล่านั้น โดยเฉพาะเรื่องเพศซึ่งเป็นเรื่องของการแสดงออกว่ากำลังแสดงบทบาทอะไรหรือกำลังทำอะไรเกี่ยวกับเรื่องเพศในพื้นที่ทางสังคมทั้งในที่สาธารณะและในพื้นที่เฉพาะ ซึ่งเนื้อหาบทที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมาแล้วนั้นเป็นการทำความรู้จักพื้นที่ของดาวยักษ์ในไฮไฟฟ์และแคมพรอกซึ่งเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวในแบบของบริบทพื้นที่โดยรวม ในเนื้อหาบทนี้ จึงเป็นการนำเสนอพื้นที่อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนตัวที่สร้างขึ้นบนพื้นที่สาธารณะ และอาศัยพื้นที่ว่างเป็นจินตนาการ เรียกว่า “พื้นที่พิเศษ” การนำเสนอเนื้อหาในบทนี้ จึงเป็นการถอดรหัสให้เห็นถึงบทบาทของดาวยักษ์ในการสร้างพื้นที่ทางสังคมของผู้หญิงดาวยักษ์ในโลกออนไลน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องของอำนาจครอบงำ ที่เกิดจากเสียงของคนภายนอก และจากกลุ่มผู้หญิงดาวยักษ์ในโลกออนไลน์ ตลอดจนการนำเสนอตัวตนของดาวยักษ์จากพื้นที่ออนไลน์ที่ก้าวข้ามพรมแดนจากสื่อออนไลน์สู่พื้นที่จริงผ่านสื่อโทรทัศน์ และวิวัฒนาการของดาวยักษ์แบบก้าวกระโดดที่เกิดจากวัฒนธรรมและอำนาจในสังคมปัจจุบัน โดยแบ่งให้เป็นรายละเอียด ดังนี้

6.1 อำนาจและความเป็นพลวัตของดาวยักษ์ในพื้นที่ออนไลน์สู่พื้นที่จริง

นอกจากการ โฉวเรือนร่างจะสัมพันธ์กับการแอ่งชิงพื้นที่แล้ว ในโปรแกรมสนทนาแคมพรอกยังมีการจัดแบ่งพื้นที่ในการแสดงจุดยืนและอำนาจของแต่ละฝ่ายขึ้นมา โดยการกำหนดกฎระเบียบประจำห้องเป็นตัวควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับที่ มิเชล ฟูโกต์ มองว่า ระเบียบวินัย ได้แยกบุคคลออกเป็นส่วนๆ โดยอ้างอิงกับพื้นที่ และได้สร้างเทคนิคต่างๆ ขึ้นมาผ่านการปิดล้อมพื้นที่ที่ใช้สถาบัน ไม่ว่าจะเป็น รัฐ หรือองค์กร ตลอดจนคนในสังคมนั้นเป็นเครื่องมือจากนั้นก็ทำการจัดการพื้นที่ อย่างยืดหยุ่น โดยใช้การวางตำแหน่งหรือติดตาม ว่าแต่ละคนมีหน้าที่อย่างไร อันนำมาสู่การจัดพื้นที่ตามหน้าที่ใช้สอย เพื่อการเฝ้าดูผู้คนและมุ่งสร้างประโยชน์จากการใช้พื้นที่ และในท้ายที่สุดทำให้ห้องประกอบต่าง ๆ สามารถสลับเปลี่ยนไปมาระหว่างกันได้ ผ่านการนิยามตำแหน่งต่างๆ ที่ทำให้ปัจเจกสามารถไหลเวียนไปในเครือข่ายของความสัมพันธ์ภายในระบบได้

การศึกษาจุดยืนและอำนาจในพื้นที่แคมพรอกของผู้หญิงดาวยักษ์ ผู้ศึกษาแบ่งพื้นที่ความสัมพันธ์ของอำนาจออกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้

- 1) ดาวยักษ์วัตถุเป้าหมายของอำนาจในฐานะผู้โฉบ
- 2) ผู้ชมซึ่งส่วนใหญ่ซึ่งเป็นเพศชายกับบทบาทอำนาจควบคุม และ

3) คีเจผู้ควบคุมห้องสนทนา

ทั้งนี้ในห้องสนทนาแคมฟรอก มีการแบ่งพื้นที่ความสัมพันธ์ของอำนาจผ่านร่างกายมนุษย์ ทั้ง 3 ฝ่าย ซึ่งสัมพันธ์กันในฐานะของผู้กระทำ (Subject) และผู้ถูกกระทำ (Object) ซึ่งตำแหน่งแห่งที่ของตำแหน่งทั้งสามนี้สามารถหมุนเปลี่ยนกันไป กล่าวคือ ผู้กระทำในฐานะของผู้ชมสามารถเป็นผู้โชว์ได้ ขณะเดียวกันผู้ถูกกระทำในฐานะของผู้โชว์ก็สามารถเป็นผู้ชมได้อีกเช่นกัน

ตามที่ หนู..อวบ (นามแฝง) ได้กล่าวไว้ในบทความ เรื่อง ร่างกายใต้บังคับการ: ปฐมบทแห่งอำนาจ ว่า “ร่างกายของเราได้กลายเป็นวัตถุและเป้าหมายของอำนาจ ทั้งยังได้ถูกฝึกฝนไม่ว่าจะเป็นระดับของการควบคุม โดยผ่านการเคลื่อนไหว และท่วงท่าต่าง ๆ นำมาสู่ ประเภทของสิ่งควบคุม ผ่านการจัดการประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวของร่างกาย และประการสุดท้าย ได้แก่ รูปแบบของการควบคุม ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง โดยให้กระทำผ่านการทำกิจกรรม ซึ่งกระบวนการดังกล่าว ได้สร้างกฎระเบียบที่มีการจัดตารางให้กับเวลา พื้นที่ และการเคลื่อนไหวของร่างกาย ไว้อย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าพลจะกำลังจะตกอยู่ภายใต้การบังคับอย่างต่อเนื่อง” (ทองกร โภคธรรม 2547 อ้างใน เว็บไซต์ต้องค์กรเลี้ยวซ้าย. วันที่ค้นข้อมูล 28 มกราคม 2553) ซึ่งเนื้อหาในส่วนนี้อาจที่เกี่ยวข้องกับตัวตนของดาวยั่วมี ปรากฏนี้

6.1.1 ดาวยั่ว: “ร่างกาย” ลินค้าเป้าหมายของอำนาจ

กิจกรรมที่พบเห็นในพื้นที่ห้องสนทนาแคมฟรอกนั้น ปรากฏภาพผู้หญิงกับการโชว์เรือนร่างผ่านกล้องเว็บแคมให้เห็นเป็นประจำทุกวัน และสังเกตได้ว่าผู้หญิงเหล่านั้นเป็นเหมือนดาวยั่ว ที่ทำหน้าที่ยั่วชวนให้ผู้ชม (เพศชาย) เกิดอารมณ์เพศ และสนองความต้องการทางเพศให้กับผู้ชม (เพศชาย) ทุกวัย ไม่เว้นแม้แต่เยาวชนจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาวัยรุ่นติดเช็ทซ์ออนไลน์ และนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรม เธอเหล่านั้นจึงตกเป็นเหยื่อของสังคมในฐานะของผู้ถูกกระทำ ในสายตาของสังคมจึงมองว่า ผู้หญิงดาวยั่ว เป็นผู้หญิงไม่ดี ไม่มีคุณค่า มีหน้าที่ทำตามคำบัญชาสนองตัณหาของชายในห้องสี่เหลี่ยมแห่งนั้น ดังตัวอย่างความคิดเห็นของกระทู้ในหัวข้อ “คิดยังไงกันบ้าง กับพวกสาวๆที่ชอบโชว์” ใน www.mthai.com

“...มันเป็นการกระทำของคนที่มีความคิด “ต่ำ” มีการศึกษาสูง แต่มีความคิดต่ำซ้ำ สังคมไทยปัจจุบันต้องแก้ปัญหานี้อย่างด่วน เพราะปัจจุบัน วัยรุ่นไทย หมกมุ่นกับเรื่องพรรค์นี้มากจนเลยเถิดแล้ว ที่ประเทศไทยไม่เจริญ ก็เพราะมีคนต่ำๆแบบนี้แหละ...”

(อย่ารู้เลย (นามสมมติ), วันที่ 28 เมษายน 2552: เอ็มไทย)

“โรคจิตเน่ๆ ชอบโชว์กันจริงๆ เหนแล้ว “เอ๋อ” ค่ะ...สงสารพ่อแม่เค้า”

(sea_box (นามสมมติ), วันที่ 14 เมษายน 2552: เอ็มไทย)

ทว่าขณะเดียวกัน พวกเขาเหล่านั้นกลับได้ประโยชน์จากการใช้เรือนร่างในการโชว์ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของวัตถุเช่น บัตรเติมเงิน ด้วยการกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะชมการโชว์ของเธอจะต้องส่งหมายเลขบัตรเติมเงินหรือโอนเงินออนไลน์เข้ามื่อถือก่อน โชว์จึงจะเริ่มขึ้น หรือในรูปแบบของจิตใจด้วยการได้รับคำชม แสดงถึงการยอมรับการจากคนในพื้นที่นั้น จนกลายเป็นค่านิยมแบบใหม่ของผู้หญิงออนไลน์

“aOnTe3n_ : สุดสวย สวยสุด ไม่มีอ น่ารัก อธิยาศัยดี มีเวลาให้ รักเด็ก เอาใจเก่ง -*- กตติ และมาคุยกัน ^^" Disney (Add)”

(aOnTe3n (นามสมมติ), วันที่ 1 เมษายน 2552: แคมฟรอก)

“...เปิดบน100 เปิดล่าง300 โอนก่อนนะเพ่ ของนู้ DTAC นะนี่เบอร์นู้ 087-594XXXX”

(aOnTe3n (นามสมมติ), วันที่ 1 เมษายน 2552: แคมฟรอก)

สะท้อนให้เห็นถึงจุดยืนในการเป็นควายขั้วของเธอ เมื่อเข้าสู่ห้องสนทนาแคมฟรอก เธอเป็นผู้เลือก และมีอำนาจในการนำเสนอความต้องการที่จะโชว์เรือนร่าง อันเป็น “สินค้า” ของเธอหรือไม่ก็ได้ หากอีกฝ่ายไม่ทำตามข้อเสนออันเป็นเงื่อนไขในการเจรจาทางการค้าครั้งนี้ จึงกล่าวได้ว่าผู้หญิงควายขั้วในพื้นที่แคมฟรอกใช้ร่างกายซึ่งเป็นวัตถุเป้าหมายในการเข้าชมมาเป็นสินค้า โดยกำหนดเงื่อนไขในการเข้าชมการโชว์ตามความพึงพอใจ และสร้างอำนาจชักจูงให้ผู้ชม (เพศชาย) ซึ่งเป็น “ลูกค้า” คอยสนองตอบวัตถุประสงค์ของเธอ ผู้หญิงควายขั้วเหล่านั้นจึงไม่ได้ตกเป็นผู้ถูกกระทำ แต่เพียงถ้อยเดียวแต่ยังกลายเป็นผู้กระทำไปในเวลาเดียวกันด้วย

6.1.2 ผู้ชม (ชาย): กบับบทบาทของอำนาจควบคุม

ปกติแล้วหน้าจอของแคมฟรอกจะมีหน้ากระดานสนทนาพร้อมและปรากฏข้อความแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าชมในรูปแบบต่างๆ กัน และในห้องสนทนาประเภท 18+ จะปรากฏกลุ่มผู้เข้าชมเป็นเพศชายเป็นส่วนใหญ่และคอยทำหน้าที่ป้อนข้อมูลในรูปแบบของประโยค “คำสั่ง” “ทำทาย” หรือ “ร้องขอ” ให้ผู้หญิงควายขั้วที่โชว์กระทำการในเรื่องเพศตามความปรารถนาของตน ผ่านตัวอักษรบนหน้ากระดานห้องสนทนาพร้อมในแคมฟรอก ดังตัวอย่างการแสดงความคิดเห็น

ของสมาชิกหน้าสนทนา ที่ผู้ศึกษาขมาในตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 ผู้ชม (ชาย) กับอำนาจควบคุม

ผู้ชม	รูปแบบอำนาจ	คำอธิบาย
SpeedMotoRacing (นามสมมติ)	- ทำท่าย	“ใหญ่จึงเปล่า...ถอดเลย อยากเห็นของจริงนะ”
nongfon2532 (นามสมมติ)	- ร้องขอ	“[sport] SNETIN ขออีกรอบครับ”
Boonuss (นามสมมติ)	- ร้องขอ	“aun1992 ยกนมอีกครั้งที่รัก”
k_JanDee (นามสมมติ)	- คำสั่ง	“ส่องหน้าดิ”

จากตาราง 10 จะเห็นได้ว่าประโยชน์สนทนาที่ผู้ชม (ชาย) ส่วนใหญ่นำเสนอ บนพื้นที่สนทนานั้นจะเป็นในลักษณะการร้องขอให้ผู้หญิงดาวชั้วปฏิบัติในลักษณะที่กระทำการแสดง โชว์ในเรื่องเซ็กซี่ และคำพูดที่ใช้เป็นไปอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา

เป็นที่สังเกตว่าทุกครั้งที่มีการร้องขอจากผู้ชมในห้องสนทนา ดาวชั้วที่เป็น ผู้โชว์เหล่านั้นมักจะตอบสนองทุกครั้งไป เช่น มีการแสดงความพึงพอใจด้วยการยิ้มรับ แชนด์ได้ตอบ ในหน้ากระดานรวม ตลอดจนทำตามคำสั่งของผู้ชมในทันที

เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงอำนาจควบคุมที่เพศชายในห้องสนทนาแคมฟรอก กระทำต่อผู้หญิงดาวชั้ว ซึ่งสอดคล้องกับมุมมองเรื่อง “อำนาจ” ตามแนวทางของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ที่มองว่า การที่บุคคลหนึ่งสามารถทำให้อีกบุคคลหนึ่งยินยอมต่อตนได้ เรียกว่า อำนาจ ซึ่งแนวคิดดังกล่าว เป็นแนวคิดที่มองสังคมว่า เป็นสนามการต่อสู้ที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน จากกลุ่ม ที่แตกต่างหลากหลายในการแสวงหาอำนาจ เพื่อที่จะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนด และตัดสินใจ ในประเด็นสำคัญ ให้เกิดการสนองตอบต่อผลประโยชน์ของกลุ่มคนให้ได้มากที่สุด โดยให้ความสนใจ เฉพาะกับอำนาจที่มีลักษณะเป็นทางการและมองอำนาจประหนึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล สามารถเข้ายึดครองและใช้สอยได้อย่างอิสระ เพื่อทำการกดขี่ หรือบังคับผู้ที่ปราศจากอำนาจให้กระทำ ในสิ่งที่ก่อประโยชน์แก่ผู้มีอำนาจ ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นไปในลักษณะของคู่ตรงข้าม ที่มีผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์เสมอ

6.1.3 คีเจ: ผู้คุมระเบียบในห้องสี่เหลี่ยม

นอกจากเพศชายผู้ที่ถือเป็นผู้คุมอำนาจแล้ว ยังมีคีเจซึ่งเป็นคนคอยเปิดเพลงสร้างบรรยากาศ เป็นผู้ดูแลห้อง (Admin) ที่คอยสอดส่อง ควบคุม เชิญชวนและชักจูงให้สมาชิกเคารพกฎและอยู่ภายใต้กฎระเบียบ โดยสลับกันจัดรายการตามช่วงเวลาของแต่ละคนตามที่เจ้าของห้องจัดไว้ จึงถือได้ว่าคีเจเป็นผู้คุมอำนาจทั้งหมดของห้อง ดังตาราง 11 นี้

ตาราง 11 คีเจกับอำนาจควบคุม

คีเจ	ชื่อห้อง	รูปแบบอำนาจ	คำอธิบาย
U_s_s_ _a_J_ _w_a_J_ 	_ZEED_	-เชิญชวน -ชักจูง	“ไม่เห็นจุก ไม่เห็นหมี ไม่เป็นไร วิวๆ แวมๆ ได้... โย่ว โย่ว...มาเดิน โชว์เซ็กซี่กันตรงนี้ สะใจดี มีคนมา สนใจ” “... ส่งไปเลยพี่น้อง หี ใหญ่ นม ใหญ่ ที่สุด แต่ หี โบ๊ นะครับ”
NangmarN 	_ZEED_	-ควบคุม	“ตัวสีแดงไม่ต้องส่งมากก็ได้ค่ะ สีแดงต้องอยู่เผื่อห้อง ถ้าจะส่งให้ ส่งคิลได้ดีกว่าค่ะ...คีเจชอบ”

จากตาราง 11 คำว่า “จุก” และ “หมี” เป็นคำเฉพาะกลุ่ม (Jargon) ที่ใช้เรียกอวัยวะสองจุดบนเรือนร่างผู้หญิง ที่สังคมภายนอกบอกว่าพึงสงวนแต่สังคมภายใน (แคมฟรอก) บอกว่าสมควรโชว์

เอกลักษณ์ทางภาษาอย่างหนึ่งของคนในห้องสนทนาแคมฟรอกที่ปรากฏ คือจะต้องมีการสนทนาภาษาเซ็กซี่กันเสียเป็นส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นคีเจ ผู้ชม หรือผู้โชว์ก็ตาม จึงเห็นได้ว่า การโชว์ของดาวขั้วในพื้นที่ออนไลน์นั้น ไม่ได้เกิดจากความปรารถนาที่จะโชว์ของตัวดาวขั้วแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังเกิดจากอำนาจของสิ่งที่ป็นองค์ประกอบในบริบทโดยรอบของห้องสนทนา นั่นอีกด้วย เช่น เสียงเพลง ข้อความสนทนา คำนิยาม เป็นต้น

จึงกล่าวได้ว่าอำนาจมาจากและมีอยู่ในทุกหนแห่ง อำนาจไม่ใช่สิ่งของ หรือสินค้าที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดจะสามารถครอบครอง หนีบฉวย และใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าไปครอบงำหรือควบคุมบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของตนเองได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในลักษณะของการผูกขาดอำนาจ เพื่อจะทำให้ตนหรือกลุ่มของตนเป็นผู้ได้รับการจัดสรรผลประโยชน์และเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องตกเป็นผู้สูญเสียผลประโยชน์ในฐานะที่ถูกอำนาจเข้ากระทำ แต่อำนาจจะแสดงตัวออกมาในรูปของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากภายใน เช่น ความรู้ เศรษฐกิจ และเรื่องเพศ อำนาจจึงมีอยู่ทุกหนแห่ง แต่การแทรกซึมและดำรงอยู่ในทุกหนแห่งของอำนาจไม่ใช่เป็นเพราะว่ามันครอบคลุมทุกสิ่ง แต่เป็นเพราะอำนาจมาจากทุกหนทุกแห่งจนเกินกว่าที่จะระบุตำแหน่งแห่งที่เฉพาะของอำนาจได้ (Foucault 1990) ดังเช่น อำนาจแฝงที่มีผลต่อการแสดงบทบาทของดาวชั้วในห้องสี่เหลี่ยมออนไลน์แห่งนี้

6.2 เวทีดาวชั้วกับพรมแดนแห่งสื่อออนไลน์

การปรากฏตัวตนของคนจากพื้นที่หนึ่งไปปรากฏอีกพื้นที่หนึ่งผ่านพรมแดนแห่งสื่อเป็นเรื่องที่พบเห็นได้บ่อย ไม่ว่าจะจากการเป็นบุคคลในข่าวจากสื่อโทรทัศน์และไปปรากฏตัวตนในบล็อกส่วนตัวหรือเว็บไซต์ส่วนตัวในสื่อออนไลน์ เช่น การแข่งขันเดอะสตาร์ที่ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์ และการรวบรวมเรื่องราวของเดอะสตาร์คนนั้น ไว้ในเว็บไซต์แฟนคลับ เหล่านี้เรียกว่า การข้ามพรมแดนแห่งสื่อ เช่นเดียวกันกับกรณีของน้องลูกแพร์ (นามสมมติ) นักศึกษาปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งทางภาคอีสานเป็นหนึ่งในพริตตี้ที่มีอัลบั้มภาพนำเสนอในรูปแบบของผู้หญิงดาวชั้วปรากฏในพื้นที่ของไฮไฟว์ และเมื่อไม่นานมานี้ (วันที่ค้นข้อมูล 20 เมษายน 2553) น้องลูกแพร์ (นามสมมติ) และพริตตี้สาวสวยอีก 4 คน ได้มาออกรายการตีสิบ ซึ่งเป็นรายการประเภทวาไรตี้ ออกอากาศทางช่อง 3 ในประเด็นของ “พริตตี้เหี่ยวสาวยตาชาย” แสดงให้เห็นถึงการข้ามพรมแดนของสื่อจากพื้นที่ของโลกออนไลน์สู่พื้นที่ทางกายภาพผ่านสื่อโทรทัศน์ ดังภาพที่ 47

ภาพที่ 47 เวทีของดาวผู้ชนะเลิศสื่อโทรทัศน์

จากภาพที่ 47 ทำให้ผู้ศึกษานึกถึงภาพในพื้นที่ไฮไฟว์ของน้องลูกแพร์ (นามสมมติ) เป็น “ผู้หญิงฮอต” คนหนึ่ง ที่นำเสนอตัวตนเป็นพริตตี้กับภาพลักษณ์ผู้ช่วยวน ปรากฏอยู่ในพื้นที่อัลบั้มภาพของไฮไฟว์ และเพราะมีจำนวนสมาชิกเข้าชมเป็นจำนวนมากถึง 10,650 คน (ข้อมูลวันที่ 5 มีนาคม 2553) แสดงให้เห็นถึงความนิยมในตัวพริตตี้สาวคนนี้จากคนในพื้นที่มากพอสมควร ดังภาพที่ 48

Lookpare (14420 ผู้ติดตาม)	
<p>รูปถ่าย (623) เพื่อน (10650)</p> <p>กลุ่ม</p> <p>สมุดฝากข้อความ</p> <p>โพสของสมาชิก</p> <p>ส่งข้อความ</p> <p>แสดงความคิดเห็น</p> <p>แจ้งเตือนสมาชิกใหม่</p> <p>แจ้งลบใบรายชื่อประวัติ</p> <p>Hi Five ไปเลย</p> <p>ไฮไฟว์</p>	<p>Lookpare กำลังหาคะเ็นอยู่ขณะนี้</p> <p>คนเราที่มีอายุ มีค่า มีพรหม มีเวลา จะใช้ทำอะไรกันดีล่ะ คนไหนได้เคย</p> <p>เก็บ 1 เดือน - ต่อมา ></p> <p>ชื่อ: ยี่แจ๋ว</p> <p>วันเกิด: 18 มีนาคม</p> <p>สถานศึกษา: มจร, ไร่ขิง</p> <p>อาชีพ: อู๋มีงาษา</p> <p>สถานภาพ: โสด</p> <p>การศึกษา: การศึกษา</p> <p>อาชีพ: ให้ความรู้</p> <p>อาชีพ: อารมณ์, ง่ายพอคน</p> <p>อาชีพ: ง่ายพอคน</p>
<p>คะแนน</p> <p>10650 เพื่อน</p> <p>8060 ความเห็นเกี่ยวกับโปรไฟล์</p> <p>1458 ความเห็นเกี่ยวกับรูปภาพ</p> <p>390 Fives</p> <p>341 ข้อความที่ฝากไว้</p>	

ภาพที่ 48 เวทีของดาวผู้ชนะเลิศสื่อออนไลน์

จากภาพที่ 48 จะเห็นได้ว่า ความเป็นคนดังในเว็บไซต์ไฮไฟว์ของน้องลูกแพร์ (นามสมมติ) เป็นปรากฏการณ์หนึ่งในความนิยมในพื้นที่ออนไลน์ ด้วยการนำเสนอตัวตนผ่านภาพลักษณ์ เซ็กซี่ ชั่ววยวน ซึ่งตรงตามรูปแบบงานของเธอที่ต้องการนำเสนอเรือนร่าง และหน้าตาอยู่แล้ว พฤติกรรมกับภาพลักษณ์เซ็กซี่เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ขาด การใช้พื้นที่ออนไลน์เป็นสื่อกลางในการนำเสนอตัวตนของเธอจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้เธอเป็นที่รู้จักกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น เอเจนซีโฆษณา หรือบริษัทรถยนต์ที่ต้องการพรีดีมาเป็นพรีเซ็นเตอร์ให้กับงานโฆษณานั้น ๆ ซึ่งต้องอาศัยการช่วงชิงแข่งขันกันเป็นอย่างมากในปัจจุบันนี้

บทสัมภาษณ์ที่ปรากฏไว้ในนิตยสาร Positionion magazine ฉบับเดือนกรกฎาคม แสดงให้เห็นถึงการพยายามต่อต้านจากกลุ่มผู้หญิงนักรักชัสนิยมในสังคม และมองการแต่งตัวโป๊ เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม

“เวลาเดินไปไหน คนเข้ามาถามว่า คุณระเบียบรัตน๊ะ หนูแต่งตัวแค่นี้พอไหวไหม หรือโป๊ไปหรือเปล่า แค่นี้พี่ก็พอใจแล้ว แค่นี้ทำให้เขาหยุดคิดได้ก็ถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว”

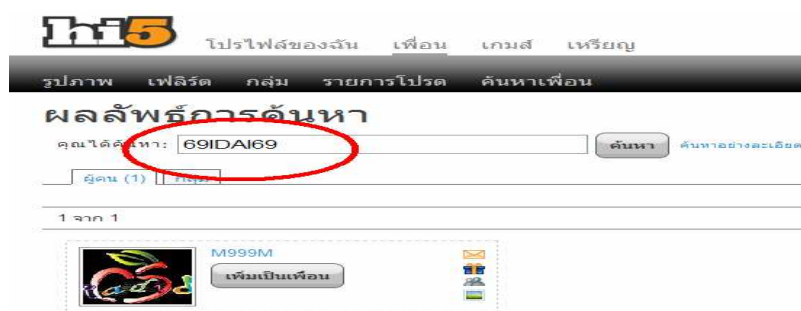
(ระเบียบรัตน๊ะ พงษ์พานิชย์, วันที่ 25 กรกฎาคม 2549: โพลีซันนิ่ง แมกกาซีน)

ขณะเดียวกันในระหว่างการสังเกตการณ์ในพื้นที่แคมฟรอกนั้น ผู้ศึกษาค้นพบประเด็นความเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ออนไลน์สองพื้นที่คือ พื้นที่ในไฮไฟว์และพื้นที่ในโปรแกรมสนทนาแคม ฟรอก ด้วยเนื้อหาในโปรแกรมแคมฟรอกที่มีผู้ใช้เข้าใช้เพื่อการโชว์และการชม ปรากฏดาวยั่วคนหนึ่งในห้อง _xlxx_Hot_Thai_Girl_xlxx_ ซึ่งใช้ชื่อ user ว่า 69|||||||||DA|||||||||69 (นามสมมติ) ได้นำเสนอตัวตนด้วยการโชว์เดินชั่ววยวน และโชว์หน้าอก ปรากฏตัวอักษรใต้จอภาพเว็บแคมที่โชว์เป็นลิงค์ไฮไฟว์ส่วนตัวของเธอ ในชื่อว่า [http:// 69IDAI69.hi5.com](http://69IDAI69.hi5.com) (วันที่ค้นข้อมูล 14 กุมภาพันธ์ 2552) ดังภาพที่ 49

ภาพที่ 49 การข้ามพรมแดนจากไฮไฟว์สู่แคมฟรอก

ในเบื้องต้นคาดว่าผู้คนส่วนใหญ่ที่เข้าใช้บริการและชมการโชว์ของดาวยั่วคน นี้อยู่ที่นั่นนึกถึงไฮไฟว์ที่มีภาพหรือเรื่องราวเกี่ยวกับการโชว์โป๊ เปลี่ยนในพื้นที่ไฮไฟว์ด้วยอย่างแน่นอน แต่เมื่อผู้วิจัยลองนำชื่อลิงค์ดังกล่าวไปค้นหาในไฮไฟว์ พบว่าพื้นที่ของดาวยั่ว (69IDAI69 (นามสมมติ) ในแคมฟรอกกลับไม่ได้มีภาพลักษณะเป็นดาวยั่วในพื้นที่ไฮไฟว์แต่อย่างใด สะท้อนให้เห็นถึงการก้าวข้ามพื้นที่ไปมาของดาวยั่วในแคมฟรอก และในไฮไฟว์ ว่าการสร้างตัวตนของคนในพื้นที่หนึ่งไม่จำเป็นต้องมีลักษณะเหมือนหรือสัมพันธ์กันกับตัวตนอีกพื้นที่หนึ่งก็ได้ แต่อาจมีการสร้างตัวตนที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ในแต่ละพื้นที่ (69IDAI69 (นามสมมติ), วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2552: ไฮไฟว์) ดังภาพที่ 50

ภาพที่ 50 การข้ามพรมแดนจากแคมฟรอกสู่ไฮไฟว์

การศึกษาในประเด็นของ “ดาวยั่ว” ทั้งสองพื้นที่ อาจกล่าวได้อย่างเต็มปากเลยว่า “ผู้ชาย ส่วนใหญ่แล้ว ล้วนเป็นสมาชิกกันถ้วนหน้า” จนแทบไม่มีผู้ชายในสังคมออนไลน์คนไหนที่ไม่เคยเข้าไปสัมผัสกับพื้นที่ทั้งสองนี้ ถึงแม้จะขัดแย้งกับกระแสสังคมที่ต่างวิพากษ์ถึงความ

เหมาะสมของโปรแกรมแคมฟรอกกับการใช้พื้นที่ไฮไฟว์ไปทางอาจารย์ก็ตาม กระทั่งไม่นานมานี้ได้มีการจัดกลุ่มสัมมนาเชิงวิชาการโดยกลุ่มอาจารย์จากมหาวิทยาลัยจันทเกษมได้จัดตั้งหัวข้อสนทนาเรื่อง “Camfrog & hi5 ภัยร้ายจาก Internet”

ความเหมือนที่แตกต่างของทั้งสองพื้นที่นี้ อ. ัญฐกรณ ปะพาน หัวหน้าสำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หนึ่งในวิทยากรจัดงานสัมมนาครั้งนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียน และพัฒนาให้เป็นความรู้ติดตัวสำหรับนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าจะใช้เป็นเวทีสำหรับการแสดงและรับสื่อเกี่ยวกับเช็ทอย่างไร้ประโยชน์ได้มองเรื่องนี้ว่า

“เทคโนโลยี ทันสมัยหลายอย่างถูกสร้างมาเพื่อทำให้สังคมเข้าหากันได้มากขึ้น แต่คนหลายกลุ่มกลับเลือกใช้ความทันสมัย สะดวกสบายจากเทคโนโลยีมากระทำความผิด สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดผลเสียในระยะยาวต่อสังคม ทั้งที่หน่วยงานทางกฎหมายต่างก็พยายามตรวจสอบและสอดส่องดูแลอย่างเต็มที่ แต่ก็ยังไม่ทั่วถึง...และฝากถึงนิสิต นักศึกษา และวัยรุ่นทั่วไปให้เลือกเก็บสิ่งดีๆ จากเทคโนโลยีมาพัฒนาเสริมความรู้ให้ตัวเอง มากกว่าการเก็บเกี่ยวข้อเสียแล้วนำมาเป็นความสนุกชั่วครั้งชั่วคราว “แม้ว่าจะมีกฎหมายและผู้บังคับใช้จะสามารถควบคุมได้ในส่วนหนึ่ง แต่ก็ไม่ใช่ทั้งหมด ตัวผู้ใช้เองซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่จะต้องระลึกรู้ไว้เสมอว่า ทุกสิ่งที่มีข้อดี ย่อมมีข้อเสีย”

(อ. ัญฐกรณ ปะพาน, วันที่ 18 เมษายน 2552: แคมฟรอก)

ทั้งนี้ผู้ศึกษามองว่าพื้นที่ไฮไฟว์และแคมฟรอกเป็นพื้นที่สาธารณะ ที่ย่อมต้องมีพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมโลก ดังที่กาญจนา แก้วเทพ มองว่า เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในยุคสมัยต่างๆ (กาญจนา แก้วเทพ 2543, 173-178) ชีวิตกลุ่มของคนในพื้นที่สาธารณะอย่างไฮไฟว์และแคมฟรอก จึงเป็นแนวคิดที่จะช่วยทำให้เกิดกิจกรรมขึ้นขึ้นมาเพื่อให้ทำร่วมกัน อาทิเช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นเกม การฟังเพลง การให้ของขวัญเพื่อให้รู้สึกถึงการเอื้อเฟื้อแบ่งปันเกิดขึ้นในสังคมออนไลน์และสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในปัจจุบัน ดังตาราง 12

จากภาพที่ 51 จะเห็นได้ว่าการสื่อสารที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นการสื่อสารด้วยการใช้ตัวอักษรไปมาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมี การสื่อสารได้อีกหลายทางเช่น จากการใช้ตัวอักษรกับท่าทางการแสดงออกผ่านกล้อง หรือการใช้ตัวอักษรกับภาพแทน หรือแม้แต่การสื่อสารด้วยการใช้เพลงสื่อแทนความหมายเป็นต้น

ในพื้นที่แคมฟรอกเพลงที่ผู้ศึกษาได้ยืมฮิตติดหูมากที่สุดคือ เพลง Nobody ของกลุ่มศิลปินสาวชาวเกาหลี ชื่อวง wondergirl ซึ่งดีเจประจำห้องเปิดให้ฟังแทบทุกวัน สะท้อนให้เห็นว่ากระแสเจป๊อป เจป๊อปกำลังมาแรง และผู้ศึกษาสังเกตว่าการแสดงออกของดาวยั่วไม่ว่าจะเป็นในพื้นที่แคมฟรอกหรือไอพีวู้ดต่างมีการนำเสนอตัวตนในลักษณะของกระแสเจป๊อปคัลเจอร์ (นันทขว้าง ศิริสุนทร 2552) บางครั้งแยกไม่ออกระหว่างความเป็นคนไทย เกาหลี หรือญี่ปุ่น

สะท้อนให้เห็นว่าโลกออนไลน์เป็นพื้นที่หนึ่งในการแสดงออกที่ต้องอาศัยการช่วงชิงทางความคิดที่แตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอในรูปแบบของภาษา คำพูด หรือ การตีความ ตลอดจนอำนาจและความรุนแรง ซึ่งมีการปะทะสังสรรค์ทางความคิดให้สามารถลื่นไหล เปลี่ยนแปลงอยู่ในพื้นที่นั้นได้ ทำให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ผู้ศึกษาเรียกว่า “วาทกรรมดาวยั่วบนโลกออนไลน์” เป็นการมองดาวยั่วผ่านแนวคิดที่ขัดแย้งกันระหว่างผู้ที่ยอมรับกับผู้ที่ปฏิเสธผู้หญิงดาวยั่ว สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ไม่สามารถสร้างความรู้ได้จากตัวคนเดียว แต่ต้องอาศัยคนในสังคมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน จึงเกิดการก้าวข้ามพรมแดนแห่งสื่อขึ้นได้

6.3 วัฒนธรรมของดาวยั่วกับพรมแดนแห่งกาลเวลา

นับแต่อดีตพื้นที่ในการนำเสนอตัวตนในรูปแบบของดาวยั่วมีมานานแล้ว ตั้งแต่การเป็นดาวยั่วในภาพยนตร์ไทย แต่แตกต่างกับดาวยั่วในปัจจุบันตรงรูปแบบการนำเสนอที่มีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งนี้มีความเกี่ยวข้องกันในเรื่อง “วาทกรรม” (discourse) และ “อุดมคติ” (ideology) ซึ่งค่อนข้างมีอิทธิพลอย่างมากในการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องสื่อและการศึกษาด้านวัฒนธรรม และเป็นที่มาของคำว่า ดาวยั่วที่สลับซับซ้อน ทั้งนี้เพราะคำศัพท์ดังกล่าวได้บรรจุเอาความหมายที่เป็นไปได้หลายหลากเอาไว้ และสามารถได้รับการตีความได้ในหลากหลายทาง

ภาพดาวยั่วในอดีต มีการนำเสนอตัวตนด้วยภาพลักษณ์ที่ยังอยู่ในขั้นที่สังคมไทยยังรับได้ เพราะในสังคมไทย นางเอกจะต้องมีความ ใส ซื่อ บริสุทธิ์ ไม่เพียงสาในเรื่องทางเพศ (นิตยสารหนังไทย อังโน บล็อก โอเคเนชั่น, วันที่ 20 กรกฎาคม 2551: เว็บบอร์ด) ดังภาพที่ 52

ภาพที่ 52 ภาพดาราดาวยั่วในอดีต

จากวัฒนธรรมการนำเสนอภาพดาวยั่วในอดีตมาสู่ยุคเทคโนโลยีในปัจจุบัน ด้วยอำนาจแห่งสื่อทำให้ภาพลักษณ์ของดาวยั่วเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการนำเสนอ หรือวิธีการเข้าถึงสื่อต่างๆ ที่หาได้ง่าย การกระจายข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน วัฒนธรรมก็สามารถสอดแทรกเข้าไปอยู่ในพื้นที่นั้นได้เสมอ อีกทั้งพื้นที่ของดาวยั่วไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่อินเทอร์เน็ตเท่านั้น แต่ปรากฏตามหน้าสื่อต่างๆ ให้เห็นอยู่บ่อยครั้งจนจินตนาการไม่ว่าจะเป็น นิตยสารแฟชั่น โทรทัศน์ และเข้าถึงผู้ชมได้มากที่สุดอย่างสื่อออนไลน์

ในมุมมองของสังคมไทย วัฒนธรรมเป็นรูปแบบหนึ่ง ที่มาพร้อมกับอำนาจ ด้วยการที่ฝ่ายหนึ่งมีอำนาจมากและพยายามเข้าไปกำกับบงการอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า อำนาจนำ เป็นการรวมตัวกันของอุดมการณ์กับวัฒนธรรม หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ถ้ามองจากมุมมองของผู้นำ ก็เป็นความสามารถในการนำโดยความยินยอมพร้อมใจของผู้ตาม และถ้ามองจากมุมมองของผู้ตาม ก็เป็นการยอมปฏิบัติตามผู้นำโดยไม่ต้องบังคับ ยินดีทำตามอย่างกระชั้นชิดและกระตือรือร้น ถึงขนาดผู้นำไล่ก็ไม่ยอมไปด้วยซ้ำ

จากคนธรรมดาที่ไม่มีใครรู้จักพัฒนากลายเป็น “ดาวยั่ว” ที่มีคนรู้จักผ่านสื่อออนไลน์ ได้โดยง่าย เพียงการอัปโหลดรูปภาพและนำเสนอภาพลงในพื้นที่เว็บไซต์ เมื่อคนส่วนใหญ่เชื่อว่าการนำรูปโปสการ์ดในอัลบั้มภาพสามารถทำให้คนธรรมดา กลายเป็นที่รู้จักได้ เพราะมีกระบวนการตอบสนองจริง จึงกลายเป็นความเชื่อที่มีการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นต่อกันเรื่อยๆ จนเห็นเป็นความเคยชิน เกิดเป็น “วัฒนธรรมภาพ” บนพื้นที่ออนไลน์ ได้แก่ ภาพเคลื่อนไหว (มัลติมีเดีย) อัลบั้มภาพนิ่งออนไลน์ เป็นต้น

การก้าวข้ามพรมแดนแห่งเวลาของวัฒนธรรมภาพนั้น หมายถึง การย้ายตำแหน่งแห่งที่ (Dislocation) ความเคลื่อนไหว ของวัฒนธรรมหนึ่งสู่อีกวัฒนธรรมหนึ่งอย่างกลมกลืน ใกล้เคียง รวมถึงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมมักจะพบเห็น วัฒนธรรมกับจารีต

อยู่ควบคู่กับคนในสังคม เพราะวัฒนธรรมสังคมเกิดจากการสั่งสมและผลิตซ้ำตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมสมัยนิยม วัฒนธรรมป๊อป (Pop) วัฒนธรรมมวลชน วัฒนธรรมประชานิยม และวัฒนธรรมประชาชน เป็นต้น

ภาพที่ถูกลำเสนอของดาวฮั่วในพื้นที่แคมฟรอกไทย ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลจากต่างชาติไม่น้อย ไม่ว่าจะเป็นฝรั่ง เกาหลี ญี่ปุ่น วัฒนธรรมการแต่งกายส่วนหนึ่งของผู้หญิงไทย จึงได้แบบอย่างมาจากต่างประเทศที่เป็นผู้นำแฟชั่นในขณะนั้น ภาพที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์จึงมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันทั่วโลก ดังตัวอย่างภาพที่ 53

ภาพที่ 53 วัฒนธรรมภาพในแคมฟรอก

จากภาพที่ 53 (ภาพแคมฟรอก, วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2553: กูเกิ้ลดอตคอม) กระแสป๊อป ไม่ว่าจะเป็นเจป๊อป หรือเคป๊อป ก็ตามหรือแม้แต่การใช้ทับศัพท์คำว่า ป๊อป-คัลเจอร์ ซึ่งในความหมายของคำเหล่านี้ล้วนเต็มไปด้วยกิจกรรม ทุกอย่างในชีวิตประจำวันที่สังคมให้ความนิยมชมชอบแทบทุกกระแสที่อยู่ในความสนใจของคนจำนวนมาก โดยการนำเสนอของสื่อมวลชน หรือสินค้าและบริการยอดนิยม ที่อยู่รายรอบตัวเรา ล้วนจัดเข้าข่ายนิยามของวัฒนธรรมสมัยนิยม ไม่ว่าจะเป็นพิธีกรรม, เพลงป๊อป, ดนตรี, ละคร, แฟชั่น, ศิลปะ, งานเขียนต่างๆ ที่อยู่ในกระแสนิยม สอดคล้องกับที่ นันทขว้าง สิริสุนทร ได้กล่าวเอาไว้ว่า ป๊อป-คัลเจอร์ต้องเป็นสิ่งที่มหาชนนิยม เป็นอะไรที่ตรงกันข้ามกับวัฒนธรรมชนชั้นสูง ไม่จำเป็นต้องเป็นชนชั้นใดชนชั้นหนึ่ง เป็นของที่นิยมได้ทุกชนชั้น และเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตามการข้ามวัฒนธรรมของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ตามกระแสวัฒนธรรมสมัยนิยมปัจจุบันนั้น สามารถแบ่งการพิจารณาออกเป็น 5 ลักษณะ คือ (พัฒนา กิตติอาสา 2546, 46)

1. ตัวตนได้จากการเสฟสื่อ มีประสบการณ์ผ่านสื่อแล้วนำมาสร้างความเป็นตัวตนให้กับตนเอง

2. ตัวตนเกิดในโลกความจริงเหนือความจริง โดยสื่อมักเป็นผู้สร้างความจริงเหล่านั้น เช่น ผู้หญิงสวยมักต้องมีสัดส่วนที่พอมบาง

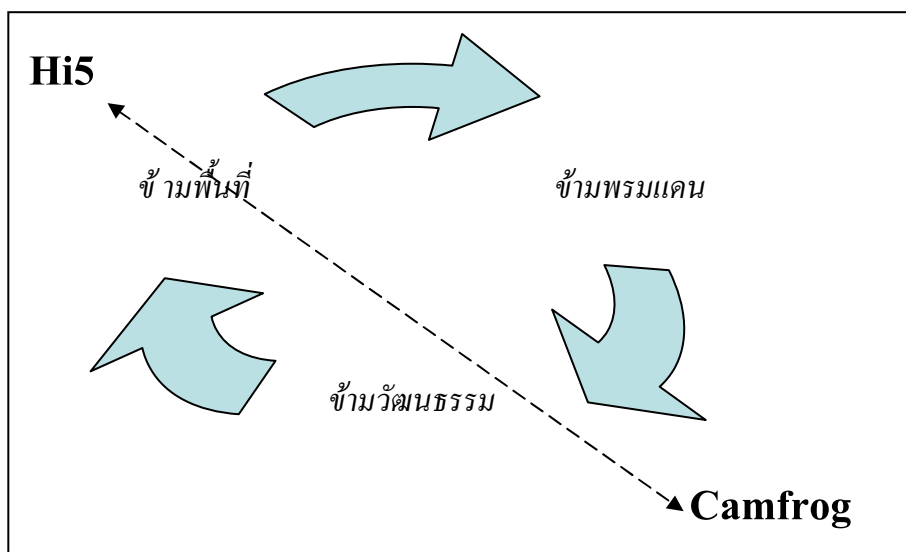
3. ตัวตนที่ถูกแยกย่อย เช่น กลุ่มดาวยั่ว กลุ่มเกย์ เป็นต้น

4. ตัวตนที่มีบทบาทอยู่ในโลกที่ขัดแย้งกัน อันเกิดจากการสร้างความหมายที่ขัดแย้งกัน เช่น ผู้หญิงต้องเป็นทั้งแม่บ้านเลี้ยงลูกขณะเดียวกันก็เป็นสาวเปรี้ยวชอบเที่ยว เป็นต้น

5. ตัวตนในโลกแห่งสุนทรียะที่มีระดับแยกไปตามอำนาจที่ผู้อื่นเป็นผู้กำหนด เช่น ผู้หญิงสวยมีผู้ให้ความสนใจมาก ขณะที่ผู้หญิงไม่สวยจะได้รับความสนใจน้อยลง เป็นต้น

ดังนั้น การสร้างความหมายของดาวยั่วแต่ละคนจึงอาศัยการตีความ การเลือกเปิดรับสื่อ รูปร่างลักษณะภายนอกของตน จังหวะ โอกาส และสถานการณ์ ณ ช่วงเวลานั้น ๆ มาประกอบการสังเคราะห์เป็นตัวตนของคนแต่ละคนให้เป็นรูปธรรมขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นตัวตน เพศสภาพ สัญชาติ สถานะทางสังคม และความหมายที่เกิดขึ้น ซึ่งตัวตนนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดตามยุคสมัยและบริบทของสังคม

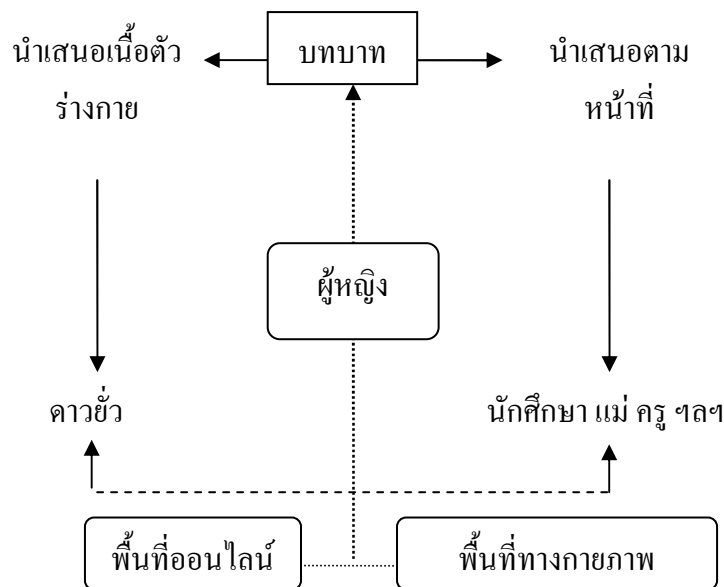
การก้าวข้ามพื้นที่ ข้ามพรมแดน ข้ามวัฒนธรรมของพื้นที่ที่มีเรื่องราวเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ไฮไฟว์กับพื้นที่แคมฟรอกและพื้นที่ออนไลน์กับพื้นที่จริง และเห็นถึงการเลื่อนไหลของวัฒนธรรมทั้งสองพื้นที่ในประเด็นผู้หญิงกับสื่อลามก ตลอดจนการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศของผู้หญิงในฐานะผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ โดยสามารถสรุปเป็นภาพที่ 54 ได้ดังนี้

ภาพที่ 54 วงจรการข้ามพื้นที่ทั้งสอง

จากภาพที่ 54 กลไกทางสังคมและวัฒนธรรมของไทยมีการเปลี่ยนแปลงก้าวข้ามระหว่างกัน และเป็นอิสระจากความพยายามที่จะควบคุมสังคมผ่านการมีกลไก โครงสร้าง และระบบที่มุ่งสร้างมาตรฐานตายตัว ให้กลายเป็นระบบทางสังคมที่ยอมรับความแตกต่างและความหลากหลาย แต่ในขณะเดียวกันยังคงไว้ซึ่งแก่นคุณค่าทางสังคมที่ได้ตกลงร่วมกัน ซึ่งอินเทอร์เน็ต (Internet) อาจจะถูกกลายมาเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ทำให้ความแตกต่างและความหลากหลายของวัฒนธรรม ถูกหลอมรวมเป็นหนึ่ง ภายใต้สังคมโลกใบนี้

จึงกล่าวได้ว่าตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์นั้น ไม่ได้ยึดถือหรือครอบงำบทบาทนั้นตลอดไป เมื่อผู้หญิงกลุ่มนี้มีตัวตนอยู่ในพื้นที่ออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นแคมฟรอก หรือไฮไฟว์นั้น บทบาทของผู้หญิงกลุ่มนี้จะเป็น ดาวยั่ว มีพฤติกรรมที่ซ่อนทับอยู่ในตัวตนของ ดาวยั่วอีกชั้นหนึ่งก็คือ พวกเขาเหล่านั้นกำลังเอาเนื้อตัวร่างกายและเครื่องเพชรของตนออกมาใช้เป็นเครื่องมือในการนำเสนอ กับผู้คนที่เข้าชมในพื้นที่ออนไลน์เหล่านั้นในฐานะผู้นำเสนอสินค้าและบางครั้งอาจเป็นผู้ขายสินค้าไปด้วยเมื่อเธอเหล่านั้นออกจากห้องสนทนานั้นแล้ว จะมีบทบาท สถานภาพอื่นอีก เช่น บทบาทการเป็นนักศึกษา บทบาทการเป็นครู บทบาทการเป็นแม่ บทบาทของการเป็นภรรยา เป็นต้น และจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามหน้าที่ของบทบาทนั้นๆ ซึ่งเมื่อมองจากสองสถานการณ์ในพื้นที่ที่แตกต่างกันบทบาทและพฤติกรรมของผู้หญิงในพื้นที่ทั้งสอง คือ พื้นที่ออนไลน์และพื้นที่กายภาพ มีการเลื่อนไหลไปมาอย่างเป็นพลวัต ดังแผนภาพที่ 55

ภาพที่ 55 พื้นที่และการแสดงตัวตนของดาวชั้ว

จากภาพที่ 55 จะเห็นว่าผู้หญิงที่แสดงบทบาทเป็นดาวชั้วจะนำเสนอเนื้อตัวร่างกายในพื้นที่ออนไลน์ ขณะเดียวกันก็มีบทบาทเป็นนักศึกษา แม่ของลูก หรือเป็นครูเมื่ออยู่ในสังคมจริงหรือเรียกว่าพื้นที่ทางกายภาพ และ ผู้หญิงคนเดียวกันนำเสนอตัวตนเป็นนักศึกษา แม่ หรือครู เมื่ออยู่ในพื้นที่กายภาพและอาจนำเสนอตัวตนเป็นดาวชั้วเมื่อลงชื่อเข้าใช้เป็นสมาชิกในสังคมออนไลน์ ดังตัวอย่างกรณีของดาวชั้วในบทบาทที่สลับกันไปมาระหว่างพื้นที่กายภาพกับพื้นที่ออนไลน์

ดังนั้น การนำเสนอตัวตนทางเพศของผู้หญิงดาวชั้วจึงทำงานสลับกันไปมาท่ามกลาง 2 อัตลักษณ์ข้างต้น และเป็นอัตลักษณ์ที่เลื่อนไหลไปมาไม่คงที่ขึ้นอยู่กับว่าผู้หญิงดาวชั้วเหล่านั้นไปปรากฏตัวอยู่ที่ไหน มีปฏิสัมพันธ์กับสถานที่แห่งนั้นในฐานะอะไร เพศจึงเป็นเรื่องของการแสดงออกในพื้นที่ทางสังคม ทั้งที่เป็นสังคมย่อย (เฉพาะกลุ่ม) หรือในสังคมใหญ่ (พื้นที่ที่เปิดเผย) มีปัจจัยของพื้นที่เป็นตัวกำหนดให้เพศสภาพและตัวตนทางเพศของผู้หญิงไม่คงที่ การปรากฏตัวของผู้หญิงในกล้องเว็บแคม ด้วยการเดินยั่วชวน โชว์เรือนร่าง ก็เป็นเพียงการนำเสนอถึงตัวตนทางเพศในพื้นที่เล็กแคบแห่งหนึ่งเท่านั้นว่า เป็นผู้หญิงดาวชั้ว มีบทบาทในการแสดงเซ็กซี่โชว์ภายในพื้นที่ออนไลน์ และมีอัตลักษณ์ทางเพศของความเป็นคนขายบริการ และ/หรือ โชว์การแสดงทางเพศ จึงไม่ได้หมายความว่าผู้หญิงคนนั้นจะไม่ได้มีตัวตน และ/หรือเป็นดาวชั้วอยู่ในพื้นที่ออนไลน์แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ผู้หญิงดาวชั้วนี้อาจมีตัวตนอยู่จริงในพื้นที่กายภาพหรือไม่ก็ได้ และอาจมีบทบาทเป็นดาวชั้วหรือเป็นบทบาทอื่นหรือไม่ก็ได้เช่นกัน

บทที่ 6

สรุป

การวิจัยเรื่อง “ตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ ประการแรกเพื่อศึกษาพื้นที่ทางสังคมของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ ประการที่สองเพื่อศึกษาการสร้างตัวตนของดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวคิดเรื่องพื้นที่ แนวคิดอัตลักษณ์ แนวคิดวาทกรรม มาใช้ในการวิเคราะห์โดยมีนัยความสัมพันธ์ของอำนาจเข้ามาร่วมด้วย ทั้งนี้พื้นที่ที่ใช้ศึกษาคือพื้นที่เว็บไซต์ไฮไฟว์ และโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก ซึ่งได้สรุปประเด็นต่าง ๆ ของตัวตน และพื้นที่ของดาวยั่วในโลกออนไลน์ไว้ ดังนี้

การใช้แนวคิดเรื่องพื้นที่เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงพื้นที่ทางสังคมของ “ดาวยั่ว” ที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ในงานวิจัยนี้มีได้ใช้คำว่า “ดาวยั่ว” ผสมกับคำว่า “ผู้หญิง” เพื่อสื่อถึงความหมายว่าผู้หญิงที่เป็นดาวยั่วเป็นคนไม่ดี หรือเป็นความน่ารังเกียจแต่อย่างใด แต่ได้ให้ความสำคัญไปที่การผลิตหรือการสร้างภาพแทน ส่วนคำว่า “โป๊” ที่มีการผสมคำกับคำอื่น เช่น ภาพโป๊ โขว์โป๊ โดยผู้ศึกษาใช้คำเหล่านี้เพื่อทำให้เห็นถึงค่านิยมที่ใช้เรียกแทนภาพและอากัปกริยาเหล่านั้นทางสังคมที่ถูกผลิตหรือประกอบสร้างขึ้นมาและมีผลในการควบคุมลักษณะนิสัยตลอดจนพฤติกรรมการแสดงออกในเรื่องเพศของบุคคล วาทกรรมนี้ผลิตซ้ำอุดมการณ์แบบชายเป็นใหญ่ ผ่านวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภายใต้กระบวนการสร้างความเป็นหญิงเป็นชาย และใน โครงสร้างสังคมไทยที่ผู้ชายเป็นศูนย์กลางของอำนาจ

ผู้ชายจึงใช้ทั้งอำนาจและความมีเสรีภาพในการแสวงหา ความสุขทางเพศในรูปแบบที่แตกต่าง และพื้นที่ของอินเทอร์เน็ตไม่จำเป็นต้องแสดงออกถึงตัวตนที่แท้จริงในสังคม ทำให้ไม่มีใครรู้ว่าใครเป็นใคร จึงทำให้เกิดความเป็นเอกบุคคลในการสร้างอัตลักษณ์ว่าด้วยเรื่องเพศ (Sexual Identity) ของตนเองโดยเสรีจนทำให้เรื่องเพศวิถีที่ถูกนำเสนอในอินเทอร์เน็ต กลายเป็นการสร้างวาทกรรมเรื่องเพศวิถีขึ้นต่อเนื่องจากอดีตในพื้นที่ของสื่ออินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาพื้นที่ของดาวยั่ว ทั้งไฮไฟว์และแคมฟรอกนั้น พบว่า อินเทอร์เน็ตได้สร้างรูปแบบของความบันเทิง มีการสร้างเครือข่ายเพื่อนขึ้นมามากมายเพื่อรองรับกับความต้องการของสังคม ทั้งนี้เนื้อหาต่างๆ ที่อยู่ในเว็บไซต์ ซึ่งมีการแอบแฝงในประเด็นเรื่องเพศวิถี ภาพดาวยั่ว และการค้าประเวณี การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บบอร์ดส่วนใหญ่ มักเป็นการแสดงความต้องการ

หาเพื่อน หาแฟน และเรื่องเซ็กซ์ โดยมีการใช้คำ หรือภาษาที่ต่างกันออกไป ประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งของข้อค้นพบของการศึกษาในพื้นที่แสดงความคิดเห็นหรือที่เรียกว่า “คอมเมนต์” ในพื้นที่ไฮไฟว์ คือมีคนจำนวนมากยึดตัวเองติดกับเว็บบอร์ดนั้น จนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่นอกเหนือไปจากความมีตัวตนหรือสาระในการดำเนินชีวิตปกติ กล่าวคือ มีคนจำนวนมากที่ติดอยู่กับพื้นที่ของเว็บบอร์ด และมีความถี่สูงที่จะต้องเข้าไปตรวจดูว่ากระทู้ของตน รวมถึงกระทู้ที่ตนเองไปตอบในกระทู้ของคนอื่นว่ามีคนตอบแสดงความเห็น ถูกต่อต้านหรือถูกต่อว่าอย่างไร ผู้วิจัยจึงแบ่งผลการศึกษาที่ได้จากหน้าเว็บไซค์และหน้าห้องสนทนาแคมฟรอกออกเป็นมิติต่างๆ ดังนี้

มิติที่หนึ่ง การตรึงตรองสะท้อนความคิดในมุมมองของควายวัยในพื้นที่ออนไลน์ พบว่าพื้นที่ส่วนตัวที่ถูกสร้างขึ้นบนพื้นที่ออนไลน์ถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแสดงความเป็นตัวตน โดยการปลดแอกทางความคิดของผู้หญิงได้อย่างเต็มที่ ด้วยเชื่อว่าพื้นที่ออนไลน์และพื้นที่ทางกายภาพมีเส้นแบ่งที่เป็นขอบเขตอย่างชัดเจน การก้าวข้ามจากพื้นที่หนึ่งสู่อีกพื้นที่หนึ่งสามารถทำได้แต่ต้องใช้บทบาทการนำเสนอความเป็นตัวตนที่แตกต่างตามสภาพพื้นที่ ซึ่งแบ่งการค้นพบเป็นประเด็นต่างๆ ได้แก่ ประเด็นข้อค้นพบเกี่ยวกับเรื่องลักษณะเฉพาะของพื้นที่ออนไลน์ พบว่า ในพื้นที่ออนไลน์นั้นเป็นพื้นที่ที่อัดแน่นไปด้วยกลุ่มคนที่หลากหลาย ภายใต้สังคมและวัฒนธรรมที่ต่างกัน เช่น คนไทย คนต่างชาติ คนภาคเหนือ ภาคใต้ ผู้หญิง ผู้ชาย เด็ก ผู้ใหญ่ เป็นต้น ความหลากหลายเหล่านี้สามารถหลอมรวมให้เป็นพื้นที่ที่มีความคล้ายคลึงกันได้ด้วยลักษณะเฉพาะของความเป็นโลกออนไลน์ นั่นคือความเป็นเครือข่ายสังคมที่สามารถผูกโยงกลุ่มคนจากทั่วโลกที่มีความสนใจในสิ่งเดียวกันให้มาอยู่รวมกันบนพื้นที่เดียวกันได้ แม้จะนั่งอยู่ตรงหน้าจอคอมพิวเตอร์คนละฟากฝั่งของโลก

ประเด็นต่อมา คือ ข้อค้นพบเกี่ยวกับเรื่องพรมแดนของพื้นที่ พบว่า ผู้หญิงควายวัยมีการก้าวข้ามพรมแดนระหว่างพื้นที่ และกาลเวลา โดยไม่ได้ถูกผูกติดอยู่กับเขตแดนของพื้นที่หรือกาลเวลา เช่น พบว่าควายวัยจะเป็นสาวเสมอเนื่องจากไม่ได้ระบุอายุหรือบางคนเลี้ยงที่จะบอกอายุจริง ขณะที่บางคนมาจากภูมิภาคที่แตกต่าง แต่สามารถเข้ามาทำความรู้จักกับผู้เล่นที่อยู่ในพื้นที่ออนไลน์เดียวกันได้ เป็นต้น

ประเด็นข้อค้นพบเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมและสังคมในพื้นที่ออนไลน์ พบว่า ภายในพื้นที่ออนไลน์มีวัฒนธรรมที่หลากหลายและแตกต่างกัน กระบวนการสร้างและสะสมความหมายของสิ่งที่ต้องการค้นหาจึงอยู่บนฐานของการแลกเปลี่ยน ไม่ว่าจะจะเป็นความคิด ความเชื่อหรือการแต่งกาย ซึ่งจากการที่พื้นที่ไฮไฟว์และแคมฟรอกเป็นพื้นที่เครือข่ายสังคมที่ผูกโยงกันคล้ายพื้นที่ทางกายภาพ การพบปะสังสรรค์จึงเป็นการแลกเปลี่ยนเรื่องราวจากประสบการณ์ ทั้งในอดีตและปัจจุบันของคนในพื้นที่ โดยเป็นไปตามความเชื่อ ค่านิยมที่เกิดขึ้น การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าน้อยชิ้นหรือการเปลือยกายต่อหน้ากล้อง แม้แต่การโชว์ภาพโป๊ในอัลบั้มภาพของผู้หญิงควายวัยที่ปรากฏในพื้นที่แคมฟรอกหรือไฮไฟว์

ของสาวไทยจึงมีความคล้ายคลึงกันกับสาวต่างชาติ แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนย้ายไปมาของวัฒนธรรม และสังคม

มิติที่สอง ความซับซ้อนของพื้นที่ออนไลน์ พบว่า ในพื้นที่ออนไลน์ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะที่ซ้อนทับด้วยพื้นที่ส่วนตัวอีกชั้นหนึ่งการสนทนาผ่านโปรแกรมสนทนาแคมฟรอก เนื้อหาในห้องสนทนาส่วนตัวมักจะมีการพูดเรื่องเซ็กส์กันอย่างโจ่งแจ้ง มากกว่าในห้องสนทนาธรรม บางครั้งมีการแสดงความต้องการซื้อบริการทางเพศ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นการดึงดูดให้ผู้ชมเข้ามาคุยด้วย เพื่อแลกเปลี่ยนขอรูปร่างหรือสนทนาเรื่องเซ็กส์ โปรแกรมแคมฟรอกเป็นโปรแกรมเพื่อการสนทนาผ่านระบบออนไลน์ที่มีผู้นิยมสูง และมีหลายห้องสนทนาที่มีพื้นที่ ที่ต้องการแสดงเจตนาว่าต้องการค้นหาเพื่อนผู้หญิงและผู้ชายอย่างเปิดเผย โดยมักจะแสดงข้อความที่สื่อถึงเรื่องกามารมณ์ ซึ่งข้อความเหล่านี้มีการนำเสนอข้อมูลส่วนตัวของผู้ที่ตั้งประเด็นในห้องสนทนา เช่น อีเมล เบอร์โทรศัพท์ เป็นต้น การนำเสนอรูปภาพแสดงความเป็นตัวตนผ่านระบบสนทนาออนไลน์หลายครั้งที่ผู้หญิงมักจะตกเป็นผู้ถูกระงับจากการคุกคามของเพศตรงข้าม ด้วยการโพสต์ข้อความในเชิงหยอกเย้า เชิญชวนให้เปลื้องผ้า โชว์สรีระ จนถึงแสดงข้อความในลักษณะซึ่งนำไปสู่การร่วมเพศ ตลอดจนการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการนำภาพไปเผยแพร่ในที่สาธารณะ โดยการใช้อุปกรณ์ต่อพ่วง เช่น กล้อง Web cam ซึ่งผู้เล่นเพศชายส่วนหนึ่งมักจะบันทึกภาพของอีกฝ่ายระหว่างสนทนา หลายครั้งจึงเกิดกรณีมีภาพหลุดเปลือยของผู้หญิงปรากฏอยู่ในเว็บไซต์สำหรับดาวโหลดต่างๆ โดยเฉพาะเว็บไซต์ลามก เช่น เว็บไซต์ประเภทขายวีซีดีออนไลน์ เป็นต้น การสนทนาผ่านระบบออนไลน์คู่สนทนาที่เป็นผู้หญิง โดยเฉพาะเด็กมักจะมีการถามเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ หรือเรื่องเซ็กส์กับคู่สนทนา และคู่สนทนาที่เป็นผู้ชายก็จะส่งภาพ หรือเว็บไซต์ลามกให้กับเด็กผู้หญิงประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นว่าอินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นเครื่องมือ หรือเป็นพื้นที่ของการเรียนรู้ในเรื่องเพศวิถีของเด็กผู้หญิง ซึ่งเป็นการพ่อนำความรู้ในเรื่องเพศวิถี ซึ่งไม่ใช่ความรู้ทางวิชาการที่ยอมรับได้

มิติที่สาม การคิดอย่างมีเงื่อนไขในเชิงบริบทของพื้นที่ออนไลน์ ที่จะต้องอาศัยการคิดอย่างเชื่อมโยง ในบริบททางวัฒนธรรม บริบททางประวัติศาสตร์ และบริบททางสังคมของความสัมพันธ์ที่เคลื่อนไหวต่างๆ ในพื้นที่ออนไลน์ จะเห็นได้ว่าความคิดเรื่องตัวตนของดาวยั่ว ก็ไม่อาจดำรงได้ด้วยตนเอง เพราะยังมีปัจจัยของบริบทแวดล้อมและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องรวมอยู่ด้วย และการนิยามความหมายตัวตนของดาวยั่วนั้นก็ลื่นไหลอยู่เสมอตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบของความเป็นอัตลักษณ์ที่ไม่หยุดนิ่ง ตายตัว และถึงแม้สังคมพยายามที่สร้างภาพอุดมคติให้แก่ผู้หญิงดาวยั่ว ที่เกิดกระบวนการเปลี่ยนวัฒนธรรมร่างกายมนุษย์ให้เป็นสินค้าเพื่อให้อยู่โดดเดี่ยวด้วยตัวเองก็ไม่อาจทำได้ เพราะบทบาทของผู้หญิงที่เป็นดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ไม่ได้เป็นบทบาทเดียวกันกับบทบาทของผู้หญิงในพื้นที่จริง แม้จะเป็นผู้หญิงคนเดียวกันก็ตาม ทั้งนี้บทบาทดังกล่าว

ต่างเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามเงื่อนไขของบริบทพื้นที่นั้นๆ ภาพลักษณ์ของดาวชั่วจึงไม่สามารถถูกควบคุมได้เช่นกัน

มิติที่สี่ การสร้างความหมายให้กับพื้นที่ของดาวชั่ว โดยการรื้อถอนความคิดเดิมว่า ภาพดาวชั่วที่ปรากฏในแบบเดิมๆ นั้น ไม่ว่าจะอ้างภาพลักษณ์ที่เคยประทับรับรู้ว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี มีความประพฤติกดแย้งกับชนบหรือประเพณีวัฒนธรรมสังคมไทยก็ตาม เพราะเมื่อยกสิ่งเหล่านั้นมาเชื่อมโยงกับสิ่งอื่นๆ แล้ว พบว่า ดาวชั่ว มีการสร้างความหมายและสร้างพื้นที่ในสังคม ด้วยการเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม เสริมแต่งในคุณลักษณะของความเป็นดาวชั่วตลอดเวลา และสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจในธรรมชาติของความเป็นคนที่มักถูกกำหนดให้เรียนรู้ว่าผู้หญิงดาวชั่วเป็นอีกหนึ่งปัจเจกบุคคล ที่มีชีวิต มีความคิดอ่านไม่ต่างจากคนอื่นๆ ซึ่งเห็นแก่ประโยชน์ของตนเอง พวกพ้องและถือเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เช่นเดียวกัน

ความเข้าใจเช่นนี้ คือ ธรรมชาติเพียงอย่างเดียวของมนุษย์ ซึ่งหากพิจารณาจากมิติของการสร้างความหมายแล้ว มนุษย์มีความซับซ้อนกว่าที่เห็นตามภาพปรากฏ เพราะมนุษย์ยังมีมิติด้านอารมณ์หรือมีวัฒนธรรมที่ซับซ้อนทับกันอยู่มากมาย ถ้าหากสังคมมัดแต่ยึดติดกรอบแบบเดิมๆ ก็จะไม่เข้าใจความหมายที่ซับซ้อนของภาพเหล่านั้น เพราะมักนำภาพของคนไทยไปโยงกับตัวตนของแต่ละคนในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลแต่ถ้ามองทะลุกรอบออกไปจะพบว่า อารมณ์และความรู้สึกต่างๆ ก็เป็นการสร้างความหมายเช่นเดียวกับสิ่งอื่นๆ โดยซ่อนแง่มุมของอำนาจเอาไว้ด้วย เพราะสามารถนำมาใช้เป็นข้อกำหนดในการกำกับพฤติกรรมของผู้หญิงให้อยู่ในกรอบที่ผู้ชายกำหนดซึ่งมีการจัดการความสัมพันธ์ออกเป็นแนวคิดต่างๆ ได้แก่

แนวทางที่หนึ่ง ดาวชั่วกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ คือ การสนใจแนวคิด เหตุผลที่พวกเขาแสดงออกในรูปแบบอย่างนั้น ขณะที่กลุ่มตัวแทนของคนเหล่านั้นเองก็พยายามช่วงชิงความหมายโดยการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ที่หลากหลาย สร้างโยงใยใหม่เพื่อให้หลุดจากรอบที่จองจำพวกเขาไว้ และอาจนำมาใช้ต่อรองปรับความสัมพันธ์ และนำเสนอมาตรฐานใหม่ด้วย ซึ่งจะเปิดพื้นที่ใหม่ให้แก่ความสัมพันธ์เชิงอำนาจได้

แนวทางที่สอง ความสัมพันธ์เชิงกระบวนการที่เป็นพลวัต เป็นการแสดงตัวตนในกรณีทีสื่อให้เห็นถึงเรื่องเช็กซ์ในพื้นที่ออนไลน์บางพื้นที่ถูกจำกัดด้วยกฎหมายและขอบเขตของพื้นที่ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวตนในลักษณะการ โชว์ดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ จึงผลักดันให้พวกเขาค้นหาพื้นที่อื่นเพิ่มเติม จึงเกิดการย้ายถ่ายโอนสลับพื้นที่กันไปมาระหว่างพื้นที่ที่หลากหลาย เพื่อเปิดช่องทางในการต่อสู้สำหรับคนชายขอบให้ช่วงชิงความหมายในการสร้างอัตลักษณ์และปรับความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับกลุ่มคนที่ตนสัมพันธ์ด้วย

แนวทางที่สาม ความสัมพันธ์ในเชิงความรู้สึกนึกคิด คือ เดิมจากที่สังคมเคยมองว่าการโหวตไปเปลี่ยนบนอินเทอร์เน็ตเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคมถือเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อ เป็นการกดขี่ทางเพศแก่ผู้หญิง จนทำให้ภาพผู้หญิงที่เป็นดาวขั้วในอินเทอร์เน็ตเป็นชายขอบของสังคมทางด้านศีลธรรม การให้ความหมายเช่นนั้นช่วยให้รู้สึกคล้ายๆ กับว่าจะช่วยปกป้องสถานภาพของผู้หญิงได้ แต่ผู้หญิงที่เป็นดาวขั้วเองกลับมองว่า การที่สังคมมองเช่นนั้นแทนที่จะช่วยเหลือนักกลายเป็นการครอบงำ เพราะการกล่าวเช่นนั้นในอีกด้านหนึ่งเท่ากับเป็นการตอกย้ำและกำหนดมาตรฐานทางศีลธรรมให้กับผู้หญิง ซึ่งถือเป็นการครอบงำอย่างหนึ่ง ดังนั้น การใช้ความคิดหนึ่งโดยไม่เข้าใจมุมมองและความรู้สึกนึกคิดของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงมีนัยตรงกันข้ามได้ขณะเดียวกัน ในความคิดของดาวขั้วเองพวกเธอจึงคิดว่าการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนในรูปแบบนั้นเป็นการปลดปล่อยที่ดีทางหนึ่ง

นอกจากการใช้แนวคิดเรื่องพื้นที่แล้ว ยังมีการใช้แนวคิดเรื่องตัวตนมาทำการศึกษาไปด้วย ซึ่งทำให้เห็นถึงการสร้างตัวตนของดาวขั้วในพื้นที่ออนไลน์มีลักษณะเป็นทวิลักษณ์แบบคู่ตรงข้าม กล่าวคือ มีทั้งดาวขั้วในอุดมคติ และดาวขั้วนอกอุดมคติ โดยวิธีการคัดเลือก ปรุงแต่ง และนำเสนอตัวตนผ่านรูปภาพ สัญลักษณ์ และภาษา จึงสามารถเป็นตัวบ่งชี้ถึงคติ ความเชื่อ ค่านิยม และความคาดหวังที่ผู้คนในสังคมมีต่อ “ดาวขั้ว” พร้อมกับภาพสะท้อนและภาพที่ปรากฏนั้นมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์อุดมการณ์เกี่ยวกับผู้หญิงให้แสดงจุดยืนในสังคม เพื่อให้เป็นที่รู้จักของคนในสังคม

ในประเด็นแรกการศึกษาตัวตนของดาวขั้วในพื้นที่ออนไลน์ พบว่า ตัวตนของดาวขั้วถูกตีตราให้เป็นผู้หญิงไม่ดี เป็นลักษณะของการไม่ยอมรับจากสังคม ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบว่า ดาวขั้วที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์นั้นมิได้เกิดจากการนิยามความหมายจากคนในสังคมแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่เกิดจากการนิยามตนเองของผู้หญิงดาวขั้วอีกด้วย ซึ่งมีความยืดหยุ่นและเป็นไปตามลักษณะโครงสร้างของแต่ละพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ของเว็บไซต์ไฮไฟว์และพื้นที่โปรแกรมสนทนา แคมฟรอก โดยมีความเชื่อมโยงกันกับพื้นที่ทางกายภาพ ตัวตนของดาวขั้วในพื้นที่ออนไลน์ถูกสร้างขึ้นผ่านรูปแบบของวาทกรรมที่อิงกับเรื่องอำนาจ พื้นที่ ภายใต้อบเขตของสังคมและวัฒนธรรมไทย ภายใต้อิทธิพลพื้นที่ที่ต่างกัน นั่นคือ ตัวตนของผู้หญิงดาวขั้วในพื้นที่ไฮไฟว์จะมีภาพลักษณ์ที่ยั่วยวนหรือสื่อไปในทางเซ็กซี่ที่มากกว่า การเป็นผู้หญิงดาวขั้วในพื้นที่แคมฟรอก ดังที่กล่าวนำไปแล้วว่าตัวตนของดาวขั้วได้แบ่งออกเป็นทวิลักษณ์แบบคู่ตรงขามันมีรายละเอียดในการแบ่งเป็นสองประเภท ได้แก่

ประเภทที่หนึ่ง ดาวขั้วในอุดมคติ หมายถึง ผู้หญิงที่นำเสนอตัวตนด้วยภาพลักษณ์ให้ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ซึ่งคนส่วนใหญ่เห็นแล้วเกิดความพึงพอใจ อย่างไรก็ตามเพื่อหลีกเลี่ยงการเห็นแย้งที่เป็นอคติเฉพาะตัวของแต่ละคน ผู้ศึกษาจึงระบุลักษณะของดาวขั้วในอุดมคติที่เป็นไปตามสมัชชา ได้แก่ ผู้หญิงที่มีรูปร่างสมส่วน มีองค์เอว หน้าอกและสะโพกที่เด่นชัด สิวไม่คล้ำ

ผมยาว ตาโต จมูกโด่ง และ ประเภทที่สอง ดาวช้วนอกอูมคติ หมายถึง ผู้หญิงที่นำเสนอตัวตนด้วยภาพลักษณ์ให้ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ที่มีลักษณะบางประการไม่เป็นไปตามลักษณะของดาวช้วนอกอูมคติ

นอกจากนี้การศึกษาเรื่องดาวช้วนในพื้นที่ออนไลน์ยังแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ตามเงื่อนไข ออกเป็นกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มผู้หญิงที่เป็นดาวช้วนเพื่อชิงพาณิชย์ หรือที่เรียกว่าสินค้ามนุษย์ กลุ่มผู้หญิงที่เป็นดาวช้วนเพื่อแสดงออกถึงความเป็นตัวตน และตอบสนองความต้องการของสมาชิกบนพื้นที่ออนไลน์ เพื่อสร้างการยอมรับจากคนในพื้นที่ออนไลน์ดังกล่าว และกลุ่มผู้หญิงที่เป็นดาวช้วนเพื่อสร้างพื้นที่และความหมายใหม่ในเชิงสร้างคุณค่าของคำว่าดาวช้วนให้เป็นที่ยอมรับในสังคมออนไลน์และสังคมทางกายภาพ

อย่างไรก็ตามการสร้างตัวตนในพื้นที่ออนไลน์นั้นมีรูปแบบการสร้างที่หลากหลาย ได้แก่ ตัวตนได้จากการเสพสื่อ มีประสบการณ์ผ่านสื่อแล้วนำมาสร้างความเป็นตัวตนให้กับตนเอง ตัวตนเกิดในโลกความจริงเหนือความจริง โดยสื่อมักเป็นผู้สร้างความจริงเหล่านั้น เช่น ผู้หญิงสวยทันสมัยจะต้องไม่แต่งตัวมิดชิด ตัวตนที่ถูกแยกย่อย เช่น กลุ่มดาวช้วน กลุ่มผู้หญิงทำงาน ตัวตนที่อยู่ในโลกที่ขัดแย้งกันอันเกิดจากการสร้างความหมายที่ขัดแย้งกัน เช่น ผู้หญิงต้องเป็นทั้งแม่และเป็นสาวเปรี้ยวในกลุ่มเพื่อน และตัวตนในโลกแห่งสุนทรียะที่มีระดับแยกไปตามอำนาจที่ผู้อื่นเป็นผู้กำหนดเช่น ผู้หญิงสวยเซ็กซี่จะมีผู้ชายให้ความสำคัญมากกว่าผู้หญิงเก่งแต่ขี้เหร่

ด้วยเหตุนี้ตัวตนของคนในพื้นที่ออนไลน์มีลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งที่ไม่จำเป็นต้องแสดงออกถึงตัวตนที่แท้จริงในสังคมก็ได้ ทำให้เกิดความเป็นเอกบุคคลในการสร้างอัตลักษณ์ ว่าด้วยเรื่องเพศ (Sexual Identity) ของตนเองที่ทำได้โดยเสรี และตัวตందังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงบทบาทได้ตามแต่ละสภาพพื้นที่ นั่นคือ บทบาทดาวช้วนในพื้นที่ออนไลน์แสดงออกด้วยการโชว์วี๊ ขณะเดียวกันก็มีบทบาทอื่นที่หลากหลายในพื้นที่กายภาพ เช่น บทบาทการเป็นแม่ของลูกเมื่ออยู่นอกพื้นที่ออนไลน์ ดังนั้น ตัวตนทางเพศของผู้หญิงดาวช้วนจึงทำงานสลับกันไปมา และเป็นอัตลักษณ์ที่เลื่อนไหลไปมาไม่คงที่ ขึ้นอยู่กับว่าผู้หญิงคนนั้นจะไปปรากฏตัวอยู่ที่ใด มีปฏิสัมพันธ์กับสถานที่แห่งนั้นในฐานะอะไร เรื่อง เพศจึงเป็นเรื่องของการแสดงออกในพื้นที่ทางสังคม ทั้งที่เป็นสังคมย่อย (เฉพาะกลุ่ม) หรือในสังคมใหญ่ (พื้นที่ที่เปิดเผย)

การใช้แนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse) ความจริงของวาทกรรมเรื่องเพศเกี่ยวกับผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์ในงานการศึกษานี้ พบว่ามีการผลิตซ้ำและสร้างใหม่อยู่ตลอดเวลา อีกทั้งเป็นการเปลี่ยนมุมมองของสังคมจากที่เคยกำหนดสร้างให้ผู้หญิงในพื้นที่ออนไลน์เป็น “ผู้ถูกกระทำ” โดยมักถูกผู้เสพสื่อวางตำแหน่งให้เป็นผู้ตอบสนองอรรถรสทางเพศ ด้วยการนำเสนอเนื้อหาที่กระตุ้นในเรื่องเพศ ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนและลดคุณค่าศักดิ์ศรีของผู้หญิง เพื่อแสดงถึง

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศที่เหนือกว่าของเพศชาย กลายมาเป็นผู้หญิงเป็น “ผู้กระทำ” การนำเสนอตัวตนในเรื่องเพศอย่างภาคภูมิใจ

ผลที่ได้รับจากการศึกษาเรื่องราวจากภาพ สัญลักษณ์ และภาษาของคนบนพื้นที่ออนไลน์ ที่ทำให้เข้าใจถึงนัยยะของอำนาจที่แฝงอยู่ในความซับซ้อนของภาพ “ดาวยั่ว” ที่ปรากฏและเห็นถึงเรื่องราวชีวิตอีกรูปแบบหนึ่ง ภายใต้ขอบเขตของสังคมและวัฒนธรรมไทยในพื้นที่ออนไลน์ และเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ของอินเทอร์เน็ต ในประเด็นเรื่องการข้ามพื้นที่ไม่ได้หมายถึง การเคลื่อนย้ายเฉพาะตัวบุคคล โดยหมายรวมถึงการเคลื่อนย้ายภาพด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้วยกล้องเว็บแคม และการส่งภาพผ่านบลูทูธ เพราะภาพที่เผยแพร่และมีการส่งต่อกัน ซึ่งถือเป็นการเคลื่อนย้ายสิทธิเนื้อตัวร่างกายและเป็นการขายที่เข้าข่ายของการค้าประเวณี และเป็นการเปิดพื้นที่ของอินเทอร์เน็ตที่ทำให้เห็นถึงรูปแบบของการจัดการเรื่องเพศวิถี โดยรูปแบบของการจัดการอาจจะอยู่ในรูปแบบของ การคุกคามทางเพศ การละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้หญิงตลอดจนอาชญากรรมทางเพศต่อผู้หญิง ภายใต้การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากผู้หญิง ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้เป็นสภาพและสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน

เนื้อหาที่ปรากฏในเว็บไซต์ไฮไฟว์ มีลักษณะของการนำเสนอในประเด็นเรื่องการแสดงตัวตนทางเพศที่พบเห็นได้เป็นปกติ ซึ่งสามารถพบเห็นได้ตามเว็บไซต์อื่นโดยทั่วไป ทั้งนี้ข้อค้นพบจากการศึกษา พบว่า มีการนำเสนอตัวตนที่เช็กชื่อผ่านรูปภาพประจำโปรไฟล์ด้วยการเปลือยกายโชว์ให้เห็นทรวดทรงองศาและหน้าอกอย่างชัดเจน นำเสนอตัวตนด้วยภาษา ชื่อที่ใช้ว่า “เช็กชื่อ ดอทคอม” ซึ่งเป็นชื่อประจำโปรไฟล์ และ คำอธิบายสถานะว่า “ความต้องการทางเพศสูง” ตลอดจนการแสดงความต้องการปฏิสัมพันธ์ จะทิ้งข้อความที่ถูกนำเสนอมักจะให้ผู้เข้ามาอ่านกระตุกเขียนเบอร์โทรศัพท์ไว้ในบอร์ด ถือเป็นเงื่อนไขการคัดสรรของผู้ที่แสดงความจำนงขายบริการทางเพศ บางกรณี พบว่ามีการนำเสนอภาพร่วมกับหมายเลขโทรศัพท์

ดังนั้น การวิจัยเรื่องตัวตนของผู้หญิงดาวยั่วในพื้นที่ออนไลน์ จึงเป็นการนำเสนอให้เห็นถึงอีกหนึ่งบทบาทของผู้หญิงที่ได้พยายามแสดงจุดยืนในสังคมบนเวทีสาธารณะ โดยอาศัยอำนาจการยั่วชวนทางเพศ ภายใต้การนิยามความหมายและการประเมินคุณค่าของสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยม ความเชื่อ และอุดมการณ์ของคนในสังคม โดยที่การแสดงตัวตนของผู้หญิงจะมีความยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะของพื้นที่ที่แตกต่างกัน ภาพลักษณ์ของผู้หญิงดาวยั่วจึงกลายเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ที่ถูกสร้างให้มีคุณค่าอย่างเป็นระบบซึ่งได้จากการสังสม การผลิตซ้ำ และการยอมรับของสังคมจนเป็นแบบแผนในการคิดและการดำเนินชีวิต เกิดเป็นพฤติกรรมเลียนแบบจนกลายเป็นภาพคุ่นชินของหญิงยุคใหม่ กระทั่งสร้างคุณค่าให้กับภาพลักษณ์ของผู้หญิงเช็กชื่อทำให้ คำว่า “ดาวยั่ว” กลายเป็นคำเรียกที่สื่อความหมายไปในมิติของการชื่นชม ยกย่องในมุมมอง คติ ความเชื่อ ค่านิยม

ที่หลุดไปจากกรอบเดิมๆ จึงกล่าวที่สุดได้ว่า ทุกสรรพสิ่งในโลกนี้ไม่มีอะไรหยุดนิ่งตายตัว มีแต่การเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวมถึงตัวตนของผู้หญิงควายัวในพื้นที่ออนไลน์ที่ถูกค้นพบในงานวิจัยนี้ จึงเป็นเพียงบทสรุปของผู้หญิงที่ปรากฏในพื้นที่หนึ่งเท่านั้น ซึ่งความจริงดังกล่าวจะถูกยืดหยุ่น เลื่อนไหลไปตามกาลเวลาและพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงไป

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

โลกออนไลน์เป็นโลกนามธรรม ที่เกิดจากการสร้างของมนุษย์ ประกอบด้วย พื้นที่รั้วซึ่งมีขอบเขตที่มองไม่เห็น มีการรวมตัวกันของกลุ่มชนเป็นสังคมเล็กๆ เรียกว่าสังคมออนไลน์ที่เกิดจากการพบปะสังสรรค์ของคนในโลกออนไลน์ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการสร้างตัวตนเพื่อเข้าใช้พื้นที่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาพื้นที่เพื่อการค้าของนักลงทุน การสร้างเครือข่ายเพื่อนสำหรับคนที่มีโอกาสเข้าสังคมได้น้อย หรือแม้แต่การทำงานสำหรับคนว่างงาน รวมถึงผู้หญิงที่ต้องการแสวงหาโอกาสในการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนในพื้นที่สาธารณะ พวกเขาจึงเลือกพื้นที่ออนไลน์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามารถแสดงความรู้สึกนึกคิดได้อย่างอิสระค่อนข้างสูง

การที่ผู้หญิงในโลกออนไลน์เลือกสร้างและแสดงตัวตนเป็นควายัวในรูปแบบ เซ็กซ์ชี่ช่วยวนอย่างเต็มที่บนพื้นที่ส่วนตัวที่ซ่อนทับอยู่บนพื้นที่สาธารณะอย่างเว็บไซต์ไฮไฟว์และโปรแกรมสนทนาแคมฟรอกได้นั้น เพราะพวกเขา รู้สึกว่าปลอดภัย เนื่องจากเป็นพื้นที่และตัวตนที่พวกเขาสร้างขึ้นมาเอง แม้ว่าจะถูกรุกล้ำด้วยการแสดงกริยา ท่าทาง คำพูด สัญลักษณ์ ที่สื่อผ่านกล้องเว็บแคมและเว็บบอร์ดในห้องสนทนา แต่ก็ไม่สามารถถูกรุกล้ำกลายจนเกิดผลกระทบกับความสัมพันธ์ในพื้นที่จริงต่อพวกเขาได้ พวกเขาเชื่อว่ามีพรมแดนกันอยู่ ซึ่งพรมแดนนั้นมีลักษณะเป็นนามธรรม คือ เส้นแบ่งระหว่างพื้นที่ออนไลน์และพื้นที่ทางกายภาพ แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีสัญชาตญาณในการรู้จักที่จะแบ่งสันปันส่วนพื้นที่และระยะห่างระหว่างกันได้อย่างลงตัว

สอดคล้องกับแนวคิดของมิเชล ฟูโกต์ที่ว่าโดยตัวตนแล้วมนุษย์ล้วนมีความต้องการพื้นที่ส่วนตัวและจะรู้สึกปลอดภัย มั่นใจเมื่ออยู่ในพื้นที่ที่ได้รับการปกป้องหรือล้อมรั้ว ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เพื่อไม่ให้ใครเข้ามารุกรานอาณาเขตความเป็นส่วนตัวนั้น

สังคมไทยสั่งสอนให้ลูกผู้หญิงรู้จักที่จะรักษาระยะห่างระหว่างตนกับเพื่อนต่างเพศ ปกติแล้วมนุษย์จะรู้สึกได้โดยธรรมชาติผสานการเรียนรู้จากกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมว่า ควรต้องรักษาระยะห่างที่พอเหมาะระหว่างกัน เพื่อปกป้องพื้นที่ส่วนตัวของตน ขณะเดียวกันก็ไม่ไปรุกรานพื้นที่ส่วนตัวของผู้อื่น ซึ่งระยะห่างและขอบเขตของพื้นที่ส่วนตัวนี้จะผกผันเปลี่ยนไปตามเหตุปัจจัย

ในงานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมปัจจุบันมีพัฒนาการทางด้านความคิดเกี่ยวกับเรื่องพื้นที่ส่วนตัวที่เปลี่ยนไป ในลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรมชัดเจนมากขึ้น โดยมองว่าสังคมและวัฒนธรรมไทยดั้งเดิมสอนให้ผู้หญิงรู้จักรักษาวนตัว ไม่เปิดเผยพื้นที่สงวนหรือสมควรปกปิดบนเนื้อหนังร่างกายในที่สาธารณะ แต่ในปัจจุบันดูเหมือนอิทธิพลของแฟชั่นต่างชาติเข้ามา โน้มน้ำวให้แต่งกายน้อยชิ้นลงเรื่อยๆ การโชว์วงแขนขา เสื้อกล้ามคว้านคอลึก กางเกงเอวต่ำ สั้นถึงสะโพก จะดูสวยเมื่ออยู่ในร่างกายของผู้หญิงผมเปรี้ยว เหล่านี้เปิดโอกาสให้โชว์พื้นที่สงวนบนเรือนร่างมากขึ้นกว่าแต่ก่อนจนกลายเป็นค่านิยมในเรื่องการแต่งกายของคนยุคปัจจุบัน

การข้ามพรมแดนของวัฒนธรรมในพื้นที่ออนไลน์ค่อยๆ เกิดโดยอาศัยระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลงทางความคิด หล่อหลอม กรันกรอง เกิดเป็นพัฒนาการทางความคิดเรื่องพื้นที่สงวนบนร่างกายมนุษย์ โดยมีเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประการสำคัญมาจากกระแสความนิยมแบบวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ที่ทำให้มนุษย์เห็นความสำคัญกับรูปลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมมากกว่าการเล็งเห็นคุณค่าภายในจิตใจซึ่งเป็นนามธรรม ซึ่งการที่ผู้หญิงคนหนึ่งจะยอมเปลื้องผ้าต่อหน้ากล้องเว็บแคมเปลือยต่อหน้าผู้อื่นหรืออัพโหลดรูปภาพเพื่อออนไลน์ให้คนแปลกหน้าทั่วโลกได้เห็นผ่านอัลบั้มภาพ และใช้สายตาคูกความ รุกล้ำพื้นที่ที่ควรจะเป็นพื้นที่ส่วนตัวบนร่างกายได้นั้นเป็นเรื่องไม่ง่ายเลย หากพื้นที่นี้ไม่เคยถูกรุกล้ำจากคนที่เคยไว้ใจหรือหากไม่เคยนุ่งน้อยห่มน้อยมาก่อน และคงจะหาคนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าน้อยชิ้นได้ยาก หากไม่มีแบบอย่างจากสื่อต่างๆ ที่นำเสนอภาพการแต่งกายในลักษณะดังกล่าวว่าเป็นความสวยงาม น่าสมัย จะเห็นได้ว่าความเปลี่ยนแปลงทางความคิดของมนุษย์เกิดจากเหตุปัจจัย ซึ่งไม่ได้เกิดในลักษณะมิตติเดียว หากแต่ซับซ้อนด้วยนัยของอำนาจและผูกโยงกับปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นหลายประการ จึงกล่าวได้ว่ามนุษย์ต่างเรียกร้องและเพียรพยายามแสวงหาพื้นที่ส่วนตัว และคอยปกป้องพื้นที่ส่วนตัวจากการถูกรุกล้ำ คุณความในรูปแบบต่างๆ ขณะเดียวกันก็นิยมที่จะล่วงล้ำพื้นที่ส่วนตัวของผู้อื่น และมีมนุษย์บางกลุ่มที่ยินยอมพร้อมใจจะเปิดเผยพื้นที่ส่วนตัวให้แก่บุคคลสาธารณะ เพื่อแลกกับการขอโอกาสได้มีพื้นที่ทางสังคมให้สังคมได้ยอมรับความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน

จากผลการวิจัยที่ได้จากศึกษา เรื่อง ตัวตนของดาวชัวในพื้นที่ออนไลน์ครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะว่า ขณะที่ อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น มนุษย์ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเชิงธุรกิจ การศึกษา และอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้นมนุษย์จึงพยายามพัฒนารูปแบบโปรแกรมใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อสนองตอบความต้องการของมนุษย์และสังคม อย่างต่อเนื่อง

เว็บไซต์ไฮไฟว์และแคมฟรอกเป็นหนึ่งในโปรแกรมที่ถูกคิดค้นขึ้นและได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในเวลาอันรวดเร็ว ด้วยอัตลักษณ์ของความเป็นชุมชนออนไลน์จึงทำให้ผู้เล่นไฮไฟว์สามารถแสดงออกได้ถึงความเป็นตัวตนในการตกแต่งพื้นที่ของตนเองและทำการสนทนากับเพื่อน

สมาชิก รวมทั้งเป็นแหล่งในการหาเพื่อน ทั้งเพื่อนที่เป็นปัจจุบันและเพื่อนใหม่ที่พบผ่านเว็บไซต์ไฮไฟว์ นี้ด้วย ขณะที่โปรแกรมสนทนาแคมพรอกนั้นโดดเด่นด้วยอัลกอริทึมเฉพาะตัวที่สามารถทำให้ผู้เล่น เห็นหน้าตาและอากัปกริยาของกลุ่มสนทนาได้ ทั้งนี้ไฮไฟว์และแคมพรอก ยังสามารถบอกเล่าเรื่องราว ของแต่ละคนผ่านการสนทนา การแบ่งปันไฟล์ภาพ และไฟล์เพลง และยังบันทึกเรื่องราวที่ประทับใจ ด้วยการถ่ายภาพเคลื่อนไหว เหล่านี้จึงทำให้มีการนำไปใช้งานได้ในรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ การ ใช้งานแบบสนทนาทั่วไป การประชุมทางไกล การใช้แทนโทรศัพท์ข้ามทวีป ขณะเดียวกันปรากฏ ปัญหาการนำโปรแกรมและเว็บไซต์เหล่านี้ไปใช้งานที่ไม่เหมาะสมหรือผิดกฎหมาย อาทิ การโพสต์ ข้อความที่ไม่สุภาพ หยาดคาย การสร้างความรำคาญให้กับผู้อื่นในห้องสนทนา รวมทั้งการแสดง ไขว่ถามกอนาจารในห้องสนทนา เป็นต้น ทั้งนี้แม้ว่าการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนในรูปแบบดังกล่าว จะเป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคลที่มนุษย์ชนพึงมี หากแต่การนำเสนอตัวตนในรูปแบบดังกล่าวก่อให้เกิด ผลกระทบต่อส่วนรวมดังเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วไม่ว่าจะเป็นปัญหาการถูกล่อลวง การทำ อณาจาร ข่มขืน โดยช่องทางการเล่นแชต พฤติกรรมการเสพติดเว็บไซต์ลามก พฤติกรรมก้าวร้าว ที่ ส่งผลเสียต่อบุคคลและส่วนรวมมากกว่าผลดี

ดังนั้น การใช้เว็บไซต์ไฮไฟว์และโปรแกรมสนทนาแคมพรอก จึงควรคำนึงถึง ความสุภาพในการใช้ภาษา และความปลอดภัยในการใช้งาน รวมถึงการใช้เวลาที่เหมาะสมในการเล่น เนื่องจากตัวตนที่แต่ละคนได้สร้างและนำเสนอกลงไปในเว็บไซต์นั้นไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นจริง หรือไม่ และเพื่อนใหม่ที่ได้รู้จักไว้ใจได้มากนักน้อยเพียงใด ดังนั้น ผู้เล่นทุกคนจึงควรพิจารณาถึงประโยชน์ และโทษที่จะได้รับในการใช้งานด้วยตนเอง หากเป็นเยาวชนก็ควรอยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง อย่างไรก็ดีตามสังคมควรหันมาให้ความสำคัญกับบทบาทตัวตนของมนุษย์ในทุกพื้นที่ มิใช่เพียงเพื่อ การแก้ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตแต่เพียงด้านเดียว แต่เพื่อให้เป็นแนวทางใน การพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่การดำเนินและดำรงอยู่ร่วมกันของคนในสังคมอย่างสันติด้วย

อย่างไรก็ตาม ในระหว่างการศึกษาเรื่องราวการของผู้หญิงดาวซัวใน โลกออนไลน์ นี้ ผู้วิจัยพบว่าขณะที่โลกอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาระบบและรูปแบบการใช้งานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทัน กับกระแสโลก ทว่าในสังคมทางกายภาพประสบกับปัญหาที่มาพร้อมกับการพัฒนารูปแบบการใช้งาน ภายในพื้นที่สังคมออนไลน์มากขึ้นทุกที และทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นอกจากปัญหาอาชญากรรม แล้ว สิ่งหนึ่งที่ควรให้มีในการวิจัยครั้งต่อไป นั่นคือ การศึกษาประเด็นความผิดเพี้ยนของการใช้ ภาษาไทย และอัลกอริทึมของผู้หญิงไทยที่ปรากฏในพื้นที่ออนไลน์ ทั้งนี้ประเด็นดังกล่าวย่อมส่งผล กระทบต่อความเป็นไทยในอนาคตอย่างเลี่ยงมิได้ ดังนั้น ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจึงควรมีวิจารณญาณใน การใช้งาน และภาครัฐควรมีมาตรการควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและ เป็นการพัฒนามนุษย์และสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ก. วัฒนธรรม. (2550). ถึงเวลาจัดตั้งทีมเฟียร์วังออนไลน์. วันที่ค้นข้อมูล 24 กุมภาพันธ์ 2552, จาก
กระทรวงวัฒนธรรม เว็บไซต์: <http://www.thaihealth.or.th/>
- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). “ผู้หญิงผู้ชาย/ที่บ้าน ที่สาธารณะ” ในสตรีศึกษา 2 ผู้หญิงกับประเด็น
ต่างๆ. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงาน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- กาญจนา แก้วเทพ, พิศรา แซ่ก้วย. (2547). เพศวิถี: วันวาน วันนี้ และวันพรุ่งนี้ ที่จะไม่
เหมือนเดิม. รวมบทความแปลประเด็นเกี่ยวกับเพศวิถี. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา
คณะสังคมศาสตร์.
- กฤตยา อาชวนิจกุล (บรรณาธิการ). (2547). "ผู้หญิง" ในวาทกรรมการเมืองเรื่องเพศและสิทธิ
อนามัยเจริญพันธุ์. เชียงใหม่: ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์.
- กุลลินี มุทธากลิน และ วรารักษ์ เกลิมพันธุ์ศักดิ์. (2548). “แนวคิดสตรีนิยมกับการเมือง”. ใน
บัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์. แนวคิดทางการเมืองและสังคม (Political and Social
Concepts), หน่วยที่ 8 – 15. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ข่าวประชาสัมพันธ์. (2546). เทคโนโลยีกับการสื่อสาร. วันที่ค้นข้อมูล 17 กันยายน 2550, จาก
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
บางเขน เว็บไซต์: www.educate.co.th
- คึกฤทธิ์ ปราโมช (มรว.). (2548). สี่แผ่นดิน. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- คำ ผกา. (2546). กระชูดอกทอง. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์.
- คณะกรรมการชำระพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2549). พจนานุกรม
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- จักษ์ พันธุ์ชูเพชร. (ศศ. ดร.). (2550) มิเชล ฟูโกต์: วาทกรรม อำนาจ และความรู้. วันที่ค้นข้อมูล 9
ตุลาคม 2552, จาก อาจารย์จักษ์ดอกคอม เว็บไซต์: [http://www.ajarnjak.com/
index.php?lay=show&ac=article&Id=67616&Ntype=4](http://www.ajarnjak.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=67616&Ntype=4)
- จริยวรรณ จันทร์แดง และคณะ. (2550) “ความรุนแรงต่อหญิงรักหญิง: ความผิดปกติของจิตหรือ
ทางเลือกที่เสรีของคนรักเพศเดียวกัน” ในสื่อกับมานุษยวิทยา, รวมบทความจากการ
ประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยา. คณะสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เจริญ ยธิกุล. (2552). คุณเป็นโรคติดอินเทอร์เน็ตหรือไม่. วันที่ค้นข้อมูล 31 ธันวาคม 2552, จาก
 จุลสาร, ABAC Newsletter มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เว็บไซต์: <http://www.watpon.com/news/net.htm>
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2552). อัตลักษณ์ วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลง. วันที่ค้นข้อมูล
 3 สิงหาคม 2551, จาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เว็บไซต์: http://www.soc.cmu.ac.th/~wsc/data/Identity28_3_05.pd
- ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. (2547). โลกานวัตกรรมกับเช็ทส์ที่ขอบธรรม: พันธนาการที่ไร้พรมแดน. ใน
 เช็ทส์ข้ามชาติ เช็ทส์อินเทอร์เน็ต. โครงการวิถึทรรศน์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง
 แอนด์พับลิชชิ่ง
- ชายไทย รักษาชาติ. (2548). การค้าหญิงกับมิติเรื่องเพศวิถีและสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต.
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสตรีศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร. (2545). วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกสิทธิ์ และ
 ความเป็นอื่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.
- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. (บรรณาธิการ). (2532). การวิเคราะห์ซบเจก (Subject): ทฤษฎีที่ใช้ทฤษฎีว่า
 ด้วยอำนาจของ มิเชล ฟูโก. คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 100-112.
- ณัฐวุฒิ ปิยะบุพผชาติ. (2549). สารพัดเคล็ดลับป้องกันภัยออนไลน์. นนทบุรี: อดีซี อินโฟ
 ดิสทริบิวเตอร์ เซ็นเตอร์ .
- ดวงมณี เลิศอานวยลาภ. (2551). คู่มือ Hi5 & myspace. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์
 และสตีวดีโอ.
- เดือน ‘พ่อ-แม่’ ฐัณฑ์แซต. (11 พฤษภาคม 2550). โพสต์ทูเดย์, หน้า 1.
- นราธิป วิรุฬห์ชาติชะพันธ์. (2548). การสร้างอัตลักษณ์ในอัลบั้มภาพออนไลน์. วิทยานิพนธ์
 สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (2551). ข้อพิจารณาเรื่อง ความเป็นชายขอบ กับการศึกษาทางวัฒนธรรม.
 วิทยานิพนธ์ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นัทธนัย ประสานนาม. (2550). เพศ ชาติพันธุ์ และปัญหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ ในภาพยนตร์เรื่อง
 Touch of Pink. วันที่ค้นข้อมูล 16 กรกฎาคม 2552. จากมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน เว็บไซต์:
<http://www.midnightuniv.org/midnight2545/document95248.html>
- นันทนา วีระชน. (2547) ดงคอกเหมย. จากละคร: สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
- บุญเกื้อ วัชรเสถียร. (2543). เอกสารประกอบ การสอนวิชา 424111 Principle of Biology.

- ประสิทธิ์ ลิปรีชา. (2551). การค้าพื้นที่และอัตลักษณ์ม้งคอยปุย. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยา
สิรินธร.
- ปริตรตา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล. (ดร). (2545). ชีวิตชายขอบ ตัวตนกับความหมาย กรณีศึกษา เกย์
หญิงรักหญิง คนเก็บขยะ วัยรุ่น เด็กข้างถนน. กรุงเทพฯ: คณะสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (บรรณาธิการ) (2549). ผู้หญิง ประสพการณ์ และการเมืองว่าด้วยเพศ
ภาวะ. วารสารทางวิชาการคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: โขขันธ์
มีเดียทิม.
- พีดีใหญ่. (นามแฝง). (2550) คำสารภาพของหนุ่มนักแซด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อนิส อติกานต์.
มหันตภัยแคมพีร็อก!! ดิเจห้องดังลวงสาว 16 ชมจีนยับ. (17 กุมภาพันธ์ 2550). คมชัดลึก, หน้า 1.
ยศ สันตสมบัติ. (2551). อำนาจ พื้นที่ และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยา
สิรินธร .
- เล่นท์เหลี่ยมเพื่อนแซดสุดอันตราย หลอกครูสาวชมจีนยับ. (28 กรกฎาคม 2548). ไทยรัฐ, 1.
วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2545). แนวคิดสตรีนิยมในสกุลความคิดต่างๆ. วันที่ค้นข้อมูล 22 มกราคม
2552, จาก มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน เว็บไซต์: [http://www.midnightuniv.org/
datamid2001/newpage17.html](http://www.midnightuniv.org/datamid2001/newpage17.html)
- วีรพงษ์ วรวัตร . (2549). วาทกรรมการถูกจำกัดพื้นที่ของผู้หญิง . วันที่ค้นข้อมูล 7 พฤศจิกายน
2552, จาก บล็อกวรวัฒน์ เว็บไซต์: <http://worrawat.exteen.com/20071107/entry-1>
- วันเฉลิม สารไชย. (2544). การแสดงออกถึงความเป็นตัวตน โดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นใน
เขตเมืองเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาสนี พิพิชกุล และกิติ กัญภัย. (2546). เรื่องเพศในมิติวัฒนธรรมของวัฒนธรรมสังคมและญาณ
วิทยา ในงานวิจัยเรื่องเพศกับการสื่อสารในสังคมไทย ระยะเวลาที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.).7-21.
- สมเกียรติ ตั้งนโม. (2549). มองหาเรื่อง : วัฒนธรรมทางสายตา. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมโภชน์ บุญเจริญกิจการ. (2550). วิชามาร Camfrog. กรุงเทพฯ: ไอดีซี อินโฟ ดิสทริบิวเตอร์
เซ็นเตอร์.
- สสส. (2551). เพื่อกอง เสร้า ซึม สัญญาณเสี่ยงฆ่าตัวตาย. วันที่ค้นข้อมูล 24 กุมภาพันธ์ 2552, จาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เว็บไซต์:
<http://www.thaihealth.or.th/node/4634>

- สายพิน ศุภุทรมงคล. (2545). ลูก กับ คน อำนาจและการต่อต้านขัดขืน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. (2520). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพรววิทยา.
- สุชาดา ทวีสิทธิ์. (2549). ชาติพันธุ์นิพนธ์แนวสตรีนิยม: การทำทายกระบวนทัศน์ปฏิฐานนิยม. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: โคขยัน มีเดียทิม.
- สุเทพ สุนทรเกษม. (2540). ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์กลบอลวิชั่น.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2550). ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ เจริญพร. (2548). ผู้หญิงกับสังคมในวรรณกรรมไทยยุคทองสนุ่. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสวนา “จุดประกาย” เพศวิถีศึกษาในสังคมไทย. (2552). วันที่ค้นข้อมูล : 1 มิถุนายน 2552, จาก ประชาไทย เว็บไซต์: <http://www.prachatai.com/journal/2009/11/26804>
- หนุ่มเชื้อทลวงน.ศ.สาวข่มขืนชิงทรัพย์ฆ่า-แฉก่อเหตุเพียบ. (2550). ค้นเมื่อ 19 กันยายน 2550, จาก คอแลมน์ เว็บไซต์: www.matichon.co.th/news
- อภิญาญา เฟื่องฟูสกุล. (2546). อัตลักษณ์: การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- อมรา พงศาพิชญ์. (2548). เพศสถานะ และเพศวิถีในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องอาจ นัยวัฒน์. (2549). วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- อัจฉรา ธรรมภรณ์. (2521). จิตวิทยาการเรียนรู้ ทฤษฎี และปฏิบัติ. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อัลวิน ทอฟฟเลอร์. (2536). อำนาจใหม่. กรุงเทพฯ: รุ่งแสงการพิมพ์.
- เอมอร ลิ้มวัฒนา. (2550). การวิเคราะห์ตัวตนบนพื้นที่ส่วนตัว และพื้นที่สาธารณะในไดอารี่ออนไลน์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2548). ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม: การทะลุกรอบและกับดักรของความคิดแบบคู่ตรงข้าม. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.
- แองเจลิน่า โจลี่ “เช็กซ์ตลอดกาล”. (2552). วันที่ค้นข้อมูล 16 กรกฎาคม 2552, จาก ข่าวบันเทิง เว็บไซต์ :<http://www.hunsa.com>

Gossip News: FHM โหวต “ผู้หญิงที่เซ็กซี่ที่สุดแห่งปี 2008” “FHM 100 Sexiest Women in the World 2008”. (2552). วันที่ค้นข้อมูล 6 กรกฎาคม 2552, จาก: <http://www.ryt9.com>
Skybeautiful, (นามสมมติ). (2552). วันที่ค้นข้อมูล 28 กุมภาพันธ์ 2553, จาก เพื่อนออนไลน์
เว็บไซต์ : <http://www.thaimate.com>

ภาษาอังกฤษ

History of Science. Who stated that man is a social animal?. วันที่ค้นข้อมูล: 1 กันยายน 2552, จาก
เว็บไซต์ : <http://www>. <http://wiki.answers.com>

Kathryn Woodward. (2004). “Question of identity,” Questioning identity: gender, class,
Ethnicity. London: Sage in association with Open University.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวเพ็ญทิพย์ สิมเชื้อ

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5011121033

วุฒิการศึกษา

วุฒิ

บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี)

ชื่อสถาบัน

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ปีที่สำเร็จการศึกษา

2544